

HAVAL

Haval Motors компаниясының көлігін таңдағаныңыз үшін алғыс білдіреміз!

Келігініз туралы неғұрлым көбірек білсеңіз, оны жүргізу соғұрлым жайлы әрі оңай болады. Сондықтан автокөлікті пайдаланбас бұрын осы нұсқаулықты мұқият оқып шығуға кеңес береміз. Нұсқаулықпен танысқаннан кейін сіз автокөлікті пайдалану жөніндегі маңызды ақпаратты аласыз, бұл сізге оның техникалық артықшылықтарын толық пайдалануға мүмкіндік береді. Сонымен қатар сіз автокөлікті қауіпсіз жүргізу, жолда жұру қауіпсіздігі және автокөлікті оңтайлы пайдалану үшін ете пайдалы ақпаратпен де танысадыз.

Нұсқаулықта кепілдік бойынша техникалық қызмет көрсету туралы маңызды мәліметтер де бар. Оны мұқият оқып шығып, автокөлігіңізде сақтап қоюға кеңес береміз. Кепілдік бойынша техникалық қызмет көрсету артықшылықтарын толық пайдалану үшін автокөлікті сатып алған кезде осы нұсқаулықтан табуға болатын тіркеу картасын дилермен бірге толтырыңыз.

Көлікті сатқанда немесе басқа адамға берген кезде танысып, әрі қарай пайдалануы үшін автокөліктің жаңа иесіне осы нұсқаулықты автокөлікпен бірге беріңіз.

Сізге шын жүректен женіл әрі сәтті сапар тілейміз!

2021 ж.14.10.

Жалпы мәлімет

Автокөліктің жабдықталуы

Назар аударының, бұл нұсқаулықта сипатталған стандартты жабдықтар үлттых стандарттарға сәйкестендірілген жинақтамаға және автокөліктің нақты бір моделіне арналған. Сондықтан осы нұсқаулықта сипатталған кейбір жабдық пен функциялар сіздің автокөлігіңізде болмауы мүмкін немесе тек белгілі бір нарықтар үшін шығарылған автокөліктерде қолданылуы мүмкін. Арнайы конфигурация туралы ақпарат алу үшін тиісті материалдарды зерттеңіз немесе ақпаратты өкілдегі дилерден сұраңыз.

Оң жақ рульді автокөліктерде кейбір элементтердің орналасқан орындары суреттерде көрсетілгеннен өзгеше болуы мүмкін.

Қосымша жабдық, қосалқы бөлшектер және автокөліктің жабдықтау

Бүгінгі таңда тек түпнұсқа қосалқы бөлшектерді ғана емес, сонымен қатар осы автокөлік моделіне сәйкес келетін әртүрлі көмекші жабдықты және бөлшектерді сатып алуға болады. Ауыстыру үшін түпнұсқа қосалқы бөлшектерді пайдаланған және немесе сапа талаптарына сай келетін басқа қосалқы бөлшектерді пайдалануға болады.

Түпнұсқа емес қосалқы бөлшектер мен жинақтауыштарға қатысты, сондай-ақ ауыстыру және орнату үшін түпнұсқа емес қосалқы бөлшектер мен жинақтауыштарды пайдалануға қатысты біздің компания ешқандай кепілдік бермейді және ешқандай жауапкершілік пен міндеттемелерді өз мойнына алмайды. Оған қоса, түпнұсқа емес бөлшектер мен жинақтауыштарды пайдалану салдарынан туындаған автокөлік құралының зақымдары мен пайдалану сипаттамаларының нашарлауы кепілдікке кірмейді.

Нұсқаулықтың жарамдылығы

Осы нұсқаулықта берілген барлық ақпарат шығарылған уақытында жарамды болады. Алайда өнім тұрақты түрде жақсартылып тұратындықтан, осы нұсқаулықтың мазмұны алдын ала ескертпестен жаңартылатын болады.

Көліктің техникалық сипаттамаларына байланысты суреттерде көрсетілген

жабдық сіздің автокөлігіңіздегі жабдықтан өзгеше болуы мүмкін.

Шартты белгілер

⚠ Ескерту

Ерекше назар аударуды қажет ететін ескерту ақпаратын білдіреді.

Мұндай ескертулерді елемеу салдары ауыр жарақатқа немесе өлімге әкелуі мүмкін. Бұл ескерту түрі сізге және айналызыдағы адамдарға ауыр жарақат алу немесе өлімге ұшырау қаупін азайту үшін не істей керек немесе не істемеу керек екенін хабарлайды.

⚠ Назар аударының!

Сақтық шараларды білдіреді. Бұл сақтық шараларды елемеу салдарынан автокөлікке немесе оның жабдықтарына зақым келуі мүмкін. Хабарламаның бұл түрінде автокөлік құралының және оның жабдығының зақымдану қаупін болдырмау немесе азайту үшін не істей керек немесе не істемеу керек екені айттылады.

ℹ Пайдалы ақпарат

Сөзөмек мазмұнын білдіреді.

Сізге пайдалы болуы мүмкін қосымша ақпарат бар.

(▷ X-бет)

Бұл таңбамен қосымша ақпаратты табуға болатын бет нәмірлері белгіленеді.

Назар аударының

⚠ Ескерту

Көліктің жүргізген кездегі жалпы сақтық шаралар:

- > Сау күйде жүргізу: алкогольдік ішімдіктер ішкен соң немесе дәрілер (сіздің автокөлік жүргізу қабілетінізге әсер етуі мүмкін дәрілер) қабылдағаннан кейін автокөлік жүргізуге тыйым салынады. Алкоголь және кейбір дәрілік препараттар іс-қимылды баюлатып, жағдайды бағалау және үйлестіру қабілетіне әсер етеді, бұның салдары жазатайым оқиғаларға, ауыр жарақатқа немесе өлімге жетелеуі мүмкін.

- > Абайлап жүргізу: автокөлікті жүргізу кезінде ерекше абай болыңыз. Жол қозғалысының басқа қатысуышыларының қате іс-кимылдарын бақылап отырып, жол-көлік оқиғаларының алдын алу үшін оларға сай шұғыл әрекет жасау қажет.
- > Мұқият жүргізу: жүргізуі бар назарын автокөлік жүргізуге аударуы керек. Жүргізуіні аландататын кез келген әрекет: басқару элементтерін реттеу, мобиЛЬДІ телефонмен сөйлесу немесе оқу салдары соқтығысу қаупін тудырып, жүргізушиге, жолаушыларға және айналадағы адамдарға қауіп тәндіреді.

Ескерту

Балаларды автокөлікте қараусыз қалдыруға немесе оларға автокөлік кілттерін пайдалануға рұқсат беруге тыйым салынады.

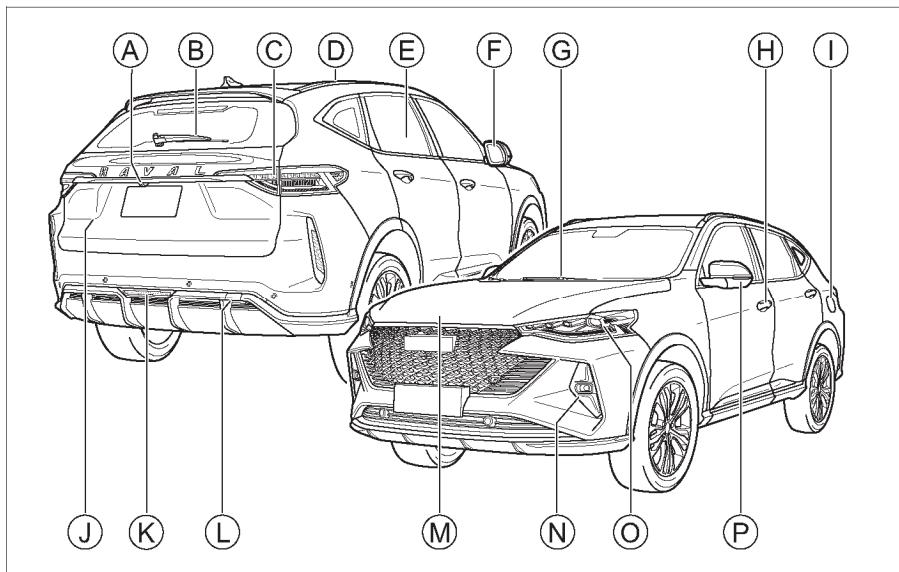
Балалар оталдыру жүйесін немесе берілісті ауыстырып жіберуі мүмкін. Олар автокөлік терезелерімен, люгімен немесе басқа жабдықпен ойнап, өздеріне зиян келтіріп алуы мүмкін. Оған қоса, автокөлік салонындағы шамадан тыс жоғары немесе төмөн температура баланың денсаулығына және өміріне қатер төндіруі мүмкін.

Сервис орталықтары

Көлікті жөндеу немесе оған техникалық қызмет көрсету қажет болғанда сервис орталығына хабарласыңыз.

Сервис орталықтары туралы өзекті ақпаратты www.haval-motor.kz ресми сайтынан табуға болады.

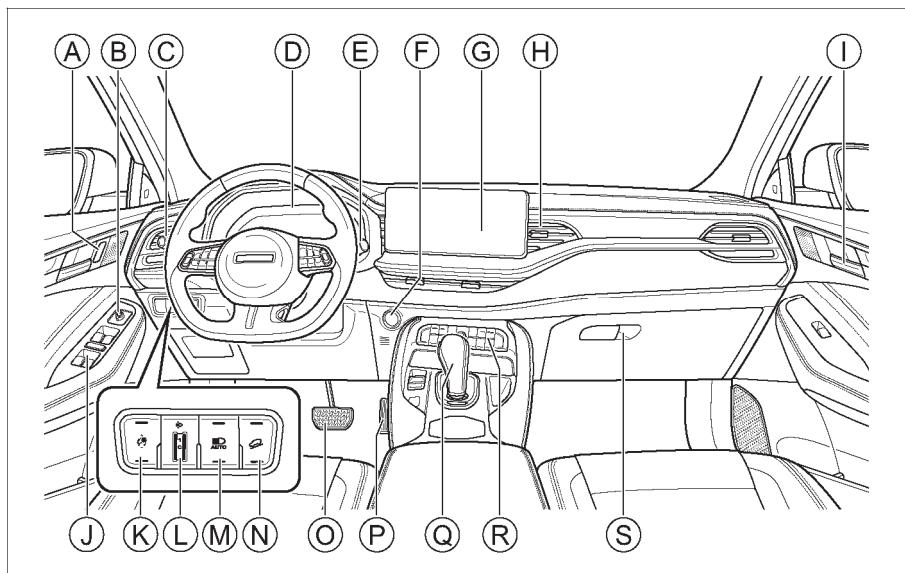
Сыртқы түрі

DC394B620582

- A Артқы бейнебақылау камерасы жинақтамаға байланысты келесі жабдықпен жұмыс істей алады:
Артқы көрініс камерасы **82**
Айнала шолу жүйесі **82**
- B Жоғарғы стоп-сигнал
- C Артқы құрама шам **39**
- D Рейлингтер **38**
- E Терезе **22**
- F Сыртқы артқы көрініс айнасы **35**
- G Автоматты алдыңғы әйнектазартқыш **43**
- H Есік құлпы **18**
- I Отын багы аудионың қақпағы **27**
Жүргізуге көмектесетін интеллектуалды жүйе **92**
Круиз-контроль жүйесі **101**
- J Жұқсалғыш есірі **19**
- K Артқы тұман шамы **39**
- L Артқы сүйреу құлақшасының бітегі **181**
- M Капот **26**
- N Алдыңғы тұман фарасы **39**
- O Алдыңғы блок-фара **39**
- P Бүйірлік бұрылымыс көрсеткіші **39**

Салон интерьери

- A Орталық құлышты басқару түймелері [18](#)
- B Сыртқы арқы көрініс айнасының реттегіші [35](#)
- C Жарықты басқаратын құрамдасқан қосқыш [39](#)
- D Моделі мен конфигурациясына байланысты орнатылуы мүмкін: Аспалтар тақтасы [110](#)
Виртуалды аспалтар тақтасы (тип 1) [115](#)
Виртуалды аспалтар тақтасы (тип 2) [120](#)
Аспалтар тақтасының индикаторлары [125](#)
- E Әйнеказартқыштарды басқаратын құрамдасқан қосқыш [43](#)
- F Оталдыру жүйесінің ажыратқышы [67](#)
- G Аудиовизуалды жүйе [133](#)
- H Кондиционер дефлекторы [51](#)
- I Есіктің ішкі тұтқасы [19](#)
- J Әйнеккөтергіштердің түймесі [22](#)
- K Аспалтар жарқындығын реттеу түймесі [41](#)
- L Фаралардың жарық шоғының биіктігін реттегіш [41](#)
- M Тауя және шалғай жарықты автоматты турде ауыстыру түймесі [41](#)
- N Өрден тұсуді бақылау жүйесінің ажыратқышы [105](#)
- O Тежегіш педалі
- P Газ педалі
- Q Берілістерді ауыстыру тұтқасы [72](#)
- R Кондиционер жүйесі [47](#)
- S Ұсақ-түйек тартпасы [53](#)

Мазмұны

1 Жабдық жұмысы

Ішкі жабдықтың: кілт, есік, терезе, орындық және т.б. жұмысымен танысу

2 Жүргізу

Жүргізуге қатысты ақпарат: автокөлікті оталдыру, берілістерді ауыстыру, аспаптар және т.б.

3 Аудиовизуалды жүйе

Аудиовизуалды жүйеге қатысты ақпарат: Bluetooth арқылы шақыру, жүйе баптаулары және т.б.

4 Қауіпсіздік

Автокөлікті айдал әкетуге қарсы жүйе, қауіпсіздік белбеулері және басқа да қорғаныс құрылышылары.

5 Апарттық жағдайлар

Ақауларды жою тәсілі: шинаның жарылуы, аккумулятор қуатының таусылуы және т.б.

6 Автокөлікке техникалық қызмет көрсету және күтім жасау

Автокөлікті жүйелі тексеру, жоспарлы техникалық қызмет көрсету және күтім жасау процедураларын сипаттау.

7 Кепілді техникалық қызмет көрсету

Автокөлік туралы ақпараттың тіркеу картасы, кепілдік ақпараты және өзге де деректер кіреді.

8 Техникалық параметрлер

Автокөлік параметрлері, сәйкестендіру нөмірі және өзге ақпарат.

9 Көрсеткіштер

Әліпбеллік көрсеткіш

Жабдық жұмысы

Кілттер	16	Капот	26
Кілттер туралы ақпарат	16	Ашу	26
Түймелер	16	Жабу	26
Қуат элементін ауыстыру	17	Отын қю	27
Есік құлпы	18	Отын қю тәсілдері	27
Интеллектуалды автокелікке кіру жүйесінің көмегімен құлыптау және құлыпты ашу	18	Отын туралы ақпарат	28
Кілт түймесімен құлыптау және құлыпты ашу	18	Орындықтар	29
Орталық құлпы түймесімен құлыптау және құлыпты ашу	18	Бассүйегіш	29
Ішкі тұтқамен құлыпты ашу	19	Алдыңғы орындықтарды қолмен реттеу	29
Механикалық кілтпен құлыптау және құлыпты ашу	19	Алдыңғы орындықтарды электржетекпен реттеу	30
Апattyқ құлыптау	19	Алдыңғы орындықтардың шынтақтаянышы	31
Жұксалыш есігін ашу және жабу	19	Артқы орындықтарды жио	31
Бала бекітесі	21	Артқы орындықтар шынтақтаянышы	32
Қозғалтқышты өшірген кезде құлыпты ашу	21	Орындықтарды балтау	33
Қозғалыс кезінде автоматты құлыптану	21	Артқы көрініс айнасы	35
Автоматты қайта құлыптану	21	Ішкі артқы көрініс айнасы	35
Қате құлыптанудың алдын алу	21	Сыртқы артқы көрініс айнасы	35
Соқтығысу кезінде құлыптың ашылуы	21	Руль	37
Терезелер	22	Реттеу тәсілдері	37
Терезелерді ашу және жабу	22	Жылдыту функциясы	37
Қызып кетуден қорғау	22	Дыбыс сигналы	37
Қысып қалудан қорғау	23	Рейлингтер	38
Іске қосылуды кідірту функциясы	23	Рейлингтер	38
Жайлы жабу	23	Жарықты басқару	39
Қайта балтау	23	Жарықты басқаратын құрамдақсан қосқыш	39
Люк	24	Апattyқ жарық сигналын беру жүйесі	40
Люкті ашу және жабу	24	Күндізгі жүріс жарықтары	40
Күнқағар қалқаны ашу және жабу	24	Фараларды кешіктіріп өшіру функциясы	41
Қысып қалудан қорғау	25	Алдыңғы тұман фараларымен косымша жарықтандыру	41
Қайта балтау	25	Шұғыл тежеу туралы ескерту	41

Салон жарығы	42
Әйнектазартқыштарды басқару	43
Автоматты әйнектазартқыштар	43
МобиЛЬДІ телефонды сымсыз қуаттағыш	45
Қолдану тәсілі	45
Кондиционер жүйесі	47
Кондиционерді басқару панелі	47
Кондиционер баптауларының интерфейсі	49
Кондиционерді басқару	51
Дефлекторлар	51
Ішкі жабдық	52
Күнқағар	52
Косметикалық айна	52
Киім ілгіш	52
Ұсақ-түйек бөлімі	52
Жұк ілгіші	53
Жұксалғыш қалқасы	54
Электр розеткалар	55

Жүргізу

Жүргізу ережелері	58
Автокөлікті жүргізбес бұрын	58
Қозғалыс кезінде	58
Жолаушыларға арналған сақтық шаралар	60
Автокөлікті тұраққа қою	60
Үнемді жүргізу	61
Автокөлікті қолайсыз ауа райында жүргізуге қатысты кеңестер	62
Тұманды жүру	62
Жауын-шашында жүру	62
Судан өту	62
Жылдың ыстық мезгілінде көлік жүргізу	63
Жылдың суық мезгілінде көлік жүргізу	63
Сынап жүргізу кезеңіне қатысты кеңестер	66
Шиналар	66
Текегіш қыспақтары	66
Қозғалтқыш	66

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы	67
Оталдыру жүйесінің түймелі ажыратқышы	67
Қозғалтқышты оталдыру және өшіру	68
Қозғалтқышты оталдыру	68
Қозғалтқышты өшіру	68
Тұрақ тежегіші	70
Назар аударының түрлері	70
Электрлі тұрақ тежегіші	70
Автоматты беріліс қорабы	72
Беріліс қорабының электрондық селекторы	72
Жұру режимдері	75
Режимдерді ауыстыру	75
Толық жетек жүйесі	76
Интеллектуалды толық жетек жүйесі	76
Жол төсемін бақылау жүйесі	77
Жол төсемін бақылау жүйесі туралы жалпы мәлімет	77
Режимдерді ауыстыру	77
Режимдер сипаттамасы	77
Тұраққа қою көмекші жүйесі	78
Назар аударының түрлері	78
Тұрақ радары	78
Соқтығысруды ескерту радары	79
Артқы көрініс камерасы	80
Айнала шолу жүйесі	80
Толығымен автоматты тұраққа қою көмекші жүйесі	83
Артқа жүргөре көмектесетін жүйе	85
Руль қүшеткішінің режимдері	87
Режимдерді ауыстыру	87
Шина қысымын бақылау жүйесі	88
Шина қысымын бақылау жүйесі туралы жалпы мәлімет	88
Бақылау функциясы	88
Ескерту функциясы	88
Жүргізуінің шаршағанын бақылау жүйесі	89
Жүргізуінің шаршағанын бақылау жүйесі туралы жалпы мәлімет	89

Қолдану тәсілі	89	Пайдаланылған газдарды бақылау жүйесі	109
Функция шектеулери	89	Назар аударының	109
Жүргізуге көмектесетін интеллектуалды жүйе	90	Оттегі датчигі	109
Автокөлікті интеллектуалды жүргізу жүйесінің басты интерфейсі	90	Каталиптік бейтараптандырыш	109
Алға жүрге көмектесетін жүйе	91	Турбокомпрессор	109
Жолақта журуге көмектесетін жүйе	92	Отын буын бақылау құрылғысы	109
Артты және қапталды бақылау жүйесі	95	Картер газдарын рециркуляциялау құрылғысы	109
Жол белгілерін тану	96	Борттық диагностика жүйесі	110
Круиз-контроль жүйесі	99	Аспалтар тақтасы	111
Круиз-контроль жүйесі туралы жалпы мәлімет	99	Шолу	111
Қолдану тәсілі	99	Рульдегі түймелер	113
Бейімделетін круиз-контроль жүйесі	101	Жүргізу туралы деректер интерфейсі	113
Жүйе туралы жалпы мәлімет	101	Мәзір балтауларының интерфейсі	114
Аспалтар тақтасының индикациясы	101	Ескерту хабарлары	114
Қолдану тәсілі	101	Қосылып тұрған беріліс туралы ақпарат	115
Кептепісте журуге көмектесетін жүйе	103	Берілісті ауыстыру қажеттігі туралы хабарлама	115
Бұрыльстарда көмектесетін жүйе	103	Виртуалды аспалтар тақтасы (тип 1)	116
Функция шектеулери	104	Шолу	116
Датчиктер	104	Рульдегі түймелер	118
Өрден түсуге көмектесетін жүйе	106	Жүргізу туралы деректер интерфейсі	118
Жүйе туралы жалпы мәлімет	106	Мәзір балтауларының интерфейсі	119
Қолдану тәсілі	106	Ескерту хабарлары	120
Журуге көмектесетін жүйе	107	Қосылып тұрған беріліс туралы ақпарат	120
Назар аударының	107	Берілісті ауыстыру қажеттігі туралы хабарлама	120
Текежішті блоктау жүйесі	107	Виртуалды аспалтар тақтасы (тип 2)	121
Текжеу күшін үlestіретін электрондық жүйе	108	Шолу	121
Текжеуге көмектесетін жүйе	108	Рульдегі түймелер	123
Электрондық тұрақтандыру жүйесі	108	Жүргізу туралы деректер интерфейсі	123
Бос айналудан сақтау жүйесі	108	Мәзір балтауларының интерфейсі	124
Өрде орнынан қозғалуға көмектесетін жүйе	108	Ескерту хабарлары	125
Руль құшайткіші жүйесі	108		
Төңкерілуден сақтау жүйесі	108		

Қосылып тұрған беріліс туралы	
ақпарат	125
Берілісті ауыстыру қажеттігі	
туралы хабарлама	125
Аспалтар тақтасындағы	
индикаторлар	126
Индикаторлар, ескертуші жарық	
сигналдары	126

Аудиовизуалды жүйе

Назар аударының	132
Қауіпсіздік	132
Пайдалану	132
Радио	132
USB-жинақтауыштар	132
Bluetooth	132
Бас мультимедия құрылғысы	133
Рульдегі түймелер	133
«Қосу/Дыбыссыз» түймесі	133
Сыртқы жалғанатын жабдық	134
Мәзір интерфейсі	135
Тез реттеу тақтасы	136
Жергілікті тасығыштар	137
Телефон	139
Мобилді телефонмен	
байланыстыру	141
Жүйе баптаулары	142
Автокөлік баптаулары	145

Қауіпсіздік

Қауіпсіздік белбеулері	150
Назар аударының	150
Қауіпсіздік белбеуін дұрыс тағу	151
Алдыңғы орындықтың алдын	
ала тартқышы бар қауіпсіздік	
белбеулері	151
Алдыңғы орындықтардың	
қауіпсіздік белбеулерінің биіктігін	
реттеу	152
Үш нүктелі қауіпсіздік	
белбеулерін пайдалану	152
Қауіпсіздік жастықтары	154
Назар аударының	154
Алдыңғы қауіпсіздік	
жастықтары	154

Бүйірлік қауіпсіздік жастықтары	157
Қауіпсіздік қалқалары	157
Бала бекіту жүйесі	159
Бала автоорындығы түрлери	159
ISOFIX бекіту нүктелері	159
Бала автоорындықтарын	
қолдану мүмкіндігі	160
Бала автоорындығын орнату	160
Бала автоорындығын орнатуға	
қатысты айрықша нұсқаулар	162
Иммобілайзер	165
Жүйе туралы жалпы мәлімет	165
Құпия сөзі бар конверт	165
Автокөлікті айдал әкетуге қарсы	
жүйе	166
Жүйе туралы жалпы мәлімет	166
Жүйені қосу	166
Жүйені ажырату	166
Сигнал беру жүйесінің іске	
қосылу шарттары	166
Сигнал беру жүйесін ажырату	
тәсілдері	166
Соқтығысу кезінде отынның	
берілуін тоқтату жүйесі	167
Соқтығысу кезінде отынның	
берілуін тоқтату жүйесі	167
Оқиғалар туралы деректерді	
тіркеші	168
Жүйе туралы жалпы мәлімет	168
Деректерді оку	168
Деректерді ашу	168
Қауіпсіздік белгілері	169
Назар аударының	169
Кенейткіш бак қақпағындағы	
ескертуші жapsырмалар	169
Мотор бөліміндегі ескертуши	
жapsырмалар	169
Аккумулятор батареясындағы	
ескертуші жapsырмалар	169
Алдыңғы қауіпсіздік	
жастықтарындағы ескертуши	
жapsырмалар	170
Бүйірлік қауіпсіздік	
жастықтарындағы ескертуши	
жapsырмалар	170

Апаптық жағдайлар

Жүргізу құралдары	172
Жүргізу құралдарын орналастыру	172
Қосалқы дәңгелек	173
Қосалқы дәңгелектер туралы	173
Орналастыру	173
Шығару және орнына салу	173
Дәңгелекті ауыстыру	174
Шина ақауларының белгісі	174
Қосалқы дәңгелекті ауыстыру алдындағы дайындық	174
Дәңгелекті ауыстыру процедурасы	174
Жол-көлік апаты орын алған жағдайда	177
Жол-көлік апаты орын алған жағдайда	177
Дәңгелек бос айналғанда	177
Автокөлікті сыртқы қуат көзінен оталдыру	178
Қуаты таусылған аккумулятордың белгілері	178
Қозғалтқыштың басқа автокөліктен оталдыру тәсілі	178
Қозғалтқыштың қызып кетуі	180
Қозғалтқыш қызып кеткенде	180
Сүйреу	181
Арнайы техникамен сүйреу	181
Сүйреу құлақшасынан сүйрету	182
Ақаулы автокөлікті сүйрету	183
Төтешне жағдайда көмек көрсету жүйесі	185
Төтешне жағдайда көмек көрсету жүйесі	185
Автокөлікке техникалық қызмет көрсету және күтім жасау	
Автокөлікке техникалық қызмет көрсету және күтім жасау қажеттігі	188
Мотор бөлімі	189
Назар аударыңыз	189
Май мен сүйкіткіштер	189

Мотор майы	192
Тежегіш сүйкіткіш	192
Қозғалтқышты салқындау сүйкіткіш	193
Алдынғы әйнекөуфыс сүйкіткіш	193
Радиатор	193
Аккумулятор батареясы	193
Бөлшектерді ауыстыру	194
Сақтандырғыштар	194
Әйнектазартқыш щеткалары	195
Шамдар	196
Автокөлікке техникалық қызмет көрсету	198
Шиналарға күтім жасау	198
Люкке күтім жасау	199
Шанақ күтімі	200
Салон күтімі	201
Коррозияның алдын алу шаралары	202
Автокөліктің тұрақта ұзақ тұрып қалуы	202
Жоспарлы техникалық қызмет көрсету кестесі	203
Жоспарлы техникалық қызмет көрсетуден өту туралы күелік	206
Кепілді техникалық қызмет көрсету	
Көлік иесінің жауапкершілігі	212
Автокөлік туралы ақпараты бар тіркеу картасы	213
Автокөліктің ауысқан иесін тіркеу картасы	217
Одометрді ауыстыру картасы	220
Кепілді техникалық қызмет көрсету	221
Кепілді техникалық қызмет көрсету мерзімін анықтау тәсілі	221
Кепілді техникалық қызмет көрсету мерзімі	221
Кепілді техникалық қызмет көрсету қолданылмайтын жағдайлар	222
Бөлшектерге берілетін кепілдікти ұзарту	222

Техникалық параметрлер

Автокөлікті сәйкестендіру	224
Автокөліктің сәйкестендіру нөмірі	224
Қозғалтқыш нөмірі	224
Түсті коды бар затбелгі	225
Автокөлік параметрлері	226
Негізгі параметрлер	226
Динамикалық параметрлер	226
Шиналардың техникалық сипаттамалары	226
Дәңгелек параметрлері	226
Текеу жүйесінің параметрлері	227
Орындық параметрлері	227
Майлар мен сұйықтықтардың параметрлері	227

Көрсеткіштер

Әліпбілік көрсеткіш	230
Жарық индикаторы	233

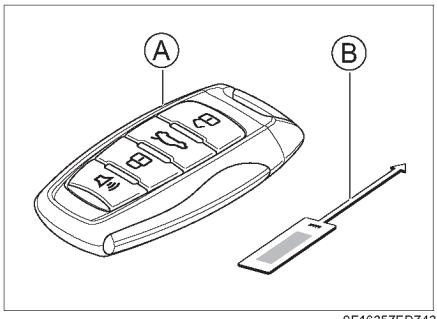

1

Жабдық жұмысы

Кілттер	16
Есік құлпы	18
Терезелер	22
Люк	24
Капот	26
Отын құю	27
Орындықтар	29
Артқы көрініс айнасы	35
Руль	37
Рейлингтер	38
Жарықты басқару	39
Әйнектазартқыштарды басқару	43
Мобилді телефонды сымсыз қуаттағыш	45
Кондиционер жүйесі	47
Ішкі жабдық	53

Кілттер туралы ақпарат

i Пайдалы ақпарат

Егер есіктерді құлыптау кезінде бұрылыс көрсеткіштері жыпылықтамаса, барлық есіктің, жүксалыш есігінің және капоттың толық жабылған не жабылмағанын тексеріңіз.

Құлыпты ашу түймесі

Құлыпты ашу түймесін басып, барлық есіктің және жүксалыш есігінің құлпыны ашуға болады. Бұл кезде бұрылыс көрсеткіштерінің шамдары 2 рет жыпылықтайды.

Автокөлік іздеу түймесі

Барлық есік пен жүксалыш есігі құлыптаңған кезде осы түймені басып, автокөлік іздеу функциясын қосып қойыңыз, бұл автокөлікті тұрақта және басқа жерлерде тез тауып алуға мүмкіндік береді.

Егер автокөлікті іздеу барысында түймені тағы бір рет бассаңыз, автокөлік іздеу функциясы ажыратылады.

Жүксалыш қақпағын басқару түймесі

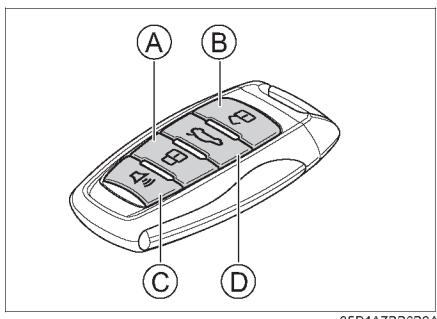
Жүксалыш есігінің құлпын ашу үшін жүксалыш қақпағын басқару түймесін басып тұрыңыз. Құлыпты ашқаннан кейін жүксалыш есігін ашу үшін оның микроажыратқышын 30 секунд басып тұрыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

> Тарату жиілігін өз бетінше өзгертуге және тарату құатын арттыруға (оның ішінде радиожілікті қуат күшеткішін орнатуға) болмайды. Антеннаны ауыстыруға немесе сыртқы антенналарды жалғауға болмайды.

> Қолданыстағы сымсыз байланыс қызыметтеріне кедегір жасауға болмайды. Кедегілер анықталғаннан кейін құрылышы пайдалануды тоқтатып, кедегілерді жою шараларын орындаңыз.

> Құрылышыны пайдалану кезінде оның жұмысына әртурлі радиожабдық әсер етуі мүмкін, ол функцияларды уақытша істен шығаруы мүмкін.

Түймелер

- A Құлыптау түймесі
- B Құлыпты ашу түймесі
- C Автокөлік іздеу түймесі
- D Жүксалыш қақпағын басқару түймесі

Құлыптау түймесі

Құлыптау түймесін басып, барлық есік пен жүксалыш есігін құлыптауга болады. Бұл кезде бұрылыс көрсеткіштерінің шамдары 1 рет жыпылықтайды.

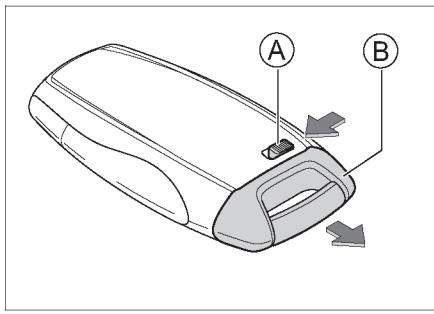
Қуат элементін аудыстыру

Жұмыс кезінде қолыңызды құрғатып сүртіңіз, себебі ылғал қуат элементінің коррозиясын тудыруы мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

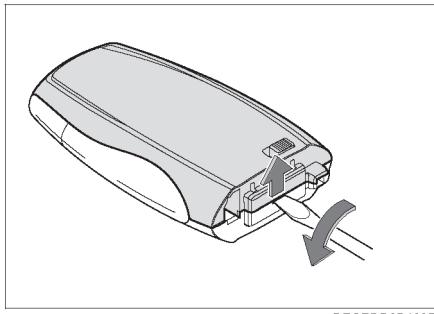
- > Құрылғының басқа бөлшектерін ұстаманың немесе қозғаманың.
- > Қуат элементінің полюсін сақтаңыз.
- > Батареяны аудыстырган кезде бөлшектерді жоғалтып алмаңыз.

1. Бекіту түймесін ысырып, механикалық кілтті шығарыңыз.

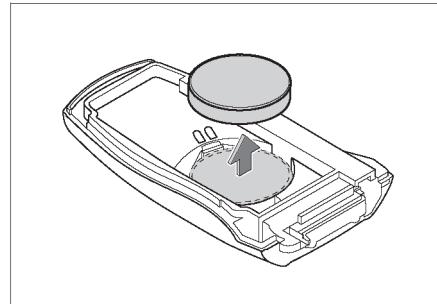
988FDAT72CDC3

- A Бекіту түймесі
- B Механикалық кілт
- 2. Теріс бұрауышты пайдаланып, кілттің артқы қақпағын ілінкіреп ашыңыз.

DECEDD08432D

3. Ескі қуат элементін шығарып алыңыз да жаңасын алмастырып салыңыз.

B3FF8DF9892A

Орнату кезінде қуат элементінің оң полюс жағы тәмен қаратылғанын тексеріңіз.

Қуат элементінің түрі: CR2032.

4. Кілттің артқы қақпағын орнатыңыз. Орнатқаннан кейін кілттің барлық түймесі дұрыс жұмыс істейтінін тексеріңіз.

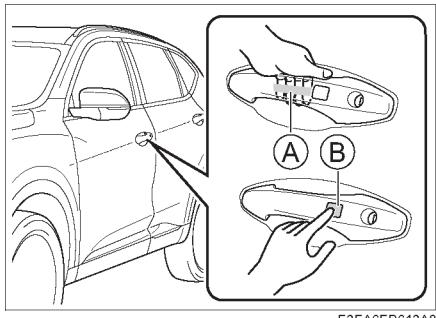
⚠ Ескерту

- > Аудыстырынан кейін қуат элементтерін балалардың қолы жетпейтін жерде сақтаңыз. Өйтпесе, оларды жұтып қою салдарынан тұншығып, еліп кетуі ықтимал.
- > Пайдаланылған батареяларды жергілікті заңнамаға сәйкес жойыңыз. Пайдаланылған батареяларды дұрыс көдеге жаратпау қоршаган ортаға зиян тигізу мүмкін.

Есік құлпы

Интеллектуалды автокөлікке кіру жүйесінің көмегімен құлыштау және құлышты ашу

Смарт-кілт болған кезде интеллектуалды автокөлікке кіру жүйесінің көмегімен автокөлік есіктерін құлыштауга және олардың құлпышын ашуға болады.

A Құлышты ашу датчигі
B Құлыштау датчигі

Құлышты ашу

Құлышты ашу датчигін түртіп, автокөліктің барлық есігінің және жүксалғыш есігінің құлышын ашуға болады. Бұл кезде бұрылым көрсеткіштерінің шамдары 2 рет жыптылықтайтады.

Құлыштау

Құлыштау датчигін түртіп, автокөліктің барлық есігін және жүксалғыш есігін құлыштауға болады. Бұл кезде бұрылым көрсеткіштерінің шамдары 1 рет жыптылықтайтады.

i Пайдалы ақпарат

Егер есіктерді құлыштау кезінде бұрылым көрсеткіштері жыптылықтамаса, барлық есіктің, жүксалғыш есігінің және капоттың толық жабылған не жабылмағанын тексеріңіз.

i Пайдалы ақпарат

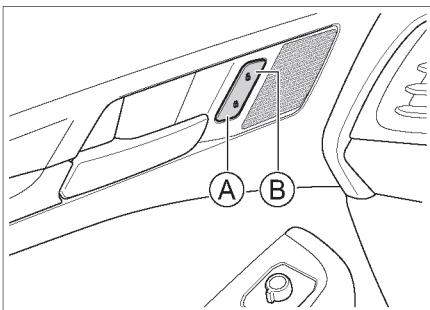
- > Есіктер смарт-кілтті анықтаған жағдайда ғана оларды басқаруға болады.
- > Құлыштау және құлышты ашу әрекеттерін бірге жасамаңыз.
- > Есіктің тұтқасын қолғаппен ұстағанда есіктің құлышты ашу немесе құлыштау функциясы жұмыс істемеуі мүмкін.

> Интеллектуалды автокөлікке кіру жүйесінде ете әлсіз радио толқындарды қолданылады. Жақын жерде қандай да бір радио жабдығының немесе кедерілідердің болуы салдарынан смарт-кілт пен автокөлік арасында байланыс орнатуға кедерігі пайда болуы мүмкін, сол себепті жүйе қалыпты жұмыс істей алмайды.

Кілт түймесімен құлыштау және құлышты ашу

Кілт түймелерінің сипаттамасын қараңыз.
(> 16-бет)

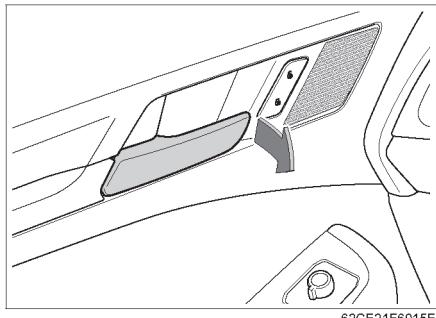
Орталық құлыш түймесімен құлыштау және құлышты ашу

A Құлыштау түймесі
B Құлышты ашу түймесі

Автокөліктің барлық есігін, оның ішінде жүксалғыш есігін құлыштауға және құлыш ашуға болады.

Ішкі тұтқамен құлышты ашу

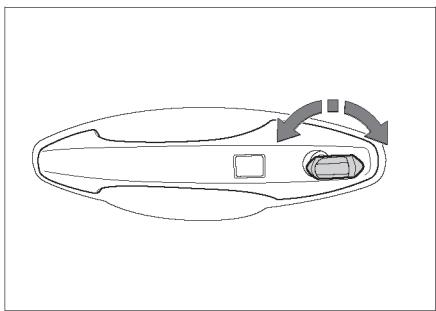
62CE21F6015E

Есік құлыштанып тұрған кезде есік құлышын ашу үшін есіктің ішкі тұтқасын тартыңыз. Есікті ашу үшін тұтқаны қайта тартыңыз.

Пайдалы ақпарат

Артқы есікті ашу үшін ішкі тұтқаны қолданған кезде бала бекітпесінің жабық қүйде тұрмаганын тексеріп алыңыз. Әйтпесе, артқы есік ашылмайды.

Механикалық кілтпен құлыштау және құлышты ашу

133E539A69B6

Механикалық кілтті кілт ұнғымасына салып бұраңыз. Осылайша автокөлік есігін құлыштауға және құлышты ашуға болады.

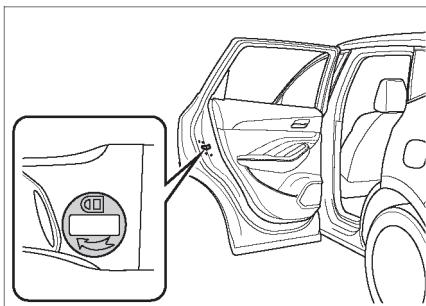
Назар аударыңыз!

Автокөлік есіктерінің құлпы ашылғаннан кейін алдымен механикалық кілтті шығарып алу керек, содан кейін жүргізуші жақтағы есікті ашыңыз.

Пайдалы ақпарат

Есікті механикалық кілтпен ашқан кезде автокөліктің айдаған әкетуге қарсы сигнал беру жүйесі іске қосылуы мүмкін. ([>164-бет](#))

Апарттық құлыштау

9F496CF7AD9E

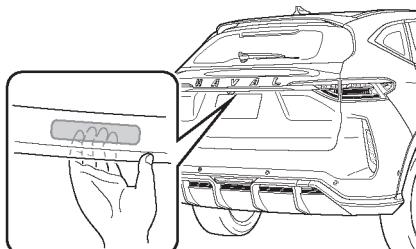
Алдыңғы жолаушы есігі мен артқы есіктер апарттық құлыштау құрылышымен жабдықталған.

Егер электр қуат көзі болмаса немесе смарт-кілт қуаты таусылса және есікті электр құлышпен құлыштау мүмкін болмаса, онда құлыштау үшін механикалық кілтті апарттық кілт ұнғымасына салып, оны көрсеткі көрсеткен бағытқа бұрап, содан кейін есік жабу керек.

Жұксалғыш есігін ашу және жабу

Жұксалғыш есігін қолмен ашу және жабу

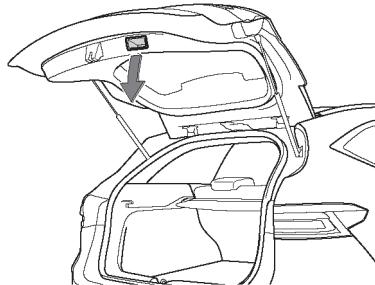
Ашу

- > Егер смарт-кілт болса, жұксалғыш есігіндегі микропұсқышты басып, есікті көтеріңіз.
- > Кілттегі жұксалғыш есігінің түймесін басып тұрыңыз. Содан кейін 30 секунд

- ішінде жүксалғыш есіргі құлпышың микроқосынышын басып тұрып, есікті көтеріңіз.
- > Жүргізуші жақтағы есік құлпышын ашқаннан кейін жүксалғыш есіргі құлпышың микро қосынышын басып тұрып, есікті көтеріңіз.

Жабу

1. Жүксалғыш есігінің қосымша тұтқасын тартып, есік жабылар кезде жібере салыңыз.
2. Жүксалғыш есігін толық жабылғанша үстінен басыңыз.

⚠ Ескерту

- > Жүксалғыш есігін қолмен жапқан кезде ол толық жабылуы үшін міндетті турде оны басып жабыңыз. Есікті тек қосымша тұтқадан ұстал жауып жатып, қолыңызды қысып алып, ауыр жаракат алып қалуыңыз мүмкін.
- > Жүксалғыш есіргі ашық кезде жүруге тыйым салынады.
- > Адамдарды жүксалғышқа отырызып тасымалдауда тыйым салынады.
- > Егер жүксалғыш есігінің жаңында адамдар болса, онда есікті ашу және жабу кезінде оларға қауіп төнбейтініне көз жеткізу керек.
- > Жүксалғыш есігін жапқан кезде заттарды немесе кім-кешекті, мысалы, сөмкені немесе галстукты қысып қалмау үшін мүқият болыңыз.
- > Балалар кездейсоқ жаракат алмау үшін оларға жүксалғыш есігін басқаруга руқсат берменіз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Жүксалғыш есігін ашқанда оны закымдалап алмау үшін шамадан тыс күш салмаңыз.
- > Қатты жел соғып тұрғанда жүксалғыш есігін абылап ашыңыз. Желдің әсерінен есік тым қатты ашылып кетуі мүмкін, бұл оны майыстырып жібереді.

> Егер жүксалғыш есіргі қатса немесе оны мұз басып кетсе, оны ашуға күш салмаңыз. Жылдықтышты қосыңыз, салондағы температура жоғарылағанда есікті ашуға болады.

Егер жүксалғыш есігін шұғыл түрде ашу қажет болса, мұзды жібіту үшін жылы су құйып, мұз ерігеннен кейін есікті ашуға болады.

> Жүксалғыш есігінің амортизаторына ешқандай сәндік заттарды орнатпаңыз немесе жабыстырымаңыз.

> Жүксалғыш есігін жаңға тартпаңыз, себебі бұл амортизаторды қисайтуы және деформациялауы мүмкін.

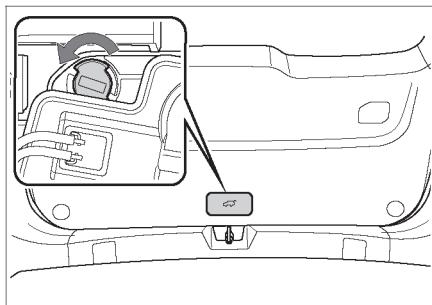
ℹ Пайдалы ақпарат

> Егер қоршаған орта температурасы 0 °С-тан темен болса, жүксалғыш есігінің амортизаторы есікті автоматты түрде ұстай алмауы мүмкін. Бұл жағдайда есікті қолмен көтеріп ашуға болады.

> Жүксалғыш есігіне ауыр аксессуарларды орнатпаңыз. Бұл амортизатордың есікті дұрыс ұстай алмауына әкеледі.

> Жүксалғыш есігінің амортизаторының бірқалыпты қозғалысы майлауды қажет етеді, сондықтан амортизатордың шаңнан қорғау қабының жаңында майдақтары болуы мүмкін, бұл қалыпты жағдай.

Апattyқ жағдайда құлыпты ашу

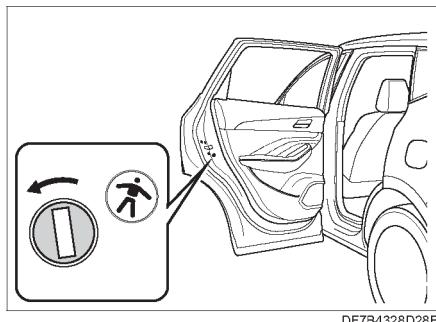
A3D08CEBFA34

Жүксалғыш есігін электр жетек жүйесінің көмегімен ашу мүмкін болмаса, жүксалғыш есігін апattyқ ашу құрылғысының көмегімен автокөліктің ішінен ашуға болады.

1. Матаға оралған жалпақ басты бұрауыштың көмегімен жүксалғыш есігінің апattyқ қақлағын іліп алыңыз.
2. Жалпақ басты бұрауышпен апattyқ ашу құрылғысын теріс бағытқа бұраңыз. Жүксалғыш есіргі ашылады.

Бала бекітпесі

Қауіпсіздік мақсатында балаларды артқы орындықтарда тасымалдаған жән. Артқы есіктер бала бекітпесімен жабдықталған, бұл олардың кездейсоқ ашылып кетуіне жол бермейді.

Механикалық кілтті құлыпқа салып, көрсетілген бағытқа бүрал бала бекітпесін іске қосыңыз. Кілтті кері бүрү арқылы бала бекітпесін ашуға болады.

⚠ Ескерту

Тек артқы есіктер бала бекітпесімен жабдықталған. Егер бала артқы қатардағы орындықта жалғыз болса, артқы екі есіктің кездейсоқ ашылуына жол бермеу үшін олардың бала бекітпесін бірге қосып қойыңыз.

ℹ Пайдалы ақпарат

Бала бекітпесі іске қосылып тұрған кезде есікті сыртқы есіктің тұтқасынан тартып ашуға болады.

Қозғалтқышты өшірген кезде құлыпты ашу

Қозғалтқышты өшіргеннен кейін барлық есік пен жүксалғыш есіктерінің құлпы автоматтты түрде ашылады.

Қозғалыс кезінде автоматты құлыптану

Автокөліктің жылдамдығы 15 км/сағ жоғары болған кезде жүксалғыш есігі мен барлық есік автоматты түрде құлыптанады.

ℹ Пайдалы ақпарат

Жол жүрер алдында барлық есік пен жүксалғыш есігі толық жабылғанына көз жеткізіңіз.

Автоматты қайта құлыптану

Егер барлық есік, оның ішінде жүксалғыш есігі құлыптаулы болса, жүргізуши есік тұтқасындағы датчикке тұрткенде немесе смарт-кілттегі құлыпты ашу түймесін басқанда құлпы ашылған есіктердің ешкайсызы 30 секунд ішінде ашылмаса, барлық есік, соның ішінде жүксалғыш есігі автоматтты түрде қайтадан құлыптанады

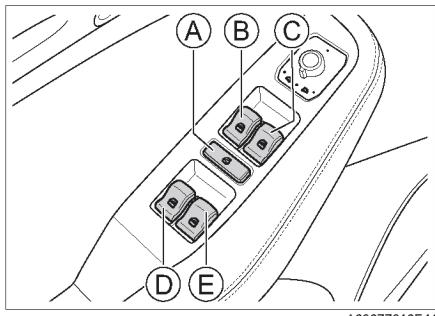
Қате құлыптанудың алдын алу

Жүргізуши жақтағы есік құлыптанған болса, соңғы ашық есік жабылған кезде құлыптанып тұрған барлық есік құлпы автоматтты түрде ашылады.

Соқтығысу кезінде құлыптың автоматты түрде ашылуы

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде болғанда және жүйе соқтығысуды тіркеген кезде барлық есіктің құлыптары автоматтты түрде ашылады.

Терезелерді ашу және жабу Жүргізуші жақтағы әйнеккөтергіштердің ауыстырып қосқыштары

- A Терезені құлыптау түймесі
- B Жүргізуші жақтағы әйнеккөтергіштің ауыстырып қосқышы
- C Алдыңғы жолаушы жақтағы әйнеккөтергіштің ауыстырып қосқышы
- D Сол жақ артқы терезенің әйнеккөтергішінің ауыстырып қосқышы
- E Он жақ артқы терезенің әйнеккөтергішінің ауыстырып қосқышы

Қолмен басқару

Терезені ашу немесе жабу үшін, тиісті ауыстырып қосқышты басыңыз немесе тартыңыз. Әйнек қажетті күйге жеткенше ұстал тұрыңыз, содан кейін ауыстырып қосқышты жіберіңіз.

⚠ Ескерту

Терезені жаппас бұрын жолаушылардың бастары мен қолдары одан қауіпсіз қашықтықта екенін көз жеткізіңіз. Әйтпесе, жабу кезінде ауыр жараптады мүмкін.

Бір басып, ашып жабу

Әйнеккөтергішті әдеттегіден қатты басыңыз да, жібере салыңыз: терезе автоматты түрде толық ашылады. Оны тоқтату үшін ауыстырып қосқышты жоғары қарай тартып қалыңыз.

Әйнеккөтергішті әдеттегіден қатты тартыңыз да жібере салыңыз: терезе автоматты түрде толығымен жабылады. Оны тоқтату үшін ауыстырып қосқышты басып қалыңыз.

ℹ Пайдалы ақпарат

Көлік жинақтамасына байланысты кейбір модельдерде бұл функция тек жүргізуші жақтағы терезеде жабдықталған.

⚠ Назар аударыңыз!

Төмен температурада әйнек пен жақтаудың арасында мұз пайда болуы мүмкін, бұл әйнектің қозғалысына кедегі келтіреді. Бұл жағдайда көтеру-түсіру механизміне зақым келтірмеу үшін ауыстырып қосқыштарды бірнеше рет баспаңыз. Салондағы температура көтерілгенше күтіңіз. Әйнек жібігеннен кейін оны әдеттегідей көтеруге және түсіруге болады.

Терезені құлыптау

Терезені құлыптау түймесін басқаннан кейін артқы есіктердің әйнеккөтергіштерінің түймесін пайдаланып, терезелерді басқару мүмкін болмайды.

Түймені қайтадан басу артқы есіктердегі әйнеккөтергіштердің ауыстырып қосқыштары функцияларын қалпына келтіреді.

⚠ Ескерту

Көліктө бала болса, баланы қауіпсіз артқы орындақта отырызып, терезені құлыптаған жән.

Жолаушылар жақтағы әйнеккөтергіштердің ауыстырып қосқыштары

Әйнеккөтергіштердің ауыстырып қосқыштары жолаушылар жақтағы есіктердің шынтақтаяныштарында орналасқан және тиісті терезелерді ашуға және жабуға арналған.

Қызып кетуден қорғау

Әйнеккөтергіштің ауыстырып қосқышын үзак үақыт бірнеше рет басу көтеру-түсіру механизмінің электржетегін қызып кетуден қорғау функциясын іске қосу мүмкін. Бұл жағдайда әйнеккөтергіштің ауыстырып қосқышы үақытша өшеді және терезені ашу немесе жабу мүмкін болмайды. Жетек салқындағаннан кейін әйнеккөтергіштің ауыстырып қосқышы автоматты түрде жұмыс күйіне оралады.

Қызып қалудан қорғау

Егер терезені автоматты түрде жабу кезінде жақтау мен терезе арасында бөгде зат тұрғаны анықталса, терезе тоқтап, автоматты түрде белгілі бір мөлшерге түседі.

i Пайдалы ақпарат

Көлік жинақтамасына байланысты кейбір модельдерде бұл функция тек жүргізуші жақтағы терезеде жабдықталған.

⚠ Ескерту

- > Қысып қалудан қорғау функциясының жұмысын қолды салып тексеруге тыйым салынады.
- > Терезе толығымен жабылғаннан кейін оның ішінде қандай да бір зат қыстырылып қалған болса да, қысып қалудан қорғау функциясы жұмысын тоқтатады.

i Пайдалы ақпарат

Төмен температуралың немесе қатты дірілдің қолайсыз жағдайларында әйнекті көтеру кезінде қысып қалудан қорғау функциясы терезені жабуға мүмкіндік бермей, іске қосылуы мүмкін. Бұл жағдайда терезені жабу үшін әйнеккөтергіш ақыратқышын жоғары қарал қарсылық нұктесінен еткізе отырып тартыңыз.

Іске қосылуды кірірту функциясы

Оталдыру жүйесінің ақыратқышын LOCK режиміне орнатқаннан кейін әйнеккөтергіштерді бірнеше секунд бойы пайдалануға болады.

i Пайдалы ақпарат

Көлік жинақтамасына байланысты кейбір модельдерде бұл функция тек жүргізуші жақтағы терезеде жабдықталған.

Жайлы жабу

Оталдыру жүйесінің ақыратқышы LOCK режимінде, ал барлық есік пен жүксалыш есігі жабық болғанда кілттегі құлыптау түймесін немесе есік тұтқасындағы құлыптау датчигін басып тұрыңыз. Барлық терезе автоматты түрде жабылады.

Кілттегі құлыпты ашу не құлыптау түймесін басу арқылы терезенің автоматты түрде көтерілуін тоқтатуға болады.

Әйнек авоматты түрде көтерілген кезде әйнек пен жақтау арасында кедергі анықталса, қысып қалудан қорғау функциясы іске қосылады. Көліктен шықпас бұрын терезелер толығымен жабылғанын тексеріңіз.

i Пайдалы ақпарат

Әйнек авоматты түрде көтерілген кезде әйнек пен жақтау арасында кедергі анықталса, қысып қалудан қорғау функциясы іске қосылады. Автоматтен шықпас бұрын, терезелер толығымен жабылғанын тексеріңіз.

Қайта баптау

Бір рет түртіп басқару функциясы бұзылса, келесі әрекеттерді орындау арқылы оны қалпына келтіруге болады:

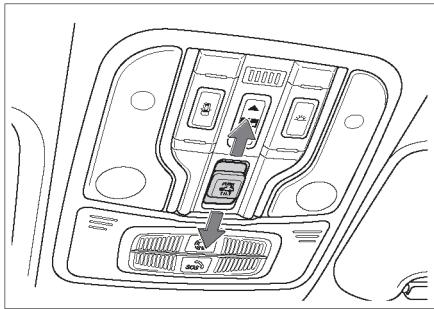
1. Оталдыру жүйесінің ақыратқышын ON режиміне бұрыңыз.
2. Терезе толығымен жабылғанша қарсылық нұктесінен асырып, бір рет басып басқару функциясы бар әйнеккөтергішті жоғары тартып, ақыратқышты 3 секунд үстап тұрыңыз.
3. Тұймені бір рет басу арқылы терезені ашуды немесе жабуды қамтамасыз ету үшін әйнеккөтергіш ақыратқышын тағы бір рет басыңыз.

i Пайдалы ақпарат

Бір рет басып басқару функциясы бұзылған жағдайда бір рет басып басқару функциясы бар барлық терезені қайта баптау қажет. Бұған қоса, аккумулятор батареясынан алынатын электр қуаты үзіліп, қайта қалпына келтірілген сайын қайта баптауды орындау талап етіледі.

Люкті ашу және жабу

Ашу және жабу үшін еңбектіңіз

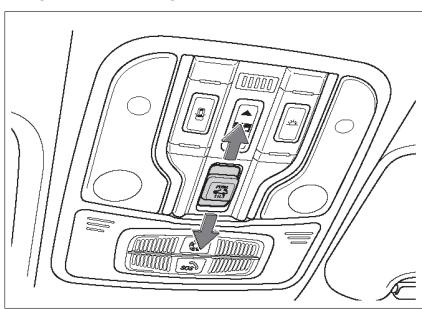
Қолмен басқару

- > Люк ауыстырып қосқышын алға жылжытыңыз да, ұстап тұрыңыз, люк біртіндеп ашылады.
- > Люк ауыстырып қосқышын артқа жылжытыңыз да ұстап тұрыңыз, люк біртіндеп жабылады.
- > Егер люкті жартылай ашық қалдырығыныз келсе, ауыстырып қосқышты жібере салыңыз.

Автоматты түрде басқару

- > Люктің ауыстырып қосқышын алға жылжытыңыз, люк автоматты түрде максималды бұрышқа қайырылып тоқтайды.
- > Люк ауыстырып қосқышын артқа жылжытыңыз, люк автоматты түрде жабылады;
- > Егер люкті жартылай ашық қалдырығыныз келсе, ауыстырып қосқышты тағы бір рет жылжытыңыз.

Ашу және жабу үшін жылжытыңыз

Қолмен басқару

- > Люк ауыстырып қосқышын артқа жылжытыңыз да ұстап тұрыңыз, люк біртіндеп ашылады.
- > Люк ауыстырып қосқышын алға жылжытыңыз да ұстап тұрыңыз, люк жабылады.
- > Егер люкті жартылай ашық қалдырығыныз келсе, ауыстырып қосқышты жібере салыңыз

Автоматты түрде басқару

- > Люк ауыстырып қосқышын артқа жылжытыңыз, люк автоматты түрде ашылады;
- > Люк ауыстырып қосқышын алға жылжытыңыз, люк автоматты түрде жабылады;
- > Егер люкті жартылай ашық қалдырығыныз келсе, ауыстырып қосқышты жібере салыңыз.

Ескерту

- > Көлік жүргізу кезінде қолыңызды немесе басыңызды люктен шығарманыз. Автоқөлік сыртындағы нысандарға соқтығысып қалуыңыз мүмкін немесе шұғыл тәжеу орындалуы мүмкін. Осының салдары ауыр жарақаттарға немесе тіпті өлімге ұшыратуы мүмкін.
- > Люкті жапқан кезде қолды, басты немесе мойынды қысып алмауды қадағалаңыз.
- > Балаларға люктің қозғалысын басқаруға рұқсат берменіз.

Күнқағар қалқаны ашу және жабу

Люкті ашу түймесін басып түрғанда күнқағар қалқа автоматты түрде ашылады. Күнқағар жабық түрғанда оны жабу үшін қолмен қысып тұру керек.

Ескерту

- > Балаларға күнқағар қалқаны басқаруға рұқсат етпеніз.
- > Күнқағар қалқаны жапқан кезде қолдарды, басты немесе мойынды қысып алмау үшін абай болу керек.
- > Люк толық жабылмайынша күнқағар қалқаны жабуга тыйым салынады, ейткені күнқағар қалқа құлап кетіп, ауыр жарақат келтірүі мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

Люкте орналасқан күнқағар қалқаны құшпен қыспаныз, себебі қалқа құлап кетуі немесе закымдалуы мүмкін. Автокөлікті ұзақ уақыт тұраққа қойған кезде автокөлік логондегі қалқаны жауып қою керек, себебі күн сәулесі ұзақ әсер еткендіктен автокөлік салонындағы температура жогарылап, салонынқи ішкі әрлемесін бұлдыруі мүмкін.

Қысып қалудан қорғау

Люк немесе күнқағар қалқа автоматты түрде жабылу кезінде кедергіге тап болса, люк немесе қалқа тоқтап, белгілі бір қашықтыққа артқа қайтады.

⚠ Ескерту

Қысып қалудан қорғау функциясының жұмысын қолды салып тексеруге тыыйым салынады. Күнқағар қалқасы бар люк толығымен жабылғаннан кейін оның ішінде қандай да бір зат қыстырылып қалған болса да, қысып қалудан қорғау функциясы жұмысын тоқтатады.

Қайта баптау

Жүйеде ақау болса, оны келесі әрекеттерді орындау арқылы қалпына келтіруге болады:

1. Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде тұр, ал тәбедегі люк максималды бұрышка қайтырылған.
2. Люктің ауыстырып қосқышын алға жылжытып, 8 секунд ұстап тұрыңыз, люк пен күнқағар қалға орындан қозғалғанда жібере салыңыз.
3. Одан кейін люк ауыстырып қосқышын 5 секунд алға басып тұрыңыз, осы кезде люк алдымен ашылады, содан кейін қайта жабылады. Люк толық жабылғаннан кейін ауыстырып қосқышты жіберініз, осы кезде қайта баптау аяқталады.

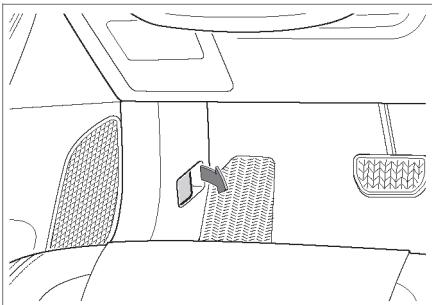
Капот

1

Жабдық жұмысы

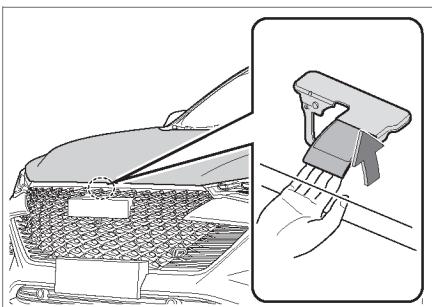
Ашу

- Жүргізуши жақтағы аспалтар тақтасының астында орналасқан тұтқаны тартыңыз. Капот сәл ашылады.

15F2DD9881AF

- Қолыңызды саңылауға салып, тұтқаны көрсеткі бағытына қарай сырғытып, капотты белгілі бір бұрышқа көтеріңіз. Капот автоматты түрде ашылады

AA100D6FEA8C

Пайдалы ақпарат

Төмен температура жағдайында капот көрмесі капотты автоматты түрде көтере алмауы мүмкін. Бұл жағдайда оны қолмен көтеруге болады.

Жабу

Капотты құлыштан 20-30 см биіктікten жібере салыңыз да оны жабу үшін капотты күшпен басып қалыңыз.

Ескерту

Жүрмей тұрып, капоттың жабылғанын және мықтап құлышталғанын тексеріңіз. Әйтпесе, ол қозғалыс кезінде кездейсоқ ашылып кетіп, апатқа ұшыратуы мүмкін.

Назар аударыңыз!

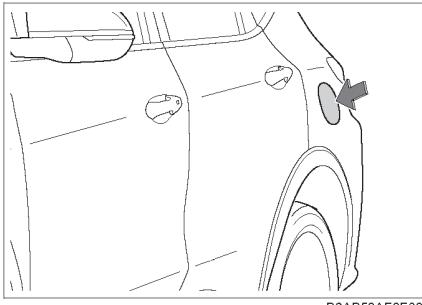
- Капотты жаппас бұрын, мотор бөлімінде бөгде заттардың қалып қоймағанын тексеріп алыңыз.
- Капотты жапқан кезде артық күш салмаңыз. Әйтпесе, капот майысып кетуі мүмкін.

Автокөліктің жабдықталуы

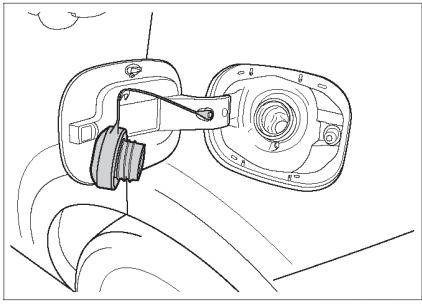
Назар аударыңыз, бұл нұсқаулықта сипатталған стандартты жабдықтар үлттых стандарттарға сәйкестендірілген жинақтамаға және автокөліктің нақты бір моделіне арналған. Сондықтан осы нұсқаулықта сипатталған кейбір жабдық пен функциялар сіздің автокөлігіңізде болмауы мүмкін немесе тек белгілі бір нарықтар үшін шығарылған автокөліктерде қолданылуы мүмкін. Арнайы конфигурация туралы ақпарат алу үшін тиісті материалдарды зерттеңіз немесе ақпаратты өкілдегі дилерден сұраңыз.

Отын қую тәсілдері

1. Жүргізуши жақтағы есік құлпы ашылған кезде көліктің артық белгіліндегі отын багы қақпағының жиегін басыңыз. Қақпақ сәл ашылады.

2. Отын багының қақпағын теріс багытқа бұрап ашыңыз. Автокөлік корпусын ластамас үшін отын багы қақпағының сымын отын багының есігіне бекітіңіз.

! Ескерту

> Отын багының қақпағын бұрап алғанда ауаның шықкан дыбысын естісініз, қақпақты одан әрі бұрамаңыз. Ауаның шықкан дыбысы тоқтаганнан кейін отын багының қақпағын абайлап ашыңыз.

Ұстық ауа райында бак ішінде шамадан тыс қысым жиналатындықтан, отын багы аузынан отын атқылат, салдарынан жарақаттанып қалуыңыз мүмкін.

> Отын қую кезінде мыналарға назар аударыңыз:

Қозғалтқышты өшіру керек. Автокөліктің жанаңыда кез келген от көздерінің болуына тыйым салынады.

Қоңырау шалуға және қабылдауға тыйым салынады.

ЖКС-да белгіленген басқа да сақтық шараларды сақтаңыз.

! Назар аударыңыз!

> Отынды лық толтырып құймаңыз, пистолеттен отынның құйылуы тоқтаган бойда отын құюды тоқтатыңыз. Әйтпесе, отын адсорберге түсіп кетіп, оньц қызмет ету мерзімін қысқартады.

> Отын қую кезінде отынды автокөлік шанағына төгіп алмаңыз, өйткені бұл шана жабынында коррозия тудыруы мүмкін.

> Отын қую кезінде көрсетілген отын түрін пайдалану керек.

3. Отын құйып болғаннан кейін отын багының қақпағын орнына оқып, қақпақтың жабылғанын көрсететін сыртындаған дыбыска дейін оң багытқа бұраңыз.

i Пайдалы ақпарат

Отын багының қақпағы орнына орнатылуы керек. Әйтпесе, қозғалтқыштың ақау индикаторы жанады.

4. Отын багының қақпағын жабыңыз.

i Пайдалы ақпарат

> Отын багының қақпағы ашық болғанда автокөлікті жууга болмайды.

> Отын багының қақпағын ашқанда немесе жапқанда артық құш түсірменіз.

Отын туралы ақпарат

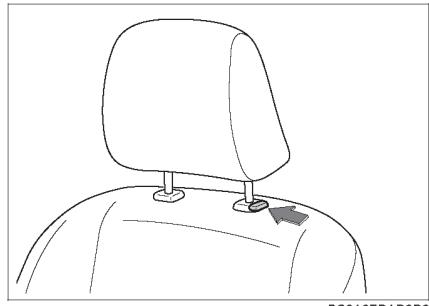
Параметр	Деректер
Отын түрі	Октан саны 92 және одан жоғары этилденбекен бензин
Отын багының көлемі [л] (анықтамалық мәні)	55 (GW4B15A моделі) 56 (GW4C20 моделі)

Бассүйегіш

Бассүйегішті реттеу

⚠ Ескерту

Көлік қозғалысы кезінде бассүйегішті реттеуге тыым салынады.

- > Егер бассүйегішті көтеру қажет болса, оны қажетті күйге тартып шығаруға болады.
- > Егер бассүйегішті төмен түсіру қажет болса, бассүйегішті реттеу түмесін басып тұрып, бассүйегішті қажетті күйге орнатылғанша басыңыз.

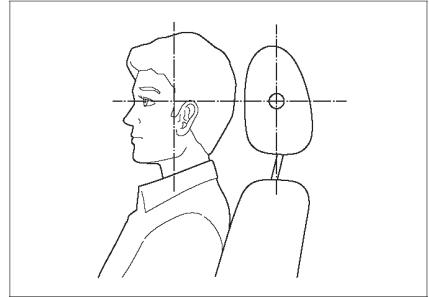
ℹ Пайдалы ақпарат

Бассүйегіштің ең тәменгі күйі оның жұмыс күйі емес, сондықтан пайдалану кезінде бассүйегішті бекітілетін позицияға көтеруді ұмытпаңыз.

ℹ Пайдалы ақпарат

Бассүйегішті реттегеннен кейін, оның мықтап бекітілгенін басып тексеріңіз.

Бассүйегіштің оңтайлы күйі

Бассүйегіш ортасының биіктігі құлақ деңгейіне сәйкес реттелсе, бассүйегіш максималды қорғанысты қамтамасыз етеді.

Бассүйегішті шешіп алу

Бассүйегішті шешіп алу үшін бассүйегішті реттеу түмесін басып тұрып, толық тартып шығарыңыз.

⚠ Ескерту

Автокөліктегі бассүйегішті алып тастап жүргізуге тыым салынады. Әйтпесе, көлік соқтығысқан жағдайда мойын омыртқасына қатты соққы тиіп, бұл ауыр жарақатқа немесе тіпті өлімге әкелуі мүмкін.

Алдыңғы орындықтарды қолмен реттеу

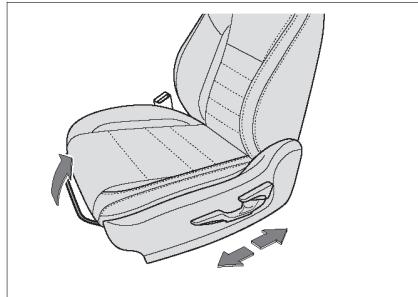
⚠ Ескерту

> Қозғалыс кезінде орындықты реттеуге тыым салынады.

> Автокөлікті басқару ынғайлы болуы үшін, қозғалысты бастамай тұрып орындықты ынғайлы күйге реттеп алу керек. Әйтпесе, көтөлік жасап, жазатайым оқиғаға ұшырауының мүмкін. Сонымен қатар қауіпсіздік белбеулері мен қауіпсіздік жастықтарын, бассүйегішті және басқа жабдықты тиімді пайдалану мүмкін болмайды.

> Соқтығысқан кезде белбеу сырғып кетпеуі үшін орындықты тым қатты шалқайтпаңыз. Қауіпсіздік белбеуі тек тік отырганда және орындық арқалығына сүйеніп отырганда ғана максималды қорғанысты қамтамасыз етеді.

Орындықтың бойлық күйін реттеу

Орындық күйін реттеу тұтқасын жоғары тартып, орындықты ілгері-кейін жылжытып қажетті орынға келтіріңіз де, реттеу тұтқасын жіберіңіз.

! Пайдалы ақпарат

Орындықты реттегеннен кейін оның мықтап бекітілгенін тексеріп алышыз.

Орындықтың арқалығын еңкейту бұрышын реттеу

2187D1D813A9

Арқалыққа сүйеніп, орындықтың арқалығын еңкейту бұрышын реттеу тұтқасын тартыңыз да, арқалықты қажетті бұрышқа реттеу үшін шалқайыңыз, содан кейін реттеу тұтқасын жіберініз.

! Назар аударының!

Орындық арқалығының көлбейу бұрышын реттеу тұтқасын толық көтерініз де, арқалықты қайта реттепеңіз. Әйтпесе, орындыққа механикалық зақым келуі мүмкін.

Орындық биіктігін реттеу (тек жүргізуші орындығы үшін)

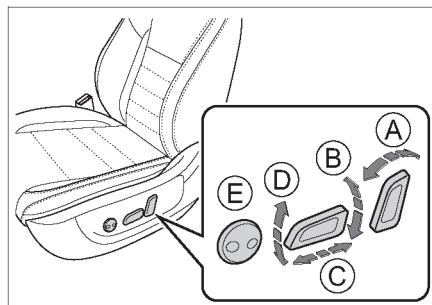
E2EEB4BDC063

- > Орындықты көтеру үшін орындық биіктігін реттеу тұтқасын бірнеше рет тартыңыз.
- > Орындықты түсіру үшін орындық биіктігін реттеу тұтқасын бірнеше рет басыңыз.

Алдыңғы орындықтарды электржетекпен реттеу

! Ескерту

- > Қозғалыс кезінде орындықты реттеуге тыым салынады.
- > Автокөлікті басқару ынғайлы болуы үшін қозғалысты бастамай тұрып орындықты ынғайлы күйге реттеп алу керек. Әйтпесе, қателік жасап, жазатайым оқиғаға ұшырауының мүмкін. Сонымен қатар қауіпсіздік белбеулері мен қауіпсіздік жастықтарын, бассүйегішті және басқа жабдықты тиімді пайдалану мүмкін болмайды.
- > Соқтығысан кезде белбеу сырғып кетпеу үшін орындықты тым қатты шалқайтпаңыз. Қауіпсіздік белбеуі тек тік отырғанда және орындық арқалығына сүйеніп отырғандағандағы максималды қорғанысты қамтамасыз етеді.

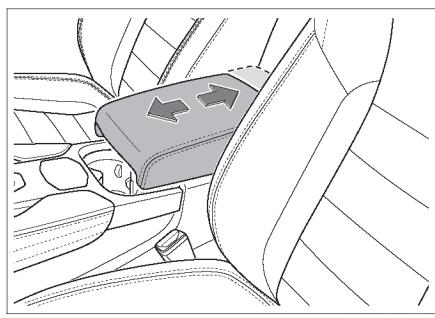

2A3F4E64C141

- A Орындықтың арқалығын бұрышын реттеу
  - B Орындық биіктігін реттеу
  - C Орындықтың бойлық күйін реттеу
  - D Орындық кепшігінің еңкіштігін реттеу
  - E Бел тіреуішінің реттету түймесі
- Түймені алға немесе артқа басу арқылы бел тіреуішін күшейтініз немесе босатыңыз.

! Пайдалы ақпарат

Жинақтамаға байланысты кейір функциялар тек жүргізуші орындығына қолданылады.

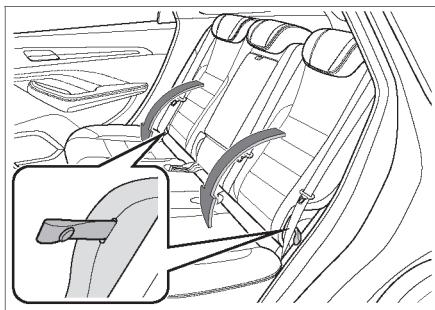

Ұсақ-түйек бөлімінің қақпағын алға қажетті орынға ысырса, ол алдыңғы орындықтарғы жолаушының қолын ыңғайлы орналастыруға болатын тірек ретіндегі қызмет етеді.

Артқы орындықтарды жиу

Арқалықты жиу

Артқы қатардағы орындықтардың арқалықтарын жиу арқылы көбірек жүк орнын алуға болады. Орындық арқалығының сол немесе он жағын бөлек жиуға болады.

- Бассүйегіштерді орындық кезде жастықтар мен алдыңғы орындықтарға кедергі келтірмейтіндей етіп реттеңіз.
- Қауіпсіздік белбеуін арқалықтың жиылуына кедергі келтірмейтіндей етіп реттеңіз.
- Бауды тарта отырып, бекітпеден ағыттыған арқалықты алға қарай жиуға болады. Жиып болған соң оны бекіту үшін арқалық үстінен басыңыз.

Жиғаннан кейін арқалықты бекіту үшін оны үстінен басып қалыңыз.

! Ескерту

Артқы қатардағы орындықтарды жио кезінде оның маңында адамдар болмауы керек, себебі тез жиылатын арқалық зақым келтіру мүмкін.

! Пайдалы ақпарат

Бауды толық шығарып арқалықты қайта реттепеңіз. Әйтпесе, орындықта механикалық зақым келуі мүмкін. Бауды тарту арқылы арқалықтың еңсін аздан реттеуге болады.

! Назар аударыңыз!

- Орындық арқалығын жимас бұрын орындық үстіндегі барлық затты алып тастау керек.
- Арқалық жиылғып түрған кезде оның үстіне ауыр заттарды қоймаңыз.

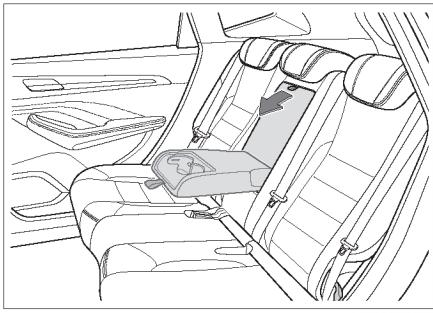
! Ескерту

- Қозғалыс кезінде орындықтарды реттеменіз немесе жимаңыз.
- Жиылған орындықтың арқалығына немесе жүксалғышта отыруға болмайды.
- Балаларға жүксалғышқа кіруге рүқсат етілмейді.

Орындық арқалығын жұмыс қүйіне қайтару

- Арқалықты жұмыс қүйіне қайтару кезінде қауіпсіздік белбеуін орындық астына қыстырылып қалмайтындей етіп реттеңіз.
- Жұмыс қүйіне қайтару үшін арқалықты жоғары тартыңыз. Орындық арқалығы бекітілгенін алға-артқа жүлжып тексеріңіз. Егер арқалық бекітілген болса, жио кезінде бекітпені ағыту үшін алдымен бауды тарту керек.

Артқы орындықтардың шынтақтаянышы

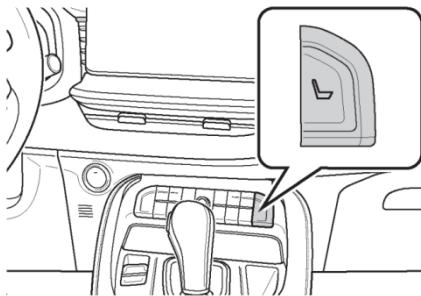
4C2206EF0670

Бауды сыртқа тартып, артқы орындықтың шынтақтаянышын түсіруге болады, бұл артқы орындық жолаушысына қолды ынғайлы орналастыру үшін ынғайлы тіреу болады.

Орындықтарды баптау

Алдыңғы орындықтарды баптау

> Тікелей орындықтар баптауының интерфейсіне өту үшін түймені басыңыз.

> Орындық баптаулары интерфейсіне кіру үшін сенсорлы дисплейдің сол жағындағы түймесін басыңыз (кондиционер баптауларының интерфейсімен біріктірілген).

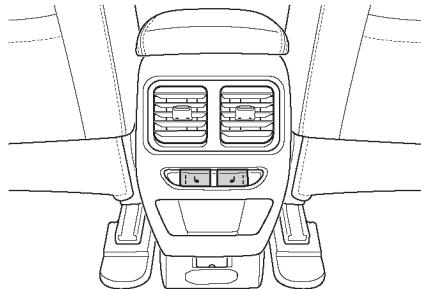

«Жүргізуши орындығы» түймесін тұртіп, тиісті орындықтың баптаулары терезесін ашыңыз; жылжыту (1, 2, 3 күй) немесе желдету (1, 2, 3 күй) үшін ауыстырып қосқышты басыңыз.
«Холаушылар орындығы» түймесін тұртіп, тиісті орындықтың баптаулары терезесін ашыңыз; жылжыту үшін ауыстырып қосқышты басыңыз (1, 2, 3 күйі).

Пайдалы ақпарат

Бір орындықты жылжыту және желдету функцияларын бірге қосу мүмкін емес.

Артқы орындықтарды баптау

Тиісті орындықты жылдыту деңгейін реттеу үшін түймені басыңыз, осы кезде сәйкес индикатор жанады.

⚠ Ескерту

Келесі жолаушылар санаты үшін орындықтарды жылдыту функциясын пайдалану кезінде ерекше сактық шараларды сақтау қажет:

- > Сәбілер, балалар, қарттар, ауруы бар немесе мүгедек адамдар.
- > Терісі сезімтал адамдар.
- > Қатты шаршаган адамдар.
- > Алкоголь ішү немесе дәрілік затты қабылдау салдарынан үйқылы-ояу қүйде отырған адамдар.

⚠ Назар аударыңыз!

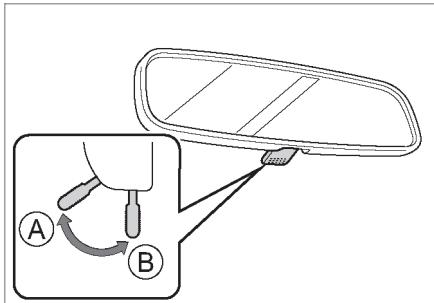
- > Орындықтарды және олардың электр жүйесін өзгертуге түбегейлі тыым салынған, себебі бұл әрекет орындық жылдықтышының жұмысына және қызмет ету мерзіміне әсер етуі мүмкін.
- > Орындық жылдыту функциясы қосылғып тұрған кезде орындықтың қызып кетуіне жол бермеу үшін орындыққа тесеніштерді, көпшіктерді немесе басқа жылу өткізбейтін заттарды қоймаңыз.
- > Аккумулятор қуатының таусылуына жол бермеу үшін қозғалтқышты ұзақ уақыт бойы іске қоспай, орындықты жылдыту функциясын пайдаланбаңыз.
- > Келесі жағдайларда орындық жылдықтышы зақымдалуы мүмкін және оны тексергеннен кейін ғана пайдалану керек:
орындыққа көп су төгілген болса;
орындықты үшкір зат (түйреуіш, пышақ және т.б.) сызған болса;
орындықтан бөтен иіс шықса.

i Пайдалы ақпарат

Алдыңғы әйнекті жылдыту функциясы іске қосылғанда қозғалтқыш сұйының температурасы шекті мәнге жеткеннен кейін орындық жылдыту функциясы жұмыс істемейді. (▷49-бет)

Ішкі артқы көрініс айнасы

Қараңғылау функциясы қолмен басқарылатын ішкі артқы көрініс айнасы

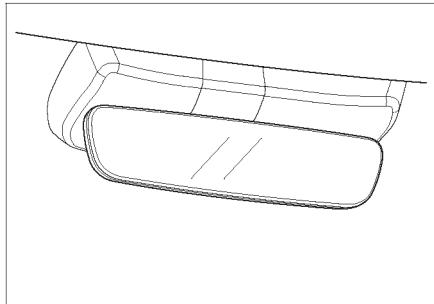
B8CD37F08C32

А Қалыпты қүй

В Қараңғылау функциясы бар қүй

Тұтқаны пайдаланып, артта келе жатқан автокөлік фарарапарының шағылысқан жарығының жарық деңгейін азайтуға болады.

Қараңғылау функциясы автоматты басқарылатын ішкі артқы көрініс айнасы

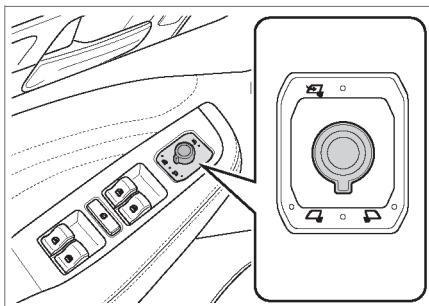

2A66E74089E8

Артта келе жатқан көлік құралдарының фара жарықтығына байланысты ішкі артқы көрініс айнасына шағылысқан жарықтың жарық деңгейін автоматты түрде азайтады.

Сыртқы артқы көрініс айнасы

Айналарды реттеу

AF05B5D12848

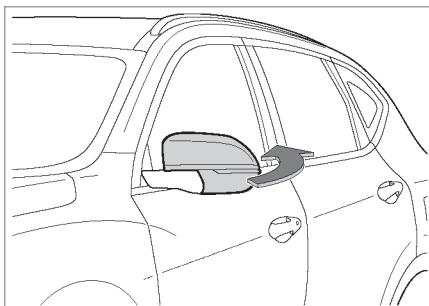
- Сыртқы артқы көрініс айналарының реттеу тұтқасын бұрап, сол немесе он жақтағы артқы көрініс айнасын тандаңыз.
- Тұтқаны қолмен алға, артқа, солға, оңға бұры арқылы сол және он жақтағы артқы көрініс айнасын реттеуге болады.
- Реттеуді аяқтағаннан кейін сыртқы артқы көрініс айнасын реттеу тұтқасын аралық қүйге қойыңыз.

⚠ Ескерту

Жүріс кезінде артқы көрініс айналарын реттеуге тыйым салынады. Өйтпесе, көлікті басқара алмай қалып, салдарынан апат орын алуы мүмкін.

Сыртқы артқы көрініс айналарының жиылу функциясы

Қолмен жиу

CE71F71455F1

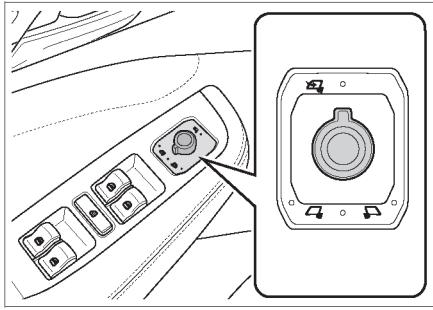
Айнаны жиу үшін көрсеткі бағытына сай бұраның.

Қозғалысты бастамас бұрын сыртқы артқы көрініс айналарын жұмыс қүйіне қою керек.

⚠ Назар аударыңыз!

Электржетегі бар сыртқы айналарды қолмен жимаңыз. Әйтпесе, артқы көрініс айнасының ішкі конструкциясына зақым келуі мүмкін.

Электржетек көмегімен жиу

Реттеу тұтқасын күйіне бұрыңыз, осы кезде сыртқы артқы көрініс айнасы автоматты түрде жиылады.

Реттеу тұтқасын басқа күйге бұрыңыз, осы кезде сыртқы артқы көрініс айнасы автоматты түрде ашылады.

Автоматты жиылу

Автоматты жиылу режимінде сыртқы артқы көрініс айналары автокөліктің есіктерін құлыптағанда және құлпын ашқанда бірге жиылады және ашылады. Артқы көрініс айнасының жиылу режимін мультимедия дисплейінің «Көлік баптаулары» → «Көлік баптаулары» → «Борттық жабдық» арқылы орнатуға болады. ([▷144-бет](#))

⚠ Ескерту

- > Қозғалысты бастамас бұрын артқы көрініс айналарын ашып, дұрыс реттеп алу керек.
- > Артқы көрініс айнасы жиылған немесе ашылған кезде саусақтарынызды қысып алмаңыз.

Сыртқы артқы көрініс айналарын жылтыру функциясы

Егер сыртқы айналардың бетін қырау басса немесе олар буланып тұрса, кондиционер панеліндегі

айналарды жылтыру түймесін басыңыз. Осы кезде индикатор жанып, сыртқы артқы айналарды жылтыру функциясы қосылады. Айналарды жылтыту

функциясын өшіру үшін түймені қайта басыңыз.

Сыртқы артқы көрініс айналарын жылтыру функциясы біраз уақыттан кейін автоматты түрде өшеді.

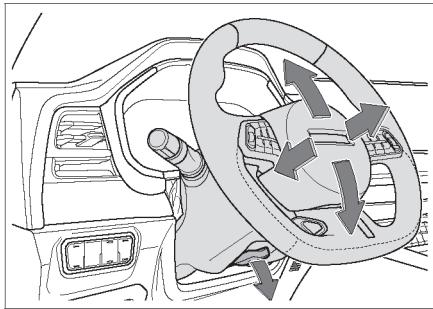
⚠ Ескерту

Сыртқы айналарды жылтыру функциясы қосқаннан кейін күйіп қалmas үшін айна бетін үстамаңыз.

ℹ Пайдалы ақпарат

Алдыңғы әйнекті жылтыру функциясы іске қосылған кезде қозғалтқыштың су температурасы белгілі бір мәнге жеткеннен кейін сыртқы артқы көрініс айналарын жылтыру функциясы қолжетімді болмайды. ([▷49-бет](#))

Реттеу тәсілдері

EF7E0D8B0047

1. Руль астындағы реттеу тұтқасын жіберіңіз.
2. Рульді кеуде деңгейінде болатындағы етіп реттеңіз. Аспаптар тақтасындағы барлық аспапты және индикаторды кере алатыныңызды тексеріп алыңыз.
3. Реттеуді аяқтағаннан кейін рульді бекіту үшін реттеу тұтқасын кері қайтарыңыз.

⚠ Назар аударының!

Қозғалтқыш өшіп тұрған кезде батареяның қуаты таусылып қалмас үшін рульді жылтыру функциясын ұзақ уақытқа қоспаңыз, себебі қозғалтқыш оталмай қалады.

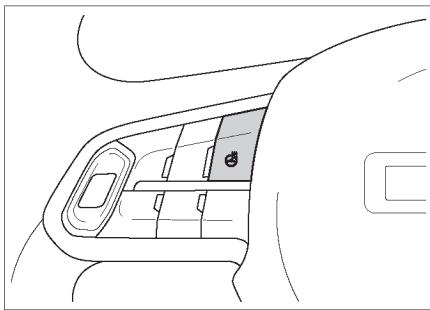
Дыбыс сигналы

Дыбыс сигналын қосу үшін рульдегі немесе оның жаңындағы дыбыс сигналы белгісін басыңыз.

⚠ Ескерту

- > Көліп жүргізу кезінде рульді реттеуге тыйым салынады. Әйтпесе, көлікті басқара алмай қалып, салдарынан апат орын алуы мүмкін.
- > Реттегеннен кейін рульдің мықтап бекітілгеніне көз жеткізінің. Әйтпесе, руль кенеттен қозғалып кетіп, апат орын алуы мүмкін.

Жылтыту функциясы

7BF61ACA4537

Рульді жылтыту функциясы сұық ауа райында автокөлік жүргізу кезінде жайлылықты қамтамасыз етеді.

Бұл функцияны қосу немесе өшіру үшін жылтыту түймесін басыңыз.

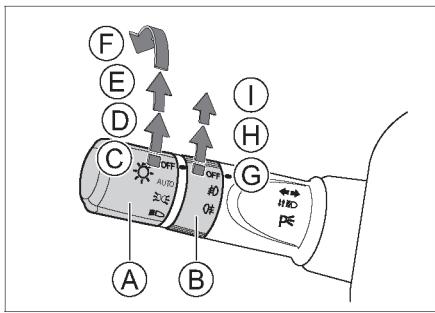
Рейлингтер

Бұл автокөлік желге қарсылық коэффициенті азғана тәбедегі тұтқалармен жабдықталған, тек сәндік мақсатта орнатылған.

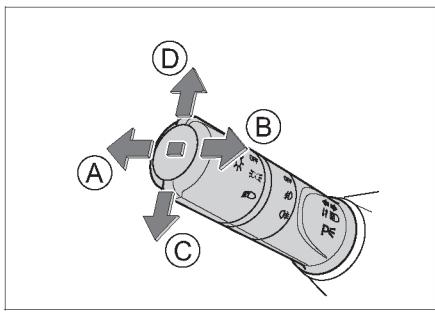
⚠ Назар аударыңыз!

Тәбедегі тұтқалар — сәндік элементтер, сондықтан автокөлікті зақымдалған алмас үшін олардың үстіне қандай да бір заттарды қоюға болмайды.

Жарықты басқаратын құрамдасқан қосқыш

- A Негізгі жарық ауыстырып қосқышының түймесі
- B Тұман жарығының бұралатын ауыстырып қосқышының түймесі
- C Жарықты өшіру
- D Жарықтың автоматты түрде қосылуы
- E Қосалқы шамды (габарит жарықтарын, нөмірлік белгісінің жарықтандыру шамдарын) қосу
- F Таяу жарықты қосу
- G Тұман жарығын өшіру
- H Алдыңғы тұман фараларын қосу
- I Артқы тұман шамын қосу

- A Шалғай жарықты қосу
- B Шалғай жарықты жыпылықтату
- C Сол жақ бұрылыс көрсеткішін қосу
- D Оң жақ бұрылыс көрсеткішін қосу

Жарықтың автоматты түрде қосылуы

Оталдыру жүйесінің ажыратышы ОН режимінде болғанда негізгі жарық ауыстырып қосқышын AUTO күйіне бұраңыз. Таяу жарық пен қосымша шамдар дала жарығына байланысты автоматты түрде қосылады және өshedі.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Егер күндіз көрү мүмкіндігіне қалың тұман әсер етсе, автокөлік фаралары автоматты түрде жанбауы мүмкін; бұл кезде фараларды қолмен қосыңыз.
- > Жарықтың автоматты басқару көлік жүргізуде тек көмекші құрал ретінде қолданылады. Жүргізуши жарықтандыруға әрдайым жауапты болуы керек.

Таяу жарық

Оталдыру жүйесінің ажыратышы ОН режимінде болғанда негізгі жарық ауыстырып қосқышын таяу жарық күйіне бұраңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Қозғалыс кезінде габарит шамдарын таяу жарық ретінде пайдаланбаңыз. Әйтпесе, апат орын алу қаупі бар.
- Габарит жарықтары көлік алдындағы жолды жарықтандыруға қауқарсыз немесе басқа көліктөр мен жаяу жүргіншілерге көлікті көруге мүмкіндік беретіндей жарық емес. Үймырт немесе нашар көріну кезінде таяу жарықты қосыңыз.

Тұман жарығы

Алдыңғы тұман фараларын қосу үшін тұман жарығы қосқышының тұтқасын оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON күйінде және қосалқы шамдар қосулы кезде алдыңғы тұман фарасы күйіне бұраңыз.

Артқы тұман шамы

Таяу жарық немесе алдыңғы тұман фаралары қосылып тұрган кезде тұман жарығы ауыстырып қосқышын артқы тұман шамдары күйіне жылжытып, оларды қосыңыз. Тұтқаны жібергенде ол автоматтa тұрға бастапқы күйіне қайтады. Артқы тұман шамдарын өшіру керек болса, ауыстырып қосқышты артқы тұман шамдары күйіне ауыстырып, жіberе салыңыз.

Шалғай жарық

Таяу жарық қосулы кезде шалғай жарықты іске қосу үшін жарықты басқаратын құрамдақсан қосқышты итеріңіз.

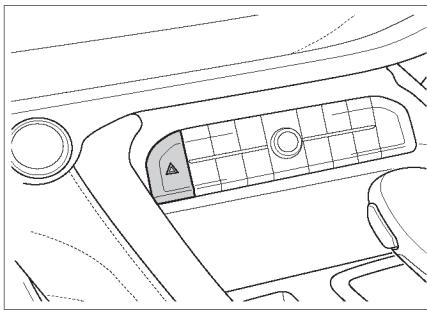
Шалғай жарықты жыптылықтату

Шалғай жарықтың жыптылықтауын іске қосу үшін жарықты басқаратын құрамдақсан қосқышты өзінгіз тартыңыз. Егер ауыстырып қосқышты жіберсөніз, ол автоматтa тұrға бастапқы күйіне оралады және жыптылықтау тоқтайды. Автомобилкіт басып озу кезінде оның жүргізуісін маневр туралы ескерту үшін бұл әрекетті бірнеше рет қайталауға болады.

Бұрылыс көрсеткішінің шамы

- > Бұрылыс көрсеткішінің функциясы
Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде тұрғанда тиісті бұрылыс көрсеткішінің жыптылықтауын іске қосу үшін жарықтың құрамдақсан қосқышын жогары немесе төмен жылжытыңыз.
- > Жол қатарын ауыстыру туралы сигнал беру функциясы
Жол қатарын ауыстырған кезде құрамдақсан ауыстырып қосқышты сәл жоғары немесе төмен жылжытыңыз. Оны жіберген кезде ол автоматтa тұrға бастапқы күйге оралады және маневр туралы ескерту үшін сәйкес бұрылыс көрсеткіші үш рет жыптылықтайды.

Апattyқ жарық сигналын беру жүйесі

89627B5B6593

Егер автокөлік бұзылып қалса немесе автокөлік жол-көлік апattyқна үшіраса, қозғалыстың, басқа қатысуышыларына ескерту үшін апattyқ жарық сигналын беру жүйесін қосыңыз.

Апattyқ жарық сигналын беру жүйесін қосу немесе өшіру үшін ажыратқышты басыңыз.

Күндізгі жүріс жарықтары

Жол қозғалысының басқа қатысуышыларына көлігіңіз анық көрініп тұруы үшін қозғалтыш іске қосылғаннан кейін күндізгі жүріс жарықты автоматтa тұrға жанады. Мынадай жағдайлар орын алған кезде күндізгі жарық шамдары өshedі:

- > Қосалқы шамдар (габарит жарықтары, нөмір белгісінің көмекі жарығы) немесе алдыңғы фаралар жаңын тұрғанда.
- > Сол немесе он жақтағы бұрылыс көрсеткіштерін қосқан кезде тиісті көрсеткіш жақтағы күндізгі жүріс жарықтары өshedі.

⚠ Ескерту

Күндізгі жүріс жарықтары тұнде жүргізуге арналмаған.

Фараларды кешіктіріп өшіру функциясы

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK режимінде тұрып, негізгі жарық ауыстырып қосқышы автоматтa режимінде болғанда дала жарығы таяу жарықты қосуды талап етсе, онда автокөлік есіктерін сыртынан құлыптағаннан кейін (есіктер механикалық кілтпен құлыптаңбаган кезде) габарит жарығы мен таяу жарық біраз уақыт автоматтa тұrға бастапқы күйінде жаңын тұрады,

осылайша сіз қаранғы кезде автокөліктен кете аласыз.

Алдыңғы тұман фараларымен қосымша жарықтандыру

Бұл функция тиісті бағытқа бұрылған кезде сәйкес алдыңғы тұман фарасын қосады. Барлық алдыңғы тұман фарасы жақсы жарықтандыру үшін артқа жүргенде автоматты түрде қосылады.

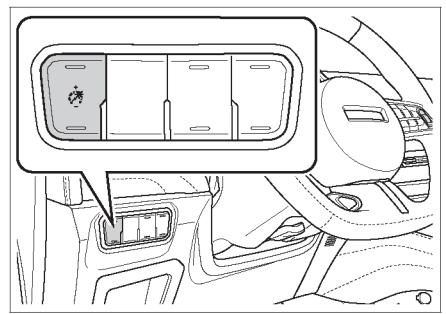
Алдыңғы тұман фаралары арқылы қосалпы жарықты қосу үшін келесі шарттарды бірге орындау қажет:

- > Автокөлік сағатына 35 км төмен жылдамдықпен қозғалады.
- > Таяу жарық қосылып тұр.
- > Бұрыльыс көрсеткіші қосулы немесе рульдің бұрылу бұрышы 60 °С-тан асады.
- > Алдыңғы тұман фарасы қосылмаған.

Шұғыл тежеу туралы ескерту

Егер автокөлік жылдамдығы 50 км/сағ шамасынан асса, шұғыл тежеу кезінде бұрыльыс көрсеткіштері жыптылықтай бастайды.

Аспаптар тақтасы көмекі жарығының реттегіші

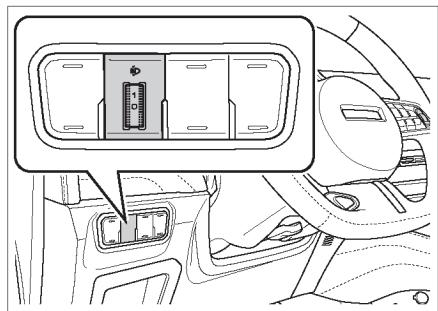

84362AC79F30

Габарит жарықтары қосылған кезде аспаптар тақтасының және автокөлік салонының жарық деңгейін реттеуге болады.

- > Түйменің жоғарғы жағын басыңыз: аспаптар тақтасы мен автокөлік салонының көмекі жарығының деңгейі артады.
- > Түйменің төменгі жағын басыңыз: аспаптар тақтасы мен автокөлік салонының көмекі жарығының деңгейі азаяды.

Фаралардың жарық шоғының білктігін реттеу

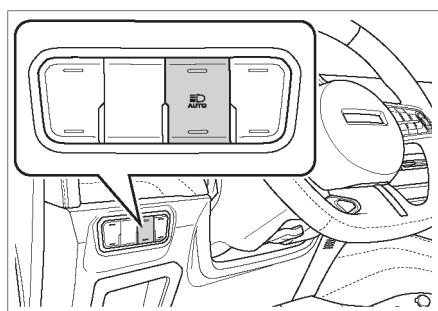

592D99A70205

Жолаушылар саны мен автокөліктің салмағына байланысты фаралардың жарық шоғының білктігін реттеңіз.

- > Ауыстырып қосқышты жогары айналдырыңыз: алдыңғы фаралардың жарық шоғының білктігі жоғарылайды.
- > Ауыстырып қосқышты төмен айналдырыңыз: алдыңғы фаралардың жарық шоғының білктігі төмендейді.

Шалғай жарықтан таяу жарыққа автоматты ауысу функциясы

AAC4C65232ED

Функция автокөліктің жүріп келе жатқан жылдамдығына және даланың жарығына байланысты шалғай фаралардың жарығынан таяу жарыққа автоматты түрде ауыстырады.

Фаралардың шалғай жарығы қосылып түрғанда ауыстырып қосқышты басса, осы функция іске қосылады немесе өшеді. Оны іске қосқаннан кейін аспаптар тақтасында орналасқан фаралардың жарығын автоматты түрде ауыстырып қосу функциясының индикаторы жасыл түспен жанады.

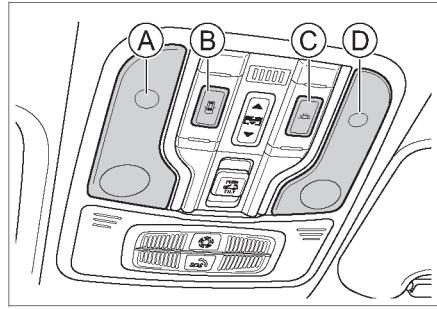
Ескерту

Фараның шалғай жарығын таяу жарыққа автоматты түрде ауыстыру функциясы – көмекші құрал. Жүргізуши жолдағы жағдайға және ауа райына байланысты жарық пен көрініске сүйене отырып, шалғай фара жарығын таяу жарыққа және көрініше қолмен ауыстыра алады. Жарықты қолмен ауыстыру келесі жағдайларда қажет:

- > Ауа райының қолайсыз, мысалы: тұман, жаңбыр немесе қар сияқты жағдайлары.
- > Шұғыл бұрылыс немесе өрде жүру.
- > Қызылышта немесе қарсы жолақтар толық көрінбеген кезде, мысалы, жол қоршауының аргы бетіндегі қарсы көле жатқан автокөліктедің фаралары көрінбейтін кезде жүру немесе жылдам жолмен жүру.
- > Құрылышы тығыз аймақтарда жарық аз болған кезде жүру.
- > Жолдың жағында жаяу жүргіншілер немесе аз қозғалатын көлік құрапдары сияқты нашар жарықтандырылған жол қозғалысы қатысушылардың болуы.
- > Жолдың жағында жол белгілері сияқты қатты шағылыштың нысандарды тұруы.
- > Жауын мен жарық датчигі маңында кірдің, қыраудың немесе оның жұмысын қынодаттын басқа заттардың болуы.

Салон жарығы

Кітап оқуға арналған шам

344CB1E0906B

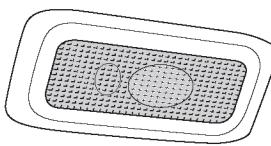
- A Сол жақ шам ажыратқышы
  - B Есік ашылған кезде жарық ажыратқышы
  - C Кітап оқуға арналған шамдардың негізгі ажыратқышы
  - D Оң жақ шам ажыратқышы
- > Кітап оқуға арналған шамды қосу немесе өшіру үшін қажетті ажыратқышты басыңыз.

> Кітап оқуға арналған барлық шамды қосу немесе өшіру үшін негізгі ажыратқышты басыңыз.

> Есіктер ашылғанда жарық ажыратқышын басып, бұл функцияны қосуға немесе өшіруге болады.

Салонды жарықтандыру функциясы іске қосылғаннан кейін есіктер ашылғанда кітап оқуға арналған шам есіктің күйіне байланысты автоматты түрде жанады немесе өшеді.

Тебе шамы

183FFEEAC613

Тебе шамын қосу немесе өшіру үшін ажыратқышты басыңыз.

Есік ашық күнде тұрган кезде салонды жарықтандыру функциясы қосылғаннан кейін тебе шамдары есіктің күйіне байланысты автоматты түрде қосылады немесе өшеді.

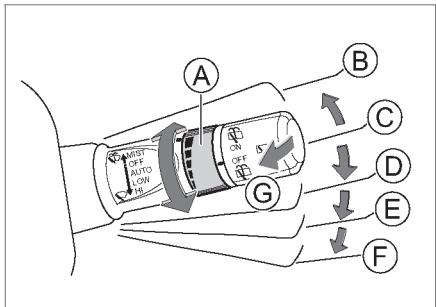
Жұксалғыштың көмексі жарығы

Жұксалғыш есіргі ашылғанда немесе жабылғанда жарықтар автоматты түрде қосылады немесе өшеді.

Автоматты әйнектазартқыштар

Автоматты әйнектазартқыш

алдыңғы

- A Реттеу түймесі
- B Үзік режим (MIST)
Әйнектазартқыштардың басқаратын құрамдасқан қосқышты MIST күйіне жоғары жылжытып, жібере салыңыз. Ауыстырып қосқыш автоматты түрде бастапқы күйіне оралады, ал алдыңғы әйнектазартқыштарды 1 рет сүртеді.
- C Алдыңғы әйнек тазартқыштардың өшіру (OFF)
- D Әйнектазартқыштардың автоматты режимі (AUTO)
Бұл күйде бұралатын тұтқаның көмегімен жаңыбыр датчигінің сезімталдығын реттеуге болады, ол жауын-шашын мөлшерін анықтайды және оның қарқынына байланысты әйнектазартқыштардың жұмыс жиілігін автоматты түрде басқарады.
- E Әйнектазартқыштың баяу жұмыс істеуі (LOW)
- F Әйнек тазартқыштың жылдам жұмыс істеуі (HI)
- G Алдыңғы әйнекуфыз
Әйнектазартқыш жұмыс істеп тұрған кезде жұғыш сұйықтықты беру үшін басқаратын құрамдасқан қосқышты тартыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Алдыңғы әйнектің беті қатты ластанған болса немесе оған бөгде заттар (қар қабаты, жапырақтар) жабысып қалса, алдымен әйнекті қолмен тазалап, бөгде заттарды алып тастау керек. Әйтпесе, әйнектазартқыштың щеткалары немесе олардың конструкциясы зақымдалуы мүмкін.

> Жұғышты ұзақ уақыт пайдаланбаңыз. Әйтпесе, жұғыштың жетегі істен шығы мүмкін.

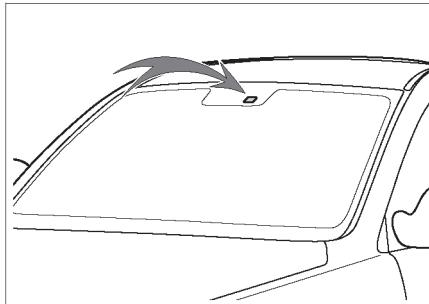
Жұғыш жетегін қорғау үшін ол біраз уақыт үздіксіз жұмыс істегеннен кейін автоматты түрде өшіп қалуы мүмкін.

> Жұғыш бактағы сұйықтық деңгейін үнемі тексеріп, қажетінше құйыңыз. Жылдың сусық мезгілінде қатып қалмас үшін сәйкес жұғыш сұйықтықты қосыңыз. Әйтпесе, мұз қату салдарынан тек жуу функциясы ғана емес, сонымен қатар құрылыштың бөліктері де зақымдалуы мүмкін.

> Сусық мезгілде әйнектазартқыштың щеткасын қолданар алдында щеткалардың алдыңғы әйнек бетіне қатып жабыспағанын тексеріңіз. Егер әйнектазартқыш щеткасы әйнек бетіне қатып жабысса, оны жібігеннен кейін ғана қолданыңыз. Әйтпесе, әйнектазартқыш щеткасы мен жетегі зақымдалуы мүмкін.

> Егер әйнектазартқыш қардың салдарынан немесе басқа себептермен жұмысын тоқтатса, оны өшіріп, көлікті мүмкіндігінше тезірек қауіпсіз жерге қойыңыз. Содан кейін әйнектазартқыш қалыпты жұмыс істеуі үшін қар мен басқа заттарды алып тастаңыз.

Жауын және жарық датчиғі

Жауын және жарық датчиғі алдыңғы әйнектің жоғарғы жағындағы артқы көрініс айнасының түсінде орналасқан.

⚠ Ескерту

- > Жауын және жарық датчигі әрдайым жауын-шашынды анықтай және алдыңғы әйнектазартқыштарды қоса алмайды. Егер алдыңғы әйнекте жанбыр тамшылары көрү мүмкіндігіне кедергі келтірсе, қажет болған жағдайда алдыңғы әйнектазартқыштың жұмыс режимі мен жиілігін уақытылы қолмен балтау керек.
- > Егер алдыңғы әйнектазартқыштар AUTO режимінде болған кезде ішкі артқы көрініс айнасының тұсындағы әйнектің сыртын тұртсөніз немесе әйнек дірледеген болса, алдыңғы әйнектазартқыштар дұрыс істемеуі мүмкін. Алдыңғы әйнектазартқышқа саусақтарыңызды қысып алмаңыз.
- > Көлікті жуу кезінде немесе алдыңғы әйнектазартқышты пайдалану қажет болмаған кезде алдыңғы әйнектазартқыштарды AUTO күйіне қоймаңыз. Өйтпесе, алдыңғы әйнектазартқыштар дұрыс істемеуі мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Ішкі артқы көрініс айнасының тұсындағы алдыңғы әйнек беті катты ластанған болса немесе оған бөгде заттар (қар қабаты, жапырақтар) жабысып қалса, алдымен әйнекті қолмен тазалап, бөгде заттарды алып тастау керек. Өйтпесе, ол әйнектазартқыштың қалыпты жұмысына әсер етү мүмкін.
- > Қар түйіршіктерінің пішіні әртүрлі болатындықтан, жауын және жарық датчигі кейде қар түйіршіктері датчикке тиіп тұрса да, жауын-шашынды дұрыс анықтай алмай қалуы мүмкін. Сондықтан алдыңғы әйнектазартқыштар дұрыс жұмыс істемеуі мүмкін. Қар түйіршіктері ерігеннен кейін алдыңғы әйнектазартқыштар автоматты түрде қосылуы мүмкін.

Алдыңғы әйнектазартқышты жылыту

Әйнектазартқыштың щеткасы алдыңғы әйнекке мұзбен жабысып қалса, алдыңғы әйнектазартқыштарды жылыту функциясын қосу үшін кондиционерді басқару тақтасындағы артқы әйнекті жылыту түймесін басыңыз. Түймені қайта басқанда бул функция өшеді.

Алдыңғы әйнектазартқыштарды жылыту функциясы 15 минут жұмыс істегеннен кейін автоматты түрде өшеді.

⚠ Ескерту

Әйнектазартқыштарды жылыту кезінде алдыңғы әйнектің төменгі белігі мен алдыңғы тіреудің қапталы қатты қызып кетуі мүмкін. Қүйіп қалмау үшін оларды устамаңыз.

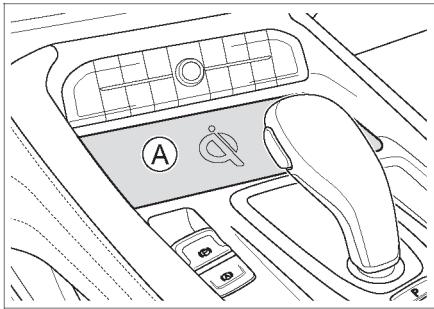
Мобильді телефонды сымсыз қуаттағыш

Қолдану тәсілі

«Автокөлік баптауы» мәзірінің «Сымсыз қуаттау» тарауында мобильді телефонды сымсыз қуаттау функциясын және мобильді телефонды сымсыз қуаттау туралы еске салу функциясын қосуға немесе өшіргуге болады.

Сымсыз қуаттау: бұл функцияны іске қосқанда қуаттау аймағында орналасқан телефонды қуаттаға болады, ол үшін автокөліктің есіктері жабық, оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде немесе автокөлік қозғалтқышы оталып тұруы керек.

Дыбыс сигналы: бұл функцияны қосқанда қуаттау күйі өзгерген кезде дыбыс хабарламасы естіледі.

DE7621B5FA42

A Қуаттау аймағы

Пайдалы ақпарат

Қуаттау тиімділігін арттыру үшін телефонның қуаттау шарғысы орналасқан панелін тәмен қаратаңын салыңыз.

Пайдалы ақпарат

- > Бұл функция тек Qi стандартты бойынша сертификатталған және қуаттау аймағына орналастыруға болатын мобильді телефондарда ғана қолданылады.
- > Бір ұақытта тек бір мобильді телефонды қуаттаға болады.
- > Теріс емес жолмен жүргенде қуаттау кейде бір үзіліп, қайта жаңартылуы мүмкін. Егер мобильді телефон қозғалып кетіп, қуатталып тоқтатса, оны қуаттау аймағына қайтарыңыз.
- > Қуатталу барысында сымсыз қуаттау күрілғысы мен мобильді телефон қыздады. Бұл қалыпты жағдай. Қызып кеткенде жүйе қуаттағышты тоқтатып, температура тәмендеген соң қайта

жалғастырады.

- > Мобильді телефонда ақау болса, қуаттау мүмкін болмайды. Қуаттау телефонның ақауына байланысты болған не болмаганын анықтау үшін талаптарға сай келеттің басқа телефон арқылы жүйе жұмысын тексеруге болады.
- > Егер мобильді телефонның қорғаныс панелі немесе сымсыз қуаттаға кедегі келтіретін басқа да қосымшалары болса, оларды алдын ала шешіп қою керек.
- > Аккумулятор батареясының қуаты таусылуына жол бермеу үшін қозғалтқышты өшіп тұрган кезде сымсыз қуаттау функциясын ұзақ уақыт пайдаланбаңыз.

Ескерту

- > Қауіпсіздік мақсатында жүргізуіші автокөлікті жүргізіп келе жатқанда мобильді телефонды қуаттаға өректептенбейу керек.
- > Қуаттау аймағына микропроцессоры бар карталарды, тындарды, кілттерді және басқа да металл заттарды салмаңыз. Әйтпесе, олар қызып, қуаттағыш құрылғыны бузуы немесе апатқа үшіретуы мүмкін. Телефонды қуаттау кезінде қуаттау аймағында металл зат байқалса, оны бірден алып тастаға тырыспаңыз, өйткені күйіп қалуыңыз мүмкін. Сымсыз қуаттау функциясын дереу өшіріп, бірнеше минуттан кейін затты алып тастау керек.
- > Егер қуаттау аймағы заттарды орналастыру үшін пайдаланылса, сымсыз қуаттау функциясын өшіріңіз.

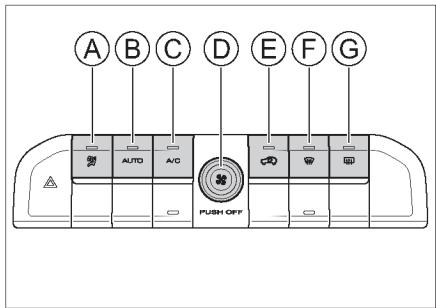
Назар аударыңыз!

- > Қуаттау аймағына сұйықтық төгіп алмаңыз. Кілемшіе айналасындағы саңылаулар арқылы ол жүйенің ішіне кіріп кетуі мүмкін, бұл оның жұмысын бұзады.
- > Сымсыз қуаттау жүйесіне өзгеріс енгізуге тыйым салынады. Бұл автокөліктің зақымдалуына немесе апатқа әкелуі мүмкін.

Автокөліктің жабдықталуы

Назар аударыңыз, бұл нұсқаулықта сипатталған стандарттың жабдықтар үлттық стандарттарға сәйкестендірілген жинақтамаға және автокөліктің нақты бір моделіне арналған. Сондықтан осы нұсқаулықта сипатталған кейір жабдық пен функциялар сіздің автокөлігіңізде болмауы мүмкін немесе тек белгілі бір нарықтар үшін шығарылған автокөліктерде қолданылуы мүмкін. Арнайы конфигурация туралы ақпарат алу үшін тиісті материалдарды зерттеңіз немесе ақпаратты өкілдеп дилерден сұраныз.

Кондиционерді басқару панелі

- A Қосу түймесі
- B Автоматты режим түймесі
- C Кондиционер түймесі (A/C)
- D Ауа легінің қарқынын өшіру түймесі/реттеу тұтқасы
- E Ішкі/сиртқы ауа айналымы режимдерін ауыстыру түймесі
- F Алдыңың әйнекке үрлетеу түймесі
- G Артқы әйнекті жылдыту түймесі

Қосу түймесі

Осы түймені басқан кезде кондиционер жүйесінің қосылғанын көрсететін тиісті жарық индикаторы жанады.

Кондиционер интерфейсінің баптауларын ашу үшін кондиционер қосылып тұрған кезде осы түймені басыңыз.

Автоматты режим түймесі

Осы түймені басқан кезде автоматты режимнің қосылғанын көрсететін тиісті жарық индикаторы жанады. Қажетті температура мәнін орнатқанда жүйе үрлеу режимі мен желдету қарқынын реттеу арқылы оны автоматты түрде жасайды.

i Пайдалы ақпарат

Егер кондиционер жүйесі арқылы автоматты түрде реттелетін үрлеу режимі мен қарқындылығы қалаған күнге сейкес келмese, оларды қолмен реттеуге болады, автоматты режим ажырап, жарық индикаторы сөнеді.

Кондиционер түймесі (A/C)

Осы түймені басқан кезде тиісті жарық индикаторы жанады. Компрессор іске қосылғаннан кейін салондағы температура мен ылғалдылықты төмендетуге болады.

Өшіру түймесі

Бұл түймені бұраған кезде желдету қарқыны реттеледі.

Ауа легінің қарқынын реттеу тұтқасы

Бұл түймені басқан кезде ауа алу режимдері ауысады: салоннан немесе даладан. Егер тиісті индикатор жанса, бұл ішкі ауа айналымы режимі қосылғанын білдіреді.

Егер тиісті индикатор жанса, бұл сыртқы ауа айналымы режимі қосылғанын білдіреді. Бұл жағдайда автокөлікке ауа сырттан кіреді.

i Пайдалы ақпарат

> Өдette сыртқы ауа айналымы режимін пайдалану керек. Ішкі ауа айналымы режимін қолдану, әсіресе компрессор өшіп тұрған кезде, автокөлік әйнектерін буландыруы мүмкін.

> Автокөлік туннельде немесе кептелісте болса, автокөлік сыртындағы ауа ластанса немесе жылдам салынудату/жылдыту қажет болса, ішкі ауа айналымы режимін пайдалану керек.

Алдыңғы әйнекке үрлете түймесі

Бұл түймені басқанда әйнекке үрлеу функциясы іске қосылады және өшеді. Егер тиісті индикатор жанса, бұл әйнекке үрлеу функциясы қосылғанын білдіреді. Бұл әйнек пен есік әйнектерінің қатуын немесе булануын біртіндеп жоады.

Артқы әйнекті жылтыу түймесі

Бұл түймені басқанда артқы әйнекті жылтыу функциясы іске қосылады және өшеді. Егер тиісті индикатор жаңып тұрса, бұл артқы жылтыу функциясы қосылып тұрғанын білдіреді. Бұл артқы әйнектің қатуын біртіндеп жоюға мумкіндік береді. Артқы әйнекті жылтыу функциясы қосылғаннан кейін ол біраз уақыттан кейін автоматты турде ажырайды және сәйкес индикатор сөнеді.

Ескерту

Артқы әйнекті жылтыу функциясы қосылғаннан кейін әйнек қатты қызады. Күйік шалмас үшін оған тиіспеніз!

Пайдалы ақпарат

Қозғалтқыш өшіп тұрғанда, аккумулятор батареясының қуаты таусылмас үшін бұл мумкіндікті ұзақ уақыт пайдаланбаңыз. Алдыңғы әйнекті жылтыу функциясы іске қосылғанда қозғалтқыш сүйнің температурасы шекті мәнге жеткеннен кейін артқы әйнекті жылтыу функциясы жұмыс істемейді. ([>49-бет](#))

Кондиционер баптауларының интерфейсі

i Пайдалы ақпарат

Автокөліктің жинақтамасына байланысты кондиционер жүйесінің интерфейсі сәл өзгеше болуы мүмкін. Автокөліктің жинақтамасына назар аударыңыз.

- > Кондиционер баптауларының интерфейсіне кіру немесе одан шығу үшін мультимедиа жүйесі дисплейінің сол жағындағы ауаның берілу қарқыны түймесін түртіңіз. Кондиционерді қосқаннан кейін мультимедиа жүйесі дисплейінің сол жағындағы ауаның берілу қарқыны түймесінің астында осы параметр баптауларының ағымдағы күй көрсетіледі.
- > Кондиционерді қосқаннан кейін температураны терезенің сол жағындағы түймесін түрту арқылы реттеуге болады.
- > Сонымен бірге температураны кондиционер баптауларының интерфейсі экранының екі жағында орналасқан температура индикациясы аймағында саусақпен түрту немесе жүргізу арқылы реттеуге болады.
- > Кондиционер қосылып тұрған кезде төмөнгі белгіленген ауа беру қарқынының ағымдағы жағдайы көрсетіледі.
- > Алдыңғы әйнекке үрлеу функциясын қосу немесе өшіру үшін алдыңғы әйнекке үрлеу түймесін түртіңіз . Егер тиісті индикатор жанса, бұл әйнекке үрлеу функциясы қосылғанын білдіреді. Бұл әйнек пен есік әйнектерінің қатуын немесе булануын біртіндеп жояды.
- > Қозғалтқышты іске қосқаннан кейін сыртқы ауа температурасы 5 °C-тан төмен болғанда алдыңғы әйнекті жылдыту функциясын қосу немесе өшіру үшін жылдыту түймесін түртіңіз. Егер тиісті индикатор жанса, бұл алдыңғы әйнекті жылдыту функциясы қосылғанын білдіреді, бұл алдыңғы әйнектегі мұз бен қарды тез ерітуге мүмкіндік береді. Алдыңғы әйнекті жылдыту функциясын іске қосқан соң біраз уақыттан кейін бұл функция автоматты түрде өshedі және тиісті жарық индикаторы сөнеді.

⚠ Ескерту

Алдыңғы әйнекті жылдыту функциясы қосылғаннан кейін әйнек және жуғыш форсункалары катты қызады. Қүйіп қалмас үшін оларға қол тигізбеніз!

i Пайдалы ақпарат

Алдыңғы әйнекті жылдыту функциясы іске қосылғанда қозғалтқыш суының температурасы 40 °C-тан асқаннан кейін орындық жылдыту функциясы жұмыс істемейді.

Алдыңғы әйнекті жылдыту функциясы іске қосылғанда қозғалтқыш суының температурасы 50 °C-тан асқаннан кейін артқы әйнекті жылдыту және сыртқы артқы көрініс айналарын жылдыту функциясы жұмыс істемейді.

- > Салондағы ішкі ауа айналымы режимінің түймесін басу арқылы ауа алу режимдері ауысады: салоннан немесе даладан.
- Тиісті индикатордың жануы ішкі ауа айналымы режимінің қосулы екенін білдіреді.
- Егер сейкес индикатор сенсе, бұл сырттан ауа кіргізу режимінің қосулы екенін білдіреді. Бұл жағдайда автокөлікке ауа сырттан кіреді.

Пайдалы ақпарат

- > Әдетте сыртқы ауа айналымы режимін пайдалану керек. Ішкі ауа айналымы режимін қолдану, әсіресе компрессор өшіп тұрған кезде, автокөлік әйнектерін буландыруы мүмкін.
- > Автокөлік туннельде немесе кептелісте болса, автокөлік сыртындағы ауа ластанса немесе жылдам салқыннату/жылдыту қажет болса, ішкі ауа айналымы режимін пайдалану керек.
- > A/C түймесін түртіп, кондиционерді қосуға болады. Сейкес индикатор шамы жанады, бұл салқыннату режимінің қосулы екенін көрсетеді. Компрессор іске қосылғаннан кейін салондағы температура мен ылғалдылықты төмендегүе болады.
- > AUTO сенсор түймесін басып, автоматты режимді қосуға болады. Бұл кезде автоматты режим қосулы екенін көрсететін сейкес жарық индикаторы жанады. Кондиционер жүйесі орнатылған температурага жету үшін үрлеу режимін және оның қарқынын автоматты түрде реттеп тұрады.

Пайдалы ақпарат

Егер кондиционер жүйесі арқылы автоматты түрде реттелетін үрлеу режимі мен қарқындылығы қалған күйге сәйкес келмесе, оларды қолмен реттеуге болады, автоматты режим ажырап, жарық индикаторы сөнеді.

- > Өшіру түймесін түртіп, кондиционер жүйесін өшіруге болады.
- > Бетке үрлеу , бетке/аяққа үрлеу , аяққа үрлеу немесе аяққа/әйнекке үрлеу режимін таңдау түймесін түртіп, тиісті үрлеу режимін таңдауға болады.
- > Синхрондау немесе аймақтарға бөлу түймесін түртіп, климат-контрольдің аймаққа бөлу режимін қосуға немесе өшіруге болады.
- > Синхрондау жарық индикаторы жанса, бұл климат-контрольдің аймаққа бөлу режимінің өшкенін білдіреді. Бұл жолаушы жақтағы температуралы жүргізуши жақтағыдан деңгейде сақтайды, ал жүргізуши жақтағы температура реттелгенде алдыңғы жолаушы жақтағы температура онымен бірге реттеледі.
- Аймаққа бөлу жарық индикаторы жанса, бұл климат-контрольдің аймаққа бөлу режимінің қосылғанын білдіреді. Бұл ретте жүргізуши жақтағы кондиционер температурасын реттеу алдыңғы жолаушы жақтағы кондиционер температурасын реттеуге әсер етпейді.
- Жолаушылар жақтағы температуралы реттегендеге климат-контрольдің аймаққа бөлу режимі автоматты түрде іске қосылады.

Кондиционерді басқару

Сұыту/жылтыу

Қозғалтқышты қосқаннан кейін:

- AUTO режимін таңдаңыз, бұл кезде тиісті индикатор жанады. Бұл кезде компрессор қоршаган орта температурасына байланысты автоматты түрде қосылады немесе ешеді.
- Қажетті температуралы орнатыңыз, сонда кондиционер жүйесі орнатылған температурага жету үшін үрлеу режимін және оның қарқынын автоматты түрде реттейді.
- Ішкі ауа айналымы режимін таңдал, салқынданту немесе жылтыту қарқынын жылдамдатуға болады, бұл үнемділік пен жайлышықты арттырады.

Алдыңғы әйнекті жылтыту/булануын жою

Қозғалтқышты қосқаннан кейін:

- Алдыңғы әйнекті жылтыту режимін таңдаңыз, сәйкес индикатор жанады.
- Қалаған үрлеу қарқынын, температуралы реттеуге, компрессорды қосуға немесе ешіруге, сондай-ақ ішкі және сыртқы ауа айналымы режимдері арасында ауысуға болады.

Пайдалы ақпарат

Салондағы ауа лас болса немесе әйнектер буланып кетсе, сыртқы ауа айналымын қосу керек.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Радиатор мен кондиционер конденсаторын жүйелі түрде тексеріңіз. Олардың бетінде жиналған жапырақтарды, жәндіктерді және кірді кетіру үшін қысымын төмен су пистолетін немесе жұмсақ щетканы пайдаланыңыз. Әйтпесе, ауа легіне кір кедегі келтіріп, салқынданту өсерін азайтады.
- > Кондиционерді жүйелі түрде қосу компрессор мен тығызыдағыштардың жақын майлануына мүмкіндік береді, сондай-ақ саңылаулардың пайда болуына жол бермейді. Сондықтан тіпті кондиционер қажет болмайтын жылдың сүйк мезгілінде де оны аптасына кемінде бір рет 10 минут бойы қосып тұру керек.
- > Кондиционер жүйесінің салқынданту өсері тәмендесе, тексеру және жөндеу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

> Хладагент тікелей атмосфераға төгілсе, қоршаган ортага зиян келеді. Хладагентті оқыған және сертификаты бар мамандар тиісті контейнерлерді пайдалана отырып жинауы тиіс.

Пайдалы ақпарат

Кондиционерден шығатын бөтен иіс

- > Иістің шығу көзі

Кондиционер ішкі және сыртқы ауа алмасуды қамтиды. Ұзақ пайдаланғаннан кейін кондиционерде кір жиналады, бұл өңездің пайда болуына жөн көгерген иістердің пайда болуына әкеп соқтырады.

Кондиционер сүзгісін ұзақ уақыт пайдаланғаннан кейін сүзгіде су буы мен шаш жиналып, бөтен иіс шығарады.

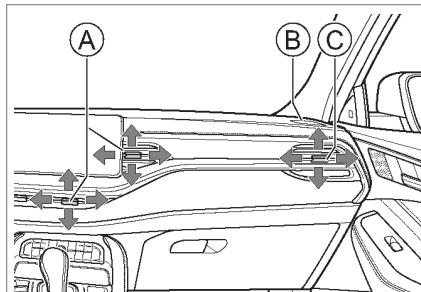
- > Ұсынылатын шаралар

Егер сыртқы ауа таза болса, салондағы ауа айналымын сақтай отырып, сыртқы ауа айналымы режимін қолданыңыз. Алдымен кондиционер компрессорын (A/C) өшіру керек, айдауыш 3-5 минут бойы ауа беріп тұрады. Содан кейін оны кептіру және өңездің пайда болуына жол бермеу үшін кондиционер жүйесін өшіріңіз.

Егер иіс шықса, тексеру үшін сервис орталығына хабарласу керек. Қажет болса, кондиционер сүзгісін тазалаңыз немесе ауыстырыңыз.

Дефлекторлар

Алдыңғы қатардағы дефлекторлар

F6B13A63D53C

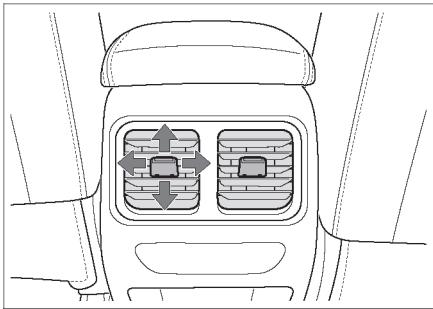
A Ортаңғы дефлектор

B Алдыңғы әйнекті жылтытуға арналған дефлектор

C Қапталдағы дефлектор

Ауа легінің бағытын реттеу үшін дефлектордың ортасындағы қалқаларды сырғытыңыз.

Артқы қатардағы дефлекторлар

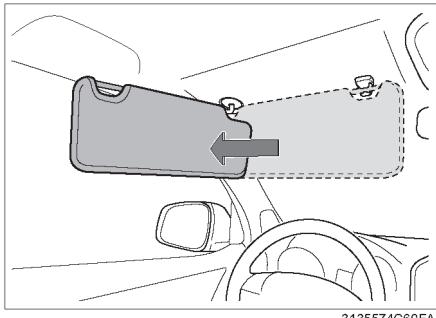

Ауа легінің бағытын реттеу үшін дефлектордың ортасындағы қалқаларды сырғытыңыз.

Автокөліктің жабдықталуы

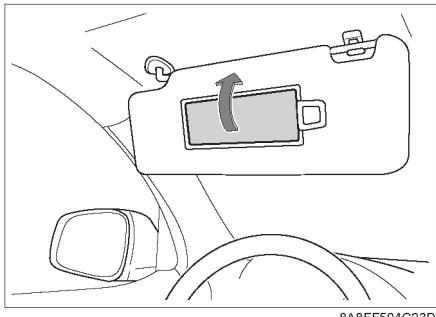
Назар аударыңыз, бұл нұсқаулықта сипатталған стандартты жабдықтар үлттық стандарттарға сәйкестендірілген жинақтамаға және автокөліктің нақты бір моделіне арналған. Сондықтан осы нұсқаулықта сипатталған кейір жабдық пен функциялар сіздің автокөлігіңізде болмауы мүмкін немесе тек белгілі бір нарықтар үшін шығарылған автокөлітерде қолданылуы мүмкін. Арнайы конфигурация туралы ақпарат алу үшін тиісті материалдарды зерттеңіз немесе ақпаратты өкілдеп дилерден сұраныз.

Күнқағар

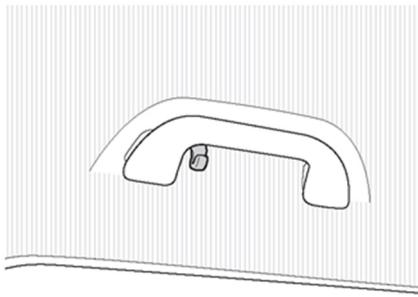
Егер күн сәулесі көзге түссе, күнқағарды түсіріңіз. Бүйірден түсетін күннен қорғану үшін күнқағарды түсіріп, ілгектен ағытып, күнқағарды бүйірге қайырып қойыңыз.

Косметикалық айна

Күнқағардың ішкі жағында косметикалық айна орналасқан. Оны пайдалану үшін қақпақты ашаңыз. Егер косметикалық айна қолданылмаса, қақпақты жауып қойыңыз.

Киім ілгіш

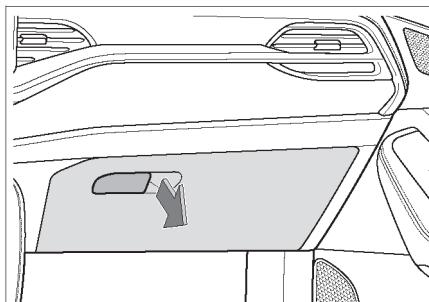
Артқы жолаушылар орындықтарының үстінде төбедегі тұтқалардың қасында киім ілгіш орнатылған.

Ескерту

Киім ілгіштерге ауыр заттарды немесе қозғалыс кезінде қатты теңселетін заттарды ілуге болмайды. Әйтпесе, автокөлік соқтығысқан немесе шұғыл тежеген кезде ондай заттар киім ілгіштерден ұшып түсіп, жолаушыларды жарақаттауы мүмкін.

Ұсақ-түйек бөлімі

Ұсақ-түйек тартпасы

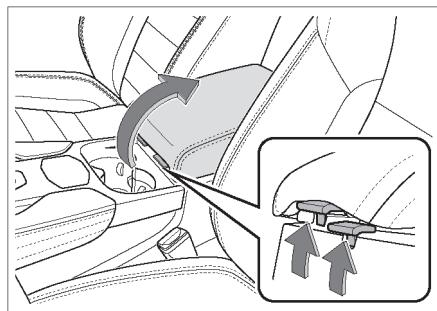
Қорапты ашу үшін ұсақ-түйек тартпасының қақпағын жоғары тартып, қақпақты төмен кайырыңыз.

Ұсақ-түйек тартпасын жабу үшін қақпақты жоғары итеріңіз.

⚠ Ескерту

Ұсақ-түйек тартпасы қозғалыс кезінде жабық болуы керек. Әйтпесе, апат немесе шұғыл тәжеу кезінде ұсақ-түйек тартпасындағы заттар ұшып, жарақат келтіруі мүмкін.

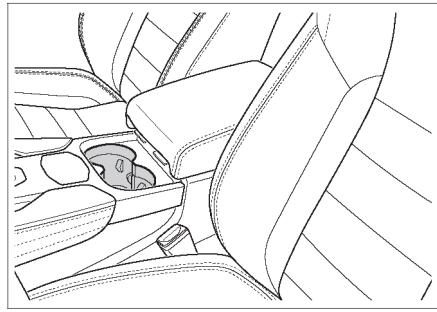
Алдыңғы орындықтың шынтақтаянышындағы ұсақ-түйек бөлімі

CF3A0A870923

Алдыңғы орындықтың шынтақтаянышында ұсақ-түйек бөлімі 2-ге белінген. Тиісті ұсақ-түйек бөлімін ашу үшін бекіткішті көтеріп, қақпақты жоғары қайырыңыз.

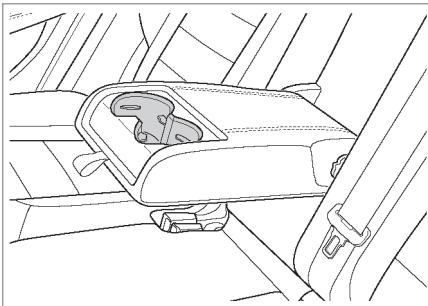
Алдыңғы қатардағы стақанқойғыштар

765F7A161FB2

Алдыңғы қатардағы стақанқойғыштар суретте көрсетілгендей көмекші аспаптар тақтасында орналасқан.

Артқы қатардағы стақанқойғыштар

3D5AA54030EE

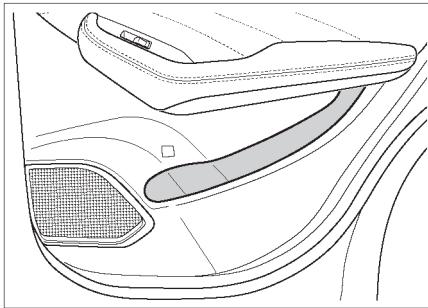
Оларды артқы орындықтардың шынтақтаянышын түсіргенде қолдануға болады.

⚠ Назар аударыңыз!

> Стаканқойғыштарға тым кішкентай немесе жеткілікті түрде орнықты емес ыдысты салмаңыз, ейткені олар төңкеріліп кетуі мүмкін.

> Сүйықтық төгілмеуі үшін сусынның қақпағы жабық тұрганын тексеріңіз.

Бөтелке орны

C329CB000191

Әр бүйір есікте бөтелкеге арналған орын бар, ол жерге мықтап жабылған ыдыстығанда салу керек.

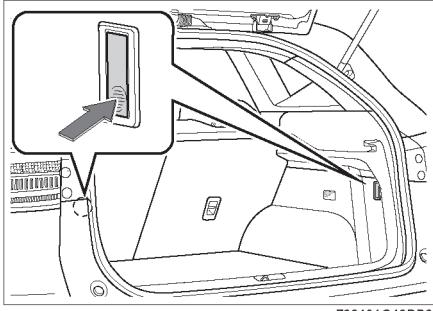
⚠ Ескерту

Бөтелке орнына басқа заттарды салмаңыз. Әйтпесе, жол апаты орын алғанда немесе шұғыл тәжеғен кезде бөтен заттар бөтелке орнынан құлап түсіп, жарақат келтіруі мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

Сүйкіткіштің төгілмеуі үшін бетелке қақпағының жабық тұрғанын тексеріп алышыз.

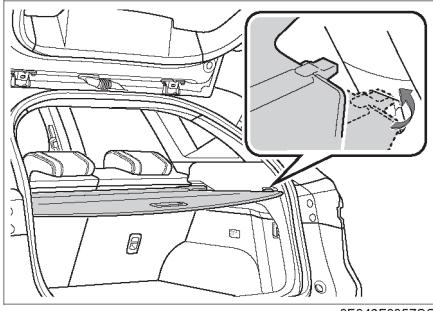
Жүк ілгіші

Пайдалану үшін жүк ілгішінің қақпағын көрсеткіштің бағытына қарай басыңыз. Илгішке тек жеңіл заттарды іспіл қоюға болады және олардың максималды салмағы жүк ілгішіндегі көрсетілген мәннен аспауы керек. Сапарға шығар алдында барлық заттың мықтап бекітілгеніне көз жеткізіңіз.

Жүксалғыш қалқасы

Қолдану тәсілі

Қалқаны жүктің бетін жабу және күн сөүлесінің тікелей түсүіне жол бермей үшін пайдалануға болады.

Қалқаны тартып шығарып, оны екі жақтағы бекіту тесіктеріне бекітіңіз.

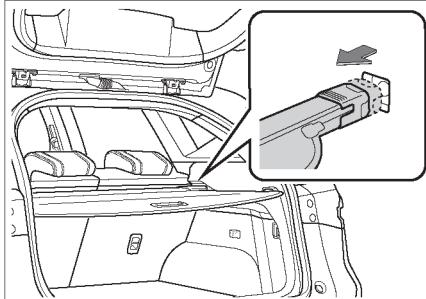
Қалқаны алып тастау үшін оны бастапқы қүйіне қайтарыңыз.

⚠ Ескерту

> Қалқа үстіне қандай да бір заттарды қоймаңыз. Әйтпесе, қалқа зақымдалуы мүмкін.

> Балалардың қалқа үстіне шығуына жол берменіз. Әйтпесе, бұл қалқаға зақым келтіріп, балаға жарақат келтіруі мүмкін.

Шешіп алу және орнату тәртібі

Жүккө орын босату үшін қалқаны алып тастауға болады.

Қалқаны бекіткіштен шығару үшін оны шетінен басып тұрып, шешіп алыңыз.

Қалқаны орнату үшін оны шығарып алу тәртібін кері орындаңыз.

⚠ Ескерту

Қалқаны орнатқан кезде оның мықтап бекітілгеніне көз жеткізіңіз. Әйтпесе, шұғыл тежеу немесе соқтығысу кезінде жарақат келтіруі мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

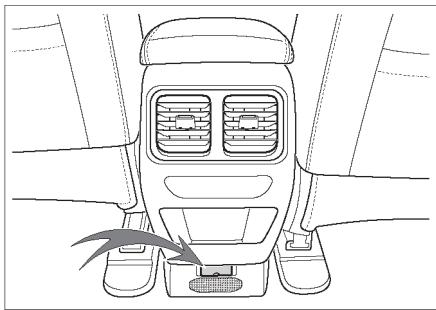
Қалқаны шығарғанда оның маңындағы бөлшектерге сынат түсірмей немесе оларды зақымдамау үшін абай болыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

Қалқаны шығарып алғаннан кейін оны жүксалғыш еденінен мықтап бекітіңіз.

Электр розеткалар

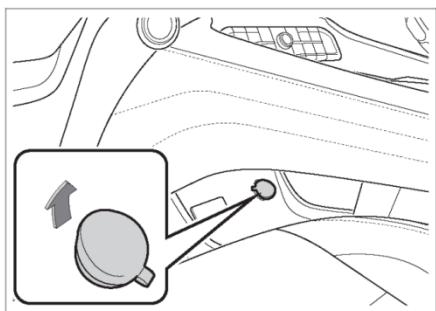
5 В қуат көзі

2976D39AE201

Ол артқы қатардағы кондиционер дефлекторының астында орналасқан; оны пайдалану үшін қақпақты ашыңыз. Мобилді телефондар мен планшеттер сияқты электр құрылғыларын қуаттауға арналған.

12 В қуат көзі

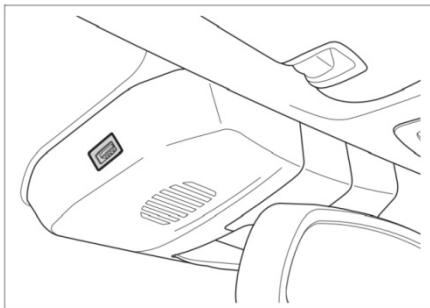

E6B48FBAE2E5

Ол көмекші аспаптар тақтасының төменгі бөлігіндегі қыста орналасқан.

Номиналды қуаты 120 Вт (10 А) аспайтын құрылғыларға 12 В тұрақты ток қуатын қамтамасыз етеді.

Бейнеказғыштың қуат көзі

5152E918F370

Ішкі артқы көрініс айнасының жаңында орналасады, пайдалану үшін қақпақты ашу жеткілікті.

Номиналды қуаты 10 Вт аспайтын бейнеказғышқа арналған 5 В тұрақты ток қуатын қамтамасыз етеді.

⚠ Ескерту

Тез тұтанғыш газдар мен жылжыту құрылғыларын қуат көздерінен алшақ жерде сақтаңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Сүсындар мен басқа сұйықтықтардың немесе бөгде заттардың қуат ағытпаларына түсіне жол берменіз, себебі бұл қысқа тұйықталуды тудыруы мүмкін. Егер қуат ағытпасында қорғау қақпағы болса, ағытпаны пайдаланбаған кезде қақпағын жауып қойыңыз.
- > Сүсындар мен басқа сұйықтықтардың, немесе бөгде заттардың қуат ағытпаларына түсіне жол берменіз, себебі бұл қысқа тұйықталуды тудыруы мүмкін. Егер қуат ағытпасында қорғау қақпағы болса, ағытпаны пайдаланбаған кезде қақпағын жауып қойыңыз.
- > Қуаты номиналды мәннен асатын құрылғыларды пайдалану кезінде автокөліктің тиесті сақтандырышы күйіп кетуі мүмкін.
- > Дәлдігі жоғары жабдықты, индукциясы күшті жабдықты немесе басқа күрделі құрылғыларды қуат көздеріне қосуши болмаңыз.
- > Үлғал немесе жоғары температуралы ортада қуат көздерін пайдаланбаңыз.
- > Қуат көздерін басқа кез келген қуат көздерімен қатар немесе ретпен пайдалануға тыбым салынады.
- > Пайдалану кезінде қандай да бір

ауытқулар (қалыптан жоғары температура, тутін, бөгде иіс) анықталса, пайдалануды дереу тоқтатып, тексеру және жөндеу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

- > Бұл қуат жүйелерін рұқсатсыз өзгертуге немесе жондеуге тыым салынады.
- > Жалғанатын сымның су өткізбейтініне және герметикалы екеніне көз жеткізіңіз.

Пайдалы ақпарат

Аккумулятор батареясының қуаты таусылғаннан кейін электр энергиясын беру автоматты түрде тоқтайды.

2

Жүргізу

Жүргізу ережелері	58
Автокөлікті қолайсыз ауа райында жүргізу қатысты кенестер	62
Сынап жүргізу кезеңіне қатысты кенестер	66
Оталдыру жүйесінің ажыратқышы	67
Қозғалтқышты оталдыру және өшіру	68
Тұрақ тежегіші	70
Автоматтық беріліс қорабы	72
Жұру режимдері	75
Толық жетек жүйесі	76
Жол төсемін бақылау жүйесі	77
Тұраққа қою көмекші жүйесі	78
Руль күшейткішінің режимдері	87
Шина қысымын бақылау жүйесі	88
Жүргізушінің шаршағанын бақылау жүйесі	89
Жүргізуге көмектесетін интеллектуалды жүйе	90
Круиз-контроль жүйесі	99
Бейімделетін круиз-контроль жүйесі	101
Өрден түсуге көмектесетін жүйе	105
Жүруге көмектесетін жүйе	106
Пайдаланылған газдарды бақылау жүйесі	107
Аспаптар тақтасы	111
Виртуалды аспаптар тақтасы (1-тип)	116
Виртуалды аспаптар тақтасы (2-тип)	121
Аспаптар тақтасындағы индикаторлар	126

Автокөлік жүргізу алдында

Тазалау

Сапар алдында автокөлік шанағынан қар мен тускен жапырақтарды толығымен алып тастаңыз.

Автокөліктің жай-күйін тексеру

Автокөлікті жүргізбес бұрын автокөлікті басқару қауіпсіздігінің қамтамасыз етілгеніне көз жеткізу мақсатында шиналарды, майдын және сүйкіткіштердің деңгейін, жарық аспаптарын және шанақтың сыртын тексеріп шығыңыз.

Егер автокөлікті жөндеу қажет деп санасаңыз, сервис орталығына уақытылы хабарласыңыз.

Есіктер мен капоттың жай-күйін тексеру

Жүрмей тұрып барлық есіктің жабылғанын тексеріңіз.

Егер есік дұрыс жабылмаса, ол қозғалыс кезінде кенеттен ашылып кетіп, салдарынан жол апаты орын алуы мүмкін. Егер капотты ашқан болсаныз, сапар алдында оның жабылғанын тексеріп алу керек. Егер капот құлпыланбаса, капот қозғалыс кезінде кенеттен ашылып кетіп, салдарынан жол апаты орын алуы мүмкін.

Салонға заттарды орналастыру

Аспаптар тақтасына

Аспаптар тақтасына заттарды орналастыруға тыйым салынады. Аспаптар тақтасына заттарды орналастыру жүргізушінің жолды көрүне кедерігі көлтіруімен қатар жүргізу қауіпсіздігіне теріс әсерін тигізіп, жол апатына әкеп соғуы мүмкін.

Жүргізуши аяғының астына

Жүргізуши аяғының астына қандай да бір заттарды орналастыруға тыйым салынады. Жүргізуши аяғының астына орналастырылған заттар педаль астына түсіп кетуі ықтимал, ал бұл жүргізушиңің көлікке ие бола алмай, жол апатына әкеп соғуы мүмкін.

Егер кілемшени орналастыру қажет болса, автокөлігінізге сай келетін кілемшелерді колданыңыз. Пішіні сай келмейтін кілемшесі дұрыс орналаспаса немесе екі қабат кілемшесі теселсе педаль жұмысына теріс әсер тигізу мүмкін. Бұл қозғалқышты оталдыру мүмкіндігінен айырып, берілістерді ауыстыру кезінде қындықтар көлтіріп, оларды ауыстыру мүмкін

болмайтынына және т.с.с. әкеп соғуы мүмкін.

Орындық астына

Орындықтың астына қандай да бір заттарды орналастыруға тыйым салынады. Орындық астына заттар орналастырылған болса, орындықты реттеуге теріс әсерін тигізу мүмкін немесе орындықтың бекітілмей қалуына, соның салдарынан жазатайым өкіғаның орын алуына әкеп соғуы мүмкін.

Орындық арқалығы

Орындық арқалығы мен арқаңыздың арасына жастықтарды немесе өзге заттарды орналастырмаңыз. Әйтпесе, бұл көлік жүргізген кезде жүргізушиңін дұрыс жайғасуына көрі әсер етіп, көлік соқтығысқан жағдайда қауіпсіздік белбеулері мен бассүйегіштердің дұрыс қызметтің атқаруына кедерігі көлтіреді, мұның салдарынан өмірге қауіпті жаракат келуі мүмкін.

Әйнекегерге

Терезе әйнегіне жабықшаштар мен өзге де әшекейлерді бекітуге тыйым салынады. Жабықшаш линза сияқты әрекет етіп, автокөлікті өртеп жіберуі мүмкін.

Қозғалыс кезінде

Жылдамдықты шектен асыруға тыйым салынады

Автокөлік қозғалысының жылдамдығы жылдамдықты шектеу белгілерінде белгіленген мәннен аспауы шарт.

Автокөлікке шамадан тыс жук тиеге тыйым салынады

Жүктемесі шекті рұқсат етілген шамадан артқан автокөлікті жүргізу қауіпті.

Қозғалытын автокөлікке түсетін салмақты жолаушылар мен жүкті ескере отырып, белгіленген мәннен асыруға болмайды. Адамдарды жүксалышқа отырызып тасымалдауда рұқсат етілмейді.

Мас күйде көлік жүргізуға тыйым салынады

Мас күйе көлік жүргізу өтө қауіпті. Аз мөлшердегі алкогольдің өзі жүргізушиңің жағдайды бағалау қабілетіне, көрү мен зейін қою қабілетіне көрі әсер етеді, салдарынан жол апаты орын алуы мүмкін.

Мобилъді телефондарды пайдалануға тыйым салынады

Қоңырау шалған және қабылдаған кезде бүкіл зейін қоңырауға ауады, соның

салдарынан жазатайым оқиға орын алуды ықтимал.

Егер мобилді телефонды пайдалану қажет болса, көлікті тоқтатып, қауіпсіз жерге қойыңыз.

Қатты шаршаған күйде көлік жүргізуге тыйым салынады

Қатты шаршаған күйде көлік жүргізу өте қаупті. Шаршаған жүргізушиң шешім кабылдау жылдамдығы, көрү қабілеті және зейін қоюы айтарлықтай тәмендеді, мұның салдары ауыр жол апатына әкеп соғуы ықтимал.

Қозғалыс кезінде қозғалтқышты сөндіруге тыйым салынады

Қозғалтқыш сөніп тұрганда тежеу жүйесі мен руль күштейткіштері жұмыс істемейді, бұл тежеу тиімділігін тәмендетіп, жол апатына әкеп соғуы ықтимал.

Рульді шекті күйінде ұзақ ұстамаңыз

Рульді шекті күйінде ұзақ ұстасу гидрокүштейткіші бар руль жүйесінің тиімділігін тәмендетеді, ал кейбір жағдайларда жүйенің бұзылуына әкеп соғуы ықтимал.

Тежегішті қолдану

Қозғалыс кезінде тежегіш педалін үнемі басып тұруға немесе тұрақ тежегішин қосып қоюа тыйым салынады. Әйткені бұның салдарынан тежегіш қыспақтары мерзімінен бұрын тозады немесе тежегіштер қызып кетеді, бұл тежеу тиімділігіне кері әсер етіп, апатқа әкеп соғуы ықтимал.

Тежеу жүйесінің тозғаны туралы ескертетін дыбыс

Егер тежегіш қыспақтары тозып кетсе және оларды ауыстыру қажет болса, дисқілі тежеу механизмі тән дыбыстар шығарады. Егер тежеген кезде сыйылраган дыбыс естілсе, көлікті тоқтатыңыз. Әйтпесе, тежегіш дисқілері қатты тозады, ал тежеу жүйесінің тораптары зақымдалады, салдарынан тежеу тиімділігі нашарлап, жазатайым оқиға орын алады.

Шинаның жарылуы

Зақымдалған шинамен жүрісті жалғастыруға тыйым салынады. Зақымдалған шинамен жүрісті жалғастыру ете қаупті және апатқа әкеп соғуы ықтимал. Оған қоса, бұның салдарынан

дөңгелекке, аспаға немесе шанақа зақым келу мүмкін. Мұндай жағдайда дөңгелекті дереу ауыстыру қажет. Егер келесі жағдайлар орын алса, шиналарда жарылған жерлері немесе жарықтар болуын тексеріңіз.

- > Руль дірілдеген кезде.
- > Бөлшектердің немесе автокөлік шанағының ерекше дірілі болған жағдайда.
- > Автокөлік әдettен тыс қисайған жағдайда.

Егер жүріс кезінде шина жыртылып немесе жарылып кетсе, жылдамдықты тәмендету үшін рульді мұқтап ұстап, тежегіш педалін аздалап басыңыз. Шұғыл тежеу немесе рульді бұрын қалу салдарынан автокөлікти басқара алмай қалу қаупі туындаиды.

Шанақтың, шинаның, дөңгелектің тәменгі бөлігіне қатты соққы келген кезде

Егер шанақтың тәменгі бөлігі, шиналар мен дөңгелектер қатты соққыға ұшыраса, дереу қауіпсіз жерге тоқтап, оларды тексеріңіз. Тежегіш сыйыктығы мен отынның ағып жатпағанын, аспа бөліктері, шиналар, дөңгелектер, жетек жүйесінің тораптары пішімін өзгертугегенін немесе зақымдалғанын тексеріңіз. Егер жылдыста немесе зақым пайда болса, жүрісті жалғастыру апатқа әкелу мүмкін.

Еңістен түсken кезде

Қозғалтқышпен қосымша тежеуді қолданыңыз

Егер еңіспен түсken кезде тежегіш педалін ұзақ басып тұрсаңыз, тежеу жүйесі қызып кетуі мүмкін, бұл тежеу тиімділігін тәмендетеді және апатқа әкеп соғады.

Бейтарап берілісте қозғалтқышты тоқтатуға немесе еркін қозғалыспен жүргізуге тыйым салынады

Егер еңіспен түсken кезде қозғалтқышты өшірсөнз, тежегіш күштейткіштері мен руль жүйесі жұмыс істемейді, салдарынан тежеу және рульді бұру тиімділігі нашарлап, апатқа әкеп соғуы ықтимал.

Автокөлікті биіктік айырмашылығы бар жолдармен жүргізу

Автокөлікті жиектастың жаңында немесе жол тесемінің биіктігінде айтарлықтай айырмашылығы бар жерде тоқтатқаннан кейін шинаның жиектасқа немесе өзге де кедергілерде қысылуы салдарынан оның пішімі өзгермегендегін тексеріңіз.

Жиектастан, жасанды кедір-бұдыр жерден немесе сол сиякты кедергілерден өткен кезде жылдамдықты азайтып, мүмкіндігінше кедергілерге перпендикуляр түрде жүру керек. Әйтпесе, шина (есірепе оның қанталы) зақымдалуы мүмкін.

Келесі жол жағдайларында жүрген кезде бампер зақымдалуы мүмкін. Автокөлікті теженкіреп, абалап жүргізіз.

- > Тұрақ орындарына кіру және шығу сиякты сатылы жерлерде.
- > Еңіс тік жерлерде, мысалы, көп сатылы тұрақтардың шұғыл бұрылстырында.
- > Тегіс емес және жол табаны бар жерлерде.
- > Шұңқырлары бар жерлерде.
- > Тегіс жерден еніске түскен кезде немесе керісінше.
- > Жасанды тегіссіздікten өткен кезде немесе жиектастың жаңына тоқтаған кезде.

Автокөлікті тайғақ (дымқыл, қар, мұз басқан) жолдармен жүргізу

Тайғақ жолмен жүрген кезде шұғыл тежеу, жылдамдықты күрт үдету, рульді бұрып қалу салдары автокөліктің сырғып кетуіне және оны басқара алмай қалып, жол апатына ұшырау қаупіне әкеп соғуы ықтимал. Жоғары және төмен беріліске ауыстырып қосқан кезде, қозғалтқыш айналымдары айтарлықтай өзгереді, бұдан автокөлік сырғып кетіп, апат орын алуы мүмкін.

Суық ауы райында мұз қатуға бейім көптерді мен көленкелі жерлерде автокөлік жылдамдығын төмендету керек.

Автокөлікті су басқан жолдармен жүргізу

Су басқан жолдармен абалап жүрізіз. Су басқан жолдардан автокөлікпен өткен кезде қозғалтқыш тоқтап қалуы, электр белгінің қысқа тұйықталуы болуы, қозғалтқыш зақымдануы мүмкін, салдарынан ауыр жол апаты орын алуы ықтимал.

Автокөлікпен су басқан жолда жүрген кезде тәжігіш қыспактары суланып, тәжеу тиімділігі төмендеп, салдарынан жол апаты орын алуы мүмкін. Тәжігіш педалін бірнеше рет басып, тәжігіштерді қыздырып, олардың дұрыс жұмыс істейтініне көз жеткізу керек.

Жолаушыларға арналған сақтық шаралар

Автокөлік салонының ішінде жүргуге тығыым салынады.

Автокөлік жүріп келе жатқанда орындықтан тұруға немесе салон ішінде жүргуге тығыым салынады. Әйтпесе, көлікті күрт тежеген кезде жаракат алуының ықтимал.

Қолдарды және басты терезеден немесе люктен шығаруға тығыым салынады

Әйтпесе, көлікті күрт тежеген немесе терезелерді жапқан кезде жақтауға соғылып, ауыр жаракат алуының мүмкін немесе бұл, тіпті, елім жағдайына әкеп соғуы ықтимал.

Балаларды тізеге алып отыруға тығыым салынады

Сіз езініздің қауіпсіздік белбеуімен байлап қойсаңыз да, нәрестелер мен балаларды қолға алып отыруға тығыым салынады. Сонымен бірге оларды ересектерге арналған қауіпсіздік белбеулерімен бекітіл қоюға тығыым салынады. Әйтпесе, күрт тәжеу кезінде немесе автокөлік соқтығысқанда ауыр немесе тіпті өлімге жетелейтін жаракат алу қаупі туындаиды.

Балаларға есіктерді, терезелерді және люктерді ашып-жабуға тығыым салынады

Балалар есіктерді, терезелерді немесе люктерді ашып-жаба отырып, қолдарын, басын, мойнын қысып алып, ауыр жаракат алуы мүмкін.

Егер қозғалыс барысында есік ашылып кетсе, бала көліктен ұшып кетуі мүмкін, бұның салдары ауыр жаракатқа немесе өлімге әкеп соғады.

Балалардың тәртіпсіздігінен орын алатын жазатайым оқиғалардың алдын алу үшін бала бекітпесі мен терезені құлышпау түймесін пайдаланыңыз.

Автокөлікті тұрақта қою

Көлікті тез тұтанағыш материалдардың жанында тоқтатпаңыз

Шөп немесе қағаз жоңқа сиякты жанғыш материалдар көп жиналған жерлермен жүрмейіз және мұндай жолдарда тоқтамаңыз. Пайдаланылған газдарды шығару құбыры өте ыстық болғандықтан,

ол жаңғыш материалдардың жаңында болса, ерт шығуы мүмкін.

Егер автокөлікке жақын жерде ағаш немесе фанера болса, ерттің алдын алу үшін автокөлік олардан жеткілікті қашықтықта тұруы керек.

Қозғалтқышы жұмыс істеп тұрған автокөлікті ұзақ уақытқа қалдырыманызы

Егер қозғалтқыш нашар желдетілетін жайда (мысалы, көлікжайда) ұзақ уақыт істеп тұрса, пайдаланылған газдар жиналады. Мұның салдарынан істі газбен уланып қалуыныз мүмкін, бұл денсаулыққа айтарлықтай зиян келтіріп, өлімге жетелейді.

Тұрақта қозғалтқыштың ұзақ жұмыс істеуі салдарынан қозғалтқыш немесе пайдаланылған газдарды шығаратын құбыр қызып кетуі және автокөлік ертеңіп кетуі мүмкін.

Үнемді жүргізу

Қисынды жүргізу

Жылдамдықты артық үдептесу және артық тежемеу үшін алда жүріп бара жатқан көлікке дейінгі тиісті қашықтықты сақтаңыз. Біркелік жылдамдық отын шығынын азайтады.

Тиісті берілісті таңдаңыз

Көлікті тәмен жылдамдықта жоғары беріліспен немесе жоғары жылдамдықта тәмен беріліспен жүргізбеніз. Қозғалтқыштың тәмен айналымдарда жұмыс істеуі отын шығыны мен тозуды азайтады.

Бос жүріс режимінде аз жұмыс істетініз

Егер реттелетін жол қылыштарында, теміржол еткелдерінде немесе кептелістерде ұзақ уақыт тоқтауға тұра келсе, артық отын шығынын азайту үшін қозғалтқышты өшіріп қою керек.

Автокөлікке артық жүк тилеменіз

Шамадан тыс жүктемеден отын шығыны артады. Сапарға шығар алдында көліктегі артық заттарды алып тастаңыз.

Шиналардағы қысымды үнемі тексеріп тұрыңыз

Шиналардағы тым тәмен қысым тенселеу қарсылығын арттырады, бұл өз кезегінде отын шығыны мен шиналардың тозуына әкеледі.

Жүйелі тұрде техникалық қызмет көрсету

Автокөлікке жүйелі тұрде техникалық қызмет көрсету автокөлігініздің ұзақ қызмет ету мерзіміне және максималды отын үнемділігіне кепілдік береді.

Уақытша пайдаланылмайтын электр құрылғыларын өшіріп қойыңыз

Кондиционерді, орындықтарды жылдыту жүйесін, артқы әйнекті жылдыту жүйесін және басқа электр құрылғыларын пайдалану үшін көп мөлшерде энергия мен отын қажет, сондықтан оларды пайдаланбайтын жағдайда өшіріп қойыңыз.

Терезелер мен люкті жабыңыз

Терезелер немесе люк ашылған кезде ауа кедеріци артады, тиісінше отын шығыны да артады. Қажет болмаса, оларды ашпаңыз.

Автокөлікті еркін қозғалыспен жүргізген кезде инерцияны пайдаланыңыз

Автокөлікті еркін қозғалыспен жүргізген кезде инерцияны пайдалану үшін бағдаршамға жақындағанда немесе тік еністерде газ педалін жіберу керек.

Автокөлікті қолайсыз ауа райында жүргізуге қатысты кеңестер

Тұманды жүру

Тұман жарықтарын қосыңыз

Автокөлікті тұманды жүргізген кезде тұман фаралары мен шамдарын қосу керек.

Жаяу жүргіншілер мен көлік құралдарын ескертуге арналған дыбыс сигналы

Басқа көлік құралының дыбыс сигналын естігендеге, көліктің түрган жерін көрсету үшін дыбыс сигналын беру арқылы дереу жауап қайтару керек.

Баяу жылдамдықпен жүріңіз, қауіпсіздікті қадағалаңыз

Автокөлікті тұманды жүргізген кезде тәмен жылдамдықпен жүрініз және ілесіп бара жатқан көлікке дейін қауіпсіз қашықтықта болыңыз.

Қозғалыс барысында әйнектегі буды сұртпеніз

Кабинаның ішіндегі және сыртындағы температуралың айрымашылығы үлкен болғандықтан, алдыңы әйнектің ішкі беті көбінесе жүргізушиңің көру мүмкіндігіне кедергі келтіретін жұқа ылғал қабатымен жабылады. Әйнекті жылыту функциясын колданыңыз немесе ішкі және сыртық ауа температурасын теңестеру үшін терезені сөл ашаңыз, бұл алдыңғы әйнектің ішкі бетінің булануына жол бермейді.

Егер сіз әйнектен ылғалды сұрткініз келсе, көлігінізді тоқтатқан соң ғана сұртіңіз. Буланған әйнекті қозғалыс кезінде сұртпеніз.

Жауын-шашында жүру

Тайғақ жолда автокөлікті абайлап жүргізіңіз

Жаңбыр жауып түрган кезде көру мүмкіндігі нашарлайды, алдыңы әйнектің булануы және тайғақ жол жүргізушиге қындық тудыруы мүмкін. Автокөлік жүргізген кезде абай болыңыз. Тайғақ жолда шұғыл тәжеген, жылдамдықты үдетең немесе рульді құрт бұрган кезде шиналар тайып кетуі мүмкін. Бұл көлік құралын басқаруды қынданатып, салдарынан апат орын алуды мүмкін.

Жауын-шашын кезінде шиналар мен жол тәсемі арасында су үлдірі пайда болуы мүмкін. Бұл жағдайда шиналар жолмен ілініспей қалуы мүмкін. Автокөлікті баяу жылдамдықпен жүргізіңіз.

Ескерту

Мүмкіндігінше сіркіреген немесе нөсер жаңбырда автокөлік жүргізбеніз.

Судан өту

Судан өткен кездеңі сақтық шаралар

- › Сулы аймақтан өтпес бұрын терендікті тексеріңіз. Егер ол тым терең болса немесе оны анықтау мүмкін болмаса, ол жерді айналып өткен жөн. Мұндай жағдайда судан өтуге болмайды.
- › Жол жағдайын бақылаңыз, бейтаныс жерден өтпеніз. Мұндай жерлерде арықтар немесе қарасты құдықтары сияқты қашырын кедергілер болуы мүмкін.
- › Судан өткенде автокөлікті тоқтатпай және берілістерді ауыстырмай баяу жылдамдықпен (10 км/сағ артық емес) жүріңіз.
- › Жол қылышынан өткен кезде алда келе жатқан автокөліктерден шашырайтын толқындар көлігініздің радиатор торына тиіп кетуінен сақтаңызы.
- › Егер судан өткен кезде қозғалтқыш белгісіз себептермен тоқтап қалса, оны кайтадан іске қосуға тырыспаңыз. Бұл ауыр зақым келтірүі мүмкін. Автокөлікті құрғақ жерге шығару үшін сервис қызметіне дереу хабарласыңыз.

Судан өткеннен кейін тексеру және техникалық қызмет көрсету

Су басқан аймақтан өткеннен кейін келесі әрекеттерді орындаңыз:

- › Текжеш педаллі бірнеше рет басып, төкеу жүйесінің дұрыс істейтініне көз жеткізіңіз.
- › Дыбыс сигналын тексеріңіз.
- › Барлық жарықтандыру құрылғысын тексеріңіз.
- › Мүмкіндігінше тезірек тексеру үшін сервис орталығына хабарласыңыз. Судан өткен кезде трансмиссия жүйесінің тораптарына су тисе, ол маймен араласып, жүйенің жұмысында ақаулар тудыруы мүмкін.

Назар аударыңыз!

- › Су басқан жерден өту – төтенше шара және оны тұрақты түрде жасамаған жөн.
- › Су басқан жерді кешіп өту қозғалтқыш пен электр компоненттеріне зақым келтірүі мүмкін.

Жылдың ыстық мезгілінде көлік жүргізу

Ыстық ауа райы мен жоғары ауа температурасы автокөліктің қалыпты жұмысына көмектеспейді және жүргізушінің денсаулығына теріс етеді. Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін келесі сақтық шараларды орындаңыз:

Қозғалтқыштың қызып кетуіне жол берменеңіз

Ыстық ауа райында қозғалтқыштың қызып кету ықтималдығы артады. Сондықтан ауа райы ыстық болған кезде салқындану жүйесін тексеруге және техникалық қызмет көрсетуге ерекше назар аудару керек, радиатор тілімдерінің арасына түсестін бөгөң заттарды дер кезінде алып тастау керек.

Шиналардағы ауа қысымын бақылаңыз

Шина ішіндегі ауа қысымы жоғары температурага байланысты жоғарылайды, ал ыстық маусымда жоғары температурада шиналар жарылып кетуі мүмкін.

Егер қозғалыс барысында шиналар зақындалған болса, рульді мықтап ұстал, жылдамдықты төмендештү үшін тежеғіш педалін ақырын басыңыз. Апарттық тежеу мүмкіндігін қолданбаңыз, рульді күрт бұрманыз. Әйтпесе, автокөлікті басқара алмай қалу қаупі туындаиды.

Ыстық етуден сақ болыңыз

Жылдың ыстық мезгілінде күн белсенділігі мен жоғары температура себебінен ыстық етүі мүмкін. Салонды жақсылап желдетініз және шаршаған күйде автокөлікті жүргізбеніз.

⚠ Ескерту

Балаларды жабық көлікте қараусыз қалдырмаңыз.

- > Қызып тұран көлікте қараусыз қалған балаға ыстық етүі немесе оның денесін сусызданып кетуі мүмкін, бұл денсаулыққа зиян тигізу және тіпті өлімге жетелеуі ықтимал.
- > Автокөлікті қараусыз қалған бала сірінкемен, темекі тұтатқышпен және сол сияқты заттармен ойнап отырып, өрт тудыруы мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

Автокөлікте оттықтарды, аэрозоль баллондарын, газдалған сусындары бар құтыларды немесе көзілдіріктірді қалдырмаңыз.

- > Жоғары температура жағдайында оттықтан немесе аэрозоль баллонынан газдың ағып кетуі немесе бүркіштің жарылуы өртке әкеп соғады.
- > Егер газдалған сусыны бар құтыларды кетсе, сүйіктің электр компоненттерге тиіп кетіп, қысқа түйіктуалу орын алуы мүмкін.
- > Салондағы ауа температурасының жоғары болуы салдарынан көзілдіріктің полимер линзаларының пішімі езгеруі және линзалар жарылуы мүмкін.

Жылдың сүйк мезгілінде көлік жүргізу

Қысқы шиналар

Жылдың сүйк мезгілінде төмен температурада стандартты шиналардың кейір ерекшеліктеріне байланысты (ені, қаучук құрамы, протектор үлгісі) олардың икемділігі, тежеу және тарту қүштерін беру қабілеті төмендейді, шу деңгейі де артады. Кейір жағдайларда жарықтар, қалыптан тыс тозу және басқа да қалпына келмейтін зақым пайда болуы мүмкін. Сондықтан сүйк жыл мезгілінде температура 7 °C дейін төмендеген кезде, қысқы шиналарды қолданыңыз. Олар автокөліктің жолдағы тұрақтылығын айтартықтай арттырады, тежеу қасиеттерін жақсартады және тежеу жолын қысқартады.

ℹ Пайдалы ақпарат

M+S деп белгіленген бүкіл маусымдық шиналар жылдың сүйк мезгілінде өтеді тиімді, бірақ, әдетте, сипаттамалары қысқы шиналардан төмен болады. Қарлы және мұз қатқан жолдармен жүрген кезде қысқы шиналарды пайдалану өтеде маңызды.

⚠ Ескерту

Қысқы шиналарды пайдалану жылдың сүйк мезгілінде көліктің жұмысын жақсартытынша қарамастан, автокөлік жүргізген кезде абай болу керек.

- > Жылдамдық пен журу режимін көрү мүмкіндігіне, ауа райы жағдайларына,

- жолдың және көліктің ахуалына қарай таңдау керек.
- > Пайдаланылатын қысқы шиналар үшін көрсетілген максималды рұқсат етілген жылдамдық пен жүктемені шамадан асырманыз.

⚠ Назар аударыңыз!

Қысқы шиналар протекторының қатты тозуы жылдың сүйк мезгілде шиналардың жарамдылығын айтарлықтай тәмемделтеді. Есік қысқы шиналар, тіпті протекторының тозу белгілері болмаса да, пайдаланган кезде тиімді емес. Қысқы шиналарды ауыстыру көрсеткіштерімен танысу үшін дилерге хабарласыңыз.

Қысқы шиналарды пайдалану қагидалары:

- > Еліңізде қабылданған заңнаманың тиісті талаптарын орындаңыз.
- > Қысқы шиналар барлық дәңгелекке орнатылуы керек.
- > Пайдаланылатын қысқы шиналардың өлшемі жазғы шиналардың өлшемімен бірдей болуы шарт.
- > Барлық қолданылатын қысқы шинаның түрі, өлшемі (айналу шеңбері), протекторының үлгісі сәйкес болуы керек.
- > Қысқы шиналарды тек сүйк мезгілде қолдануға болады.
- > Қысқы шиналар үшін үйіргілған барлық шектеуді ескеруді ұмытпаңыз (максималды жылдамдық, жүктеме және т.б.). Талаптарды сақтамау салдарынан шиналар зақымдалуы және апат орын алуы ықтимал.
- > Көрсетілген айналу бағытына қарсы бағытталған шиналарды орнатуға рұқсат етілмейді.

Сырғытпайтын шынжырлар

Сырғытпайтын шынжырларды пайдалану елініздің заңнамасында реттеледі. Пайдаланылатын шынжырлар жергілікті стандарттарға сәйкес келуі керек. Сырғытпайтын шынжырлар тек жетекші дәңгелектеге орнатылады. Шынжырды бір дәңгелекке орнатуға болмайды. Орнатқан кезде өндірушінің нұсқауларын орындаңыз және шынжырларды мықтап бекітіңіз.

⚠ Назар аударыңыз!

Сырғытпайтын шынжырларды орнатқан кезде келесі сақтық шараларды сақтаңыз:

- > Өлшемі сай кеплейтін шынжырлар немесе шынжырларды дұрыс орнатпау салдарынан тежеу жүйесіне, аспана, шанаққа немесе шиналарға зақым келуі мүмкін. Сәйкес келетін сырғытпайтын шынжырларды қолданыңыз және оларды орнату ережелерін сақтаңыз.
- > Сырғытпайтын шынжырларды орнату үшін автокөлікті көлік жүретін жерлерден қашық, тегіс жерге тоқтатыңыз, апattyқ жарық сигналын беру жүйесін қосыңыз және көліктің артына апattyқ аялдау белгісін қойыңыз.
- > Сырғытпайтын шынжырларды орнатпай түріп қозғалтқышты өшіріп, тұрақ тегежішін қосып қою қажет.
- > Толық өлшемді емес қосалқы дәңгелектерге шынжыр орнатпаңыз.
- > Шиналардағы қысым жеткіліксіз болған кезде сырғытпайтын шынжырларды орнатуға тыйым салынады.
- > Сырғытпайтын шынжырларды қолданған кезде дәңгелек дискілеріне зақым келтірмей үшін абай болыңыз.

⚠ Ескерту

Сырғытпайтын шынжырлар орнатылған автокөлікті жүргізген кезде келесі сақтық шараларды орындаңыз:

- > Сырғытпайтын шынжырларды орнатқаннан кейін қозғалыс жылдамдығы мәндердін аз болуына байланысты 40 км/сағ немесе шынжырларды өндіруші ұсынған ең жоғары жылдамдықтан аспауы тиіс.
- > Сырғытпайтын шынжырларды орнатқаннан кейін 0,5-1 км өткеннен соң қауіпсіздік мақсатында шынжырларды қарал шығыңыз және олардың дұрыс орнатылғанына көз жеткізіңіз. Егер сырғытпайтын шынжырлар босап қалса, оларды тартыңыз немесе ауыстырып орнатыңыз.
- > Сырғытпайтын шынжырларды орнату автокөліктің жүрісін нашарлатуы мүмкін. Мүмкіндігінше күрт үдедүден, рульді тез бұрудан және шұғыл тежеуден аулақ болыңыз, себебі бұл апатқа ұшыратуы мүмкін.
- > Егер қозғалыс барысында сырғытпайтын шынжырлардың шанаққа немесе шанақ астына тигенін естісініз, дереу тоқтап, шынжырларды тексеріп, қайта тартыңыз.

- Егер соққылар дыбысы естіле берсе, дыбыс тоқтағанша жылдамдықты азайтыңыз.
- > Соқпақ және кедір-бұдыр жолдармен жүрмеуге тырысының.
  - > Автокөлікті басқара алмай қалмау үшін бұрылыштарда жылдамдықты барынша азайтыңыз.
  - > Қарсыз жолда сырғытпайтын шынжырларды барынша тезірек алып тастаңыз, әйтпесе, бұл жүру сапасына әсер етумен қатар шиналарды зақымдауы мүмкін.

Ескерту

Қарлы жолда тоқтаған кезде қозғалтқышты өшіріңіз.

- > Егер қозғалтқыш қосылып тұрғанда қар жамылғысы биік болса, пайдаланылған газдар салонға кіріп, істі газben уланып қалуыңыз мүмкін.
  - > Егер пайдаланылған газдар салонға кіріп жатқанын сезсөніз, келесі шараларды қолданыңыз:
- Автокөлікті желдетілетін жерге жылжытыңыз және барлық терезені ашыңыз.
- Кондиционерді сыртқы ауа айналымы режиміне ауыстырыңыз, таза ауа сырттан салонға енүі үшін ауаны максималды үрлеу күшін орнатыңыз.

Сынап жүргізу кезеңіне қатысты қеңестер

Шиналар

Жаңа шиналармен алғашқы 500 шақырым жүрген кезде ерекше сақ болу керек.

Алғаш пайдаланылғанда жаңа шиналар оңтайтын ішінде қамтамасыз етпейді, сондықтан оларды сынап жүргізу қажет.

Тежегіш қыспақтары

Алғашқы 400 км пайдаланғанда жаңа тежегіш қыспақтары максималды тежеу тиімділігін қамтамасыз етпейді.

Оңтайлы үйкеліс күшінде қол жеткізу үшін алдымен жаңа тежегіш қыспақтары «күйкелісіү» керек. Алайда тежегіш педалін қатты басу арқылы тәмен тежеу күшін арттыруға болады.

Сынап жүргізу барысында тежеу жүктемесіне үлкен жүктеме түсірмеген жөн, мысалы, шұғыл тежеуді, әсірепе автокөлік ете жоғары жылдамдықпен немесе еңісте келе жатқанда қолданбау керек.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Тежегіш қыспақтары мен тежегіш дискилерінің тозу деңгейі өртүрлі болуы мүмкін, ал тозу, кебинесе, пайдалану жағдайлары мен жүргізу мәнеріне байланысты болады.
- > Автокөліктің жылдамдығына, тежеу күшіне және қоршаған орта жағдайларына байланысты (мысалы, температура мен ылғалдылық) тежеу барысында шу пайда болуы мүмкін. Бұл қалыпты жағдай.

Қозғалтқыш

Жаңа қозғалтқыштың немесе күрделі жәндеуден өткен қозғалтқыштың қызмет ету мерзімін ұзарту үшін жүктемені біртіндеп арттыра отырып, оны сынап жүргізу керек. Келесі сақтық шараларды орындау керек:

Алғашқы 300 км үшін:

Шұғыл тежеуден сақ болу керек.

Алғашқы 1000 км үшін:

- > Жоғары жылдамдықпен жүргізбей керек.
- > Қозғалтқышты жоғары айналымдармен жұмыс істеппеу үшін газ педалін тірелгенше баспаңыз.
- > Ұзақ уақыт бойы тұрақты жылдамдықпен жүрмениз, жылдамдық пен берілісті үнемі ауыстырып отыру керек.
- > Тәмен жылдамдықпен жүру үшін жоғары берілісті немесе жоғары жылдамдықпен

жүру үшін тәмен берілісті пайдаланбаңыз. Қозғалыс талаптарына сәйкес берілістерді уақытылы ауыстырып отырыңыз.

> Тіркемелерді немесе басқа көлік құралдарын сүйременіз.

1000 мен 1500 км дейін:

Қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, автокөлік жылдамдығын біртіндеп арттыруға рұқсат етіледі.

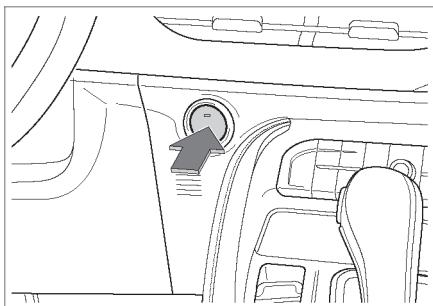
⚠ Назар аударыңыз!

Сынап жүргізу кезеңінде қозғалтқыштың әртурлі жүйелерінің жұмыс жағдайларына назар аудару керек. Егер ақаулар анықталса, оларды алдымен жою керек, содан кейін ғана сынап жүргізуі жалғастырыңыз.

Оталдыру жүйесінің түймелі ажыратқышы

Режимдерді ауыстыру

Смарт-кілт салонда болған кезде режимдерді ауыстыру үшін оталдыру жүйесінің ажыратқышын басыңыз.

7B408C74CC50

кезде қызындықтар туындауы мүмкін.

› Қозғалтқыш жұмыс істемесе, батарея заряды таусылмас үшін оталдыру жүйесінің ажыратқышын «ON» немесе «ACC» режимдерінде ұзак уақытқа қалдыруға болмайды.

› Автокеліктен шыққан кезде оталдыру жүйесінің ажыратқышын «LOCK» режиміне ауыстырып, кілті өзінізben бірге алыңыз.

Біріз-ділік	Режим	Жарық индика-торы	Өрекет
1	LOCK	Жанбайды	Электр компоненттері жұмыс істемейді.
2	ACC	Көріптас түсі	Кейір электр компоненттерін, мысалы, аудиовизуалды жүйені пайдалануға болады.
3	ON	Көріптас түсі	Барлық электр жабдығы пайдалануға қолжетімді.

Пайдалы ақпарат

Смарт-кілт салонда болған кезде тежегіш педалын басыңыз, берілістерді ауыстыру тұтқасын Р күйіне орнатыңыз да, оталдыру жүйесінің ажыратқышын басыңыз. Іске косылған режимге қарамастан, қозғалтқыш оталады.

⚠ Назар аударыңыз!

- Смарт-кілтті аспаптар тақтасына, еденге, құрама аспаптар тақтасына, ұзак-түйек тартпасына немесе жүксалғышқа салуға болмайды. Әйтпесе, режимдерді ауыстырып қосқан

Қозғалтқышты оталдыру және өшіру

Қозғалтқышты оталдыру

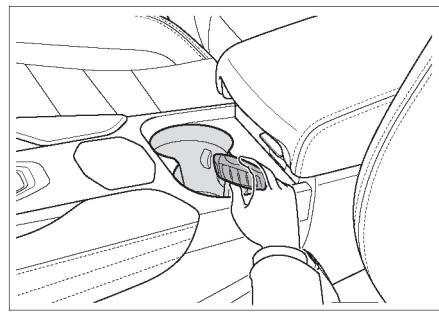
Стандартты режимде оталдыру

- Смарт-кілт автокөліктің салонында болуы керек.
- Орындағытың күйін реттеңіз, дұрыс жайғасыңыз.
- Тежегіштің қосылып тұрғанына көз жеткізініз.
- Берілістерді аудиостыру тұтқасы Р немесе N күйінде тұрғанына көз жеткізініз.
- Тежегіш педалін басыңыз.
- Қозғалтқышты іске қосу үшін оталдыру жүйесінің ажыратқышын басыңыз.

Қашықтан оталдыру

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK режимінде болғанда қозғалтқышты қашықтан іске қосу үшін автокөлікті іздеу түймесін басып тұрыңыз.

Төтенше оталдыру

Егер смарт-кілт заряды таусылса немесе нәтижесінде жүйенің «Кілт автокөліктің салонында ма?» деген сұрағы пайда болатын басқа да ақаулар болса, смарт-кілттің стақанқойыш түбіндегі белгінің үстіне қойып, қозғалтқышты стандартты режимде оталдыру қажет. Егер қозғалтқыш сонда да іске қосылmasa, мүмкіндігінше тезірек сервис орталығына хабарласыныз.

⚠ Ескерту

- Жүргізуіші жүргізушиңің орындығында отырған кезде фана қозғалтқышты оталдыруға болады. Бұл қағиданы сақтамау апат себебіне айналуы мүмкін, оның салдары ауыр жарақатқа немесе тіпті өлімге әкеп соғуы ықтимал.
- Қозғалтқышты оталдырган кезде газ педалін басуға қатаң тыйым салынады.
- Автокөлікті шамалы қашықтыққа

жылжыту қажет болған жағдайда да қозғалтқышты оталдыру керек. Әйтпесе, апат орын алуы мүмкін.

⚠ Пайдалы ақпарат

- Қозғалтқыш сүйіп тұрған кезде оның жоғары айналымдарда немесе жоғары жүктемемен жұмыс істеуіне жол берменіз.
- Мүмкіндігінше қозғалтқышты бос жүріспен ұзақ уақыт істетіп қоймаңыз.
- Егер қозғалтқыш қиналып оталса немесе жиі өшіп қалса, мүмкіндігінше тезірек сервис орталығына хабарласыныз.

Қозғалтқышты өшіру

Қалыпты режимде өшіру

- Автокөлік толық тоқтағаннан кейін берілістерді аудиостыру тұтқасын Р күйінде аудиостырыңыз.
- Оталдыру жүйесінің ажыратқышын басып, қозғалтқышты өшіріңіз.

Шұғыл сөндірү

Егер автокөлікті жүргізген кезде (жылдамдық 5 км/саг жоғары болғанда) төтенше жағдай туындаса, мысалы, автокөлікті штаттық құралдармен тоқтату мүмкін болмаса, тәмендегі кез келген тәсілмен оталдыру жүйесінің ажыратқышын ACC режимінде аудиостырып, қозғалтқышты мәжбүрлі түрде өшіре аласыз:

- Оталдыру жүйесінің ажыратқышын басып тұрыңыз.
- Оталдыру жүйесінің ажыратқышын 2 секунд ішінде қатарынан 3 рет басыңыз.

⚠ Ескерту

Қозғалтқыш тоқтағаннан кейін қозғалтқыш, пайдаланылған газдарды шығару құбыры, радиатор сияқты қызып тұрған тораптарға қол тигізбеніз, себебі күйіп қалуыныз мүмкін.

Ескерту

- > Қозғалыс барысында төтенше жағдай туындаса және қозғалтқышты шұғыл тоқтату қажет болған кезде оталдыру жүйесінің ажыратқышын тек ACC режиміне ғана аудыстыруға болады.
- > Қозғалыс барысында қозғалтқышты сөндіру соқтығысуға немесе ауыр жарақат алуға әкелуі мүмкін.
- > Егер қозғалыс барысында төтенше жағдай туындааса, қозғалтқышты мәжбүрлі түрде тоқтатпауға тырысыныз. Қозғалтқышты мәжбүрлеп тоқтатқаннан кейін тежегіш пен руль күштейткіштерінің функциясы жоғалады, бұл тежегіш педалін басуға және рульді бұруға көп күш салуды қажет етеді. Сондықтан қозғалтқышты сөндірмес бұрын жылдамдықты барынша төмендетіп алыңыз.

Пайдалы ақпарат

Қозғалтқыш жоғары айналымдармен немесе жоғары жүктемемен ұзақ уақыт жұмыс істегеннен кейін оны өшірмей тұрып, бос жүріспен немесе төмен жылдамдықпен біраз уақыт істетіп қою керек.

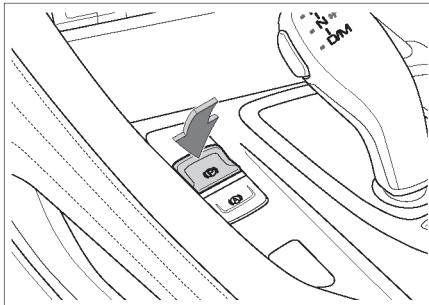
Тұрақ тежегіші

Назар аударыңыз

⚠ Ескерту

- > Автокөлікті қатты еніс жолда тоқтату салдары апапқа үшірету мүмкін. Абайланыз және мұндай жерлерде автокөлікті тоқтаптаңыз.
- > Егер тұрақ тежеу жүйесі тым қатты еністік салдарынан өз функциясын атқара алмаса, көліктің сырғып кетуіне жол бермеу үшін тежегіш педалін басыңыз.

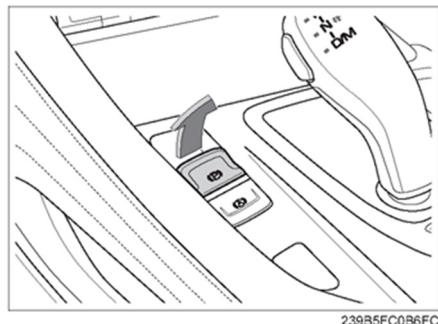
Тұрақ тежегішін ақырату

977C63BBA1C0

Электр тұрақ тежегіші

Тұрақ тежегішін қолдану

239B5FC0B86FC

- > Автокөлік тоқтап тұрган кезде электр тұрақ тежегіші (EPB) қозғалтыш өшірілгеннен кейін автоматты тұрде қосылады. Бұл жағдайда аспалтар тақтасында (P) индикаторы жанады. Егер тұрақ тежегішін пайдалану қажет болмаса, қозғалтышты сөндірген кезде EPB қосыышын бірге басыңыз.
- > Автокөлік тоқтағаннан кейін тұрақ тежегішін қосу үшін EPB қосыышын тартыңыз. Бұл жағдайда аспалтар тақтасында (P) индикаторы жанады.

Шұғыл тежеу

Төтенше жағдайда EPB қосыышын жоғары тартып тұрыңыз. Бұл EPB жүйесін тежеу үшін пайдалануға мүмкіндік береді.

EPB қосыышын жіберіп немесе газ педалін басып, шұғыл тежеу функциясын ақыратып тастауға болады.

⚠ Ескерту

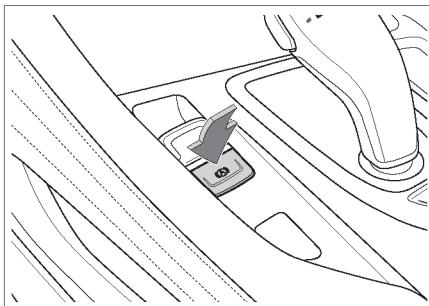
EPB жүйесінің күрт тежеу функциясын тек төтенше жағдайда (мысалы, тежегіш педалі блокталып қалған кезде) қолдануға болады.

Оталдыру жүйесінің ақыратышы «ON» режимінде болғанда тежегіш педалін басып, тұрақ тежегішін босату үшін EPB ауыстырып қосыышын басыңыз. Бұл жағдайда аспалтар тақтасында (P) индикаторы жанады.

i Пайдалы ақпарат

Егер электр қуат көзі штаттан тыс ақыратылғаннан кейін қалпына келсе, онда аспалтар тақтасында ескертуші жарық сигналы (P) жанады. Бұл жағдайда жүйені бейімдеу керек: алдымен EPB қосыышын көтеріңіз, содан кейін тежегіш педалін басып, EPB қосыышын басыңыз. Осыдан кейін тұрақ тежегішін әдеттегі тәртіппен өшіруге болады.

Автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясы

E2B50AB25D6D

Еністікте жүрген, бағдаршамның алдында тоқтаған кезде және жиі аялдайтын қозғалыс кезінде автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясы (AVH) жүргізуіге тежегіш педалін басып тұрмаяға жиі пайдаланбаға мүмкіндік береді. Бұл аса ынғайлы

жүргізуді қамтамасыз етеді және автокөліктің сырғып кету қаупін азайтады. Автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясын қосу немесе өшіру үшін жүргізуіш жақтағы есікті жабыңыз, қауіпсіздік белбеуін тағыныз, қозғалтқышты оталдырып, содан кейін AVH қосқышын басыңыз.

Қолдану тәсілі

1. Автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясын қосыңыз. Осыдан кейін жүйе дайын күйге етіп, аспалтар тақтасындағы (Ⓐ) индикаторы сары шаммен жанады.
2. Тежегіш педалін басқаннан кейін және автокөлік толық тоқтағаннан кейін жүйе тұрақ тежегішін автоматты тұрде іске қосады. Осы кезде ол қосулы күйде болады және аспалтар тақтасындағы (Ⓐ) индикаторы жасыл шаммен жанады.
3. Берілістерді ауыстыру тұтқасын алға журу берілісіне немесе «R» күйіне ауыстырган кезде және газ педалін басқан кезде тұрақ тежегіші автоматты тұрде ажырайды.

Егер газ педалі ұзак уақыт бойы басылмаса, автоматты тұрде тұраққа қою функциясы өшеді. Автокөлік автоматты тұрде электр тұрақ тежегішіне ауысады.

Келесі жағдайларда автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясы мәжбүрлі тұрде өшеді:

- > Жүргізуінің қауіпсіздік белбеуі ағытылған.
- > Жүргізуінің есігі ашық.
- > Қозғалтқыш өшіп тұр.
- > Үш минут белсенді жұмыс істегеннен кейін.

⚠ Назар аударыңыз!

Автоматты тұрде жуу немесе сүйреу кезінде автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясын өшіріп қойыңыз.

Тұрақ тежегішін автоматты тұрде өшіру функциясы

Тұрақ тежегіші қосылып тұрған кезде жүргізуіш қауіпсіздік белбеуін тағып, газ педалін басқанда, жүйе жүргізуінің автокөлікті жүргізу ниетін анықтап, тұрақ тежегіші автоматты тұрде ажырайды.

Ұлдида жүрген кезде сырғып кетпеу үшін үлкен тарту күші қажет.

Автоматтық беріліс қорабы

Берілістерді ауыстырып
қосатын электрондық селектор
Режимдер сипаттамасы

Тұрақ берілісі (P)

P берілісі автокөлікті тұраққа қоюға арналған. P берілісі қосылып тұрган кезде беріліс қорабы механикалық түрде бекітілген, бұл автокөліктің өздігінен қозғалып кетуіне жол бермейді.

Артқа жүру берілісі (R)

R трансмиссиясы автокөлікті артқа жүргізуге арналған.

Бейтарап беріліс (N)

N берілісі қосылған кезде айналдыру моменті қозғалтқыштан дәнгелектерге берілмейді.

⚠ Ескерту

- > N берілісінде уақытша тоқтатқан кезде тұрақ тәжіегішін колданыңыз немесе тәжіегіш педалін басыңыз. Әйтпесе, автокөлік жүріп кетіп, апат орын алуды мүмкін.
- > Апарттық жағдайлардың туындауына жол бермей үшін бейтарап берілісте еркін қозғалыспен жүргізуге тыйым салынады.

Автоматты режим (D)

Қалыпты жағдайда қозғалған кезде D берілісін пайдаланған жән.

D берілісі қосылған кезде беріліс қорабы оңтайлы үнемдеу режиміне жету үшін автокөліктің жылдамдығына және қажетті үдеуге байланысты автоматты түрде тиісті беріліске ауыса алады.

Қолмен реттеу режимі (M)

Басып озған кезде немесе еніс жермен жогары және тәмен қозғалған кезде M берілісін пайдаланған жән.

Теріс емес жерлерде және құламаларда M тәмнегі берілісін пайдаланған жән.

Берілістерді ауыстырып қосу

Қозғалтқышты қосқаннан кейін берілістерді қалыпты режимде ауыстырып қосуға болады. Қозғалысты бастамас бұрын тәжіегіш педалін басу керек. Әйтпесе, берілістерді ауыстыру тұтқасы қозғалыс күйіне келген кезде автокөлік өздігінен жүріп кетеді.

⚠ Ескерту

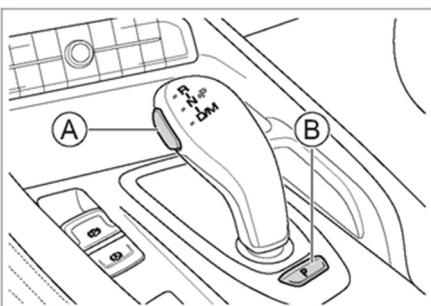
Автокөліктің бұзылуына немесе жол апатының орын алудына жол бермеу үшін берілісті көлік толық тоқтағаннан кейін ауыстыру керек.

ℹ Пайдалы ақпарат

- > Егер автокөлік жылдамдығын 2 км/сағ дейін тәмнедетken кезде жүргізуши есікті ашса немесе қозғалтқышты сөндірсе, автокөлік автоматты түрде P берілісіне ауысады.

ℹ Пайдалы ақпарат

Беріліс ауысқаннан кейін дұрыс берілістің қосылғанын тексеріңіз.

5A4E35AE2F91

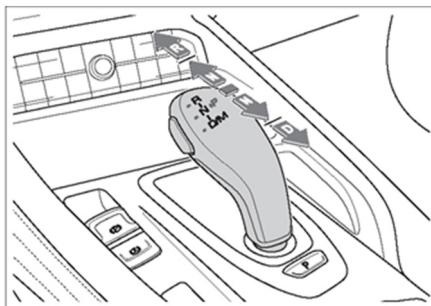
A Құлышты ашу түймесі

B Тұраққа қою режимінің түймесі

Р берілісіне ауыстыру

Автокөлік қозғалыссыз тұрган кезде тұраққа қою режимінің түймесін басыңыз.

D, R, N, M берілістеріне ауыстыру

FD566437F3AF

Берілістерді ауыстыру тұтқасын қажетті күйге орнатыңыз; тұтқаны босатқан кезде ол автоматты түрде орталық күйге оралады.

P берілісінен немесе R берілісіне ауыстырған кезде тежегіш педалін және құлыпты ағыту түймесін басу қажет; D берілісіне ауыстырған кезде тежегіш педалін басу қажет.

D берілісіне ауыстырып қосқаннан кейін M берілісіне ауыстырып қосу үшін берілістерді ауыстыру тұтқасын артқа жылжытыңыз; D берілісіне ауыстырып қосу үшін тұтқаны тағы артқа жылжытыңыз.

Қосылып тұрган беріліс берілістерді ауыстыру тұтқасында және ақпарат орталығының дисплейінде көрсетіледі.

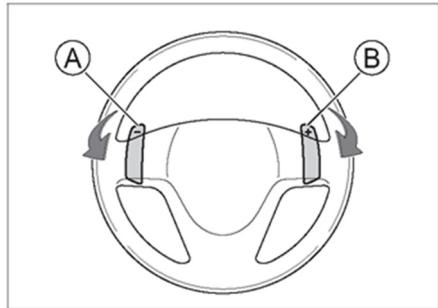
⚠ Ескерту

Аспаптар тақтасында беріліс қорабының ақауы туралы хабарлама пайда болған кезде беріліс қорабы апattyқ жұмыс режиміне өтіу мүмкін. Бұл жағдайда тек белгілі бір беріліске ауыстырып қосуға болады немесе берілістер мүлдем ауыса алмайды, ал қозғалтқыш сенін қалуы мүмкін. Мүмкіндігінше төзірек қауіңсіз жерге тоқтап, сервис орталығына хабарласыныз.

Берілістерді қолмен ауыстырып қосу

ℹ Пайдалы ақпарат

Қолмен ауыстырып қосу режимінде қозғалтқыштың жылдамдығы тым жоғары немесе тым тәмен болса, беріліс қорабы қозғалтқышты қорғау үшін автоматты тұрға тиісті беріліске ауысады.

7B3808341006

A Берілістерді тәменгі беріліске ауыстыру құлақшасы

B Берілістерді жоғарғы беріліске ауыстыру құлақшасы

Берілістерді ауыстыру құлақшалары қолдарынызды рульден алмастан берілістерді ауыстыруға мүмкіндік береді. Қолмен ауыстырып қосу режимінде берілістерді тәмендегу және жоғарылату берілістерді ауыстыру құлақшаларының көмегімен жүзеге асырылады.

Автоматты режимде берілістерді ауыстыру құлақшасын басу қолмен ауыстырып қосу режимін үақытша іске қосады. Егер осыдан кейін берілістерді ауыстыру құлақшасын қайта бассаңыз, берілісті қолмен ауыстыруға болады. Егер белгілі бір үақыт ішінде берілістерді ауыстыру құлақшасын қайта іске қоспасаңыз, жүйе автоматты режимге оралады.

Беріліс қорабының P берілісін құлыптан төтенше ағыту

Егер қозғалтқыш оталмаса, бірақ берілісті ауыстыру қажет болса, оталдыру жүйесінің ажыратқышын «ON» режимінде қойыңыз, тежегіш педалін басып, берілістерді ауыстыру тұтқасын құлыптан ағыту түймесін басып, тұтқаны N күйінде ауыстырыңыз. Егер бұл әдіс істемесе, онда тәменде сипатталған құлыптан төтенше ағыту әрекетін қолдана отырып, P режимінен N режимінде ауыстыруға болады.

1. Оталдыру жүйесінің ажыратқышын «ON» режимінде қойыңыз және тұрақ тежегіш қосулы екенине көз жеткізіңіз.
2. Тежегіш және газ педальдерін тірелгенше басып тұрып, берілістерді тәменгі және жоғарғы беріліске ауыстыру құлақшаларын жылжытып, 5 секунд ұстаңыз. Құлақша мен педальдердің жібергеннен кейін автокөліктің беріліс қорабы P берілісінің құлпын төтенше ағыту режиміне етеді.
3. Тежегіш педалін және оталдыру жүйесінің ажыратқышын бірге басыңыз. Стартердің айналған дыбысын естіген бойда тежегіш педалін тағы бір рет басып, тұтқаны P күйінен N күйінде ауыстыру үшін берілістерді ауыстыру тұтқасындағы құлыпты ағыту түймесін басыңыз. N режимі тұтқада және ақпарат орталығы дисплейінде пайда болған кезде бұл беріліс қорабының P берілісі құлыптан сәтті ағытылғанын білдіреді.

4. Құлыпты сәтті ағытқаннан кейін тежегіш педалін жіберініз, тұрақ тежегішін ажыратып, көлікті жылжытыңыз.

i Пайдалы ақпарат

- > Егер тұтқа Р қүйінде болмаса, онда оталдыру жүйесін өшіріп, жүргізуши есігін ашқаннан кейін немесе тұраққа қою режимінің түмесін басқаннан кейін ол автоматты түрде Р қүйіне оралады. Беріліс қорабының Р берілісі құлыптан сәтті ағытқаннан кейін тұраққа қою режимінен автоматты түрде оралып, құлыпты ағытудың барлық әрекетін қайталауда үшін жоғарыда көрсетілген шарттарға назар аударыңыз.
- > Бір рет төтенше құлыптан ағытқаннан немесе оталдыру жүйесін өшіргеннен кейін автокөлік беріліс қорабының Р берілісін құлыптан ағыту режимінен автоматты түрде шығады.

⚠ Назар аударыңыз!

Аккумулятор батареясының қуаты таусылуына, автокөлік қозғалтқышының және басқа да тораптарының зақымдалуына жол бермеу үшін беріліс қорабының құлпрын ағыту функциясын жиі қолданбаған жөн. Дилерлікіздің білікті мамандарына хабарласқаныңыз жөн.

Бұзылған кезде жүру

Қозғалтқышты оталдырғаннан кейін берілістерді ауыстыру тұтқасын журу берілісіне ауыстырыңыз, тұрақ тежегішін ажыратып, тежегіш педалін жіберініз. Газ педалін басу қажет емес, бұл кезде автокөлік баяу қозғала бастайды.

Жүрістің басталуы

1. Қауіпсіздік белбеуін тағыңыз, тұрақ тежегішінің қосылып түрғанын тексеріңіз.
2. Қозғалтқышты оталдырыңыз.
3. Қозғалтқыштың айналымдары тұрақтанғанша күтікіз де. D берілісін қосыңыз (жоғары айналдыру моменті қажет болғанда, мысалы, өрде орыннан қозғалғанда M берілісін қосу керек).
4. Тежегіш педалін жіберініз, содан кейін тез журу үшін газ педалін жайлап басыңыз.

i Пайдалы ақпарат

Қозғалыс басталған кезде тұрақ тежегішінің автоматты ажыратылу функциясы тұрақ тежегішін жібереді.

Автокөлікті тоқтату

1. Газ педалін жіберіп, тежегіш педалін басыңыз.
2. Жүріп келе жатқан автокөлік толығымен тоқтағаннан кейін тұтқаны R беріліс қүйіне ауыстырыңыз.
3. Жағдайға байланысты тұрақ тежегішін қосыңыз немесе жай ғана қозғалтқышты өшірініз.

i Пайдалы ақпарат

Қозғалтқышты өшіргеннен кейін тұрақ тежегішінде автоматты түрде қосылады.

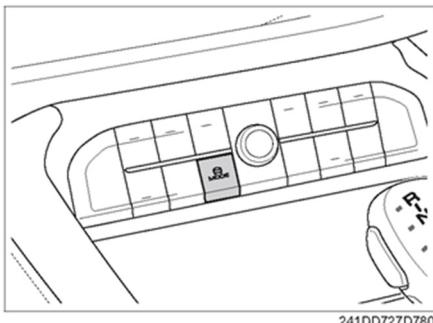
4. Тежегіш педалін жіберініз.

⚠ Назар аударыңыз!

> Еністе уақытша аялдаған кезде тежегіш педалін басу немесе тұрақ тежегішін іске қосу керек. Автокөлік сырғып кетпеуі үшін газ педалін және «Бұзылған кезде жүру» функциясын қолдануға тыым салынады. Бұл беріліс қорабына зақым келтіруі мүмкін.

- > Еністе тежеу үшін тек R берілісін пайдалануға тыым салынады, бұл беріліс қорабына зақым келтіруі мүмкін.
- > Еністе тоқтаған кезде, қажет болса, автокөліктің сырғып кетуіне жол бермеу үшін дөңгелектерді бекітіп қойыңыз.

Режимдерді ауыстыру

Жұру режимдерін ауыстырып қосу түймесін басып, «Үнемді», «Стандарт», «Спорт» және «Қар» режимдеріне ауысуға болады.

Үнемді

Қоғалыс үнемділігі мен жайлышты басым болғанда төмен және орташа жылдамдықпен жүргуге қолайлы режим.

Стандарт

Көлік жүргізу жағдайларына байланысты автокөліктің жүйелері динамика мен үнемділік оңтайлы үйлескен режимді автоматты түрде таңдайды.

Спорт

Жоғары жылдамдықпен жүрген кезде және басып озуда жағдайында жүргізу қарқынының күшті динамикасымен сипатталады, осылайша жүргізуден аса жоғары әсер алуға кепілдік береді.

Қар

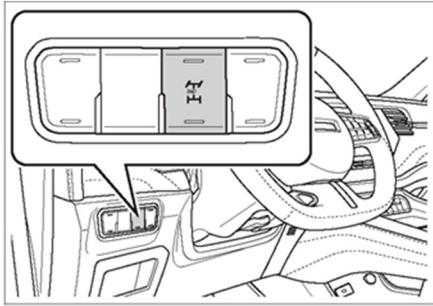
Автокөліктің тұрақтылығын және шиналар жол тәсемімен шамалы ілініскең жағдайда жүргізу қауіпсіздігін қамтамасыз етеді, қарлы және тайғақ жолдарда жүргуге арналған.

Интеллектуалды толық жетек жүйесі

Режимдер сипаттамасы

- > Бір оське берілтін жетек режимі (2WD): көдімгі қозғалыс жағдайында қолданылады, толық жетектің қажеті жоқ қатты тәсемді жолдармен жүрге жарамды.
- > Интеллектуалды толық жетек режимі (AWD): жол жағдайына және автокөлікті басқару талаптарына байланысты алдыңғы және артқы жетек дәңгелектерінің айналдыру моментін бөлу интеллектуалды түрде реттеледі; қалыпты жолдармен жүрге жарамды.

Режимдерді ауыстыру

8C73C6D2AE47

Қалыпты жағдайларда «AWD» режимі әдепті жетек режимі ретінде орнатылады. Егер оталдыру жүйесінің ажыратыышы «ON» режимінде болса, онда автокөлік қозғалыссыз немесе қалыпты режимде тұзу сырый бойымен қозғалғанда жетек режимінің түймесін басу арқылы «2WD» режимін қосуға немесе өшіруге болады.

1 Пайдалы ақпарат

- > Жетек режимдерін ауыстырып қосқаннан кейін аспаптар тақтасында тиісті мәтіндік хабар пайда болады.
- > Жетек режимін ауыстырып қосқан кезде аздал баяулағандай болуы мүмкін, бұл қалыпты жағдай.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Автокөліктің дәңгелектері бос айналып кетуі ықтимал құм, лай және басқа беттерде ұзақ жүрменіз, ейткені бұл кезде толық жетек жүйесі қызып кетуі және оның бөлшектеріне зақым келуі мүмкін.
- > Толық жетек жүйесімен жабдықталған автокөліктерді беті тегіс жүк автокөліктерімен тасымалдау қажет.
- > Шассидің жылдамдығын динамометрлік стендте өлшегендеге алдыңғы және артқы дәңгелектердің айналу жылдамдығының бірдей болуын қамтамасыз ету қажет. Егер алдыңғы немесе артқы дәңгелектер бекітілген болып, айналмаса немесе алдыңғы және артқы дәңгелектердің айналу жылдамдығында айырмашылық болса, бұл толық жетек жүйесінің бөліктерін зақымдауы мүмкін.
- > Қалыпты жағдайда бір маркалы және техникалық сипаттамалары бірдей болатын шиналарды пайдалану және шинаның қалыпты қысымын сақтау қажет. Әйтпесе, толық жетек жүйесі дұрыс істемеу мүмкін.
- > Егер автокөліктің дәңгелектері жерге тимесе, олардың бос айналуына жол берменіз.

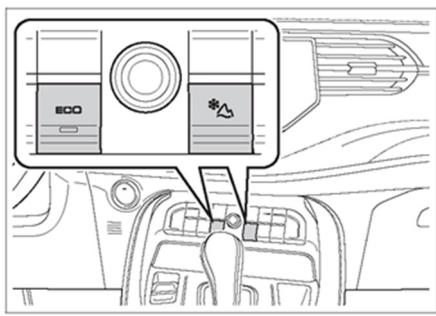
Жол тәсемін бақылау жүйесі туралы жалпы мәлімет

Жолдың күрделі жағдайларында жол тәсемін бақылау жүйесі автокөлікті басқаратын барлық жүйені таңдалған жүру режиміне сәйкес автоматты тұрға оңтайланырады, осылайша олар ағымдағы жағдайларға сәйкес келеді және автокөліктің ету қабілеті мен тұрақтылығын айтартылғай арттырыады.

Режимдерді ауыстыру

⚠ Назар аударының!

- > Жүру режимін дұрыс таңдамау салдарынан жүйе жол жағдайларын дұрыс анықтамау мүмкін, бұл ез кезегінде аста мен беріліс жүйесінің қызымет ету мерзімін қысқартады.
- > Автокөлік жол бедері күрделі сапарға шығар алдында жүргізуші аймақты алдын ала бағалап, автокөлікті басқара алмай қалмас үшін тиісті режимді қосып қоюы тиіс.

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы «ON» режимінде болғанда және автокөлік қозғалыссыз тұрғанда немесе баяу жылдамдықпен қозғалғанда:

- > «ECO» түймесін басыңыз; үнемдеу режиміне ауысканды көрсететін түйменің жарық индикаторы жанады.
- «ECO» түймесін қайтадан басыңыз; түйменің жарық индикаторы сөніп қалады, бұл үнемдеу режимінен шыққанын және үнемдеу режиміне ауысқанға дейін косылған режимге қайтқанын билдіреді.
- > Үнемдеу режимінен шыққаннан кейін түймені бірнеше рет басу арқылы «Стандарт», «Спорт», «Қар», «Балшық», «Құм» режимдерін ауыстырып қосуға болады.

💡 Пайдалы ақпарат

Аспаптар тақтасында «XX режимі» (мысалы: «СПОРТ режимі») хабарламасы пайда болған кезде бұл режимнің сәтті ауысқанын көрсетеді.

💡 Пайдалы ақпарат

«Қар», «Балшық», «Құм» режимдерінде крузіз-контроль жүйесі және бейімделетін крузіз-контроль жүйесі қолжетімді болмайды.

Режимдер сипаттамасы

Үнемді

Отын шығынының үнемділігін арттырыады. Қалалық, асфальт және тегіс қатты тәсемі бар басқа жолдар үшін қолайлы.

Стандарт

Динамика мен үнемділікте біріктіреді, әртүрлі жолдарға жарамды.

Спорт

Автокөліктің динамикасын жақсартады, жылдамдық пен жүргізуден жоғары әсер алуға мүмкіндік береді. Жол қозғалысы қатысушыларының саны аз тегіс және кең жолдар үшін қолайлы.

Қар

Қатты, бірақ тайғақ тәсемді, соның ішінде қар, мұз, шөп, қырышық тас және т.б. жерлерге жарамды.

Балшық

Тұтқыр таяз балшық қабаты немесе жолтабаны бар тегіс емес жерлер үшін қолайлы.

Құм

Шөлдер мен жердің устінгі қабаты қатты құм болатын жерлерге жарайды.

Тұраққа қою көмекші жүйесі

Назар аударыңыз

⚠ Ескерту

- > Тұраққа қою көмекші жүйесі – көмекші құрал. Ол жүргізуши үшін қоршаған ортанды бағалай алмайды. Кез келген жағдайда жүргізуши автокөліктің қауісіздігі үшін жауапты болады. Тұраққа қойған кезде және басқа да осындаид жағдайларда жүргізуши жол жағдайын үнемі бақылап отыруы керек.
- > Тұраққа қою көмекші жүйесіндегі көзден таса аймақтар бар, сондықтан ол кейбір жерлерде кедергілерді байқамай қалуы мүмкін. Тұраққа қою кезінде және басқа да осындаид маневрлер жасаған кезде көліктің жаңында балалар мен жануарлардың түрмәғанына көз жеткізіңіз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Артқа жүрген кезде жүксалғыштың есігі толық жабайлғанына көз жеткізу қажет.
- > Камера мен датчиктерге соққы тигізбеніз.
- > Көлікті жуған кезде камералар мен датчиктерде жоғары қысымды су ағынын бағыттамаңыз. Бұл жүйеде ақаупардың пайда болуына немесе өрттің шығуына әкелуі мүмкін.
- > Камералар мен датчиктерді тазалаған кезде абразивті материалдар мен өткір заттарды пайдаланбаңыз. Ол үшін жұмысқа шуберекті немесе суды (төмен қысыммен) қолданыңыз.

ℹ Пайдалы ақпарат

Тұраққа қою көмекші жүйесі ультрадыбыс толқындарына сезімтә болады. Келесі жағдайларда ол кедергілерді анықтамауы немесе оны қындықпен орындауы мүмкін, бұл жүйедегі ақау белгісі емес:

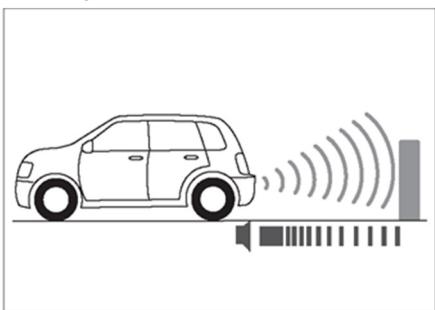
- > Металл торлар, қоршаулар, аласа бағандар, сымарқандар және басқа да жиішке заттар түріндегі кедергілер.
- > Беті радар сигналын шағылыстырмайтын заттар түріндегі кедергілер және осындаид материалдардан жасалған күй киген адамдар.
- > Қардан, матадан немесе дыбыс толқындарын сіңіртін заттардан болатын кедергілер.
- > Өткір бұрыштары бар кедергілер немесе конус тәрізді заттар.
- > Шөппен немесе тегіс емес жолмен

жүрген кезде.

- > Еністе артқа жүрген кезде.
  - > Жиілік жүйесімен бірдей ультрадыбыс кедергілері болған кезде, мысалы: металл дыбыстар, қысыммен шығарылатын газ дыбыстары, датчикке ете жақын орналасқан автокөліктің дыбыс сигналдары.
  - > Артқы нөмір белгісі қисайып немесе бүгіліп қалған кезде, сондай-ақ оған үлкен сәндік жақтауды орнатқан кезде.
  - > Датчиктердің бетіндеге бөгде заттар болған кезде.
- Жүйе тұрақты жұмыс істейу үшін датчиктерді таза ұстау, олардың үстіне қардың, мұздың және т.б. жиналуына жол бермеу қажет.

Тұрақ радары

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Тұрақ радарлары радиолокациялық анықтау құрылғылары қызметін атқарады. Артқа жүрген кезде сенсор автокөліктің артындағы кедергілерді анықтап, оларға дейінгі қашықтықты бағалайды. Жүргізуши дыбыс ескертүін алады. Осының арқасында тұраққа қою процесі қауіпсіз және жайлы болады.

Қолдану тәсілі

- > R берілісіне ауыстырылған кезде тұрақ радары автоматты түрде қосылады.
- > R берілісінде ажыратылған кезде тұрақ радары автоматты түрде сөнеді.

Анықтау аймақтары және ескерту әдісі

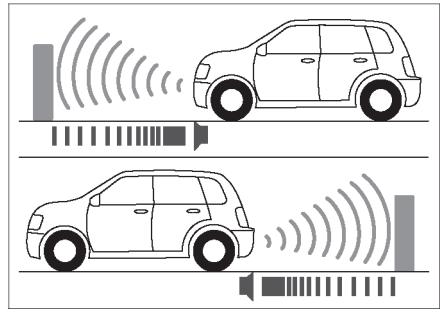
Датчиктердің орналасуы	Анықтау аймағы, м
Артқы екі жақтан	0,6
Артқы ортасында	1,5

Егер тұрақ радарларын қосқаннан кейін датчик анықтау аймағында кедергі байқаса, ескерту сигналы беріледі.

Автокөлік пен кедергі арасындағы қашықтық азайған сайын сигнал жиілігі біртіндеп артады. Кедергіге дейінгі қашықтық шамамен 0,3 м болғанда ұзақ дыбыс сигналы естіледі. Бұл жағдайда артқа қарай жүруді жалғастыруға рұқсат етілмейді.

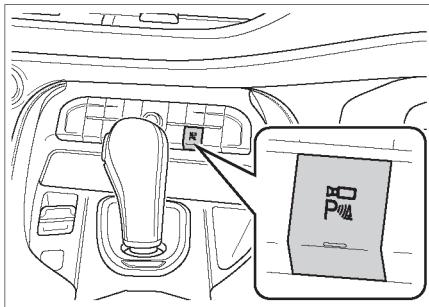
Соқтығысуды ескерту радары

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Соқтығысуды ескерту радары радиолокациялық анықтау құрылғысы қызметін атқарады. Тұрақта қойған кезде датчиктер автокөліктің алдындағы және артындағы кедергілерді анықтап, оларға дейінгі қашықтықты бағалайды. Жүргізуіші дыбыс ескертуін алады. Осының арқасында тұрақта қою процесі қауіпсіз және жайлы болады.

Қолдану тәсілі

- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышы «ON» күйінде болғанда немесе қозғалтқыш қосулы болғанда соқтығысуды ескерту жүйесінің радарын қолмен қосу немесе өшіру үшін түймесін басыңыз.
- > R берілісі қосылған кезде соқтығысуды ескерту радары автоматты түрде қосылады.
- > R берілісі қосылған кезде соқтығысуды ескерту радары автоматты түрде сөнеді.
- > Алға журу жылдамдығы 15 км/сағ асқан кезде соқтығысуды ескерту радары автоматты түрде сөнеді.

Анықтау аймақтары және ескерту әдісі

Датчиктердің орналасуы	Анықтау аймағы, м
Алдыңғы екі жақтан	0,6
Алдыңғы ортасында	1,0
Артқы екі жақтан	0,6
Артқы ортасында	1,5

Егер соқтығысуды ескерту радарын қосқаннан кейін датчик анықтау аймағында кедергіні байқаса, ескерту сигналы беріледі.

Автокөлік пен кедергі арасындағы қашықтық азайған сайын сигнал жиілігі біртіндеп артады. Кедергіге дейінгі қашықтық шамамен 0,3 м болғанда ұзақ дыбыс сигналы естіледі. Бұл жағдайда артқа қарай жүруді жалғастыруға рұқсат етілмейді.

Радарлардың автоматты түрде қосылу функциясы

Мультимедиа дисплейінің тұраққа қою баптаулары мәзірінде радарлардың автоматты түрде қосылу функциясын қосуға немесе сөндіруге болады.

Осы функцияны қосқаннан кейін кедергі анықталған кезде автокөлік сағатына 10 км төмен жылдамдықпен алға жүретін болса, алдыңғы радарлар мен бақылау камералары жүйесі автоматты түрде іске қосылады. Егер бірнеше секунд ішінде осы кедергілерге дейінгі қашықтық өзгермесе, кедергілер жойыла бастайды немесе тұрақ тежегіші қосылады, іске қосылған жүйе автоматты түрде сөнеді.

Баяу жылдамдықта шұғыл тәжеу функциясы

Мультимедиа дисплейінің тұраққа қою баптаулары мәзірінде баяу жылдамдықта шұғыл тәжеу функциясын қосуға немесе сөндіруге болады.

Баяу жылдамдықта шұғыл тәжеу функциясын қосқаннан кейін оның индикаторы автокөлікпен баяу жылдамдықта қозғалғанда бақылау камераларының интерфейсінде жасыл жарықпен жанады, бул функцияның сәтті іске қосылғанын көрсетеді. Егер бұл режимде кедергі анықталса және жүйе соқтығысы үшін автоматты түрде шұғыл тәжелді. Бұл кезде индикатор қызыл шаммен жанады.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Функция – көмекші құрал және кез келген жағдайда барлық ықтимал кедергіні анықтайтынына кепілдік бермейді.
- > Қын жол жағдайларында (мысалы, ойлы-қырлы жерлермен немесе тар жолдармен жүрген кезде) баяу жылдамдықта шұғыл тәжеу функциясын ажырату керек. Әйтпесе, жүйе қажетсіз кезде тәжеуі мүмкін.
- > Баяу жылдамдықта шұғыл тәжеу функциясын тарту-тіркеу құрылғысы бар автокөліктеде немесе басқа көлік құралдарын сүйреткен кезде ажыратып қою керек. Әйтпесе, жүйе қажетсіз кезде тәжеуі мүмкін.

Артқы көрініс камерасы

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Артқы көрініс камерасы автокөлік артындағы аймакты түсіріп, бейнені дисплейге жібереді, осылайша тұраққа қою процесін қауіпсіз және жайлы етеді.

Қолдану тәсілі

- > R берілісі қосылған кезде артқы көрініс камерасы автоматты түрде қосылады.
- > R берілісі ажыратылған кезде артқы көрініс камерасы автоматты түрде сөнеді.

Динамикалық бағыттау сыйықтары

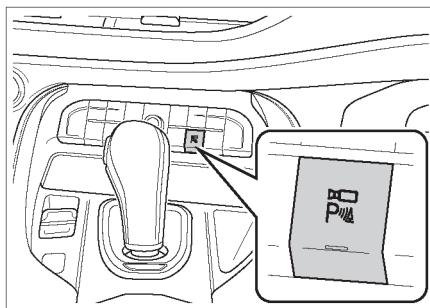
Динамикалық бағыттау сыйықтары дисплейде автокөлік шанағының енін және рульдің бұрылу бұрышы негізінде есептелген оның траекториясын көрсетеді, бұл жүргізушіге тұраққа қою кезінде көмектеседі.

Айнала шолу жүйесі

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Төрт камераның көмегімен айнала шолу жүйесі автокөліктің айналасындағы көністікти түсіріп, тиісті бейнені дисплейге жібереді, бұл соқтығысыдуың алдын алуға көмектеседі және автокөлікті қарапайым ері қауіпсіз басқаруға мүмкіндік береді.

Қолдану тәсілі

5A12BCF3194F

- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышы «ON» күйінде болғанда немесе қозғалтыш қосылып тұрғанда түймені басу арқылы айнала шолу жүйесін қосуға немесе өшіруге болады.
- > R берілісі қосылған кезде айнала шолу жүйесі автоматты түрде қосылады.
- > R берілісі қосылған кезде айнала шолу жүйесі автоматты түрде сөнеді.

> Егер алға жүрген кезде автокөліктің жылдамдығы белгіленген шектен асып кетсе, айнала шолу жүйесі автоматты түрде сөнеді.

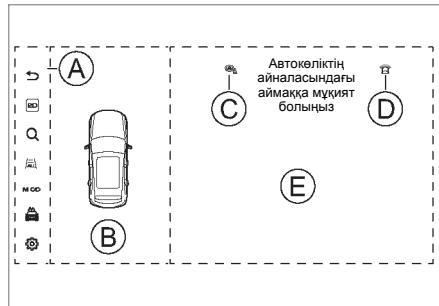
Мультимедиа дисплейнің мәзірінде 15 км/сағ немесе 30 км/сағ жылдамдықта айнала шолу режимінен шығу мүмкіндігін орнатуға болады.

> Мультимедианың дисплей мәзірінде рульді бұрыш арқылы жүйені автоматты түрде іске косу функциясын қосуға немесе сөндіруге болады.

Бұл функцияны қосқаннан кейін D берілісін қосып жүргенде бұрыльыс көрсеткішін қосыңыз немесе рульді белгілі бір бұрышка бұрыңыз, осы кезде айнала шолу жүйесі автоматты түрде қосылады. Рульді бастапқы күйіне қайтарғаннан кейін және бұрыльыс көрсеткіші сөндірілгеннен кейін немесе автокөлік жылдамдығы белгілі бір мәнінен асып кеткенде, айнала шолу жүйесі автоматты түрде сөнеді.

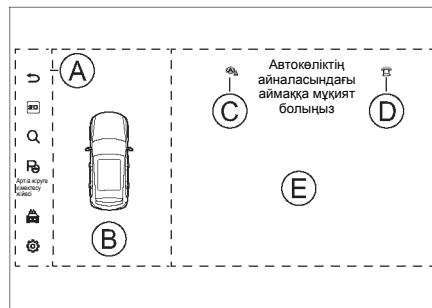
Интерфейс элементтерінің орындары

Толығымен автоматты тұрақта қою көмекші жүйесімен жабдықталмаған автокөліктер

8F71F57392AF

Толығымен автоматты тұрақта қою көмекші жүйесімен жабдықталған автокөліктер

DD393ABEFB85

A Функцияларды баптату аймағы

B Устінен шолу аймағы

C Баяу жылдамдықта шұғыл тежеу функциясының индикациясы

Жасыл түс: баяу жылдамдықта шұғыл тежеу функциясы сәтті іске қосылғанын көрсетеді. Қызыл түс: кедергі анықталғанын және шұғыл тежеу орындалғанын көрсетеді.

Сары түс: функцияның бұзылғанын көрсетеді.

D Қаралу белгісі
2D қаралу режимінде көрсетіліп тұрған көріністі бағытын көрсетеді.

E Көрсетілетін аймак

Шолу бұрышын аудыстыру

Шолу бұрышын автоматты түрде аудыстыру

D берілісі қосылған кезде алдыңы бейнеге автоматты түрде аудысады. R берілісі қосылған кезде арттаға бейнеге автоматты түрде аудысады. D берілісі орнатылып, сол жақ бұрыльыс көрсеткішін қосқанда автоматты түрде автокөліктің сол жағындағы аймақ көрсетіледі, он жақ бұрыльыс көрсеткішін қосқанда автоматты түрде автокөліктің оң жағындағы аймақ көрсетіледі.

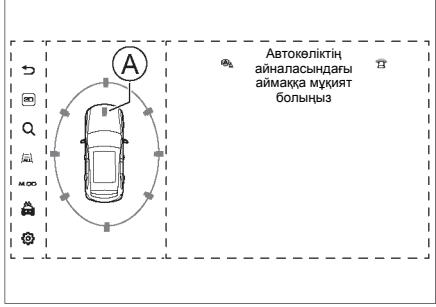
Шолу бұрышын қолмен аудыстыру

Автокөлік 10 км/сағ жылдамдықпен жүргенде шолу бұрышын қолмен аудыстыруға болады.

2D қаралу режимі: автокөліктің айналасындағы аймақтың жоғары жағындағы көріністі түртпіп, тиісті шолу бұрышынан көрінетін аймақты қарауға аудысуға болады.

3D қаралу режимі: устінен шолу аймағын түртпіп, бағдарлау түймесін шығаруға

болады. Басқа бағдарды таңдау үшін осы түймені тұртініз; көрсетілген аймақ сол түйме арқылы таңдалған шолу бұрышына сәйкес келеді.

818DEEAD47AF

Ⓐ «Мәлдір салон» шолу түймесі

3D қарau режимі: егер «Мәлдір салон» шолу түймесін тұртсе, бақылау камераларының интерфейсінде біртіндеп, автокөлік жүрісіне қарай автокөлік шанағының астындағы жолдың көрінісі пайда болады.

Функция баптаулары

↪: «Артқа» түймесі

«Артқа» түймесін тұрту алдыңғы деңгейдің мәзіріне қайтарады. Басты мәзірдің «Артқа» түймесін тұрту бейнебақылау камераларының интерфейсінен шығуға мүмкіндік береді.

✉: режимдерді аудыстырып қосу түймесі. Түймені тұрту арқылы 2D қарau мен 3D қарau режимдері арасында аудысуға болады.

Q: кең шолу түймесі

Таңдалып тұрған беріліске сәйкес автокөліктің алдында немесе артында кең кеңістікте шолу үшін сенсорлы түймені тұртініз. Кең шолу режимінен шығу үшін түймені қайта тұртініз.

⤵: жол қатарының көмекші сзықтарын баптау түймесі

Көмекші желілерді баптау түймесін бірнеше рет тұртіп, олардың көрсетілетін көрінісін аудыстыруға болады. Орнату аяқталғаннан кейін автокөлік енін көрсететін бағыттаушы сзықтар көрсетіледі, бұл жүргізушіге тұраққа қойған кезде көмектеседі.

ⓘ Пайдалы ақпарат

Автокөлік жинақтамасына байланысты кейір автокөлік модельдерінде бұл түйме жүйені баптау мәзірінің астында орналасқан.

MOD: қозғалатын нысандарды анықтау. Қозғалатын нысандарды анықтау функциясын қосуға немесе өшіруге болады. Функция қосылғаннан кейін қозғалатын адам анықталған кезде бақылау камераларының интерфейсінде ескерту хабары пайда болады.

ⓘ Пайдалы ақпарат

Автокөлік жинақтамасына байланысты кейір автокөлік модельдерінде бұл түйме жүйені баптау мәзірінің астында орналасқан.

⌚: көлік жуу режимі

Түймені тұртіп, көлік жуу режимін қосуға немесе сөндіруге болады. Көлік жуу режимін қосылғаннан кейін экранда автокөлік дөңгелектерінің қозғалыс траекториясы көрсетіледі, ал сзықтардың ені автокөлік шиналарының еніне тең болады.

✉: толықымен автоматты тұрде тұраққа қою түймесі

«Артқа жүрге көмектесу жүйесі» түймесі

⌚: жүйе баптаулары

Түймені тұрту жүйе параметрлерінің интерфейсіне кіруге мүмкіндік береді, онда келесі параметрлерді баптауга болады.

> Шолу бұрышын интеллектуалды тұрде аудыстырып қосу

Шолу бұрышын интеллектуалды тұрде аудыстырып қосу функциясын қосуға немесе сөндіруге болады. Функция қосылғаннан кейін:

Егер D берілісін қосып жүргенде алдыңғы радар кедеріден автокөлік шанағына дейінгі қашықтық 1 метрден аз екенін анықтаса, камера автоматты тұрде автокөліктің алдындағы кеңістігін үстінгі көрінісіне аудыстырып қосады.

Егер R берілісін қосып жүргенде артық радиорадар кедеріден автокөлік шанағына дейінгі қашықтық 1 метрден аз екенін анықтаса, камера автоматты тұрде автокөліктің артындағы кеңістігін үстінгі көрініске аудыстырып қосады.

- Кедергі жойылғаннан кейін камера автоматты түрде алдыңғы көрү режиміне ауысады.
- > Автокөлік бейнесінің түсі Сіз автокөлік бейнесінің түсін таңдай аласыз.
  - > Автокөлік бейнесінің мәлдірлігі 3D қаралу режимінде осы түймени басып, автокөлік бейнесінің мәлдірлік дәрежесін баптауға болады. 100% мәлдірлік дәрежесін таңдаған кезде «Мәлдір салон» функциясы іске қосылады.
  - > Радарларды көрсету Осы түймени бірнеше рет тұртіп, радарлардың көрінісін реттеуге болады. Көріністі баптағаннан кейін оның орналасқан жерінде кедергі анықталса, радар белгішесі пайда болады.

Шолу жүйесін калибрлеу функциясы

Мультимедия дисплейінің тұраққа қоюды баптау мәзірінде жүйені калибрлеуге немесе зауыттық баптауларды қалпына келтіруге болады.

Автокөліктің пайдаланылуына қарай жүктемелерге, селкілдеуге, компоненттердің ескіруіне және жүйенің басқа факторларына байланысты жүйе жұмысында қателер пайда болуы мүмкін: әртүрлі камералардан алынған бейнелерді дұрыс құрамау, олардың бүрмалануы немесе бұлыңғырылыбы. Бұл жағдайда калибрлеу бейне сапасын жаксартуға кемектеседі.

Калибрлеу туралы нұсқаулар мультимедия жүйесінің дисплейндегі хабарламаларда беріледі.

Толығымен автоматты тұраққа қою көмекші жүйесі

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Толығымен автоматты тұраққа қою көмекші жүйесі айнала шолу жүйесіне және тұраққа қою көмекші жүйесіне негізделеді. Радар датчиктері мен камераларының көмегімен ол автокөліктің айналасындағы кедергілерді анықтайды, тұрақ орнын анықтау үшін тұрақ орындары мен басқа параметрлерді ажыратады, рульді бұру, берілістерді ауыстыру және

тежеу арқылы автоматты түрде баскарады. Жүргізушіге автотұраққа кіру және одан шығу үшін жүйенің нұсқауларын орындаған ғана қажет.

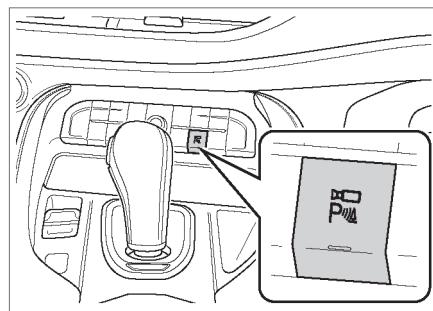
Егер тұраққа койған кезде жаяу жүргіншілер немесе автокөліктөр сияқты қозғалатын кедергілер анықталып, соқтығысу қаупі болса, жүйе автокөлікті мүмкіндігінше тез тоқтату үшін автоматты түрде шұғыл тежейді. Егер қозғалмайтын кедергілер анықталып, соқтығысу қаупі болса, жүйе біркелкі тежейді.

! Ескерту

Толық автоматты тұраққа қою көмекші жүйесі – көмекші құрал ғана және жүргізушінің сыртқы жағдайды бағалауды алмастыра алмайды. Тұраққа қою кезінде жүргізуши айналадағы жағдайларды бақылап, нақты уақыт режимінде тұрақ туралы ақпаратты жедел алуды, сондай-ақ ерекше жағдайлар туындаған кезде қауіпсіздікі қамтамасыз ету үшін шұғыл басқару сияқты қажетті шаралар колдануы тиіс.

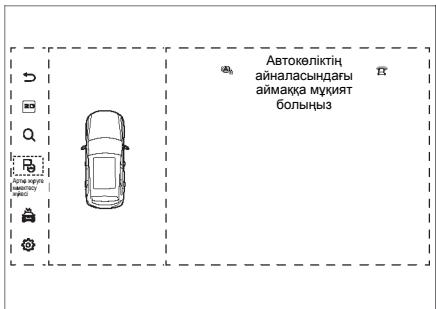
Қолдану тәсілі

1. Оталдыру жүйесінің ажыратқышы «ON» қүйінде болғанда немесе қозғалтыш қосылып тұрғанда түймени басып, айнала шолу жүйесін іске қосыңыз.

5A12BCF3194F

2. Толығымен автоматты тұраққа қою көмекші жүйесін іске қосу үшін айнала шолу жүйесінің интерфейсіндегі түймени басыңыз.

8FE22C110033

Автоматты тұраққа қою жүйесін іске қосқаннан кейін автоматты тұраққа қоуды аяқтау үшін мультимедиа жүйесінің дисплейіндегі нұсқауларға сәйкес әрекеттерді орындаңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

Жүргізуши автомобиль тұраққа қауіпсіз қою үшін соқтығысу қатері тәнген жағдайда автомобильдер кезінде тежел, көлікті өзі басқаруы үшін көліктің айналасындағы жағдайды үнемі қадағалап отыруы тиіс.

ℹ Пайдалы ақпарат

- > Автодұрактан шығу жолын автомобиль қозғалысыз тұрған жағдайда ғана таңдауга болады.
- > Тұраққа қою орнын іздеу барысында автомобильдің екі жағында кедергілерге дейін жеткілікті орын (шамамен 0,5-1,5 м) бар екенине көз жеткізіңіз. Әйтпесе, жүйе тұрақ орнын анықтамай қалуы мүмкін.

Автокөліктің қапталын қорғау функциясы

Мультимедиа дисплейінің радарларын баптау мәзірінде автомобильдің қапталын қорғау функциясын қосуға немесе сөндіруге болады.

Функция қосылғаннан кейін датчиктер автомобильдің екі жағындағы кедергілерді анықтаса, жүйе визуалды және дыбыс хабарлары арқылы жүргізуішігे тұраққа койған кезде абай болу керектігін ескертеді.

Айрықша нұсқаулар

Толығымен автоматты тұраққа қоуды орындау барысында келесі жағдайлар оны уақытша тоқтату мүмкін. Тоқтату себептерін жойғаннан кейін автоматты тұраққа қоуды орындау жалғасады.

- > Есіктердің ашылуы (соның ішінде жұқсалғыш есірі).
- > Сыртқы арқы қөрініс айналарының жиылұлы
- > Жүргізушиңің қауіпсіздік белбеуі тағылмаған.
- > Тұрақ орнына дейінгі жолдағы кедергі.
- > Газ педалімен жасалған құмылдар.

Толығымен автоматты тұраққа қою барысында келесі жағдайлар автоматты тұраққа қою режимінен толық шығаруы мүмкін.

- > Тұрақ орнын іздеғен кезде автомобильдің жылдамдығы сағатына 30 км асады.
- > Берілестердің ауыстырыту тұтқасына, рульге немесе тұрақ тежегішіне әсер ету.
- > Тұраққа қоуды тоқтату қалпына келтірілетін уақыттан асып кетүі, үзілістер санының асып кетүі, тұрақ орындарын ауыстыры санының асып кетүі, тұраққа қою бойынша жиынтық уақытының аяқталуы.
- > Автоматты тұраққа қою түймесін ⚡ тұрту.
- > Тұрақтан шығатын кезде жүйе шығуға болатын жолдардың жоқтығын немесе жолда кедергілердің жоқтығын анықтады, сондықтан толық автоматты тұраққа қою функциясын пайдаланудың қажеті жоқ болды.
- > Автомобиль тұрған беттің тым қатты енкіштігі.

Жүйе барлық тұрақ жағдайын анықтай алмайды. Кейбір айрықша жағдайларда ол өзінің барлық мақсатты функциясын орындаі алмайды. Тәмемдегі жағдайлар тек мысалдар ретінде берілген және барлық ерекше жағдайды қамтывайды:

- > Қоршаған ортаниң әсерінен жүйе тұрақ орындарының сыйықтарын нақты анықтай алмайды, мысалы, олар ластанған немесе қоқыстың, шөптің, балшықтың және т.б. көп мөлшерімен жабылған немесе тұрақ орнының беті әлсіз жарықтың өзінде қатты шағылысуга қабілетті.

- > Автотұрақ беті кедір-бұздыр болып, карсы беттегі тұрақ сыйығын анықтау мүмкін емес.
- > Тұрақ орнының бетіндегі шұңқырлар.
- > Алдағы немесе арттағы автокөліктер бос тұрақ орнына тым жақын тұр немесе сол орынның бір бөлігін басып тұр.
- > Тұрақ орнында жаяу жүргіншілер немесе тұраққа кедергі келтіретін басқа да насындар бар.
- > Тұрған автокөлік камераларының жаһында жаяу жүргіншілер сияқты басқа кедергілер тұрғанда.
- > Тұрақ орнында бұрынғы тұрақ орнының сыйықтары бар.
- > Тұрақ орны бұрышта немесе бұрылышта орналасқан.
- > Автокөлік шиналары қатты тозған немесе автокөлікке пайдалануға рұқсат етілмеген шиналар (соның ішінде толық мөлшерлі емес қосалқы шиналар) орнатылған.
- > Бұл функцияны тегіс емес жерде (мысалы, шөп, қырышқы тас және т.б.) қолдану, кедергілерді анықтаған кезде жүйеде қате пайда болып, қажеттілік болмаған кезде төжеп отырады.
- > Жүйенің жұмысына сыртқы дыбыс көздерінен пайда болған кедергілер әсер ету мүмкін, салдарынан датчиктер оларды анықтай алмайды және жоқ кедергілер туралы қате хабарлама береді.
- > Датчиктер ластанған немесе әлдебір нәрсемен жабылған.
- > Қалың тұман, жаңбырлы және қарлы ауа райы.

Толық автоматты тұраққа қою режимін келесі жағдайларда пайдалануға тыйым салынады:

- > Автокөліктегі сырғытпайтын шынжырлар немесе өлшемі кішкене қосалқы дәңгелек орнатылып тұр.
- > Автокөлікке автокөліктің өлшемдерінен асатын заттар жүктелген.
- > Автокөлікке сүйреу құлақшасы орнатылған.
- > Автокөлік тұрған беттің тым қатты еңіштігі.
- > Жол тесемінде үлкен ойықтардың болуы.

■ Пайдалы ақпарат

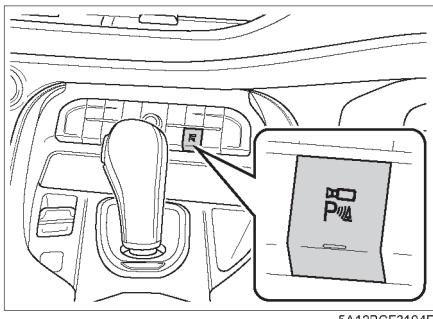
Механикалық ауытқуларға, шиналардағы қысымға және жүйені басқару дәлдігіне әсер ететін басқа факторларға байланысты көліктің артқа жүру бағыты біршама жылжиды. Қайту жолының бастапқы жолға толық сейкес келетініне кепілдік беру мүмкін емес.

⚠ Ескерту

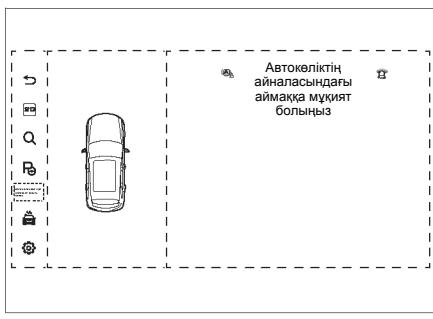
Артқа жүргүре көмектесу функциясы тек көмекші құрал қызметін атқарады және жүргізушінің сыртқы жағдайлары бағалауды алмастыра алмайды. Артқа жүргендеге жүргізуши айналадағы жағдайларды бақырап, нақты уақыт режимінде артқа жүру туралы ақпаратты жедел алып отырыу, сондай-ақ айрықша мән-жайлар болған кезде қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін көлікті басқаруға шұғыл арапасу сияқты қажетті шараларды қолдануы тиіс.

Қолдану тәсілі

- Оталдыру жүйесінің ажыратқышы «ON» күйінде болғанда немесе қозғалтыш қосылып тұрғанда, түймені басып айнала шолу жүйесін іске қосыңыз.

- Артқа жүрге көмектесу функциясын іске қосу үшін айнала шолу жүйесінің интерфейсінде «Артқа жүрге көмектесу жүйесі» түймесін басыңыз.

Артқа жүрге көмектесу функциясын іске қосқаннан кейін артқа жүруді автоматты түрде аяқтау үшін мультимедиа жүйесінің дисплейіндегі нұсқауларға сәйкес әрекеттерді орындаңыз.

⚠ Назар аударының!

Жүргізуі автокөлікті тұрақта қауіпсіз қою үшін соқтығысу қатері тәнген жағдайда автокөлікті дер кезінде тежел, көлікті өзі басқаруы үшін көлік айналасындағы жағдайды үнемі қадағалап отыруы тиіс.

Айрықша нұсқаулар

Келесі жағдайларда жүйе жұмысын тоқтатады және бағдар жазбасын жояды:

- Автокөлік жылдамдығы 30 км/сағ шамамынан жоғары.
- Қозғалтышты әдеттен тыс өшіру.
- Рульді бұру бұрышы тым үлкен (шамамен 490°).
- Автоматты түрде артқа жүру және жазылған бағдардан шамамен 2 м ауытқу.

Артқа жүргендеге мынадай мән-жайлар артқа жүрге көмектесу функциясы жұмысын тоқтатады және одан шығарады:

- Түймесін тұрту.
- Берілістермен, рульмен, тұрақ тежеғішімен, газ педалімен жасайтын іс-қимылдар.
- Жүргізуінің қауіпсіздік белбеуі ағытылған.
- Ашық есіктер (соның ішінде жүксалғыш есірі).
- Автокөлікті «Стандарт», «Үнемді» және «Спорт» басқару режимдерінен басқа режимге (мысалы, «Қар») ауыстырып қосу.
- Артқы көрініс айналарын жинау.
- Жүйенің қозғалысты жалғастыруға болмайтынның анықтауы.
- Жүру жолында кедергі анықталды.

ℹ Пайдалы ақпарат

Жүйенің қатесіне байланысты емес функцияны тоқтатқаннан кейін Артқа жүрге көмектесу функциясын қайта қосыңыз. Жүйе қалған жол бойымен артқа жүруді аяқтау үшін автокөлікті қайтадан басқара алады.

Режимдерді ауыстыру

Жеке ауыстырып қосу: оталдыру жүйесінің ажыратқышы «ON» режимінде болған кезде мультимедиалық дисплейдің «Автокөлік баптаулары» → «Автокөлікті басқару» бөлімдерінде рульдің режимдері арасында, соның ішінде «Женіл», «Кайлы» және «Спорт» режимдерін ауыстырып қосуға болады.

Бірлесе ауыстырып қосу: жұру режимдерін немесе жол тәсемін бақылау жүйесін ауыстырған кезде рульді басқару режимі де ауысады:

Жұру режимдері немесе жол тәсемін бақылау жүйесі	Біріктірілген рульді басқару режимдері
Үнемді	Женіл
Стандарт	Жайлылық
Спорт	Спорт
Қар	Спорт
Балшық	Жайлылық
Құм	Жайлылық

Пайдалы ақпарат

Рульді басқару режимдерін ауыстырып қосу үшін мынадай талаптар сақталуы тиіс:

- > Руль механизмінің электр күшейткіші қалыпты жұмыс істейді.
- > Автокөлік жылдамдығы 120 км/сағ төмен.
- > Рульді басқару бойынша ешқандай айқын операциялар жасалмайды.

Женіл

Рульдің басқарылу күшін арттырады, руль біршама еркін басқарылады, қарқынмен жұру жағдайында, мысалы, қалаларда жүргізу үшін қолайлы.

Жайлылық

Әдеттегі жүргізу дағдылары бар жүргізушілер үшін қолайлы.

Спорт

Рульді басқару күшін азайтады және рульдің кері жауабын арттырады. Жоғары жылдамдықта, жаңбырда, қарда және т.с.с. пайдалану үсініллады.

Шина қысымын бақылау жүйесі

Шина қысымын бақылау жүйесі туралы жалпы мәлімет

Шина қысымын бақылау жүйесі (TPMS) нақты уақыт режимиңде шинаның қысымы мен температурасын бақылап отырады. Қалыпты мәндерден ауытқыған кезде ол жүргізушігө тиісті шараптар қолдану қажет екені туралы сигнал беріп, апattyң алдын алады.

⚠ Назар аударының!

- > Егер ауыстырылған шина түпнұсқа болмаса, TPMS жүйесі дұрыс істемеүі мүмкін.
- > Сыртыптағын шынжырларды немесе дөңгелек қақпақтарын орнатқан кезде жүйе дұрыс істемеүі мүмкін.
- > Жүйенің жұмысы радиокедегілер салдарынан бұзылуы ықтимал.
- > Шиналардың ауыстырылған немесе олардың орындарын алмастырылған кезде жүйенің қайта орнату үшін дереу сервис орталығына хабарласыңыз.

i Пайдалы ақпарат

- > TPMS жүйесі шиналарға жүйелі түрде күтім жасау қажеттілігін талап етеді. TPMS жүйесі ескерту сигналдарын бермесе де, шиналар мен олардағы қысымды үнемі тексеріп тұру керек.
- > Жүру кезіндегі қызу, қоршаган орта жағдайы және жүру ұзақтығы шиналардағы ауа қысымына әсер етеді. Ол әдette 30 кПа деңгейінде өзгереді; бұл қалыпты мән.
- > TPMS жүйесі қосалқы дөңгелектін шинасындағы қысымды бақылай алмайды.

Бақылау функциясы

Рульдегі түймесін басу автокөліктің қозғалысы туралы деректер мәзірін ашады.

▲ немесе түймесін басқанда шиналардағы ауа қысымын бақылау жүйесінің интерфейсі ашылады, онда барлық төрт шинаның қысымы мен температурасы туралы ақпаратты нақты уақыт режимінде бақылауға болады.

Қысым тым аз немесе температура тым жоғары болған кезде шина қысымын бақылау интерфейсіндегі ақау анықталған дөңгелек белгішесі қызыл түске боялып, жыптылықтай бастайды.

Ескерту функциясы

Шинаның қысымы тым аз немесе температура тым жоғары болғанда аспалтар тақтасында келесі ескертулер пайда болады:

- > Ақпарат орталығының дисплейінде ескерту терезесі пайда болады, онда температурасы/қысымы ауытқыған шина қызыл түспен көрсетіледі, сондай-ақ ескертуші дыбыс сигналы естіледі.
- > Аспалтар тақтасында шина қысымын бақылау жүйесінің (!) ескерту шамы жанады.

Егер TPMS жүйесінің ескертуі қозғалыс барысында келіп түссе, шұғыл бұрынштар мен күрт тежеу әрекеттерін орындаамаңыз. Жылдамдықты азайтып, көлікті қауіпсіз жерге мүмкіндігінше төзірек тоқтатыңыз да, ақауды жою үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Жүргізушиңің шаршағанын бақылау жүйесі туралы жалпы мәлімет

Жүргізушиңің шаршағанын бақылау жүйесі жүргізушиңің көлік жүргізу әрекеттерін үнемі қадағалап отырады және осылайша жүргізушиңің шаршаша дәрежесін анықтайды. Егер жүйе жүргізушиңің шаршағанын анықтаса, дыбыс сигналы естіледі және дисплейде жүргізушиге абай болу керек деген ескеरту пайда болады.

Ескеरту

- > Қатты шаршаған күйде көлік жүргізуге тыйым салынады.
- > Ұзақ сапарға шыққан кезде демалу мақсатымен үзіліс жасауды жоспарланызы.
- > Жүргізуі өз жай-күйінің көлікті қалыпты жүргізуге кедергі келтірмейуіне толық жауптап болады.
- > Шаршаша туралы еске салу – көмекші функция. Жүйе әрдайым жүргізушиңің шаршаша дәрежесін дұрыс анықтай алмайды. Кейбір жағдайларда жүйе қалыпты әрекеттерді шаршаша белгілерінде сөндіруге болады.

Қолдану тәсілі

«Автокөлік параметрлері» → «Борттық жабдық» бөлімінде жүргізушиңің шаршағанын бақылау функциясын қосуға немесе сөндіруге болады.

Шаршаша туралы ескерту

Көліктің жылдамдығы белгілі бір уақыт ішінде 65 км/сағ шамасынан асқан кезде жүргізушиңің шаршағанын бақылау жүйесі іске қосылады. Егер жүйе жүргізушиңің шаршағанын анықтаса, аспаптар тақтасының дисплейінде дыбыс сигналымен бірге «Сізге демалу керек сияқты» деген ескерту терезесі пайда болады.

Жүргізушиңің шаршағанын бақылау жүйесі жұмыс істей бастағаннан кейін автокөлік ұзақ уақыт 65 км/сағ төмен жылдамдықпен қозғалса, жүйе бақылайтын жүргізушиңің шаршағанын бағалау мәні төмендейді.

Функция шектеулери

Жүргізушиңің шаршағанын бақылау функциясы қосылған кезде келесі жағдайлар оның функциясын шектеуі немесе оның жұмысының әсерін

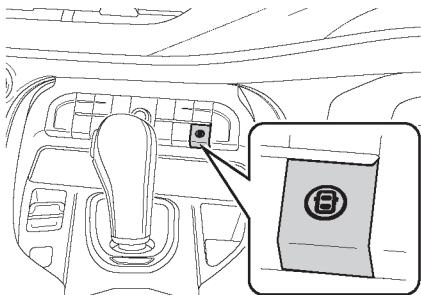
толығымен құнсыздандырып тастауды мүмкін:

- > Круиз-контроль функциясы қосулы түр.
- > Алдыңғы әйнектазартқыштар қосылған.
- > Әйнектазартқышты баскараратын құрамдасқан қосқыш іске қосылған.
- > Жүргізушиңің esirі ашық.
- > Текеғіш педалі басулы түр.
- > Апарттық жарық сигналын беру жүйесі қосылған.
- > Жүргізуши қауіпсіздік белбеуін тақпаған.
- > Бұрылыс көрсеткіштері қосылған.

Жүргізуге көмектесетін интеллектуалды жүйе

Автокөлікті интеллектуалды жүргізу жүйесінің басты интерфейсі

- > Қозғалтқышты қосқаннан кейін ③ түймесін басып, тиісті функцияны қосуға не сөндіруге болатын автокөлікті интеллектуалды басқару мәзірін шығаруға болады.

- > Қозғалтқышты қосқаннан кейін автокөлікті баптау интерфейсіне өту үшін ④ түймесін түртізі nemese «Автокөлікті баптау» түймесін басыңыз.
«Интеллектуалды басқару» түймесін тұрту арқылы автокөлікті интеллектуалды басқару интерфейсіне өтуге болады.

i Пайдалы ақпарат

Кескіндер мен белгілер тек мысал ретінде қолданылады. Автокөліктің жинақтамасына, бағдарламалық құралдың нұсқасына және негізгі баптауларына байланысты нақты көрсетілетін ақпарат осы нұсқаулықта көрсетілгеннен өзгеше болуы мүмкін. Нақты автокөлікке бейімделу керек.

⚠ Ескерту

Жүргізуге көмектесетін интеллектуалды жүйе – көмекші құрал ғана. Ол жүргізушінің орына жолды және жол жағдайларын бағалай алмайды, оған қоса жүргізушінің орына автокөлік жүргізе алмайды. Кез келген жағдайда жүргізуші автокөліктің қауіпсіздігі үшін жауапты болады, сол себепті жолдан көз алмай, автокөлікті сақтықпен жүргізу керек. Жүргізуші рульді әрдайым екі қолмен ұстап, кез келген үақытта қажетті маневр жасаудың болуы керек.

Датчиктер

Жүргізуге көмектесетін интеллектуалды жүйе жол белгілерін таниды және нысандарды келесі компоненттер арқылы анықтайды:

- > Камера
Камера алдыңғы әйнектің жоғарғы жағында орналасқан.
- > Датчиктер
Датчиктер артқы бампердің екі жағында да орналасқан.

i Пайдалы ақпарат

Аспаптар жүйе датчиктерінің жұмысы қыындағанын көрсетсе, камераны, датчиктерді және олардың айналасындағы кірлерді және кедері келтіретін заттардың бар не жоғын тексеру керек. Бұл жүйенің қалыпты жұмыс істеуі үшін қажет.

Алға журуге көмектесетін жүйе

Алға журуге көмектесетін жүйе жол қатарындағы автокөліктерді анықтау үшін алдыңғы әйнектің жоғарғы жағына орнатылған камераны пайдаланады. Егер автокөліктің жылдамдығы сағатына 30 км шамасынан артса, алда соқтығыс қатері бар жағдай анықталған кезде жүйе ескерту хабарын береді немесе апттың салдарын азайту үшін тежей бастайды.

Ескерту

Барлық мән-жайда бұл жүйенің қалыпты жұмысына кепілдік беру мүмкін емес. Сондықтан жүйені тексеру мақсатында автокөлікті жағу жүргіншілерге, жануарларға немесе көлік құралдарына бағыттауға тыым салынады, өйткені бұл ауыр зақымдар мен жарақат келтіруі мүмкін.

Курделі жол жағдайында жүйе қажет болмаған кезде, мысалы, құрылыш аланында жүргенде, рельстерден өткенде немесе автокөліктің алдыңғы бөлігіне су шашыраған немесе құйылған жағдайда тежеуі мүмкін.

Соқтығысу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету функциясы

- > Тежемей: функция өшіп тұр.
- > Тежеу: функция қосылып тұр.

Соқтығысу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету функциясы көлік құралдарын анықтап, жүргізуішігे қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау қажеттілігі туралы ескерту сигналын бере алады.

Ескертуші сигналдардың 2 түрі бар: ескертуші дыбыс сигналы (апат алдындағы) және қысқа мерзімді тежеу (шұғыл тежеу) туралы сигнал.

Жүйе тоқтап тұрған немесе бір бағытта жүріп келе жатқан көлік құралдарының көпшілігін анықтай алады (мысалы, женіл автокөліктер мен жүк көліктері, автобустар және т.б.).

Жарықтың жеткілікіздігі анықтау қашықтығына әсер етеді, сондықтан қараңғы кезде жүргенде алдыңғы фараларды қосу керек.

Пайдалы ақпарат

- > Автокөліктің жылдамдығы сағатына 65 км шамасынан асқанда және жүйе алда жүріп бара жатқан автокөлікке дейінгі қашықтық тым жақын екенін анықтаса, аспаптар тақтасында «Қауіпсіз қашықтықты сақтаңыз» деген ескерту пайда болады.
- > Егер круиз-контроль жүйесі қосылып тұrsa, қауіпсіз қашықтық туралы ескерту функциясы құлыптанады.

Жаяу жүргіншілер қауіпсіздігін қамтамасыз ету

- > Тежемей: функция өшіп тұр.
- > Тежеу: функция қосылып тұр.

Жаяу жүргіншілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету функциясы жолдан өтіп бара жатқан жаяу жүргіншілерді немесе велосипедшілерді анықтап, жүргізуішігे қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау керектігін еске салатын ескерту сигналын бере алады.

Ескертуші сигналдардың 2 түрі бар: ескертуші дыбыс сигналы (апат алдындағы) және қысқа мерзімді тежеу (шұғыл тежеу) туралы сигнал.

Пайдалы ақпарат

Жүйе нысандарды бірдей тиімді түрде анықтай бермейді. Бұл автокөліктің, жаяу жүргіншілердің, жер бедерінің және жолдаңы жағдайына байланысты.

- > Жүйе ересектерге арналған велосипед мініп келе жатқан ересек велосипедшілерді анықтайтын. Жүйе велосипедші мен велосипедтің сұлбасын нақты анықтай алған жағдайда ғана тиімді түрде жұмыс істейді. Бұл жүйе велосипедшінің басын, қолын, иықтарын, аяқтарын және денесінің басқа бөліктерін, оның велосипедін, сондай-ақ қалыпты режимде жүріп келе жатқанын дәллім-дәл анықтауы керектігін білдіреді.
- > Жүйе фонға қарама-қайшы келетін жаяу жүргіншілерді анықтай алады (мысалы, кімнің тусыне байланысты). Егер қарама-қайшылыры салыстырмалы түрде аз болса, онда жаяу жүргінші бағы анықталады немесе мүлдем анықталмайды. Бұл ескерту мен тежеу кешігін орындалатынын немесе мүлдем орындалмайтынын білдіреді. Жүйе адам денесінің сұлбаларын нақты анықтай алған жағдайда ғана барынша тиімді түрде жұмыс істейді. Бұл жүйе жаяу жүргіншінің басын, қолын, иықтарын, аяқтарын және денесінің басқа бөліктерін, сондай-ақ оның қалыпты қарқынмен жүріп келе жатқанын дәл анықтауы керек дегенді білдіреді.

Бетпе-бет соқтығысу туралы ескерту функциясының сезімталдығы

Сезімталдықтың 3 деңгейі қолданылады.

- > Стандартты: ескертуші хабарлама шығатын автокөлік пен нысан арасындағы қашықтық жүйенің стандарттты мәні ретінде анықталған.
- > Төмен: ескертуші хабарлама нысаннан тікелей жақындағанда пайда болады.
- > Жоғары: ескертуші хабарлама нысаннан айтарлықтай үзақ қашықтықта пайда болады.

Жол қыылышында жүргүгө көмектесу функциясы

Жол қыылышында 20 км/сағ төмен жылдамдықпен бұрылып жатқан кезде көлік құралы немесе жаяу жүргінші анықталып, оларға соқтығысу қаупі тұындасада, жүйе төжейді. Жүйе қарсы келе жатқан жаяу жүргіншілерді және көлік құралдарын (мысалы, автокөліктер және жүк көліктері, автобустар және т.б.) анықтай алады.

Жарықтың жеткілікіздігі анықтау қашықтығына әсер етеді, сондықтан қараңғы кезде жүргенде алдыңғы фараларды қосу керек.

Жол қатарымен жүргүгө көмектесетін жүйе

Жол қатарымен жүргүгө көмектесетін жүйе жылдамдық тасқолымен және жол жағдайлары жаксы өзге тасқолмен журу үшін өзірленген. Алдыңғы әйнекке орнатылған камераның көмегімен ол жол төсеміндегі белу жолағын анықтайты және автокөлік жол қатарынан ауытқып кеткен кезде бағдарды түзету үшін жүргізушиге хабар беруі мүмкін. Жүйенің кейір функциялары жүргізушиге соқтығысу қаупін азайту үшін қозғалыс траекториясын өзгертуге көмектеседі.

Назар аударының!

Жол қатарымен жүргүгө көмектесетін жүйе тек нақты жол белгілері болғанда ғана дұрыс жұмыс істей алады. Кейір жағдайларда бұл функция іске қосылмай қалуы немесе дұрыс істемеү мүмкін. Мысалы:

- > Жол белгілері анық емес, стандартты емес болғанда немесе бір нәрсемен жасырылғанда.
- > Жол төсемінде белгілерді тануға кедерігі келтіретін нысандар болғанда (мысалы, шалшықтар, жарықтар, жолтабандар, мәтіндік белгілер, жаяу жүргінші өткелдері, дөңес жерлер мен ойпаттар).
- > Көрү деңгейі төмен болғанда (жанбырлы немесе қарлы ауа райы, тұман, төуліктің қараңғы мезгілі және т.б.).
- > Автокөлік қанталдан сокқан қатты желге тап болғанда.
- > Жол қатарлары біріккен немесе бөлінген кезде.
- > Камераға жарық жарық түскенде немесе жарықтардың қарының күрт өзгергенде.
- > Камераның айналасындағы алдыңғы әйнек ластанған, мұзданған, зақымдалған немесе бір нәрсемен жабылған кезде.

- > Күрт бұрылыштарда, тар жолдармен және бір жағы еніс жолдармен жүргенде.
- > Алда жүріп бара жатқан автокөлік тым қатты жақындағанда және соның салдарынан камераның анықтау аймағына кедері келтіргенде.

i Пайдалы ақпарат

Егер жол қатарын бөлөтін сыйықтарды кесіп өтер алдында жүргізуші бұрылыш көрсеткішін қосып, рульді бұрып, газ немесе тежегіш педалін басса, жүйе басқару процесіне арапласпайды. Мұндай жағдайларда жүйе автокөлікті белсенді түрде басқарып отырысыз деп есептейді.

i Пайдалы ақпарат

Егер жүргізуші рульді мықтап ұстамаса, жүйе оның бар екенін анықтай алмай, аспаптар тақтасында тиісті ескерту пайда болады.

Жол қатарымен жүруге көмектесетін функция

Жол қатарымен жүруге көмектесетін функцияны іске қосқаннан кейін көмек түрін таңдауға болады.

- > Ескерту режимі: автокөлік жол қатарынан өздігінен ауытқып кеткен кезде жүйе жүргізушіге ескерту сигналын бере отырып, қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау керектігін еске салады.
- > Көмектес режимі: автокөлік жол қатарынан өздігінен ауытқып бара жатқан кезде жол қатарын сақтау үшін жүргізушіге рульді түзетуге көмектеседі. Егер түзету орындалмаса, жүргізуші қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау қажеттілігі туралы ескерту сигналы беріледі.
- > Ортаға дәлдеу режимі: жүргізушіге рульдің күйін түзетуге және автокөлікті таңдалған жол қатарының ортасымен жүретіндегі етіп басқаруға көмектеседі. Егер түзету сәтсіз болып, автокөлік таңдалған жол қатарынан ауытқып кетсе, жүргізушіге қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау қажеттілігін еске салатын ескерту сигналы беріледі.

i Пайдалы ақпарат

Жол қатарымен жүруге көмектесетін функция автокөліктің жылдамдығы 60-150 км/сағ аралығында болған кезде ғана жұмыс істей алады.

Жол қатарымен жүруге көмектесетін функцияны іске қосқаннан кейін аспаптар тақтасының дисплейінде жол қатары шекараларының кескіні пайда болады.

- > Сұр тұс: жүйенің жол қатары шекараларын анықтамаганын білдіреді.
- > Жасыл тұс: жүйенің жол қатары шекарасын анықтағанын немесе рульдің бағытын түзеттінін білдіреді.
- > Қызыл тұс және жыпылықтау: жүйенің апарттық сигнал беріп жатқанын білдіреді – жүргізуші қозғалыс бағытын дереу түзетіп, ез жол қатарына оралуы керек.

i Пайдалы ақпарат

Ортаға дәлдеу функциясы жүйе сол және оң жақтағы жол қатарының сыйықтарын анықтаған кезде ғана жұмыс істей алады.

Жол қатарын қатаң сақтау

Төтенше жағдай туындаған кезде жол қатарын қатаң сақтау функциясын іске қосқаннан кейін жүйе соқтығысу қаупін азайту үшін рульдің күйін белсенді түрде түзетіп отырады. Мысалы: автокөлік жол қатарынан өздігінен ауытқығанда немесе көршілес жол қатарында қарсы не бір бағытта арттан келе жатқан автокөлікпен соқтығысу қаупі болған кезде жүргізуші сол көршілес жол қатарына ауыспак болып бұрылыш көрсеткіштерін қосқанда не болмаса жол қатарының сыртында жол жиегі болғанда.

i Пайдалы ақпарат

Жол қатарын қатаң сақтау функциясы автокөліктің жылдамдығы 60-150 км/сағ аралығында болған кездеғанда істейді.

⚠ Ескерту

Кейбір жағдайларда жол қатарын қатаң сақтау функциясы іске қосылмай қалуы немесе дұрыс істемеү мүмкін. Мысалы:

- > Нысан салыстырмалы түрде кішкентай болғанда (мотоцикл, велосипед және т.б.).
- > Нысан қозғалыссыз тұрғанда.
- > Алда жүріп бара жатқан автокөлікке қатты жақындағанда және камераның анықтау аймағында кедергі пайда болғанда.
- > Артта келе жатқан автокөлік қатты жақындағанда және камераның анықтау аймағында кедергі пайда болғанда.

Интеллектуалды бұлттару

Интеллектуалды бұлттару функциясы іске қосылғаннан кейін автокөлікті жол қатарында ұстау функциясы немесе интеллектуалды круиз-контроль функциясы іске қосылып, жұмыс істеп тұрған кезде жүйе көршілес жол қатарында келе жатқан ірі габаритті көлік құралдарын (автопойыздар, жүк көліктері, автобустар және т.б.) анықтап, сол көлік құралынан бұлттару мақсатында автокөлікті басқарады. Ирі габаритті көлік құралын базып оғаннан кейін функция автокөлікті таңдалған жол қатарының ортасына қайтарады.

i Пайдалы ақпарат

Интеллектуалды бұлттару функциясы автокөлік жылдамдығы 60-140 км/сағ болған кездеғанда істейді.

⚠ Назар аударыңыз!

Келесі жағдайлар интеллектуалды бұлттару функциясын істен шығаруы мүмкін:

- > Жүйе бір жағынан ірі габаритті көлік құралының бар екенін, екінші жағынан да көлік қуралы немесе жол жиегі бар екенін анықтағанда.
- > Қаранды үақытта, қалың тұман, жаңбыр, қар және басқа да қолайсыз ауа райы жағдайларында.
- > Автокөлік ирелен жолмен жүргенде.

Ескерту сезімталдығы

Сезімталдықтың З деңгейі қолданылады.

- > Стандартты: ескертуші хабарлама шығатын автокөлік пен жол белгілері сыйығы арасындағы қашықтық жүйенің стандартты мәні ретінде анықталған.
- > Тәмен: ескертуші хабарлама тікелей жақындағанда пайда болады.
- > Жоғары: ескертуші хабарлама айтартылғанда ұзақ қашықтықта пайда болады.

Артты және қапталды бақылау жүйесі

Артты және қапталды бақылау жүйесі артқы бампердің екі жағында орналасқан датчиктер арқылы арттағы не көршілес жол қатарында орналасқан автокөліктерді анықтай алады. Егер соқтығысу қаупі теніп тұrsa, жүйе жүргізушіге қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау қажеттілігі туралы еске салу үшін ескерту сигналын береді.

i Пайдалы ақпарат

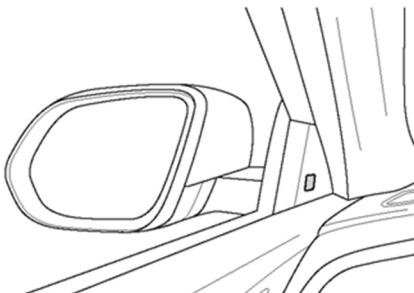
- > Артты бампердің жиектеріндегі аймақтарды таза ұстаныз. Мұнда датчиктердің қалыпты жұмысына көдергі келтіретін жапсырмалар, мұз, қар, кір және басқа да бөгде заттар болмауы керек.
- > Автокөлікке техникалық қызмет көрсету немесе оны түрлендіру қате жасалса, датчиктер жылжып кетіп, артты және қапталды бақылау жүйесінің қалыпты жұмысы бұзылуы мүмкін. Соңдықтан автокөлікке қызмет көрсету немесе оны жөндеу үшін ресми сервис орталықтарына хабарласу керек.
- > Басқа автокөлікті тіркеуге алған кезде артты және қапталды бақылау жүйесін сөндіру керек.

⚠ Ескерту

Кейбір жағдайларда жүйе іске қосылмай қалуы немесе дұрыс істемеуі мүмкін. Мысалы:

- > Нысан қозғалмаса (автокөлік, жаяу жүргінші және т.б.).
- > Жаңбыр, қар жағаған кезде және басқа да қолайсыз ауа райы жағдайларында.
- > Шұғыл бұрылыштарда, еністе, тым кен не тым тар жолдарда жүргенде.

Ескертуші сигнал беру жүйесінің шамдары

Ескертуші сигнал беру жүйесінің шамдары екі жақтағы алдыңғы қатар есіктерінің жақтауында орналасқан.

⚠ Ескерту

Ескертуші сигнал беру жүйесінің шамдарына ешнәрсе жабыстыруға болмайды, өйткені бұл жүйенің ескертулеріне көдергі келтіруі мүмкін.

Басқа жол қатарына ауысу кезінде көмек көрсету

15 км/сағ жоғары жылдамдықпен жүріп келе жатқан кезде жүйе сыртқы артқы көрініс айнасының көзден таса аймағында не көршілес жол қатарында арттан жақындан келе жатқан автокөлікті анықтаса, тиісті ескерту индикаторы жанады. Егер бұл кезде жүргізуши тиісті жақтың бұрылыш көрсеткішін қосса, индикатор жыптылықтап, жол қатарын ауыстыру кезіндегі қауіп туралы хабарлайтын дыбыс ескертуі естіледі.

Артқа жүру кезінде ескерту/тежеу

Артқа жүру кезінде ескерту функциясын іске қосқаннан кейін автокөлік артқа жүріп бара жатқанда жүйе артқы көрініс айнасындағы көзден таса аймағында келе жатқан

автокөлікпен соқтығысу қаупін анықтаса, ол жүргізушіге қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау керектігін еске салу үшін ескерту сигналын береді.

Тежеу функциясы іске қосылғаннан кейін артқа жүріп шыққан кезде жүйе соқтығысу қаупін анықтаса, оны шектеулі тәжік отырып азайтады.

⚠ Назар аударыңыз!

Кейбір жағдайларда артқа жүруге көмектесетін функция айтартықтай тиімді болмауы мүмкін. Мысалы:

- > Кедергілер болған жағдайда. Жүйе тұраққа қойылған басқа автокөліктер немесе кедергілер арқылы артта тұрған нысандарды анықтай алмайды.
- > Автокөліктің жылдамдығы тым тымем немесе тым жоғары.
- > Жүргізуі газ педалін күрт басқанда.
- > Жүргізуі рульді тез бұрганда.

Ашық есік туралы ескерту

Автокөлік тоқтағаннан кейін жүйе екі көршілес жол қатарына жақындаған автокөліктерді, велосипедтерді және басқа нысандарды бақылайды; автокөліктің есіктері ашылып, соқтығысу қаупі төнген кезде тиісті жақтағы апattyқ сигнал беру жүйесінің шамы жанады. Егер бұл кезде жүргізуі немесе жолаушы тиісті есікті ашып тұrsa, апattyқ жарық сигналы жылылықтау режимінә өтеді және қаупі туралы хабарлайтын дыбыс ескертуі естіледі.

ℹ Пайдалы ақпарат

Ашық есік туралы ескерту функциясы келесі жағдайларда ғана дұрыс жұмыс істейді:

- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде болғанда.
- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышын ON режимінен LOCK режимінен ауыстырып қосқаннан кейін 3 минут ішінде.

Арттан соқтығысу туралы ескерту

Жүйе артқы жақтан басқа көлік құралы тез жақындаған келе жатқанын және соқтығысу қаупі бар екенін анықтаған кезде сол және он жақ бұрылыс көрсеткіштері тез жыпылықтай бастайды, олар ескертуші дыбыс сигналдары мен аспаптардың хабарландыруларын береді, осылайша жүргізуішіге қауіті нысанның таяп қалғаны туралы хабарлайды, сондай-ақ артта келе жатқан көлік құралының жүргізуішіне қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтау керектігін еске салады.

Жол белгілерін тану жүйесі

Жол белгілерін тану функциясы жол белгілерін алдыңғы әйнекке орнатылған камера арқылы таниды және жүргізуішіге автокөлік жүргізуге көмектесе отырып, белгілерді аспаптар тақтасына шығарады.

Жол белгілерін тану жүйесі

Жол белгілерін тану функциясын іске қосқаннан кейін жүйе жол белгілерін тани алады және оларды аспаптар тақтасындағы ақпаратты көрсету арқылы жүргізуішіге хабарлай алады.

Жылдамдықты шектен асыру туралы ескерту

Жол белгілерін тану функциясын іске қосқаннан кейін жылдамдықты шектен асыру туралы ескерту функциясын да қосуға болады. Жылдамдық шектеулі туралы белгіні танығаннан кейін жүйе жылдамдықты шектен асырган жүргізуішіге ескерту сигналын береді және жылдамдықты рұқсат етілген диапазонға қайтарғанша мүмкіндігінше тез арада төмендеду жақеттілігі туралы хабардар етеді.

Круиз-контроль жылдамдығын шектеу

Жол белгілерін тану функциясын іске қосқаннан кейін круиз-контроль жылдамдығын шектеу функциясын да қосуға болады.

Егер белгіленген круиз-контроль жылдамдығымен жүрген кезде жүйе ≥ 30 км/сағ диапазонында жылдамдық шектеүнің белгісін анықтаса, ал круиз-контроль жылдамдығы осы мәннен асып кетсе, жүйе жүргізушіге жылдамдықты шекті рұқсат етілген мәнге дейін төмендетуге көмектеседі.

Жүйенің жылдамдықты шектен асыруға сезімталдығы

Жылдамдықты шектен асыру туралы ескерту сигналын беру уақытын жүргізушінің калауына сәйкес орнатуға болады.

- > 0 мәнін орнату кезінде: автокөлік белгіленген жылдамдық шегіне жеткенде жүйе дабыл сигналын береді.
- > 0-ден артық мәнді орнату кезінде: жүйе автокөлік белгіленген жылдамдықты шектен асырган кезде ғана дабыл сигналын береді.
- > 0-ден кем мәнді орнату кезінде: жүйе автокөлік белгіленген жылдамдық шегіне жеткенге дейін дабыл сигналын алдын ала береді.

⚠ Ескерту

Жол белгілерін тану функциясы жүргізушіге жол белгілеріне назар аудару керектігін еске салады. Ол кез келген жағдайда қолданыла алмайды және жолдағы жылдамдық шектеулері туралы ақпаратты жүргізуші үшін бағалай алмайды.

Жүргізуші кез келген жағдайда автокөліктің қауіпсіздігіне жауапты болады, оны мұқият басқарып, тиісті заңдар мен жол қозғалысы ережелерін сақтауы керек.

⚠ Назар аударыңыз!

Жол белгілерін тану функциясы жылдамдық шектеуі белгілері анық көрініп түрған жағдайда ғана қалыпты жұмыс істей алды. Кейбір жағдайларда бұл функция іске қосылмай қалуы немесе дұрыс істемеу мүмкін. Мысалы:

- > Егер жол белгісінің түсі оңып кетсе.
- > Егер жол белгісі бұрылыта орнатылған болса.
- > Егер жол белгісі бұрылып орнатылса.
- > Егер жол белгісі айналып тұрса немесе зақымданса.
- > Егер жол белгісі толығымен немесе ішінара бүркеліп тұрса.
- > Егер жол белгісін толығымен немесе ішінара мұз, қар, қырау, шаң және т.б. басса.
- > Егер жол белгісі тым алыс орналасса немесе автокөлік тым жоғары жылдамдықпен жүрсе.
- > Егер жол белгісі немесе жылдамдық шектеуі туралы ескерту жол төсемінің бетіне белгіленген болса.
- > Көрү дегендей тәмен болғанда (жанбырлы немесе қарлы ауа райы, тұман, тәуліктің караңы мезгілі және т.б.).
- > Камераға жарқын жарық түскенде немесе жарықтардың қарқыны күрт өзгергенде.
- > Камераның айналасындағы алдыңғы әйнек ластанған, мұзданған, зақымдалған немесе бір нәрсемен жабылған кезде.
- > Алда жүріп бара жатқан автокөлікке тым қатты жақындағанда және соның салдарынан камераның анықтау аймағына кедері келтірғенде.

Пайдалы ақпарат

- > Әдепкі түрде жүйе танитын жылдамдықты шектеу белгілері үшін жылдамдықты өлшеу бірлігі км/сағ болады.
- > Егер бір белгіде бірнеше жылдамдық шектеуінің мәндері көрсетіліп тұрса, жүйе максималды шектеу мәнін көрсетеді.
- > Егер жылдамдықты шектеу белгілері бірнешеу болса, жүйе максималды мәні бар белгіні қолдануға болады деп санауды мүмкін, сондықтан қозғалыс кезінде осы жол қатары үшін белгіленген нақты шектеуге сүйену керек.
- > Бұрылған кезде жүйе жылдамдық шектеуінің белгісін танымай қалуы мүмкін.

Круиз-контроль жүйесі туралы жалпы мәлімет

Қозғалыс қарқыны төмен түзү күрежолда круиз-контроль жүйесі газ педалін баспай-ақ, автокөлікке белгілі бір жылдамдықпен жүруге мүмкіндік береді.

⚠ Ескерту

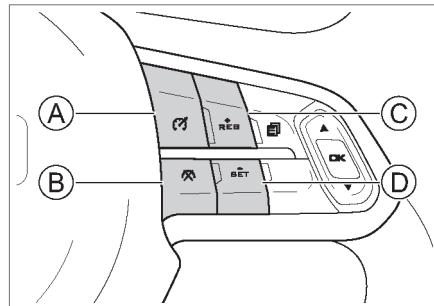
- > Круиз-контроль жүйесі – көмекші құрал. Ол жүргізушінің орнына жолдағы жағдайды бағалай алмайды, оған қоса оның орнына автокөліктің жүргізе алмайды. Кез келген жағдайда жүргізуши автокөліктің қауіпсіздігі үшін жауапты болады, сол себепті жолдан көз алмай, автокөлікті сақтақпен жүргізу керек.
- > Круиз-контроль жүйесінің қате іске қосылуын болдырмау үшін оны пайдаланбайтын кезде өшіріп отырыңыз.
- > Круиз-контроль жүйесін дұрыс пайдаланбау салдарынан автокөліктер соктығысы мүмкін.
- > Круиз-контроль жүйесін тек қолайлы ауа райы жағдайларында, қозғалыс қарқыны төмен түзү күрежолда жүретін кезде ғана пайдалануға рұқсат етіледі.
- > Круиз-контроль жүйесін қалада, ирелен, тар, тайфак жолдарда, жанбыр кезінде және басқа да қолайсыз ауа райы жағдайларында пайдаланбаған жән.
- > Еңісте жүрген кезде круиз-контроль жүйесін пайдалануға тыйым салынады.
- Адыр-бұдыр жолмен жүргенде круиз-контроль жүйесі белгіленген жылдамдықты сақтай алмайды.
- > Круиз-контроль жүйесі іске қосылғаннан кейін жүргізушіге орындықтан кетуге тыйым салынады.
- > Отынды үнемдеу мақсатында, жоғары берілістегі төмен жылдамдықпен және керісінше қозғалмаңыз.
- > Круиз-контроль жүйесін іске қосқаннан кейін автокөліктің жылдамдығын мүмкіндігінше тез төмendetу қажет болса, тежегіш педалін қалыпты режимде басыңыз.

Қолдану тәсілі

i Пайдалы ақпарат

Круиз-контроль жүйесі күрежолдар мен жағдайды жақыс басқа да жолдармен жүруге арналғандықтан, круиз-контроль жүйесі қосылып тұрған кезде жылдамдық келесідей болуы керек:

- > GW4B15A қозғалтышы бар автокөліктер үшін – 30-150 км/сағ диапазонында.
- > GW4C20 қозғалтышы бар автокөліктер үшін – 40-160 км/сағ диапазонында.

С9A40FECB891

- A «Қосу/Сөнд.» түймесі
- B «Жылдамдық баптауларын нөлдеу» түймесі
- C «Орнатылған жылдамдыққа қайту/Жылдамдықты үдетеу» түймесі
- D «Жылдамдықты орнату/Жылдамдықты төмендетеу» түймесі

Жүйені қосу

1. ⏴ түймесін басқанда аспаптар тақтасында круиз-контроль жүйесінің қосылғаны туралы хабарлайтын ⏵ индикаторы жанады.
2. Жылдамдықты қажетті мәнге реттеп, содан кейін ⏵ түймесін басу арқылы автокөлік қозғалатын ағымдағы жылдамдықты орнатыңыз. Аспаптар тақтасында круиз-контроль баптаулары туралы ақпарат көрсетіледі.

Круиз-контроль жылдамдығын арттыру

Белгіленген жылдамдықты үш тәсілмен арттыруға болады:

- > Автокөлік жылдамдығын үдетеу үшін ⏵ түймесін басыңыз.
- > ⏵ түймесін басыңыз тұрғанда автокөлік жылдамдығы үздіксіз артады.

- > Автокөлікті қажетті жылдамдыққа үдеть үшін газ педалін басыңыз. SET түймесін басу арқылы оны жаңа қозғалыс жылдамдығы ретінде орнатыңыз.

Круиз-контроль жылдамдығын төмендету

Белгіленген жылдамдықты үш тәсілмен төмендетуге болады:

- > Автокөлік жылдамдығын төмендету үшін SET түймесін басыңыз.
- > SET түймесін басып түрғанда автокөлік жылдамдығы үздіксіз төмендейді.
- > Текегіш педалін басып, жылдамдықты қажетті мәнге дейін төмендетіп, SET түймесін басу арқылы оны жаңа қозғалыс жылдамдығы ретінде орнатыңыз.

Уақытша үдетьу

Егер уақытша үдетьу қажет болса, газ педалін басыңыз. Үдетьіп болғаннан кейін газ педалін жіберіңіз, сонда жүйе бұрын белгіленген жылдамдыққа орлады.

Белгіленген жылдамдықты нөлдеу

Белгіленген жылдамдықты екі тәсілмен нөлдеуге болады:

- > Текегіш педалін басыңыз.
- > Рульдегі белгіленген жылдамдықтан бас тарту түймесін басыңыз.

Белгіленген жылдамдықты нөлдегеннен кейін жүйе өшпейді. Аспаптар тақтасында индикаторы жана береді.

Белгіленген жылдамдықты қалпына келтіру

Белгіленген жылдамдықты қалпына келтіргеннен кейін жүйе өшпейді. Автокөліктің жылдамдығы жүйенің талаптарына сай болған кезде RES түймесін басыңыз. Нөлдеуге дейін белгіленген жылдамдық автоматты түрде қалпына келеді. Аспаптар тақтасында круиз-контроль баптаулары туралы акпарат қайта пайда болады.

Жүйені ажырату

Круиз-контроль жүйесін ажырату және белгіленген жылдамдықты нөлдеу үшін түймесін басыңыз. Аспаптар тақтасындағы индикаторы сөнеді.

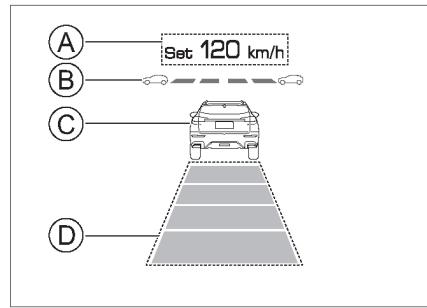
Жүйе туралы жалпы мәлімет

Бейімделетін круз-контроль жүйесі (ACC) — автокөліктің қажетті жылдамдығын және алда жүріп бара жатқан автокөлікке дейінгі қашықтықты кешенді турде сақтауға мүмкіндік беретін жайлы басқаруға арналған көмекші жүйе. Қозғалыс қарқыны тәмен түзү күрежолда бейімделетін круз-контроль жүйесі газ педалін баспай-ақ, автокөлікке белгілі бір жылдамдықпен журуге мүмкіндік береді. Егер алда келе жатқан көлік құралының жылдамдығы белгіленген круз-контроль жылдамдығынан тәмен болса, автокөлік басқа көлік құралының артынан белгіленген қауіпсіз қашықтықта жүре бастайды.

Ескерту

- > Бейімделетін круз-контроль жүйесі (ACC) — көмекші құрал. Ол жүргізушінің орнына жолдағы жағдайды бағалай алмайды, оған қоса оның орнына автокөлікті жүргізе алмайды. Кез келген жағдайда жүргізуши автокөліктің қауіпсіздігі үшін жаупапты болады, сол себепті жолдан көз алмай, автокөлікті сақтықпен жүргізу керек.
- > ACC қолданылmasa, қате әрекеттерді болдырmas үшін оны өшіріңіз.
- > ACC жүйесін дұрыс пайдаланбау салдарынан автокөліктер соқтығысыны мүмкін.
- > ACC жүйесін тек жақсы ауа райы жағдайында және бос тасжолда жүрген кезде пайдалануга болады.
- > ACC жүйесін қала ішінде, ирелен, тар, тайғақ жолдарда, жаңбыр кезінде және өзге де қолайсыз ауа райы жағдайларында пайдаланбаған жән.
- > Еністе жүргенде ACC пайдаланбаған жән. Адыр-бұйдыр жолмен жүрген кезде ACC жүйесі белгіленген жылдамдықты сақтай алмайды.
- > ACC қосылған кезде жүргізушиге орнын тастап кетүге тыйым салынады.
- > ACC жүйесін қосқаннан кейін жылдамдықты дереу нөлдегіңіз келсе, төкегіш педалін әдеттегідей басу керек.

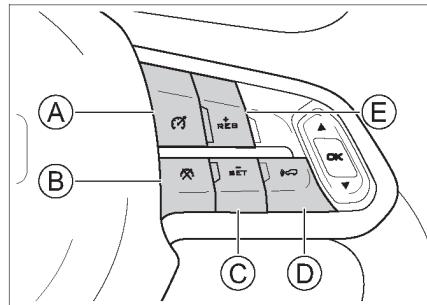
Аспаптар тақтасындағы индикация

F55E50FC0D10

- A Автокөліктің журу жылдамдығын орнату
 B Автокөліктер арасындағы қашықтық
 C Алда жүріп бара жатқан автокөліктер
 Жүйе алда жүріп бара жатқан автокөліктерді анықтаған кезде олар аспаптар тақтасында көрсетіледі.
 D Алда жүріп бара жатқан автокөлікке дейінгі ағымдағы қашықтық
 Автокөліктің ағымдағы жылдамдығы мен белгіленген қашықтыққа сүйене отырып, алда жүріп бара жатқан автокөлікке дейінгі қашықтық көрсетіледі.

Қолдану тәсілі

39EDD8684A12

- A «Қосу/Сөнд.» түймесі
 В «Жылдамдық баптауларын нөлдеу» түймесі
 С «Жылдамдықты орнату/Жылдамдықты тәмнедету» түймесі
 D Қашықтықты реттеу түймесі
 Е «Орнатылған жылдамдыққа қайту/Жылдамдықты үдетеу» түймесі

Жүйені қосу

Қозғалтқышты оталдырғаннан кейін рульдегі «Қосу/Сөнд.» түймесін басыңыз. Аспаптар тақтасындағы ақ

индикаторының жануы бейімделетін круиз-контроль жүйесінің қосылғанын білдіреді.

Круиз-контроль жылдамдығын орнату

SET түймесін басқанда автокөліктің жылдамдығын орнатуға болады. Жылдамдықты сәтті белгілегеннен кейін аспалтар тақтасындағы индикаторының түсі ақ түстен жасылға аусысады.

Бейімделетін круиз-контроль жүйесі үшін орнатылған тәменгі жылдамдықтың мәні 30 км/сағ құрайды. Егер автокөліктің ағымдағы жылдамдығы 30 км/сағ мәнінен тәмен болса және алдагы жол болса, онда жылдамдықты белгілегеннен кейін автокөлік 30 км/сағ мәнінде дейін үдейді, содан кейін біркелкі қозғалысты бастайды.

Пайдалы ақпарат

Тек келесі шарттар орындалған жағдайдаған бейімделетін круиз-контроль жүйесі үшін круиз-контроль жылдамдығын орнатуға болады:

- > Барлық есік толығымен жабық.
- > Жүргізуінің қаупісіздік белбеудің тағылған.
- > Қозғалтыш іске қосылды, D берілісі қосылды.
- > ESC қосылды.
- > Тұрақ текеңіші пайдаланылмайды.
- > Автокөліктің жылдамдығы 150 км/сағ мәнінен тәмен.
- > «Стандарт», «Үнемді» не «Спорт» автокөлік басқару режимі таңдалды.

Круиз-контроль жылдамдығын арттыру

Белгілінген жылдамдықты үшін тәсілмен арттыруға болады:

- > Автокөлік жылдамдығын үдету үшін SET түймесін басыңыз.
- > SET түймесін басып тұрғанда автокөлік жылдамдығы үздіксіз артады.
- > Автокөлікті қажетті жылдамдыққа үдету үшін газ педалін басыңыз. SET түймесін басу арқылы оны жаңа қозғалысты жылдамдығы ретінде орнатыңыз.

Пайдалы ақпарат

Автокөлік алдағы жол бос болған жағдайдаған белгілінген жылдамдықты үдетеді. Әйтпесе, автокөлік алда жүріп бара жатқан көліктің артынан белгілінген қашықтықпен ілесіп жүреді.

Круиз-контроль жылдамдығын тәмендету

Белгілінген жылдамдықты үш тәсілмен тәмендетуге болады:

- > Автокөлік жылдамдығын тәмендету үшін SET түймесін басыңыз.
- > SET түймесін басып тұрғанда автокөлік жылдамдығы үздіксіз тәмендетіді.
- > Текеңіш педалін басып, жылдамдықты қажетті мәнге дейін тәмендетіп, SET түймесін басу арқылы оны жаңа қозғалысты жылдамдығы ретінде орнатыңыз.

Уақытша үдеть

Егер уақытша үдеть қажет болса, газ педалін басыңыз. Үдетьіп болғаннан кейін газ педалін жіберіңіз, сонда жүйе бұрын белгілінген жылдамдыққа оралады.

Автокөліктер арасындағы қашықтықты балтау

Алда жүріп бара жатқан автокөлікке дейінгі қашықтықты реттеу үшін рульдегі автокөліктөр арасындағы қашықтықты реттеу түймесін басыңыз.

Ескерту

Белгілінген қашықтық тым қысқа болса, апattyқ жағдай туындаған кезде дер кезінде әрекет ете алмай қалуының мүмкін. Қисынды қашықтықты орнату жауапкершілігі толығымен жүргізуінің мойнында.

Пайдалы ақпарат

- > Қашықтық – бекітілген қашықтық емес: алда жүріп бара жатқан автокөлікке дейінгі нақты қашықтық автокөліктің журы жылдамдығының өзгеруіне байланысты өзгереді.
- > Су әрі тайғақ жолмен жүргендеге, құрғақ тасжолмен жүргенге қаралғанда, үзақ қашықтықты таңдау керек.

Белгілінген жылдамдықты нөлдеу

Белгілінген жылдамдықты екі тәсілмен нөлдеуге болады:

- > Текеңіш педалін басыңыз.
- > Рульдегі белгілінген жылдамдықтан бастау түймесін басыңыз.

Белгілінген жылдамдықты нөлдегеннен кейін жүйе өшпейді. Аспалтар тақтасында жанып тұрған индикаторының түсі жасыл түстен ақса өзгереді.

Пайдалы ақпарат

- Белгіленген жылдамдық келесі жағдайларда автоматты түрде нөлденеді.
- > Газ педалін 15 минуттан артық басып журу.
  - > Берілісті ауыстыру тұтқасы N, R не P күйіне орнатылған.
  - > Жұргізушің қауіпсіздік белбеуі ағытылған.
  - > Жұргізушің есігі ашық.
  - > Тұрақ тежегіші қосылған.
  - > Тежегішті блоктау жүйесі іске қосылған.
  - > Өрден тусуге көмектесетін жүйе іске қосылған.
  - > Электрондық тұрақтандыру жүйесі іске қосылған/өшірілген.
  - > Автокөлік артқа жылжиды.
  - > Тежегіш дискілері қызып кеткен.
  - > Қозғалтыш өшірілген.
  - > «Стандарт», «Үнемді» не «Спорт» режимдерінен басқа автокөлікті басқару режімі таңдалды.

Белгіленген жылдамдықты қалпына келтіру

Белгіленген жылдамдықты қалпына келтіренгеннен кейін жүйе өшпейді. Автокөліктің жылдамдығы жүйенің талаптарына сай болған кезде түймесін басыңыз. Нөлдеуге дейін белгіленген жылдамдық автоматты түрде қалпына келеді. Ақпарат орталығының дисплейінде крузіз-контроль бағтаулары туралы ақпарат қайта пайда болады.

Жүйені ажырату

Жүйені өшіріп, бұрын белгіленген жылдамдықты нөлдеу үшін «Қосу/Сөнді» түймесін басыңыз. Аспаптар тақтасындағы индикаторы сөнеді.

Кептелісте жүргеу көмектесетін функция

Бұл функция 0-150 км/сағ жылдамдық диапазонында алда жүріп бара жатқан автокөлік артынан автоматты түрде ілесіп жүргеу мүмкіндік береді. Кептелістер жағдайында жүйе алда жүріп бара жатқан автокөлікке ілесе отырып, жылдамдықты тоқтатуға дейін төмендедеді. Бұл уақытта:

- > Егер алда жүріп бара жатқан автокөлік 3 секунд ішінде жүріп кетсе, жүйе автоматты түрде оның артынан ілеседі.
- > Егер алдағы автокөлік салыстырмалы түрде ұзак тұрса, «Орнатылған жылдамдыққа қайту/Жылдамдықты үдете» түймесін басыңыз немесе жүйені

қайта іске қосу үшін газ педалін басыңыраңыз.

- > Егер алда түрған автокөліктің аялдау уақыты 3 минуттан асса, тұрақ тежегіші автоматты түрде іске қосылады.
- > Егер жүргізуші автокөліктің есігін ашса немесе қауіпсіздік белбеуін ағытса, тұрақ тежегіші автоматты түрде іске қосылады.

Пайдалы ақпарат

Крузіз-контрольдің орнатылған жылдамдығын нөлдеген кезде немесе бейімделетін круиз-контроль жүйесін өшіргенде бұл функция да өшеді.

Ескерту

Газ педалін баспаңыз, өйтпесе, бейімделетін круиз-контроль жүйесі автоматты тежек алмайды, өйткени бұл уақытта автокөлік жүргізуші басқан газ педалі арқылы басқарылады және бұл кезде жүйе жұмыс істемейді.

Бұрылыстарда көмектесетін функция

Бейімделетін круиз-контроль жүйесін іске қосқаннан кейін бұрылысқа кіру жылдамдығы тым жоғары болса, бұрылу кезінде көмектесетін функция оны оңтайты мәнге дейін төмендедеді.

Ескерту

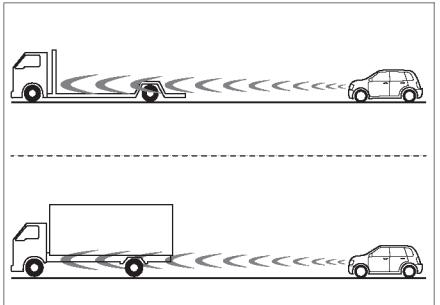
- > Бұрылысқа кірген және одан шыққан кезде жүйе сол жол қатарымен алда келе жатқан автокөлікті дер кезінде анықтамай қалуы мүмкін. Бұл жағдайда тежеу кешігіп орындалуы мүмкін, сондықтан жүргізуші мүқият болуы және кез келген уақытта автокөлікті басқаруға дайын болуы керек.

- > Егер бұрылыстары шүғыл жолмен (мысалы, ирелен жолмен) келе жатқанда алдағы автокөлік датчиктердің анықтау аймағынан тыс қалса, жылдамдық кенеттен үдеу мүмкін, сондықтан мұндай кезде жүргізуші қырағы болып, кез келген уақытта автокөлікті өзі басқаруға дайын болуы керек.

Функция шектеулері

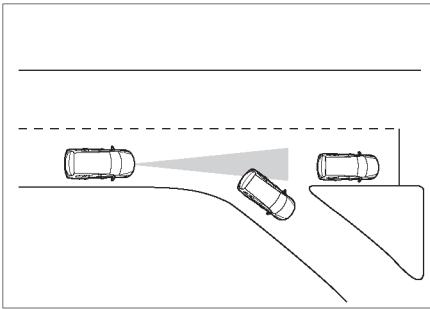
Бейімделетін круиз-контроль жүйесі келесі жағдайларда тәжеу шарасын қолданбауды мүмкін:

- > Алда күтпеген жерден автокөлік шыға келсе.
- > Алда баяу жүретін автокөлік болса.
- > Дөл сол жол қатарымен қарсы бағытта автокөлік келе жатқанда.
- > Көлік құралы тоқтап тұрғанда немесе жол қатарына көлденең орналасқанда.
- > Жаяу жүргіншілер, жануарлар немесе шағын көлік құралдары (велосипед, мотоцикл және т.б.) болса.
- > Алда жүріп бара жатқан автокөлік өз жылдамдығын күрт төмендесте.
- > Автокөліктің айналасындағы шашыраған су немесе бораған қар датчиктердің дұрыс жұмыс істеуіне кедегі болады.
- > Автокөліктің алдыңғы бөлігі жуксалғышқа асыра тиелген жүк салдарынан немесе басқа себептерге байланысты көтеріліп тұrsa.
- > Бұрылған кезде немесе жол тарылған кезде.

383EEEFF13C4

- > Алда жүріп бара жатқан автокөліктің артқы жағының габариттері шағын болса немесе клиренсі үлкен болса.

7FB55586F3F6

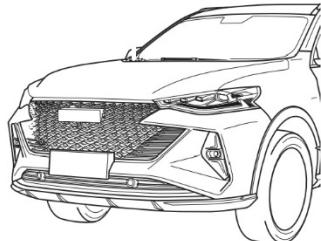
- > Автокөлік ілесін келе жатқан нысан ауысса.

Егер автокөліктің алдындағы көлік құралы бұрылып жатса, ал оның алдында қозғалыссыз тұрған көлік құралы болса, бейімделетін круиз-контроль жүйесі қозғалыссызы тұрған автокөлікті анықтай алмайды. Жүргізуши көлікті өзі басқарып, тәжеуі тиіс.

- > Руль жұмысында немесе жол қатарындағы автокөлік күйінде тұрақсыздық пайда болғанда.

Датчиктер

Датчиктер алдыңғы бамперде орналасқан.

Жүйе дұрыс істеуі үшін датчиктер мен олардың айналасындағы кеңістікті таза күйде ұстаңыз.

Датчиктердің алдына кез келген заттарды орналастыруға тыйым салынады. Әйтпесе, жүйе қалыпты жұмыс істей алмайды.

Пайдалы ақпарат

Егер аспаптар алға жүргүгө көмектесетін жүйе датчигінің анықтауы шектеулі екенін көрсетсе, радарды тексеріп, оның беті таза екеніне және оны ешнәрсө жауып тұрмаганына көз жеткізіңіз.

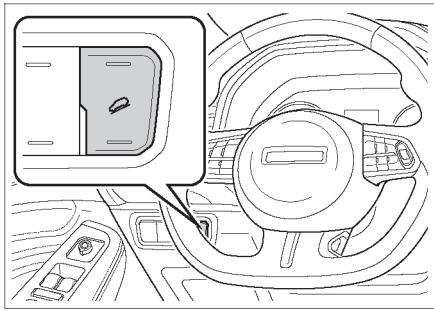
Жүйе туралы жалпы мәлімет

Өрден түсуге көмектесетін жүйе (HDC) қауіпсіз және біркелкі қозғалысты қамтамасыз ете отырып, өрден төмен түскен кезде тежейді.

⚠ Ескерту

- > HDC – көмекші жүйе. Кез келген жағдайда жүргізуі автокөліктің қауіпсіздігі үшін жауапты болады және жолдағы жағдайды үнемі бақылап отыру керек.
- > Егер ылди тым тік болса, HDC жүйесі өрден бірқалыпты түсуге көмектесе алмауы мүмкін. Бұл жағдайда қозғалысты тежегіш педалімен басқарып отырыныз.

Қолдану тәсілі

787858EC418A

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде болғанда немесе қозғалтқыш қосулы тұрганда HDC жүйесін қосу және сөндіру түймесін басыңыз.

- > HDC жүйесін қосқаннан кейін аспалтар тақтасында жарық индикаторы жанады.
- > HDC жүйесін өшіргеннен кейін аспалтар тақтасында жарық индикаторы сөнеді.
- > HDC жүйесі жұмыс істеп тұрган кезде жарық индикаторы жылпылықтайды.

ℹ Пайдалы ақпарат

- > Төмен берілісте жүрген кезде HDC жүйесін пайдаланған жөн.
- > Егер автокөлік жылдамдығы 60 км/сағ шегінен асып кетсе, HDC жүйесі автоматты турде өshedі.
- > HDC жүйесін қосқаннан кейін жылдамдықты газ немесе тежегіш педальдерін басу арқылы реттеуге болады.

Жұруге көмектесетін жүйе

Назар аударының

Қозғалыс қауіпсіздігі туралы

Автокөлік жүргізуге көмектесетін жүйемен жабдықталғанына байланысты қауіпсіздік ережелерін елемеуге болмайды. Жүргізуши көріну шарттарына, ауа райы жағдайына, жол тәсемінің ахуалына және қөлік жағдайына сәйкес сапар бойы жүргізу жылдамдығы мен режимін бақылап отыруы тиіс.

Қайта жабдықтау туралы

Аспаны қайта жабдықтау және үйғарылғаннан өзгеши шиналарды немесе дәңгелектерді колдану жүргізуге көмектесетін жүйеге әсер етіп, жүйеде ақау пайда болуына себепші болуы мүмкін.

Шыылдар және діріл туралы

- > Кейір көмекші жүйелердің жұмысы кезінде (мысалы, тежегішті блоктау жүйесі) діріл пайда болады және электрлік жабдықтың жұмысының дыбысы естілуі мүмкін. Бұл ақау бар дегенді білдірмейді.
- > Автокөліктің аккумулятор батареясы қуатының таусылуына байланысты қозғалтқышты басқа аккумулятор батареясынан іске қосқаннан кейін қозғалтқыш тұрақсыз жұмыс істеуі мүмкін және тежегішті блоктау жүйесінің немесе электрондық тұрақтандыру жүйесінің индикаторлары жаңып қалады. Бұл аккумулятор батареясының төмен кернеуіне байланысты және бұл осы жүйелерде ақау бар дегенді білдірмейді.

Тежегішті блоктау жүйесі

Құрт тежеген кезде немесе сулы жол берінде тежеген кезде тежегішті блоктау жүйесі (ABS) дәңгелектердің блокталуына жол бермейді.

⚠ Назар аударының!

Құрт тежеген кезде тежегіш педалін бірнеше рет және аз күшпен баспаған жөн. Әйтпесе, тежеу жолы ұзырып кетеуді.

ABS жүйесі тежеу жолын азайта алмайды. Төменде аталған жағдайларда автокөліктің тежеу жолы, ABS жүйесі жок автокөліктің тежеу жолымен салыстырғанда, ұзағырақ болуы мүмкін. Алдағы жүріп бара жатқан автокөлікке дейін жеткілікті қашықтықты сақтаңыз:

- > Батпақта, құмда немесе қарда қозғалған

кезде.

- > Сырғытпайтын шынжырлармен жүрген кезде.
  - > Сокпақ жолда жүргенде.
  - > Шұңқырлары бар жолда немесе тегіс емес жолда жүргенде.
- Келесі жағдайларда ABS жүйесі жеткілікті түрде тиімді жұмыс істей алмайды:
- > Шиналар нашар ілінісетін кезде (мысалы, қар басқан жолда шамадан тыс тозған шиналарды қолданған кезде).
  - > Дымқыл жолда жоғары жылдамдықпен жүрген кезде.

Тежеу күшін үlestіретін электрондық жүйе

Тежеу күшін үlestіретін электрондық жүйе (EBD) алдыңғы және артқы дәңгелектер арасындағы тежеу күшін автоматтый түрде үlestіріп, тежеу тиімділігін арттырады, сондай-ақ тежеген кезде ABS жүйесіне автокөліктің тұрақтылығын қамтамасыз етуге көмектеседі.

Тежеуге көмектесетін жүйе

Тежегіш педалін құрт басу тежеуге көмектесетін жүйені қосуы мүмкін, ол тежеу тиімділігін арттырып, шұғыл тежеу кезінде тежеу жолын қысқартады.

Электрондық тұрақтандыру жүйесі

Электрондық тұрақтандыру жүйесі (ESC) сырғу қаупін азайтады және кейір жағдайларда қозғалыс тұрақтылығын арттырып, кейір дәңгелектерді тежейді. Электрондық тұрақтандыру жүйесі іске қосылған кезде аспаптар тақтасында ESC индикаторы жыптылықтайды. Бұл уақытта ерекше сақтық таныту қажет.

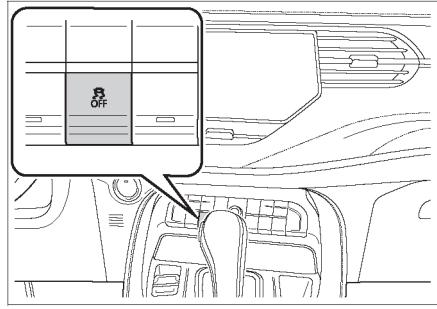
i Пайдалы ақпарат

Қалыпты жағдайда ESC жүйесі әрдайым қосулы болуы керек. Оны мынадай ерекше жағдайларда сөндіруге болады:

- > Сырғытпайтын шынжырлармен жүрген кезде.
- > Борпылдақ топырақта немесе омбы карда жүрген кезде.
- > Автокөлік батып, оны шығарып алу қажет болған кезде.

Осы жағдайлардан басқа кезде ESC жүйесін дереу қосу керек.

Сөндіру және қосу

4A0B0EFF2FD2

Автокөлік іске қосылғаннан кейін түймесін басыңыз және аспалтар тақтасында жүйенің өшірілгенін көрсететін индикаторы жанады. ESC жүйесін қайта қосу үшін түймені қайта басыңыз.

i Пайдалы ақпарат

Келесі жағдайларда ESC жүйесі автоматты тұрда қосылады:

- > Қозғалтқышты іске қосқан сайын.
- > Автокөліктің жылдамдығы 85 км/сағ мәнінен асқан кезде.

Бос айналудан сақтау жүйесі

Үлғал жол төсемінде жүре немесе үдете бастаған кезде бос айналудан сақтау жүйесі (TCS) жетек күшін сақтауга көмектеседі және жетек дөңгелектерінің бос айналып кетуіне жол бермейді.

Әрде орыннан қозғалуға көмектесетін жүйе

Әрде тежегіш педалін жібергеннен кейін орыннан қозғалған кезде әрде орыннан қозғалуға көмектесетін жүйе (HHC) тежеу жүйесіндегі қысымды тағы 2 секунд ұстап, автокөліктің артқа сырғуына жол бермейді.

⚠ Ескерту

Егер әрдің тіктігі 30°-тан асса, көлік орыннан қозғалған кезде артқа қараңыз сирек кетуі мүмкін. Сондықтан бұл жүйеге онша сенбей керек. Қауіпсіз жүргізу ережелерін сақтаңыз.

Руль күшейткіші жүйесі

Руль күшейткіші жүйесі қозғалыс жылдамдығын бақылайды және нақты уақыт режимінде рульдің күшесін дәрежесін реттеп, рульдің женіл әрі тұрақты бұрылудына кепілдік беріп, қозғалыс қауіпсіздігін арттырады.

Төңкерілуден сақтау жүйесі

Бұрылыс кезінде төңкерілуден сақтау жүйесі (RMI) қозғалыс мониторингін жүзеге асырады және автокөліктің төңкерілуден қаупін бағалайды. Егер ол болса, жүйе төңкерілуден сақтау үшін бір немесе бірнеше дөңгелекті теженкірейді.

Пайдаланылған газдарды бақылау жүйесі

Назар аударыңыз

Пайдаланылған газды бақылау жүйелерінің қозғалтқыш үлгісіне байланысты өзіндік ерекшеліктері бар. Автокөліктің жинақтамасына назар аударыңыз. Қозғалтқышты және пайдаланылған газдарды бақылау жүйесінің қандай да бір бөлшектерін қайта жабдықтауға тыйым салынады.

Оттегі датчигі

Оттегі датчигі пайдаланылған газдардағы оттегінің концентрациясын елшеп, сол ақпаратты қозғалтқыштың электрондық басқару блогына жібереді де, ауа/отын қатынасын реттеуге көмектеседі. Осылайша, отынның максималды жану тиімділігіне қол жеткізіледі, пайдаланылған газдардағы істі газ, көмірсұтектер мен азот тотықтары азаяды.

Кatalиттік бейтараптандырыш

Кatalиттік бейтараптандырыш – газ шығару жүйесінде орнатылған ең маңызды сыртқы тазарту құрылғысы. Оның ішінде тотықтыру және қалпына келтіру арқылы зиянды істі газды, көмірсұтектер мен азот тотықтарын бейтарап газдарға айналдыруға қабілетті асыл метал катализаторы бар.

Кatalиттік бейтараптандырыш дұрыс қолданылған жағдайда техникалық қызмет көрсетуді қажет етпейді, сондықтан оны алып тастауга болмайды. Ауыстыру кезінде міндетті түрде қозғалтқыш үлгісіне сейкес келетін каталипттік бейтараптандырышты таңдаңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

Кatalиттік бейтараптандырышқа зақым келтірмей үшін келесі сақтық шараларды орындаңыз:

- > Этиденген бензинді және артық марганец пен күкірт мелшері бар бензинді пайдаланбаңыз.
- > Отын мелшері ете тәмен болғанда журуге тыйым салынады. Мұндай жағдайларда қозғалтқыш қиналап істейтін болады (ол тұрақсыз жұмыс істейді немесе толық қуатта жұмыс істемейді), бұл бейтараптандырыштың зақымдалуына әкеледі.
- > Қозғалтқышты жоғары айналымда

(5 минут және одан астам) ұзақ жұмыс істетүге тыйым салынады.

- > Қозғалтқыштың ақау белгілері болған кезде (мысалы, бірқалыпты іstemегендегенде немесе қозғалтқыш қуаты төмөнделгенде) жүрісті тоқтаңызы.
- > Қозғалтқыштың бір немесе бірнеше оталдыру білтесі болмаған кезде оны іске қосуға тыйым салынады.
- > Автокөлікті итеру немесе сүйрету арқылы қозғалтқышты оталдыруға тыйым салынады.
- > Мотор майын асыра құюға болмайды.
- > Бейтараптандырышқа соққы тигізбеніз.

Турбокомпрессор

Турбокомпрессор отын шығынын азайтады, қозғалтқыштың қуаты мен айналу моментін арттырады, пайдаланылған газдардағы күе мен оксинитридтер сияқты зиянды заттардың мелшерін азайтады.

Отын буын бақылау құрылғысы

Автокөлік жүйелері қалыпты жұмыс істегендеге отын буын бақылау құрылғысы отын буын қозғалтқышқа жаңдыруға жібере алады, бұл олардың атмосфераға шығарылуына жол бермейді.

Картер газдарын рециркуляциялау құрылғысы

Картер газдарын рециркуляциялау құрылғысы картердең газдарды (жанбаған отын буы, су буы, пайдаланылған газдар) келтекүйрі арқылы кіріс коллекторға бағыттайды, сейтіп олар қозғалтқыш цилиндрлерінде жанады. Осылайша, пайдаланылған газдардың мелшері азаяды және қозғалтқыштың үнемділігі артады.

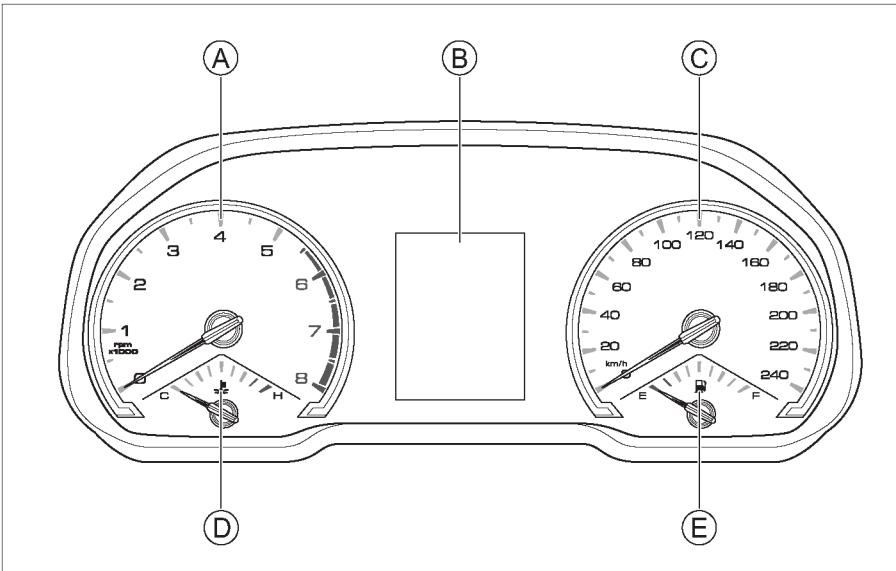
Борттық диагностика жүйесі

Қозғалтқыштың ақау индикаторы – борттық диагностика жүйесінің бөлігі. Борттық диагностика жүйесі орнатылған қозғалтқышты электрондық басқару модулі барлық ақау туралы ақпаратты (бірінші кезекте пайдаланылған газдардың шығарылуына байланысты қателер туралы) жазады. Сымды аккумулятор батареясынан ажыратқанда деректер жойылады, сондықтан тез диагноз қою

мүмкін болмайды. Сондықтан козғалтқыштың ақау индикаторының себебін іздеген кезде сымды аккумулятор батареясынан ажыратпаңыз.

Виртуалды аспаптар тақтасы

Шолу

B2213CF5F08A

- A Тахометр
- В Ақпарат орталығы
- С Спидометр
- Д Салқындау сүйықтығы температурасының көрсеткіші
- Е Отын деңгейінің көрсеткіші

Тахометр

Қозғалтқыштың істеп тұрған айналымдарын көрсетеді.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Егер тахометр көрсеткісі қызыл аймақта болса (яғни, қозғалтқыштың рұқсат етілген максималды айналымдарының мәнінен асып кетсе), қозғалтқышты одан әрі істетуге тығым салынады.
- > Тахометр көрсеткісі қызыл аймақта болғанда қозғалтқышты одан әрі істету оның жағдайына кері әсерін тигізеді және тіпті оны бұзуы мүмкін.

Спидометр

Жүріп келе жатқан қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

Салқындау сүйықтығы температурасының көрсеткіші

Қозғалтқыштың салқындау сүйықтығының болжамды температурасын көрсетеді.

⚠ Назар аударыңыз!

Егер көрсеткіш көрсеткісі қызыл аймаққа жақындаса, жылдамдықты дереу тәмендетіп, жол шығып кетіп, тексеру үшін тоқтау керек. Қозғалтқыштың салқындау сүйықтығының температурасы қалыпқа келгеннен кейінғанда қайта іске қосуға болады.

Отын деңгейінің көрсеткіші

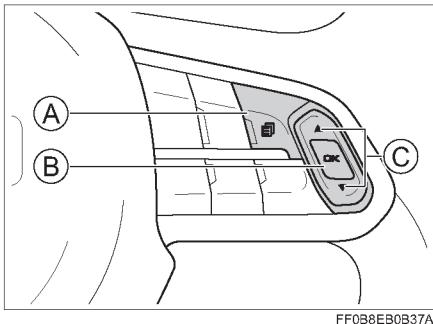
Отын багындағы отынның болжамды мөлшерін көрсетеді.

Пайдалы ақпарат

Автокөлік еністе ұзак жүргенде немесе көп бұрылғанда бак ішіндегі отын қозғалады, сондықтан көрсеткіштер тұрақсыз болуы мүмкін.

Рульдегі түймелер

- A «Мәзір/Артқа» түймесі
- B «OK» түймесі
- C «Қайта айналдыру» түймесі

«Мәзір/Артқа» түймесі

Мәзір терезелері арасында ауысу үшін түймесін басыңыз.
Екінші немесе үшінші деңгей мәзірінде түймесін басып, алдыңғы деңгей мәзіріне оралуга болады.

«OK» түймесі

«OK» түймесін басу арқылы келесі деңгейдегі мәзірге өтүге, көрсетіліп тұрған маңызды хабарларды жасыруға немесе белгіленген баптауларды растауға болады.
«OK» түймесін басып тұрып, барлық көрсетіліп тұрған хабарды жасыруға немесе автокөліктің қозғалысы туралы ақпаратты көрсететін қандай да бір терезедегі деректерді нәлдеуге болады.

«Қайта айналдыру» түймесі

немесе түймесін басу арқылы автокөліктің қозғалысы туралы деректерді, мәзір баптауларын, ескерту хабарларын және басқа да ақпаратты қарауға болады.

Жүргізу туралы деректер интерфейсі

Рульдегі түймелерін басу автокөліктің қозғалысы туралы деректер мәзірін ашады.

немесе түймесін басқанда қозғалыс деректері ауысады.

|i Пайдалы ақпарат

- > Мәзірде аралық жүрілген жол, сапар ұзақтығы, автокөліктің орташа жылдамдығы немесе отынның орташа шығыны туралы ақпарат болған кезде «OK» түймесін басу арқылы тиісті деректерді нәлдеуге болады.
- > «OK» түймесін басу арқылы В аралық жүрілген жолы/В сапар ұзақтығы және В орташа жылдамдығы/ В орташа отын шығыны туралы деректер мәзірінде тұрған кезде А аралық жүрілген жолы/A сапар ұзақтығы және А орташа жылдамдығы/A орташа отын шығыны туралы деректер мәзіріне өтүге болады.

Сандық спидометр

Ағымдағы қозғалыс жылдамдығын сандар түрінде көрсетеді.

Лездік отын шығыны

Жұмысалып тұрған отын шығыны туралы ақпаратты көрсетеді. Бұл деректер онтайтын отын шығының қамтамасыз өтүшін жүргізу мәнерін езгертуге көмектеседі.

Орташа отын шығыны

Деректердің соңғы нәлдеген сәттен басталған орташа отын шығының көрсетеді.

Жүріс қоры

Отын бағында қалған отын көлемін ескере отырып, автокөліктің жүріп өтеп алатын қашықтығы.

Егер жүріс қоры 50 км-ден аз болса, дисплейде «—» көрсетіледі.

|i Пайдалы ақпарат

- > Жүріс қоры әрбір отын қүйғаннан кейін қайта есептеледі.
- > Қалған отынның көлемін ескере отырып, автокөлік жүріп өтеп алатын қашықтық сайып келгенде жүргізу мәнері мен жол жағдайларына байланысты болады.
- > Егер аспаптар тақтасында индикаторы жанса, демек, автокөлік өлі де біршама қашықтықты еңсереп алады, бірақ отын қию қажет.

Аралық жүрілген жол

Деректердің соңғы рет нәлдеген сәттен басталған жүріп өткен жолды көрсетеді.

Орташа қозғалыс жылдамдығы

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

Сапар ұзақтығы

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған сапар ұзақтығын көрсетеді. Сапар ұзақтығы 99 сағат 59 минуттан асқан кезде есептегіш автоматты түрде нөлденеді.

Шина қысымын бақылау

Шина қысымы мен температурасы туралы ақпаратты көрсетеді.

Мәзір баптауларының интерфейсі

Рульдегі түймелерін басқанда баптаулар мәзірі ашылады.

немесе түймелерін басып, баптаулар мәзірінің тармақтары арасында ауысуға болады.

Жылдамдықты шектен асыру туралы ескерту баптаулары

«OK» түймесін басу арқылы жылдамдықты шектен асыру туралы ескертуді қосуға немесе сөндіруге болады.

Функция қосылған кезде немесе түймесін басу арқылы ескерту пайда болатын жылдамдықты орнатуға болады. Белгіленген жылдамдық мәндеріне жеткенде немесе одан асып кеткенде аспаптар тақтасында жылдамдықтың жоғары екендігі туралы ескерту пайда болады және автокөлікті басқару кезінде абай болу керек.

Қозғалыс туралы деректердің баптаулары

Қозғалыс деректері мәзірінде көрсетілген кейір тармақтарды жасыруға немесе ашуға болады.

Түймені басу арқылы аралық жүрілген жол, орташа отын шығыны, сапардың ұзақтығы және автокөліктің орташа жылдамдығы туралы деректерді нөлдеуге болады.

Ескертулердің дыбыс деңгейін баптау

немесе түймесін басу арқылы ескертулердің дыбыс деңгейін көбейтуге немесе азайтуға болады.

Қысымның өлшем бірліктері

Қысымның өлшем бірліктерін таңдауға болады.

Температураның өлшем бірліктері

Температураның өлшем бірліктерін таңдауға болады.

Отын шығынының өлшем бірліктері

Отын шығынының өлшем бірліктерін таңдауға болады.

Тілді баптау

Аспаптар тақтасында ақпарат көрсетілетін тілді таңдауға болады.

Техникалық қызмет көрсетуге дейін жүрілген жол

Сіз келесі техникалық қызмет көрсетуге дейінгі жүрілген жол туралы ақпаратты көре аласыз.

Бұл деректер тек дер кезінде техникалық қызмет көрсету қажеттілігін еске салу үшін қажет.

Зауыттық баптаулар

Ақпарат орталығы дисплейінде көрсетілген параметрлердің бір бөлігі зауыттық баптауларға қайтарылуы мүмкін.

Ескерту хабарлары

Көптеген ескерту хабарлары үшін аспаптар тақтасында жаңық индикаторы бар. Ескерту хабары пайда болған кезде тиісті индикатор да жанады.

Ескерту хабарларының басымдығы, автокөлік қозғалысы туралы деректерге қарағанда, жоғары тұрады, сондықтан оталдыру кезінде олар бірінші пайда болады.

Ескерту хабарларындағы нұсқаулар мен деректерді бұлжытпай орындаңыз. Егер белгілі бір нұсқау болмаса, тексеру үшін автокөлікті тоқтатыңыз немесе кенес алу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Назар аударының!

> Ескерту хабарларындағы ақпаратты елеусіз қалдыруға болмайды. Әйтпесе, автокөлік бұзылып, құрделі жөндеуді қажет етуі мүмкін.

> Егер ескерту индикаторы жанса, жағдайдың қауіпсіздігін алдын ала тексеріп алып, автокөлікті мүмкіндігінше тезірек тоқтатыңыз да, сервис орталығына хабарласыңыз.

Маңызды ескерту хабарлары

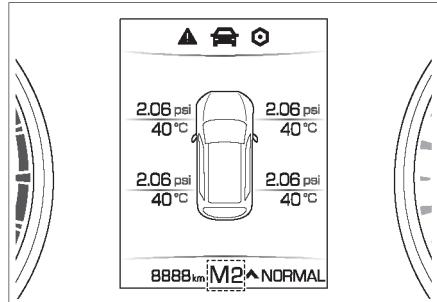
Бірнеше маңызды ескерту хабарлары болған кезде олар кезек-кезек, циклді түрде қайталаңады. Ескерту хабарының пайда болу себебі жойылған кезде олар жоғалады.

Рұльдегі «OK» түймесін басқанда маңызды ескерту хабарлары жасырылады (басып қалу көрсетіліп тұрған хабарды жасырады; басып тұру барлық хабарды жасырады). Сонымен қатар ақпарат орталығы дисплейінің жоғарғы жағында ескерту хабарының пайда болу себебі жойылмағанын еске салатын белгіше пайда болады.

Екінші дәрежелі ескерту хабарлары

Екінші дәрежелі ескерту хабарлары пайда болғаннан кейін бірнеше секунд өткенде олар автоматты түрде жоғалады. Осы сәтте ақпарат орталығы дисплейінің жоғарғы жағында хабарламаның пайда болу себебі жойылмағанын еске салатын белгіше фондық режимде пайда болады.

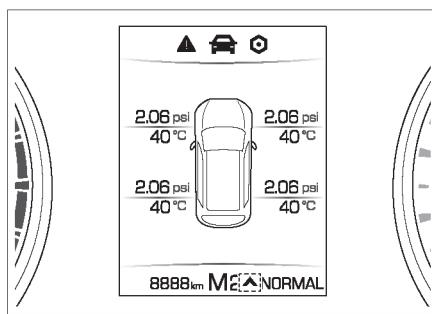
Қосылып тұрған беріліс туралы ақпарат

C82E844B71DC

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде болған кезде ақпарат орталығының дисплейі қосылып тұрған берілісті көрсетеді.

Берілісті ауыстыру қажеттігі туралы хабарлама

Егер жылдамдық жүргізуши таңдаған беріліске сәйкес келмese, ақпарат орталығының дисплейінде оны төмендешу немесе жоғарылату қажеттілігін еске салатын беріліс ауыстыру белгішесі пайда болады.

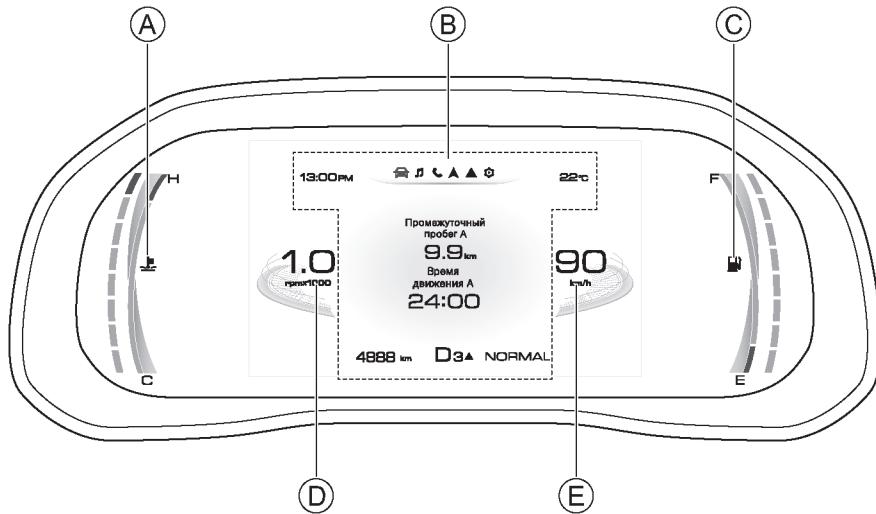
▲: жоғары беріліске ауысу қажеттілігі туралы көмексөз.

▼: теменгі беріліске ауысу қажеттілігі туралы көмексөз.

Шолу

2

Жүргізу

- A Салқындану сұйықтығы температурасының көрсеткіші
- B Ақпарат орталығы
- C Отын деңгейінің көрсеткіші
- D Тахометр
- E Спидометр

Салқындану сұйықтығы температурасының көрсеткіші

Қозғалтқыштың салқындану сұйықтығының болжамды температурасын көрсетеді.

⚠ Назар аударыңыз!

Егер температура көрсеткішінің көрсеткісі қызыл аймақ жақындаса, жылдамдықты дереу баяулатып, жол жиегіне шығып кетіп, тексеру үшін тоқтау керек. Қозғалтқыштың салқындану сұйықтығының температурасы қалыпқа келгеннен кейін ғана қайта іске қосуға болады.

Ақпарат орталығы

Уақытты, қозғалыс деректерін, ескерту хабарларын, сыртқы температураны және басқа ақпаратты көрсетеді.

Отын деңгейінің көрсеткіші

Отын бағындағы отынның болжамды мөлшерін көрсетеді.

ℹ Пайдалы ақпарат

Автокөлік еністе үзак жүргенде немесе көп бұрылғанда бак ішіндегі отын қозғалады, сондықтан көрсеткіштер тұрақсыз болуы мүмкін.

Тахометр

Қозғалтқыштың істеп тұрған айналымдарын көрсетеді.

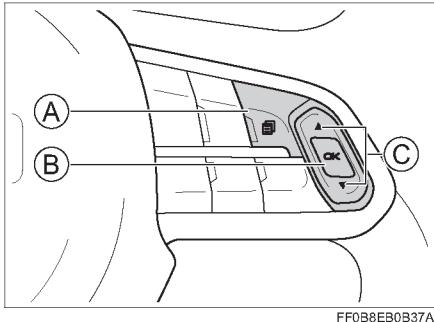
Пайдалы ақпарат

Егер тахометр көрсеткісі қызыл аймақта болса (яғни, қозғалтқыштың рұқсат етілген максималды айналымдарының мәнінен асып кетсе), қозғалтқышты одан әрі істетуге тыйым салынады.

Спидометр

Жүріп келе жатқан қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

Рульдегі түймелер

- A «Мәзір/Артқа» түймесі
- B «OK» түймесі
- C «Қайта айналдыру» түймесі

«Мәзір/Артқа» түймесі

Мәзір терезелері арасында ауысу үшін түймесін басыңыз.

Екінші немесе үшінші деңгей мәзірінде түймесін басып, алдыңғы деңгей мәзіріне оралуға болады.

«OK» түймесі

«OK» түймесін басу арқылы келесі деңгейдегі мәзірге өткө, көрсетіліп тұрған маңызды хабарларды жасыруға немесе белгіленген баптауларды растауға болады.

«OK» түймесін басып тұрып, барлық көрсетіліп тұрған хабарды жасыруға немесе автокөліктің қозғалысы туралы ақпаратты көрсететін қандай да бір терезедегі деректерді нөлдеуге болады.

«Қайта айналдыру» түймесі

▲ немесе ▼ түймесін басу арқылы автокөліктің қозғалысы туралы деректерді, мәзір баптауларын, ескертү хабарларын және басқа да ақпаратты қарауға болады.

Жүргізу туралы деректер интерфейсі

Рульдегі түймесін басу автокөліктің қозғалысы туралы деректер мәзірін ашады.

▲ немесе ▼ түймесін басқанда қозғалыс туралы деректердің терезелері ауысады.

Пайдалы ақпарат

«OK» түймесін басу арқылы В аралық жүрілген жолы/В сапар ұзақтығы және В орташа жылдамдығы/ В орташа отын шығыны туралы деректер мәзірінде тұрған кезде А аралық жүрілген жолы/А сапар ұзақтығы және А орташа жылдамдығы/А орташа отын шығыны туралы деректер мәзірінде өткө болады.

В аралық жүрілген жолы

Деректердің соңғы рет нөлдеген сәттен басталған жүріп өткөн жолды көрсетеді. В аралық жүрілген жол деректердің нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А аралық жүрілген жолы

Деректердің соңғы рет нөлдеген сәттен басталған жүріп өткөн жолды көрсетеді. Оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық тұрған кезде А аралық жүрілген жолы туралы деректер автоматтарты түрде нөлденеді.

В сапар ұзақтығы

Деректердің соңғы нөлдеген сәттен басталған сапар ұзақтығын көрсетеді. В сапар ұзақтығы туралы деректердің нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А сапар ұзақтығы

Деректердің соңғы нөлдеген сәттен басталған сапар ұзақтығын көрсетеді. Оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық тұрған кезде А сапар ұзақтығы туралы деректер автоматтарты түрде нөлденеді.

В орташа қозғалыс жылдамдығы

Деректердің соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

В орташа қозғалыс жылдамдығы туралы деректердің нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А орташа қозғалыс жылдамдығы

Деректердің соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық болған кезде А орташа қозғалыс жылдамдығы туралы деректер автоматтарты түрде нөлденеді.

В орташа отын шығыны

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа отын шығынын көрсетеді.

В орташа отын шығыны туралы деректерді нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А орташа отын шығыны

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа отын шығынын көрсетеді.

Оталдыру ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық болған кезде А орташа отын шығыны туралы деректер автоматтa түрde нөлденеді.

Лездік отын шығыны

Жұмсалып тұрған отын шығыны туралы ақпаратты көрсетеді. Бұл деректер онтайлы отын шығынын қамтамасыз ету үшін жүргізу мәнерін өзгертуге көмектеседі.

Жүріс қоры

Отын багында қалған отын көлемін ескере отырып, автокөліктің жүріп өте алатын қашықтығы.

Егер жүріс қоры 50 км-ден аз болса, дисплейде «—» көрсетіледі.

Пайдалы ақпарат

- > Жүріс қоры әрбір отын қүйғаннан кейін қайта есептеледі.
- > Қалған отынның көлемін ескере отырып, автокөлік жүріп өте алатын нақты қашықтық сайып келгенде жүргізу мәнері мен жол жағдайларына байланысты болады.
- > Егер аспаптар тақтасында индикаторы жанса, демек, автокөлік әлі де біршама қашықтықты енсере алады, бірақ отын қуоқ қажет.

Шина қысымын бақылау

Шина қысымы мен температурасы туралы ақпаратты көрсетеді.

Сандық спидометр

Ағымдағы қозғалыс жылдамдығын сандар түрінде көрсетеді.

Пайдалы ақпарат

«Динамикалық» тақырыбын таңдау кезінде сандық спидометр деректері бар терезе көрсетіледі.

Мәзір баптауларының интерфейсі

Рульдегі түймесін басқанда баптаулар мәзірі ашылады.

▲ немесе түймелерін басып, баптаулар мәзірінің тармақтары арасында ауысуға болады.

Жылдамдықты шектен асыру туралы ескерту баптаулары

«OK» түймесін басу арқылы жылдамдықты шектен асыру туралы ескертуді қосуға немесе сөндірге болады.

Функция қосылған кезде ▲ немесе түймесін басу арқылы ескерту пайда болатын жылдамдықты орнатуға болады.

Белгіленген жылдамдық мәндеріне жеткенде немесе одан асып кеткенде аспаптар тақтасында жылдамдықтың тым жоғары екендігі туралы ескерту пайда болады және автокөлікті басқару кезінде абай болу керек.

Негізгі тақырып баптаулары

▲ немесе түймесін басу арқылы негізгі тақырып түрін таңдауға болады.

Қозғалыс туралы деректердің баптаулары

Қозғалыс деректері мәзірінде көрсетілген кейір тармақтарды жасыруға немесе ашуға болады.

Түймені басу арқылы арапық жүрілген жол, орташа отын шығыны, сапардың ұзақтығы және автокөліктің орташа жылдамдығы туралы деректерді нөлдеуге болады.

Ескертулердің дыбыс деңгейін баптау

▲ немесе түймесін басу арқылы ескертулердің дыбыс деңгейін көбейтуге немесе азайтуға болады.

Өлшем бірліктерін баптау

Қысым, температура және отын шығынының өлшем бірліктерін баптауға болады.

Тілді баптау

Аспаптар тақтасында ақпарат көрсетілетін тілді таңдауға болады.

Зауыттық баптаулар

Ақпарат орталығы дисплейінде көрсетілген параметрлердің бір бөлігі зауыттық баптауларға қайтартылуы мүмкін.

Техникалық қызмет көрсетуге дейін жүрілген жол

Сіз келесі техникалық қызмет көрсетуге дейінгі жүрілген жол туралы ақпаратты көре аласыз.

Бұл деректер тек дер кезінде техникалық қызмет көрсету қажеттілігін еске салу үшін қажет.

Ескерту хабарлары

Көптеген ескерту хабарлары үшін аспаптар тақтасында жарық индикаторы бар. Ескерту хабары пайда болған кезде тиісті индикатор да жаңады.

Ескерту хабарларының басымдығы, автокөлік қозғалысы туралы деректерге қарағанда, жоғары тұрдады, сондықтан оталдыру кезінде олар бірінші пайда болады.

Ескерту хабарларындағы нұсқаулар мен деректерді бұлжытпай орындаңыз. Егер белгілі бір нұсқау болмаса, тексеру үшін автокөлікті тоқтатыңыз немесе көнеш алу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Ескерту хабарларындағы ақпаратты елеусіз қалдыруға болмайды. Әйтпесе, автокөлік бұзылып, күрделі жөндеуді қажет етіү мүмкін.
- > Егер ескерту индикаторы жанса, жағдайдағы қауіпсіздігін алдын ала тексеріп алып, автокөлікті мүмкіндігінше тезірек тоқтатыңыз да, сервис орталығына хабарласыңыз.

Маңызды ескерту хабарлары

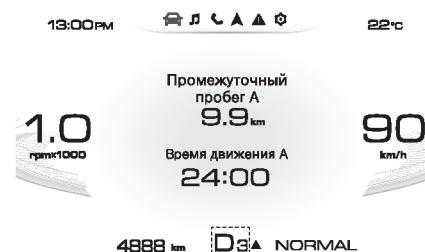
Бірнеше маңызды ескерту хабарлары болған кезде олар кезек-кезек, циклді тұрде қайталаңады. Ескерту хабарының пайда болу себебі жойылған кезде олар жоғалады.

Рульдегі «OK» түймесін басқанда маңызды ескерту хабарлары жасырылады (басып қалу көрсетіліп тұрған хабарды жасырады; басып тұру барлық хабарды жасырады). Сонымен қатар ақпараттық орталық дисплейінің жоғарғы жағында ескерту хабарының пайда болу себебі жойылмағанын еске салатын Δ белгішесі пайда болады.

Екінші дәрежелі ескерту хабарлары

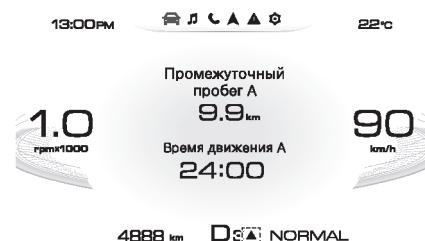
Екінші дәрежелі ескерту хабарлары пайда болғаннан кейін бірнеше секунд өткенде олар автоматты тұрде жоғалады. Осы сәтте ақпарат орталығы дисплейінің жоғарғы жағында хабардың пайда болу себебі жойылмағанын еске салатын $\square$ белгішесі фондық режимде пайда болады.

Қосылып тұрған беріліс туралы ақпарат

Оталдыру жүйесінің ажыратышы ON режимінде болған кезде ақпарат орталығының дисплейі қосылып тұрған берілісті көрсетеді.

Берілісті ауыстыру қажеттігі туралы хабарлама

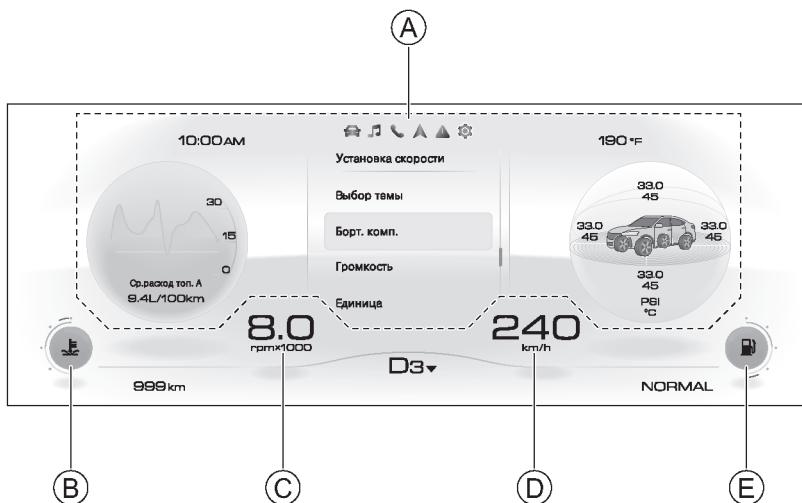
Егер жылдамдық жүргізуши таңдаған беріліске сәйкес келмесе, ақпарат орталығының дисплейінде оны төмендөту немесе жоғарылату қажеттілігін еске салатын беріліс ауыстыру белгішесі пайда болады.

$\blacktriangle$: жоғары беріліске ауысу қажеттілігі туралы көмексез.

$\blacktriangledown$: теменгі беріліске ауысу қажеттілігі туралы көмексез.

Виртуалды аспаптар тақтасы (2-тип)

Шолу

- A Ақпарат орталығы
- В Салқындану сұйықтығы температурасының көрсеткіші
- С Тахометр
- Д Спидометр
- Е Отын деңгейінің көрсеткіші

Ақпарат орталығы

Уақытты, қозғалыс деректерін, мультимедия жүйесінің мәзірін, сыртқы температураны және басқа ақпаратты көрсетеді.

Салқындану сұйықтығы температурасының көрсеткіші

Қозғалтқыштың салқындану сұйықтығының болжамды температурасын көрсетеді.

⚠ Назар аударыңыз!

Егер температура көрсеткішінің көрсеткісі қызыл аймақта болса, жылдамдықты дереу баяулаптып, жол жиегіне шығып кетіп, тексеру үшін тоқтау керек. Қозғалтқыштың салқындану сұйықтығының температурасы қалыпқа келгеннен кейін фана қайта іске қосуға болады.

Тахометр

Қозғалтқыштың істеп тұрған айналымдарын көрсетеді.

i Пайдалы ақпарат

Егер тахометр көрсеткісі қызыл аймақта болса (яғни, қозғалтқыштың рұқсат етілген максималды айналымдарының мәнінен асып кетсе), қозғалтқышты одан әрі істетуге тыйым салынады.

Спидометр

Жүріп келе жатқан қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

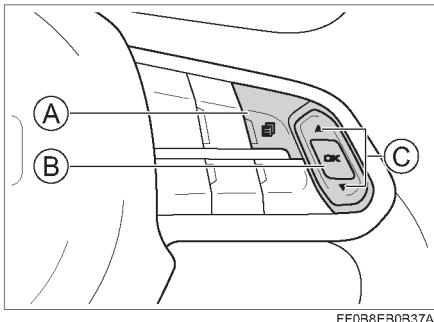
Отын деңгейінің көрсеткіші

Отын багындағы отынның болжамды мөлшерін көрсетеді.

Пайдалы ақпарат

Автокөлік еңісте ұзак жүргенде немесе көп бұрылғанда бак ішіндегі отын қозғалады, сондықтан көрсеткіштер тұрақсыз болуы мүмкін.

Рульдегі түймелер

FF0B8EB0B37A

- A «Мәзір/Артқа» түймесі
- B «OK» түймесі
- C «Қайта айналдыру» түймесі

«Мәзір/Артқа» түймесі

Мәзір терезелері арасында ауысу үшін түймесін басыңыз.

Екінші немесе үшінші деңгей мәзірінде түймесін басып, алдыңғы деңгей мәзіріне оралуга болады.

«OK» түймесі

«OK» түймесін басу арқылы келесі деңгейдегі мәзірге өтүге, көрсетіліп тұрған маңызды хабарларды жасыруға немесе белгіленген баптауларды растауға болады.

«OK» түймесін басып тұрып, барлық көрсетіліп тұрған хабарды жасыруға немесе автокөліктің қозғалысы туралы акпаратты көрсететін қандай да бір терезедегі деректерді нөлдеуге болады.

«Қайта айналдыру» түймесі

немесе түймесін басу арқылы автокөліктің қозғалысы туралы деректерді, мәзір баптауларын, ескертү хабарларын және басқа да акпаратты қарауға болады.

Жүргізу туралы деректер интерфейсі

Рульдегі түймелерін басу автокөліктің қозғалысы туралы деректер мәзірін ашады.

немесе түймесін басқанда қозғалыс туралы деректердің терезелері ауысады.

Пайдалы ақпарат

В аралық жүрілген жолы/В сапар ұзақтығы және В орташа жылдамдығы/ В орташа отын шығыны туралы деректер мәзірінде тұрған кезде «OK» түймесін басу арқылы А аралық жүрілген жолы/А сапар ұзақтығы және А орташа жылдамдығы/A орташа отын шығыны туралы деректер мәзірінде өтүге болады.

В/А жүргізу туралы деректері

В сапар ұзақтығы

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған сапар ұзақтығын көрсетеді.

В сапар ұзақтығы туралы деректерді нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А сапар ұзақтығы

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған сапар ұзақтығын көрсетеді.

Отaldыру жүйесінің ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық тұрған кезде А сапар ұзақтығы туралы деректер автоматтарты түрде нөлденеді.

В аралық жүрілген жолы

Деректерді соңғы рет нөлдеген сәттен басталған жүріп өткен жолды көрсетеді.

В аралық жүрілген жол деректерін нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А аралық жүрілген жолы

Деректерді соңғы рет нөлдеген сәттен басталған жүріп өткен жолды көрсетеді.

Отaldыру жүйесінің ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық тұрған кезде А аралық жүрілген жолы туралы деректер автоматтарты түрде нөлденеді.

В орташа қозғалыс жылдамдығы

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

В орташа қозғалыс жылдамдығы туралы деректерді нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А орташа қозғалыс жылдамдығы

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа қозғалыс жылдамдығын көрсетеді.

Отaldыру жүйесінің ажыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық болған кезде А орташа қозғалыс жылдамдығы туралы деректер автоматтарты түрде нөлденеді.

B/A отын шығыны туралы ақпарат

В орташа отын шығыны

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа отын шығынын көрсетеді.

В орташа отын шығыны туралы деректерді нөлдеу үшін рульдегі «OK» түймесін басып тұрыңыз.

А орташа отын шығыны

Деректерді соңғы нөлдеген сәттен басталған орташа отын шығынын көрсетеді.

Отaldыры ақыратқышы LOCK күйінде 4 сағаттан артық болған кезде А орташа отын шығыны туралы деректер автоматты түрде нөлденеді.

Лездік отын шығыны

Жұмсалып тұрған отын шығыны туралы ақпаратты көрсетеді. Бұл деректер онтайлы отын шығының қамтамасыз ету үшін жүргізу мәнерін өзгертуге көмектеседі.

Қозғалыс тиімділігі

Жүріс қоры

Отын бағында қалған отын көлемін ескере отырып, автокеліктің жүріп ете алатын қашықтығы.

Егер жүріс қоры 50 км-ден аз болса, дисплейде «—» көрсетіледі.

Пайдалы ақпарат

- > Жүріс қоры әрбір отын құйғаннан кейін қайта есептеледі.
- > Қалған отынның көлемін ескере отырып, автокелік жүріп ете алатын нақты қашықтық сайын келгенде жүргізу мәнері мен жол жағдайларына байланысты болады.
- > Егер аспаптар тақтасында индикаторы жанса, демек, автокелік елі де біршама қашықтықты енсереп алады, бірақ отын қуо қажет.

Шина қысымын бақылау

Шина қысымы мен температурасы туралы ақпаратты көрсетеді.

Сандық спидометр

Ағымдағы қозғалыс жылдамдығын сандар түрінде көрсетеді.

Мәзір баптауларының интерфейсі

Рульдегі түймесін басқанда баптаулар мәзірі ашылады.

▲ немесе ▼ түймелерін басып, баптаулар мәзірінің тармақтары арасында ауысуға болады.

Жылдамдықты шектен асыру туралы ескерту баптаулары

«OK» түймесін басу арқылы жылдамдықты шектен асыру туралы ескертуді қосуға немесе сендеруге болады.

Функция қосылған кезде **▲ немесе ▼ түймесін басу арқылы ескерту пайда болатын жылдамдықты орнатуға болады.** Белгіленген жылдамдық мәндеріне жеткенде немесе одан асып кеткенде аспаптар тақтасында жылдамдықтың тым жогары екендіргі туралы ескерту пайда болады және автокелікті басқару кезінде абай болу керек.

Негізгі тақырып баптаулары

▲ немесе ▼ түймесін басу арқылы негізгі тақырып түрін таңдауға болады.

Қозғалыс туралы деректердің баптаулары

Қозғалыс деректері мәзірінде көрсетілген кейір тармақтарды жасыруға немесе ашуға болады.

Түймені басу арқылы аралық жүрілген жол, орташа отын шығыны, сапардың ұзақтығы және автокеліктің орташа жылдамдығы туралы деректерді нөлдеуге болады.

Әлшем бірліктерін баптау

Қысым, температура және отын шығынының әлшем бірліктерін баптауға болады.

Тілді баптау

Аспаптар тақтасында ақпарат көрсетілетін тілді таңдауға болады.

Әз бетінше баптау

Ақпарат орталығы дисплейінің сол және он жағында мазмұнның көрсетілуін баптауға болады.

Зауыттық баптаулар

Ақпарат орталығы дисплейінде көрсетілген параметрлердің бір бөлігі зауыттық баптауларға қайтарылуы мүмкін.

Техникалық қызмет көрсетуге дейін жүрілген жол

Сіз келесі техникалық қызмет көрсетуге дейінгі жүрілген жол туралы ақпаратты көре аласыз.

Бұл деректер тек дер кезінде техникалық қызмет көрсету қажеттілігін еске салу үшін қажет.

Ескерту хабарлары

Көптеген ескерту хабарлары үшін аспаптар тақтасында жарық индикаторы бар. Ескерту хабары пайда болған кезде тиісті индикатор да жанады.

Ескерту хабарларының басымдығы, автокөлік қозғалысы туралы деректерге қарағанда, жоғары тұрады, сондықтан оталдыру кезінде олар бірінші пайда болады.

Ескерту хабарларындағы нұсқаулар мен деректерді бұлжытпай орынданызы. Егер белгілі бір нұсқау болмаса, тексеру үшін автокөлікті тоқтатыныз немесе кеңес алу үшін сервис орталығына хабарласыныз.

⚠ Назар аударыңыз!

- › Ескерту хабарларындағы акпаратты елеусіз қалдыруға болмайды. Әйтпесе, автокөлік бұзылып, күрделі жөндеуді қажет етіу мүмкін.
- › Егер ескерту индикаторы жанса, жағдайдаң қауіпсіздігін алдын ала тексеріп алып, автокөлікті мүмкіндігінше тезірек тоқтатыныз да, сервис орталығына хабарласыныз.

Маңызды ескерту хабарлары

Бірнеше маңызды ескерту хабарлары болған кезде олар кезек-кезек, циклді түрде қайталаңады. Ескерту хабарының пайда болу себебі жойылған кезде олар жоғалады. Рульдегі «OK» түймесін басқанда маңызды ескерту хабарлары жасырылады (басып қалу көрсетіліп тұрған хабарды жасырады; басып тұру барлық хабарды жасырады). Сонымен қатар акпараттық орталық дисплейінің жоғарғы жағында ескерту хабарының пайда болу себебі жойылмағанын еске салатын белгішесі пайда болады.

Екінші дәрежелі ескерту хабарлары

Екінші дәрежелі ескерту хабарлары пайда болғаннан кейін бірнеше секунд өткенде олар автоматты түрде жоғалады. Бір мезгілде акпарат орталығы дисплейінің жоғарғы белгілінде хабардың пайда болу себебі жойылмағанын ескертетін белгішесі фондық режимде пайда болады.

Қосылып тұрған беріліс туралы акпарат

Оталдыру жүйесінің ажыратқышы ОН режимінде болған кезде акпарат орталығының дисплейі қосылып тұрған берілісті көрсетеді.

Берілісті ауыстыру қажеттігі туралы хабарлама

Егер жылдамдық жүргізуши таңдаған беріліске сейкес келмесе, акпарат орталығының дисплейінде оны төмендету немесе жоғарылату қажеттілігін еске салатын беріліс ауыстыру белгішесі пайда болады.

▲ : жоғары беріліске ауысу қажеттілігі туралы көмексез.

▼ : төменгі беріліске ауысу қажеттілігі туралы көмексез.

Аспаптар тақтасындағы индикаторлар

Индикаторлар, ескертуші жарық сигналдары

- Оталдыру жүйесінің ақыратқышы ON режимінде аудықсандада кейбір көрсеткіштер немесе апattyқ индикаторлар біраз уақыт жануы мүмкін. Бұл жүйелер өзін-өзі диагностикалайтынын және ақаулы емес екенін көрсетеді.
- Автокөліктің конфигурациясына байланысты аспаптар тақтасында орналаспайтын көрсеткіштер де жануы мүмкін.

Бұрылыс көрсеткіштерінің индикаторлары

Сол жақ бұрылыс көрсеткіші жұмыс істеген кезде сол жақ бұрылыс индикаторы жанады. Оң жақ бұрылыс көрсеткіші жұмыс істеген кезде оң жақ бұрылыс индикаторы жанады. Апattyқ сигнал беру жүйесі косылған кезде бұрылыс көрсеткіштері мен олардың индикаторлары бірге жанып сөнеді.

⚠ Назар аударыңыз!

Бұрылыс индикаторы тез жыпылықтаса, бұл әдтте бұрылыс көрсеткіші зақымданғанын және оны мүмкіндігінше тезірек ауыстыру керектігін білдіреді. Әйтпесе, басқа жүргізушілер сіздің сигналыңызды көрмей қалады.

Жарықты қосу индикаторы

Қосылып тұрған құрамдастан жарық қосқышының индикациясы.

Габарит шамдарының индикаторы

Алдыңғы және артқы габарит жарықтарының және нөмір белгісінің көмескі жарықының қосылу индикациясы.

Шалғай жарық индикаторы

Жанып тұрған индикатор шалғай жарықтың қосылып тұрғанын көрсетеді.

Алдыңғы

тұман

фараларының индикаторы
Жанып тұрған индикатор алдыңғы тұман фараларының қосылып тұрғанын көрсетеді.

Артқы тұман шамдарының индикаторы

Жанып тұрған индикатор артқы тұман шамдарының қосылып тұрғанын көрсетеді.

Тағылмаған қауіпсіздік белбеуінің индикаторы

Жүргізуши немесе алдыңғы жолаушы қауіпсіздік белбеуінің тағылмағанын көрсетеді.

Ашық есік индикаторы

Бұл индикатор қосылып тұrsa, демек автокөлік есіктері, жұсалғыш есірі немесе капот қақпағы ашық немесе толық жабайлмаған.

Тұрақ тежегішінің индикаторы

Тұрақ тежегішінің қосылып тұрғанын білдіреді.

Индикатордың жыпылықтауы тежегіш дискілердің қызып кеткенін немесе жол төсемінің шамадан тыс еністігін және автокөліктің сырғу қатерін білдіреді.

Бұл жағдайда тежегіш педалін басып, автокөлікті мүмкіндігінше тезірек тегіс жерге қойыңыз.

Тұрақ тежегіші ақауының индикаторы

Жанып тұрған индикатор тұрақ тежегіші жүйесінің ақауын білдіреді.

Автокөлікті бір орында ұстап тұру индикаторы

Индикатордың сары түсі автокөлікті бір орында ұстап тұру жүйесі дайын режимде екенін көрсетеді.

Жасыл түсті индикатор автокөлікті бір орында ұстап тұру функциясының қосулық күйін көрсетеді.

Тежегішті блоктау жүйесіңін индикаторы

Тежегішті блоктау жүйесінің ақауы пайда болған кезде жанады. Бұл жағдайда сервис орталығына жүгініңіз.

Бұл индикатор жаңып тұрган кезде тежеу жүйесі тежегішті блоктау функциясының істейді.

Тежеу жүйесіңін ақауының индикаторы

Жаңып тұрган индикатор тежегіш сүйкіткіштің төмен деңгейін немесе тежеу жүйесіндегі күшін тарату жүйесінде ақау бар екенін көрсетеді.

Автокөліктің тезірек қауіпсіз жерге тоқтатып, сервис орталығына хабарласыңыз. Әйтпесе, ауыр апат орын алуды мүмкін.

Электрондық тұрақтандыру жүйесінің индикаторы

Жынылықтайтын индикатор электрондық тұрақтандыру жүйесінің қосулы күйін көрсетеді.

Жаңып тұрган индикатор электрондық тұрақтандыру жүйесінде ақаудың бар екенін көрсетеді.

Электрондық тұрақтандыру жүйесінің сөну индикаторы

Жаңып тұрган индикатор электрондық тұрақтандыру жүйесінің сөндірілгенін көрсетеді.

Әрден түсуге көмектесетін жүйенің индикаторы

Жаңып тұрган индикатор әрден түсуге көмектесетін жүйенің қосылғанын білдіреді.

Жынылықтайтын индикатор әрден түсуге көмектесетін жүйенің жұмыс істеп тұрганын білдіреді.

Круиз-контроль жүйесінің индикаторы

Жаңып тұрган индикатор круиз-контроль жүйесінің қосылып тұрганын білдіреді.

Салқындату сүйкіткіштің қызып кету индикаторы

Жаңып тұрган индикатор салқындату сүйкіткіштің қызып кеткенін көрсетеді. Ол жаңып тұrsa, автокөлікті тоқтатыңыз. Әйтпесе, қозғалтқыш закымдалуы мүмкін.

Төмен отын деңгейінің индикаторы

Жаңып тұрган индикатор отын деңгейінің төмөндігін көрсетеді. Егер ылдада жүргенде немесе бұрылғанда бак ішінде отын қозғалатын болса, онда бұл көрсеткіш те жануы мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

Отын деңгейі ете төмен көлік құралын басқаруға тыым салынады. Әйтпесе, шығарындыларды бақылау жүйесі мен қуат көзі жүйесі отынның жетіспеуіне байланысты закымдалуы мүмкін.

Шина қысымын бақылау жүйесінің индикаторы

Дыбыс сигналымен бірге жаңып тұрган индикатор шинаның қысымы тым төмөн немесе температура тым жоғары екенін көрсетеді. Бұл жағдайда тексеру үшін көлікті тоқтатып, қызмет көрсету орталығына хабарласыңыз. Бұл индикатор біраз уақыт бойы жынылқтаса және одан әрі жаңып тұrsa әрі дыбыс сигналмен сүйемелденсе, шина қысымын бақылау жүйесінде ақау барын білдіреді.

Аккумулятор батареясы зарядының индикаторы

Егер қозғалтқышты оталдырғаннан кейін индикатор жанса, бұл аккумулятор батареясының заряды жүйесінде ақау барын білдіреді. Автокөлікті тезірек қауіпсіз жерге тоқтатып, сервис орталығына хабарласыңыз.

Қозғалтқыш ақауының индикаторы

Егер қозғалтқышты оталдырғаннан кейін индикатор жанса, бұл қозғалтқышта пайдаланылған газдар сапасына әсер ететін ақау бар екенін білдіреді. Бұл жағдайда сервис орталығына жүгініңіз.

Пайдалы ақпарат

Егер отын багының қақпағы орнына орнатылмаса, осы индикатор жануы мүмкін.

Қозғалтқышқа қызмет көрсету қажеттілігінің индикаторы

Жанып тұрган индикатор қозғалтқышта пайдаланылған газды шығару жүйесімен байланысты емес ақаудың бар екенін білдіреді. Бұл жағдайда сервис орталығына жүгініңіз. Жыптылтықтайтын индикатор иммобилайзерде ақау барын көрсетеді. Бұл жағдайда сервис орталығына жүгініңіз.

Май индикаторы

Жанып тұрган индикатор мотор майының жетіспейтінін көрсетеді. Бұл жағдайда автокөлікті мүмкіндігінше тезірек қауіпсіз жерге тоқтатып, қозғалтқышты өшіріңіз. Кері жағдайда қозғалтқыш бөлшектеріне үлкен зақым келуі мүмкін. Қозғалтқыш тоқтағаннан кейін бірнеше минуттан соң май деңгейін тексеріп, қажет болған жағдайда оны құйыңыз. Егер май мөлшері жеткіліксіз болып, индикатор бұрынғысынша жанып тұrsa, сервис орталығына жүгініңіз.

Автоматтық беріліс қорабының қызып кету индикаторы

Жанып тұрган индикатор автоматтық беріліс қорабындағы майдың жоғары температурасын көрсетеді (қозғалысты еңістікте жиі бастау, газ педалін толық басып, қозғалысты бастау және басқа да әрекеттер осы жарық сигналын пайда болдыруы мүмкін). Автокөлікті мүмкіндігінше тезірек қауіпсіз жерге тоқтатып, қозғалтқышты бос жүріспен істептіп койып, беріліс қорабын салқындуату үшін тұрақ тежегішін пайдалану керек. Егер осы операцияларды орындағаннан кейін индикатор сөнбесе, сервис орталығына хабарласыңыз.

Қауіпсіздік жастықтары ақауының индикаторы
Жаңын тұрған индикатор қауіпсіздік жастықтары жүйесінде ақау барын белдіреді. Бұл жағдайда сервис орталығына жүгініз.

Руль күшеткіші ақауының индикаторы

Жаңын тұрған индикатор руль күшеткішіндеге ақау бар екенін белдіреді. Осы кезде көлікті қауіпсіз жерге тоқтатып, қозғалтқышты сөндіру керек, содан кейін оны қайта отаудырып, руль механизмі күшеткішінің жұмысын тексеру керек. Егер руль механизмінің күшеткіші қалыпты жұмыс істесе, рульді тірелгенше солға бұрылған күйде 2 секунд ұстап тұрыңыз, содан кейін рульді онға тірелгенше бұрып, 2 секунд ұстап тұрыңыз. Ескертуші жарық сигналы сөнүттіс. Егер ол әлі де сөнбесе, тексеру және жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін деру сервис орталығына хабарласу керек.

⚠ Ескерту

Бұл индикатор жанған кезде электр күшеткіші бар руль жүйесінің жұмысы тоқтайды. Бұл уақытта рульді бұруға көп күш салу керек. Тексеру және жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Бейімделетін круиз-контроль жүйесінің индикаторы
Ақ жарықпен жанған индикатор бейімделетін круиз-контроль жүйесінің қосылғанын және оның жұмысқа дайын режимде тұрғанын белдіреді.

Жасыл жарықпен жаңын тұрған индикатор бейімделетін круиз-контроль жүйесінің іске қосылғанын және круиз-контроль жылдамдығы сәтті орнатылғанын көрсетеді.

Бейімделетін круиз-контроль жүйесінің ақауы туралы ескертуші жарық сигналы

Жаңын тұрған индикатор бейімделетін круиз-контроль жүйесінде ақау бар екенін белдіреді. Бұл жағдайда бейімделетін круиз-контроль жүйесін өшірініз және тексеру және жөндеу үшін мүмкіндігінше төзірек сервис орталығына хабарласыңыз.

Соқтығысу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету функциясының индикаторы

Жасыл жарықпен жанған индикатор соқтығысу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету функциясы қосылғанын және оның қалыпты жұмыс істейтінін көрсетеді.

Қызыл жарықпен жаңын тұрған индикатор соқтығысу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету функциясының бузылғанын белдіреді. Бұл жағдайда тексеру және жөндеу үшін мүмкіндігінше төзірек сервис орталығына хабарласыңыз.

Таңдалған жол қатарынан ауытқу индикаторы

Жасыл түспен жанған индикатор таңдалған жол қатарынан ауытқу туралы ескерту функциясы қосылғанын көрсетеді.

Қызыл түспен жанған индикатор таңдалған жол қатарынан ауытқу туралы ескерту функциясында ақау бар екенін білдіреді. Бұл жағдайда оны сөндіріп, тексеру және жөндеу үшін мүмкіндігінше тезірек сервис орталығына хабарласу қажет.

Жол қатарымен жүргүгө көмектесетін жүйенің индикаторы

Жасыл түспен жанып тұрған индикатор жол қатарын сақтау функциясы және (немесе) автокөлікті жол қатарында сақтау функциясы қосылып тұрғанын және қалыпты жұмыс істейтін көрсетеді.

Қызыл түспен жанатын индикатор жол қатарымен жүргүгө көмектесетін жүйеде ақау барын білдіреді. Бұл жағдайда жол қатарын сақтау функциясын және автокөлікті жол қатарында үстаяу функциясын сөндіріп, сервис орталығына дереу хабарласып, ақауды тексерту және жөндету қажет.

3

Аудиовизуалды жүйе

Назар аударыңыз 132

Бас мультимедиа
құрылғысы 133

Қауіпсіздік

- > Жүйенің қызметін пайдаланған кезде бұл сіздің назарыңызы басқа нәрселерге аудармайтынына және қауіңіз жүргізуізге кедергі келтірмейтініне көз жеткізу керек. Автокөлікті басқару кезіндегі басты нәрсе — қауіпсіздік. Жол қозғалысының барлық ерекесін бұлжыттай орындаңыз.
- > Автокөлікті жүргізу кезінде жүргізушіге аудиовизуалды жүйені басқаруға тыыйым салынады. Дыбыс деңгейін баптағанда дыбыс аланатпайтында және қозғалыс қауіпсіздігіне әсер етпейтіндей болуы керек.
- > Жүйені тек занда рұқсат етілген аймактардаға пайдалануға болады. Кейбір елдер мен өнірлердің нормативтік актілерінде жүргізушінің көз алдында тұрған дисплейді пайдалануға тыыйым салынған.
- > Жүйені бөлшектеуге немесе қайта орнатуға тыыйым салынады.
- > Жүйеде ақаулар пайда болған жағдайда оны пайдалануды дереу тоқтатып, сервис орталығына хабарласыңыз. Оны өз бетінше жөндеуге үзілді-кесілді тыыйым салынады.

Пайдалану

- > Автокөлік қозғала бастаған кезде кейбір функциялар қауіпсіздік мақсатында қолжетімді болмайды.
- > Тақтадағы түймелер мен реттегіштерді күшпен баспаңыз.
- > Дисплейді баспаңыз және оны өткір заттармен сызбаныз.
- > Дисплейді тазарту үшін абразивті тазартқыш заттарды және органикалық ерітіштері бар жуғыш заттарды пайдаланбаңыз.
- > Кескін дірілдеп тұrsa, дисплейді үрманыз.

Радио

Автокөлік жүріп келе жатқанда әртүрлі жол, ауа райы шарттары және басқа жағдайлар кедергі келтіруі немесе радиосигналдар қабаттасуы мүмкін, сонымен катар радиостанцияның баптаптуына кедергі келтіруі мүмкін.

USB-жинақтағыштар

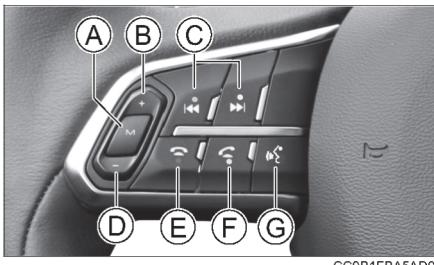
USB-жинақтағыштардың түрлері көп болғандықтан, жүйенің барлық үқсас

құрылғымен үйлесімділігіне кепілдік беру мүмкін емес.

Bluetooth

- > Түрлі функциялары бар мобилді телефондардың көптеген маркалары бар болғандықтан, жүйенің олардың барлығымен үйлесімді болатынына кепілдік беру мүмкін емес.
- > Bluetooth құрылғыларын іздеу кезінде мобилді телефон аудиовизуалды жүйені таппаса, телефондағы Bluetooth қызметін қайта іске қосып, құрылғыны қайтадан іздеңіз.
- > Bluetooth қосылышын орнату мүмкін болмаса, телефонмен байланысқан Bluetooth құрылғылары тізіміндегі барлық құрылғыны алып тастап, әрекетті қайталаңыз.
- > Bluetooth қызметін пайдалану кезінде ақаулар пайда болса, оны өшіріп, қайта қосыңыз.

Рульдегі түймелер

- A Дыбыс көзін ауыстыру түймесі
- B Дыбыс деңгейін арттыру түймесі
- C Ауди түймелері
- D Дыбыс деңгейін азайту түймесі
- E Қоңырауды аяқтау түймесі
- F Қіріс қоңырауын қабылдау түймесі
- G Мобилді телефонмен байланыстыру түймесі

Дыбыс көзін ауыстыру түймесі

Дыбыс көзін ауыстыру үшін «M» түймесін басыңыз. Дыбысты өшіру үшін басып тұрыңыз, ал дыбысты қосу үшін қайта басыңыз.

Дыбыс деңгейін басқару түймелері

Дыбыс деңгейін арттыру үшін + түймесін басыңыз. Осы түймені басып тұрып, дыбыс деңгейін үздікіз арттыруға болады. Дыбыс деңгейін азайту үшін - түймесін басыңыз. Осы түймені басып тұрып, дыбыс деңгейін үздікіз азайтуға болады. Дыбыс деңгейін түймелермен реттеген кезде дыбыссыз режим өshedі.

Ауди түймелері

Радиоқабылдағыш режимиінде қолжетімді радиостанцияларды іздеу үшін ◀ немесе ► түймесін басыңыз.

Мультимедиа режимінде музикалық фрагменттерді ауыстыру үшін ◀ немесе ► түймесін басыңыз.

Қоңырауды аяқтау түймесі

Bluetooth арқылы қіріс қоңырауы келгенде қоңырауды қабылдамай тастау үшін ☎ түймесін басыңыз.

Қоңырауды аяқтау үшін сөйлесу кезінде ☎ түймесін басыңыз.

Кіріс қоңырауын қабылдау түймесі

Bluetooth интерфейсіне ету үшін ☎ түймесін басыңыз.

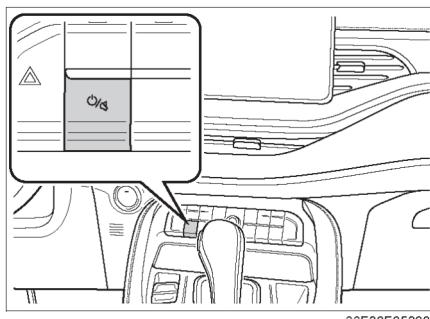
Bluetooth арқылы қіріс қоңырауы келгенде қоңырауды қабылдау үшін ☎ түймесін басыңыз.

Борттық компьютер мен мобилді телефон байланысын дауыспен басқару

Мобилді телефонды қосқаннан кейін борттық компьютер мен телефонның байланысын дауыспен басқаруға ету үшін рульдегі ☎ түймесін басыңыз. Түймені қайта басқан кезде көрсетілген құрылғылардың байланысын дауыспен басқару режимінен шығуға болады.

«Қосу/Дыбыссыз» түймесі

«Қосу/Дыбыссыз» түймесінің орналасуы кескінде көрсетілген

Түймені пайдаланып, дыбыссыз режимді қосуға және өшіруге болады.

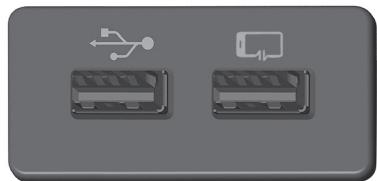
Түймені шамамен 2 секунд басып тұрып, экранды өшіруге болады. Көрсетілген уақыт ішінде түймені қайта басып тұрып немесе дисплейдегі кез келген нұктені түрттіп, экранды қосуға болады.

Түймені шамамен 10 секунд басып тұрып, жүйені қайта іске қосуға болады. Автокелікті қауіпсіз жерге тоқтатқаннан кейін жүйені қайта іске қосыңыз.

Сыртқы жалғанатын жабдық

USB-порттар

Автокөлік көмекші аспаптар тақтасының сол жағында орналасқан еki USB-порттен жабдықталған.

C6A97CE785F8

Сол жақ порт – USB2 деп, ал оң жақ порт USB1 деп белгіленген.

i Пайдалы ақпарат

- › Сыртқы жабдықтың кіріс ағытпа арқылы сенімді түрде қосылғанына көз жеткізіңіз.
- › Жүйенің жабдықты тану қатесі мен басқада қателер орын алмауы үшін ойнату кезінде жабдықты шығарып алуға тыым салынады.

Тасығыштардың техникалық деректері

Бұл жүйе келесі пішімдерді қолдайды:

Тасығыш	Стандарт
USB	FAT16, FAT32, NTFS файл жүйесі бар USB құрылғылары
Bluetooth	Bluetooth A2DP дыбыс жабдығы, Bluetooth 4.2 + EDR және AVRCP 1.4 нұсқасы

Файлдардың пішімі

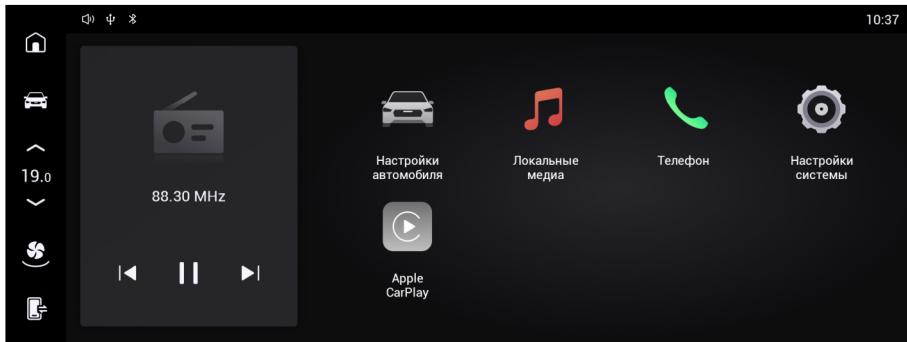
Бұл жүйе келесі пішімдерді қолдайды:

Файлдар	Пішімі
Аудио	MP3, WMA, AAC, APE, WAV
Бейне	ASF, MP4, MOV, MKV, AVI, 3GP, FLV, RMVB
Кескіндер	BMP, JPEG, PNG, TIF, SGI, PCX

i Пайдалы ақпарат

Файл сипаттамалары, файлдардың пішімі, файлдарды жазу үшін қолданылатын бағдарламалар, ойнату шарттары, жад құрылғылары сиякты және т.б. әртүрлі факторлар файлдың ойнатылуына мүмкіндік бермеуі мүмкін.

Мәзір интерфейсі

Бас мәзір интерфейсі

Бас мәзір интерфейсіне өту үшін түймесін тұртіңіз.

Автокөлік баптаулары түймесі

Автокөлік баптаулары интерфейсіне өту үшін түймесін немесе «Автокөлік баптаулары» түймесін тұртіңіз.

Жергілікті тасығыштар

Жергілікті ақпарат тасығыштары интерфейсіне өту үшін «Жергілікті тасығыштар» түймесін тұртіңіз.

Телефон

Телефон интерфейсіне өту үшін «Телефон» түймесін тұртіңіз.

Bluetooth қосылмаған болса, Bluetooth баптаулары интерфейсіне өтіңіз.

Жүйе баптаулары

Жүйе баптаулары интерфейсіне өту үшін «Жүйе баптаулары» түймесін тұртіңіз.

Android Auto

Android Auto интерфейсіне өту үшін «Android Auto» түймесін тұртіңіз.

Телефонды Android операциялық жүйесімен автокөліктің USB1 портына (белгішесімен белгіленген) телефонның USB кабелі арқылы жалғаған кезде Android Auto интерфейсіне автоматты тұрдеді өту орындалады.

Android Auto қолданбасынан шығу үшін USB кабелін ағытыңыз.

Пайдалы ақпарат

- > Android операциялық жүйесі орнатылған телефонда Android Auto қолданбасы болмаса, оны Google Play қолданбалар дүкенінен жүктеп, телефонға орнатуға болады.
- > Телефондарда орнатылған операциялық жүйелердің және олардың нұсқаларының үйлесімділік сипаттамалары ертүрлі болғандықтан, Android операциялық жүйесі орнатылған кейбір телефондар Android Auto функциясын қолдамауы мүмкін.
- > Телефонды Android Auto жүйесіне қосқан кезде телефондағы Bluetooth арқылы сөйлесу функциясы қолжетімді болмайды. Android Auto жүйесіндегі телефон функцияларын пайдаланыңыз.

Apple CarPlay

Apple операциялық жүйесі орнатылған телефон автокөліктің USB1 портына (✉ белгісімен белгіленген) телефонның USB кабелі арқылы жалғанады. Apple CarPlay интерфейсіне ету үшін Apple CarPlay түймесін тұртіңіз. Apple CarPlay интерфейсінен шығу үшін USB кабелін ағытыңыз.

Пайдалы ақпарат

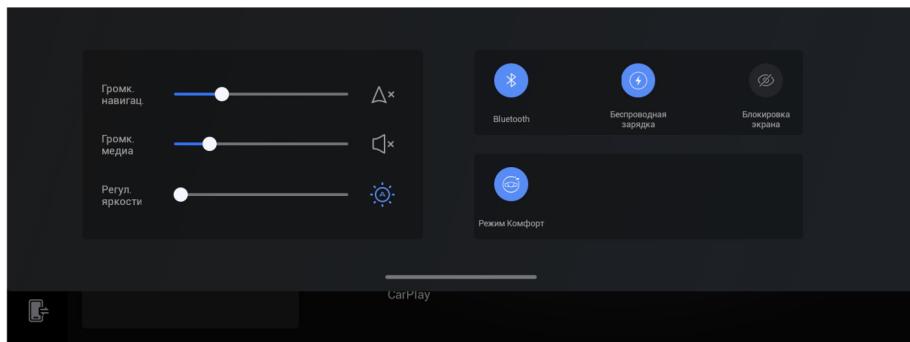
- > Телефондарда орнатылған операциялық жүйелердің және олардың нұсқаларының үйлесімділік сипаттамалары әртүрлі болғандықтан, Apple операциялық жүйесі орнатылған кейбір телефондар Apple CarPlay функциясын қолдамауы мүмкін.
- > Телефонды Apple CarPlay жүйесіне қосқан кезде телефондағы Bluetooth жүйесі арқылы сөйлесу функциясы қолжетімді болмайды. Apple CarPlay жүйесіндегі телефон функцияларын пайдаланыңыз.

Кондиционер және орындық баптаулары интерфейсі

Сол жақта орналасқан үрлеу түймесін тұртіп, кондиционер мен орындық баптаулары терезесін шығаруға болады. Бұл интерфейс кондиционердің жұмыс режимін, сондай-ақ орындықтарды жылдыту және үрлеу режимдерін баптауга мүмкіндік береді.

Тез реттеу тақтасы

Көптеген интерфейсте экранды жоғарыдан төменге қарай сырғыту арқылы тез реттеу тақтасын ашуға болады.

Дыбыс пен жарық деңгейін реттеу

Дыбыс немесе жарық деңгейін қажетті деңгейге дейін реттеу үшін жүгірткіні тұртіп, сырғытыңыз.

түймесін тұрту арқылы дыбыссыз навигация функциясын қосуға немесе өшіруге болады.

түймесін тұрту арқылы медиафайлдармен дыбыссыз жұмыс функциясын қосуға немесе өшіруге болады.

түймесін тұрту арқылы жарық деңгейін автоматты түрде реттеу функциясын қосуға немесе өшіруге болады.

Тез реттеу аудионың қосқышы

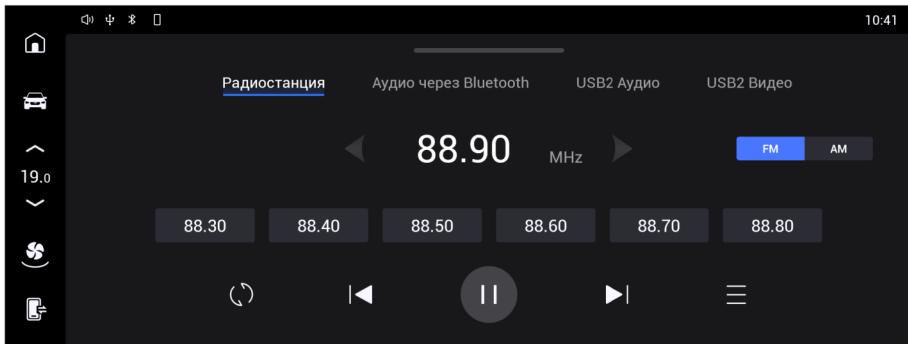
Аудионың қосқыштың өзін түрткенде белгілі бір функцияны орындау, аудионың қосы, іске қосу немесе өшіру мүмкін болады.

Жергілікті тасығыштар

Жергілікті ақпарат тасығыштары интерфейсіне, соның ішінде жергілікті радиостанцияларға, Bluetooth арқылы аудио ойнатуға, USB арқылы аудио ойнатуға және USB арқылы бейне ойнатуға өту үшін мәзір интерфейсіндегі «Жергілікті тасығыштар» түймесін түртіңіз.

Жергілікті радиостанциялар

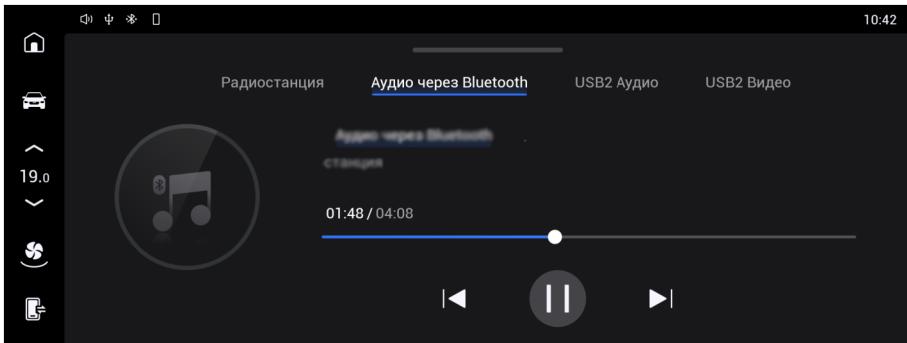
Жергілікті радиостанциялар интерфейсіне өту үшін жергілікті ақпарат тасығыштары интерфейсінің жоғарғы жағында орналасқан жергілікті радиостанциялар түймесін түртіңіз.

- › «FM» түймесін тұрту арқылы FM диапазонына аудиусуға болады. «AM» түймесін тұрту арқылы AM диапазонына аудиусуға болады.
- › Қабылданып тұрған радиостанцияны таңдаулыларға қосу үшін + түймесін түртіңіз, содан кейін оның жиілігі көрсетіледі. Бұл түймені басып тұру арқылы осы радиостанцияны таңдаулылардан алып тастауға болады.
- › Радиостанцияларды сканерлеу және радиостанциялар тізімін жаңарту үшін ⌂ түймесін түртіңіз.
- › Ойнатуды тоқтатып қою үшін || түймесін түртіңіз. ► түймесін түртіп, ойнатуды жалғастыруға болады.
- › Алдыңғы қабылданған радиостанцияға өту үшін |◀ түймесін түртіңіз. ▶| түймесін түртіп, келесі қабылданып тұрған радиостанцияға өтүге болады.
- › Радиостанциялар тізімінің интерфейсіне өту үшін ≡ тізіммен жұмыс істеге түймесін түртіңіз. Осы кезде жиілік диапазоны жаңартылған радиостанциялар тізімі көрсетіледі.

Bluetooth арқылы аудио ойнату

Bluetooth арқылы аудио ойнату интерфейсіне өту үшін жергілікті ақпарат тасығыштары интерфейсіндегі «Bluetooth арқылы музика ойнату» түймесін түртіңіз. Bluetooth жалғанбаған болса, алдымен Bluetooth арқылы байланыс орнатыңыз.

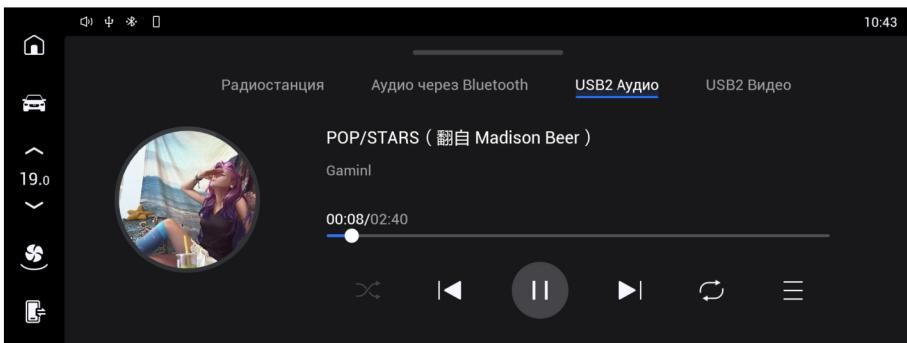
- > Алдыңғы музикалық үзіндіге өту үшін ⏪ түймесін түртіңіз. ► түймесін түртіп, келесі музикалық үзіндіге өтуге болады.
- > Ойнатуды тоқтатып қою үшін || түймесін түртіңіз. ► түймесін түртіп, ойнатуды жалғастыруға болады.

Пайдалы ақпарат

- > Bluetooth құрылғылары қолдайтын Bluetooth аудиопротоколдары нұсқаларында айырмашылық болғандықтан, қолжетімді аудио ойнату функциялары да әртүрлі болуы мүмкін.
- > Bluetooth арқылы аудио ойнату кезінде мобиЛЬДІ телефонға кіріктірілген ойнатқышты пайдаланыңыз. Аудиомазмұны жүктелген ойнатқышты пайдалану кезінде ақаулар болуы мүмкін.

Аудиофайлды USB арқылы ойнату

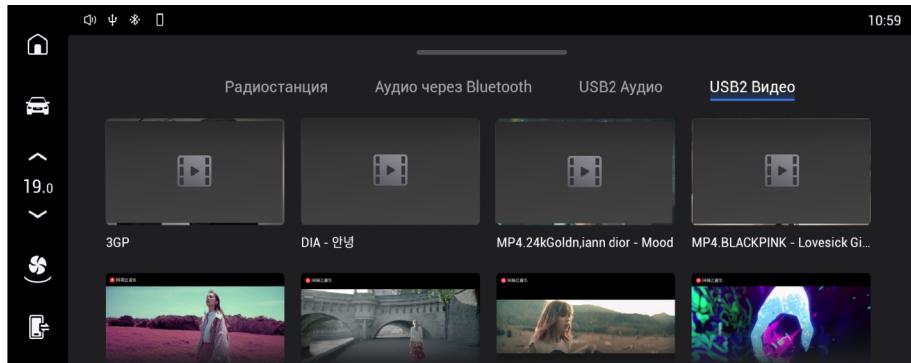
Аудиофайлды USB арқылы ойнату интерфейсіне өту үшін жергілікті ақпарат тасығыштары интерфейсіндегі «USB арқылы музика ойнату» түймесін түртіңіз. Аудиофайлды USB арқылы ойнату кезінде алдымен тиісті медиафайлы бар USB құрылғысына қосылу керек.

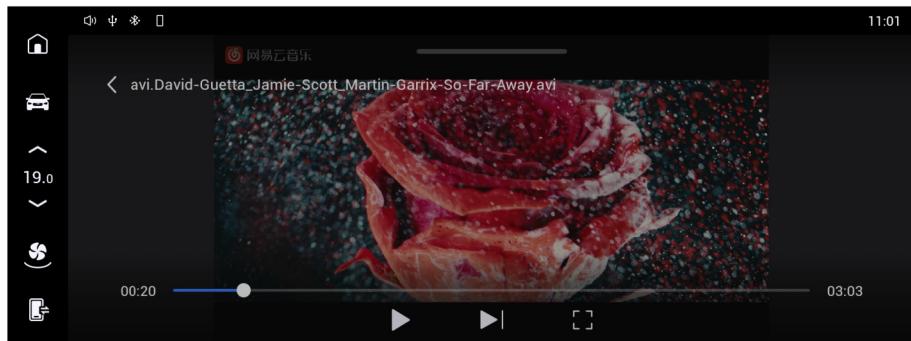
- > Ойнатуды тоқтатып қою үшін || түймесін түртіңіз. ► түймесін түртіп, ойнатуды жалғастыруға болады.
- > Алдыңғы музикалық үзіндіге өту үшін ⏪ түймесін түртіңіз. ► түймесін түртіп, келесі музикалық үзіндіге өтуге болады.
- > Ойнату кезінде жеке аудиофайлды қайталау режимінде (⟳) ойнату, бүкіл ойнату тізімін қайталау режимінде (⟲) ойнату және кездейсоқ тәртіппе (⟲⟳) ойнату мүмкіндігін тандауга болады.
- > Ойнату тізімі интерфейсіне өту үшін ━ түймесін түртіңіз.

Бейнефайлды USB арқылы ойнату

Бейнефайлды USB арқылы ойнату тізімі интерфейсіне өту үшін жергілікті ақпарат тасығыштары интерфейсіндегі «Бейнефайлды USB арқылы ойнату» түймесін түртіңіз. Бейнефайлды USB арқылы ойнату кезінде алдымен тиісті медиафайлы бар USB кұрылғысына қосылу керек.

Қажетті бейнені түртіп таңдаңыз. Осыдан кейін бейнефайл ойнату интерфейсі ашылады.

- › Ойнатуды тоқтатып қою үшін || түймесін түртіңіз. ► түймесін түртіп, ойнатуды жалғастыруға болады.
- › Алдыңғы бейнеге өту үшін |◀ түймесін түртіңіз. ►| түймесін түртіп, келесі бейнеге өтүге болады.
- › Толық экран режиміне өту үшін [] түймесін түртіңіз. Толық экран режиміне өткеннен кейін экранды қайта түртіп, мәзір жолағын ашуға болады.

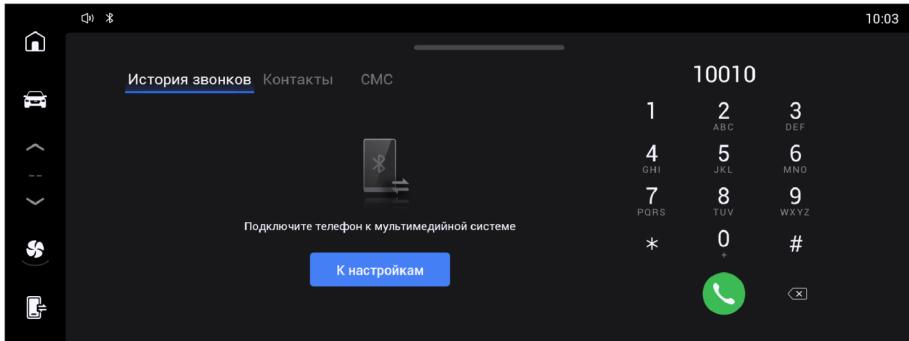
Пайдалы ақпарат

Автокөлікті жүргізіп келе жатқанда бейне қосылып тұрса, дисплейде қауіпсіздік мақсатында тиісті ескерту пайда болады. Бұл функцияны «Жүйе баптаулары» интерфейсінен «Дисплей» интерфейсіне өту арқылы қосуға немесе өшіруге болады.

Телефон

Bluetooth арқылы қонырау шалу интерфейсі

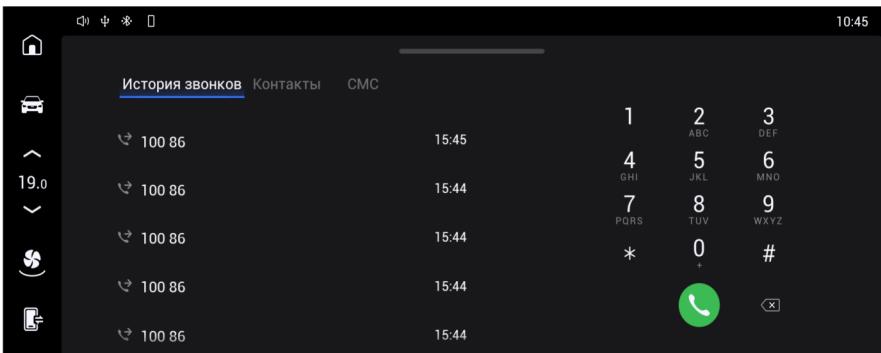
Bluetooth өшіру интерфейсіне өту үшін мәзір интерфейсіндегі «Телефон» түймесін түртіңіз.

«Баптауларға өту» түмесін тұртіп, қажетті баптауларды таңдау және байланыстыру үшін Bluetooth баптаулары интерфейсіне өтуге болады.

Bluetooth арқылы байланыс орнатылғаннан кейін Bluetooth арқылы қонырау шалу интерфейсіне өтіңіз.

Bluetooth пернетақтасы

Пернетақта Bluetooth арқылы қонырау шалу интерфейсінің оң жағында көрсетіледі. Нөмірді енгізгеннен кейін қонырау шалу үшін түмесін тұртіңіз.

Контактілер тізімі

Bluetooth арқылы қонырау шалу интерфейсінде «Контактілер» бөлімі синхрондалғаннан кейін контактілер тізімі көрсетіледі.

Қонырау шалу тізіміндегі абонентті немесе телефон нөмірін басыңыз.

Қоныраулар журналы

Қоныраулар журналы интерфейсіне өту үшін Bluetooth арқылы қонырау шалу интерфейсінің жоғарғы жағындағы «Қоныраулар журналы» түмесін тұртіңіз.

Бұл шығыс, кіріс қонырауларын және қабылданбаған қонырауларды көрсетеді. Қонырау шалу үшін қоныраулар журналындағы тиісті тармақты нұқыңыз.

Хабарламалар

«Хабарламалар» интерфейсіне өту үшін Bluetooth арқылы қонырау шалу интерфейсінің жоғарғы жағындағы хабарламалар түмесін тұртіңіз. Қосылған құрылғыдағы SMS-хабарламаларды көре аласыз.

i Пайдалы ақпарат

Қатынау шектеулі болуына байланысты мобильді байланыстың кейбір жүйелік құрылғылары SMS-хабарламаларды көру функциясын қолдамауы мүмкін.

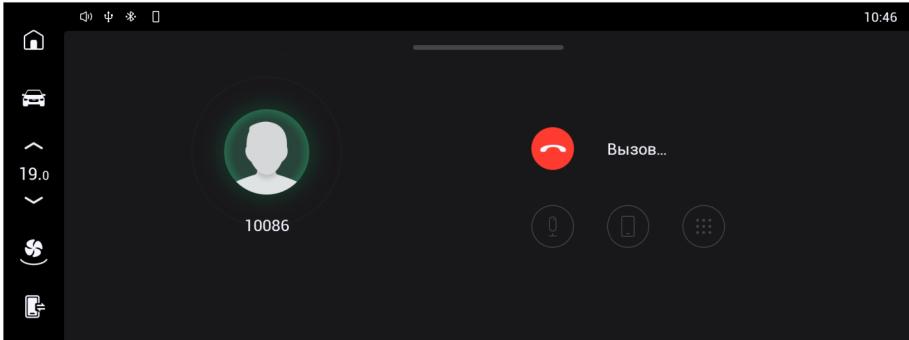
Кіріс қонырауы кезінде

Кіріс қонырауы келіп түскенде кіріс қонырауы терезесі пайда болады.

- > Қонырауды қабылдау үшін түймесін түртіңіз.
- > Қонырауды қабылдамай тастау үшін түймесін түртіңіз.

Қонырау шалу кезінде

Қосылыс орнатылғаннан кейін қонырау шалу интерфейсіне өтіңіз.

> Қонырауды қабылдамай тастау үшін түймесін түртіңіз.

> түймесін пайдаланып, автокөлікті орнатылған микрофонды өшіруге немесе қосуға болады.

> «Телефон/Дауыс зорайтқыш» түймесін пайдаланып, «Телефон» және «Дауыс зорайтқыш» режимдері арасында ауысуға болады.

«Телефон» режимі: сейлесу жүйеге Bluetooth арқылы қосылған мобильді телефонның көмегімен орындалады.

«Дауыс зорайтқыш» режимі: сейлесу автокөлікті орнатылған динамиктердің көмегімен орындалады.

> түймесін пайдаланып, пернетақтаны қосуға немесе өшіруге болады.

Мобильді телефонмен байланыс орнату

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Бұл жүйе автокөлікті орнатылған мультимедия жүйесінің бас құрылғысына навигация, музика, қоныраулар сияқты және т.б. әртүрлі телефон функцияларын пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл жүйе автокөлікті одан да ынғайлы және қауіпсіз жүргізуге мүмкіндік береді.

i Пайдалы ақпарат

- > Мобильді телефонның операциялық жүйелерінің кейбір нұсқалары мобильді телефонмен байланыс орнату функциясын қолдамайды.
- > Операциялық жүйелердің және олардың нұсқаларының үйлесімділік сипаттамалары әртүрлі болғандықтан, мобильді телефонның операциялық жүйесінің нұсқасы автокөліктің борттық компьютерімен үйлесімді болса да, байланыс орнату мүмкін болмауы ықтимал.

Қосу тәсілі

- Мобилді телефонға арнайы қолданбаны жүктеп, орнатыңыз да, оны ашып, жүргізу режиміне етіңіз.
- USB кабелін пайдаланып, мобилді телефонды автокөліктің USB1 портына қосыңыз (□ белгісішемен көрсетілген).
- Мультимедия дисплейіндегі □ түймесін түртіңіз және нұсқауларды орындау арқылы мобилді телефонмен байланыс орнатыңыз. Телефонда қолданба орнатылмаған болса, QR коды пайда болады, оны сканерлегендеге қолданбаны жүктеу процесі басталады.

Пайдалы ақпарат

Телефон USB портына қосылмаған болса, «Телефонмен байланыс орнату» түймесін түртіңіз. Bluetooth интерфейсі пайда болады.

Пайдалы ақпарат

- Кейір телефондар сәтті байланыс орнату үшін USB арқылы ретке келтіру режимін қосуды талап етеді.
- Мобилді телефонмен байланыс орнату шенберіндегі кейір функциялар (мысалы, сейлесу функциясы) телефонды Bluetooth арқылы борттық компьютерге сәтті қосқаннан кейін ғана қалыпты турде қолданылуы мүмкін.
- Мобилді телефонмен байланыс орнату функциясын қосқаннан кейін телефон экранының жарық деңгейі қуатты үнемдеу мақсатында азайтылады.

Әшіру тәсілі

USB кабелін ажырату арқылы мобилді телефонмен байланыс орнату режимінен шығуға болады.

Пайдалы ақпарат

- Барынша ыңғайлы пайдалану үшін мобилді қолданбаны үнемі жаңартып отыру қажет.
- Кейір функциялар желіден деректерді алушы қажет етеді, сондықтан жұмыс барысында мобилді телефон деректер легін тудыруы мүмкін.

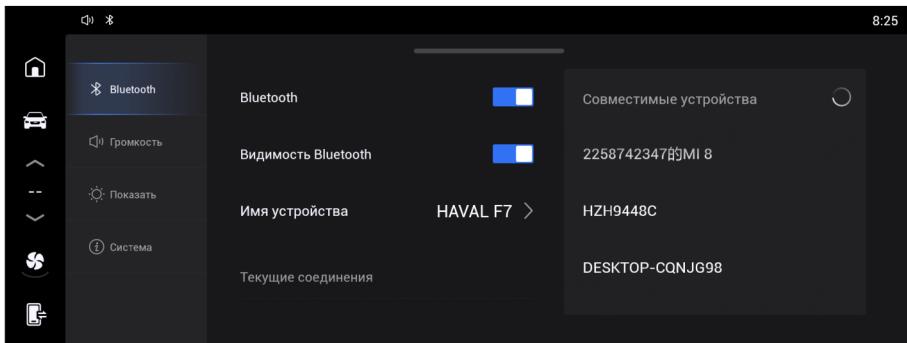
Пайдалы ақпарат

- Бұл коммуникациялық жабдық NBTC стандарттарына немесе техникалық талаптарына сәйкес келеді.
- Бұл коммуникациялық жабдықта белгілі бір кернеудің электромагниттік өрісі болады. Ол ҚХР Электр байланысы істері жөніндегі мемлекеттік комитеті жариялаган «Пайдаланылатын радиокоммуникациялық жабдықтың адам деңсаулығы үшін қауіпсіздігі нормаларына» сәйкес келеді.

Жүйе баптаулары

Жүйе баптаулары интерфейсіне өту үшін мәзір интерфейсіндегі «Жүйе баптаулары» түймесін түртіңіз.

Bluetooth

«Bluetooth» түймесін тұрту арқылы Bluetooth баптаулары интерфейсіне өтүге мүмкіндік беріледі.

Bluetooth: бұл функцияны қосуға немесе өшіруге болады.

Bluetooth жөлісінде көрін: бұл функцияны қосуға немесе өшіруге болады. Функцияны қосқаннан кейін басқа құрылғылар бұл Bluetooth жүйесін тани алады.

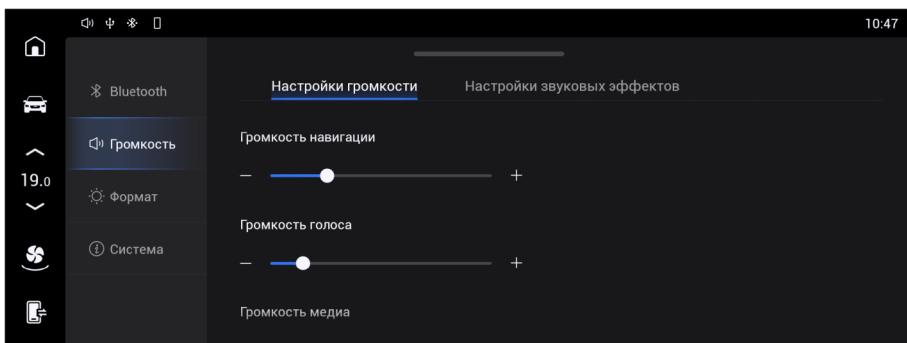
Ағымдағы қосылыс: дисплейде көрсетілетін ағымдағы қосылыстарды көруге мүмкіндік береді.

Байланыс орнату тарихы: әртүрлі құрылғылармен байланыс орнату тарихын көруге мүмкіндік береді. Қажетті құрылғымен байланыс орнату үшін тұрту керек.

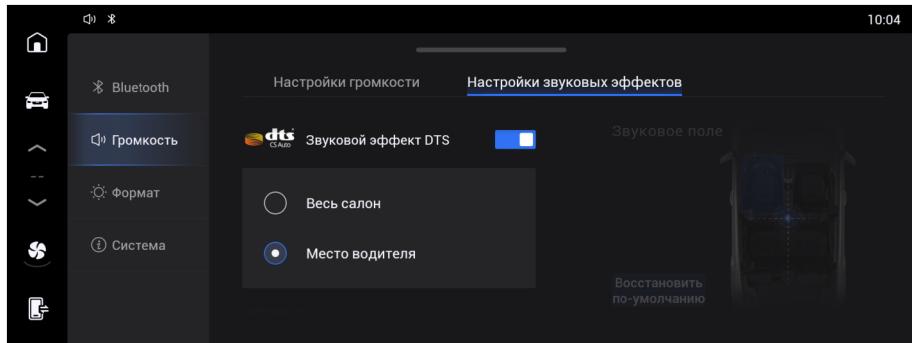
Дыбыс

«Дыбыс» түймесін тұрту дыбысты баптау интерфейсіне өтүге мүмкіндік береді.

«Дыбыс баптаулары» түймесін тұртпі, дыбысты баптау интерфейсіне өтүге болады.

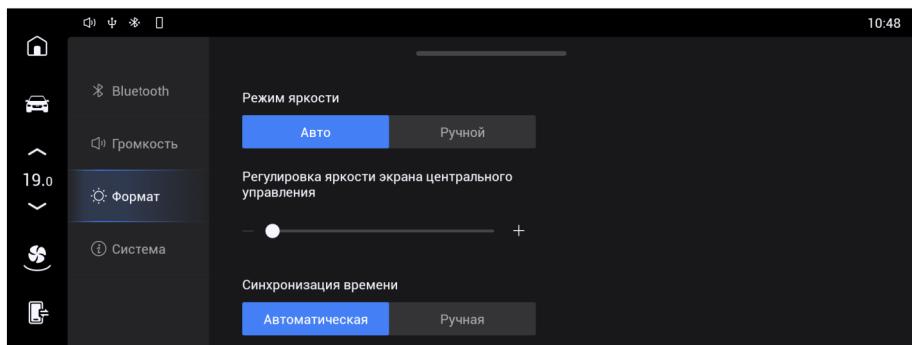
- Навигацияның дауысты нұсқау деңгейін, дауыспен басқару режиміндегі дыбыс деңгейін, мультимедианың дыбыс деңгейін, қоңыраулардың дыбыс деңгейін экранның ортасына қарай сырғыту немесе «+» немесе «-» түймелерін басу арқылы реттеуге болады.
- Автокөліктің ескерту сигналдары: автокөліктің ескерту сигналдарының дыбыс деңгейін реттеуге мүмкіндік береді.
- Дыбыс деңгейін бақылау: дыбыс деңгейін автокөліктің қозғалыс жылдамдығына байланысты реттеуге мүмкіндік береді.
- «Дыбыс өсерлерін баптау» түймесін тұртпі, дыбыс өсерлерін баптау интерфейсіне өтүге болады.

- » «DTS дыбысы»: DTS пішіміндегі дыбыс әсерлерін қосуға немесе өшіруге мүмкіндік береді. Қосқаннан кейін дыбыс әсерлерін мүмкіндігінше егжей-тегжейлі түрде оқшаулай аласыз, олардың шынайылығына және дыбыстың оңтайлы сапасына қол жеткізе аласыз. Қосқаннан кейін тыңдау үшін ен оңтайлы позицияны орнату мақсатында «Алдыңғы», «Артқы» немесе «Барлығы» тармақтарын таңдауга болады.
- Ақыратқаннан кейін жүгірткін сырғытып апару арқылы автокөлік салонында тыңдауга ен қолайлай жерді орнатуға болады. «Нөлдеу» түймесін тұрту арқылы тыңдау үшін ен оңтайлы ретінде әдетті бойынша белгіленген позицияларға оралуға болады.
- » «Эквалайзер»: DTS пішімінде дыбысты өшіргеннен кейін жоғары, орта және төмен жиіліктерді реттеуге мүмкіндік береді. «Нөлдеу» түймесін тұртіп, эквалайзерді әдетті балтаулаға қайтаруға болады.

Дисплей

«Дисплей» түймесін тұртіп, дисплей баптаулары интерфейсіне өтуге болады.

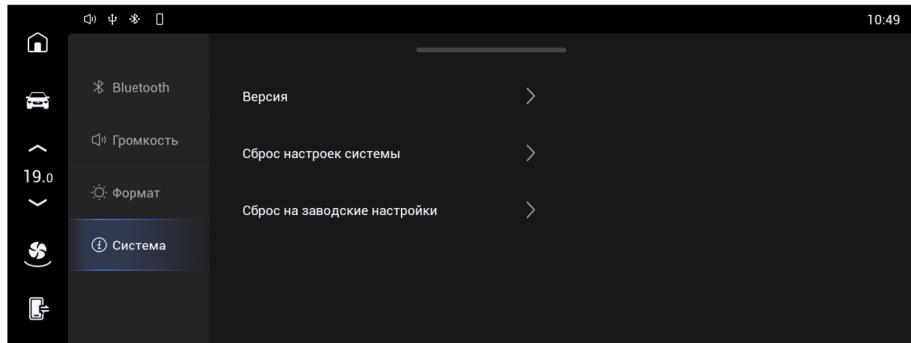

- » Жарық деңгейі режимі: жарық деңгейі режимін орнатуға мүмкіндік береді.
- Орталық дисплейдің жарық деңгейін реттеу: орталық дисплейдің жарық деңгейін жүгірткілерді тұрту немесе «+» не «-» түймелерін басу арқылы реттеуге болады.
- Уақытты синхрондау: уақыт бойынша синхрондау режимін орнатуға мүмкіндік береді. Қол режимінде балтау кезінде уақыт белдеуі мен уақытты орнатуға болады.
- Уақыт пішімі: 12 сағаттық немесе 24 сағаттық уақыт пішімін орнатуға мүмкіндік береді.
- Автокөлік жүріп келе жатқанда бейнені ойнату: автокөлікті жүргізіп келе жатқанда бейне қосылып тұrsa, дисплейде қауіпсіздік мақсатында тиісті ескерту пайда болады. Бұл ескертуді автокөлік жүре бастағанда немесе сағатына 15 км жылдамдыққа жеткенде пайда болатындағы етіп өшіруге немесе баптауға болады.

- > Тіл баптаулары: тіл пішімін орнатуға мүмкіндік береді.

Жүйе

Жүйе баптаулары интерфейсіне өту үшін «Жүйе» түймесін тұртіңіз.

- > Нұсқа туралы мәліметтер: жүйе нұсқасы туралы мәліметтерді көруге мүмкіндік береді.
- > Жүйе баптауларын қайта орнату: жүйе баптауларын қайта орнатуға мүмкіндік береді.
- > Зауыттық баптауларға оралу: жүйені зауыттық баптауларға қайтаруға мүмкіндік береді.

Автокөлік баптаулары

Автокөлік баптаулары интерфейсіне өту үшін 🚗 түймесін немесе «Автокөлік баптаулары» түймесін тұртіңіз.

⚠ Ескерту

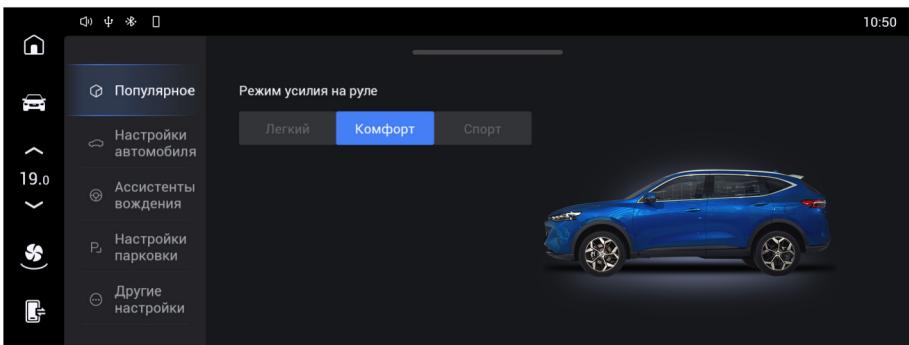
Автокөлік жүріп келе жатқан кезде қауіпсіздік мақсатында автокөлік баптауларымен жұмыс істеуге тыйым салынады.

i Пайдалы ақпарат

- > Автокөлік баптауларымен жұмыс істеу қозғалтқышты іске қосқаннан кейін ғана мүмкін болады.
- > Автокөлік баптаулары интерфейсі және оның ішкі мәзірі конфигурацияға байланысты әртүрлі болуы мүмкін. Автокөлігініздің нақты конфигурациясына қараңыз.

Жи қолданылатын функциялар

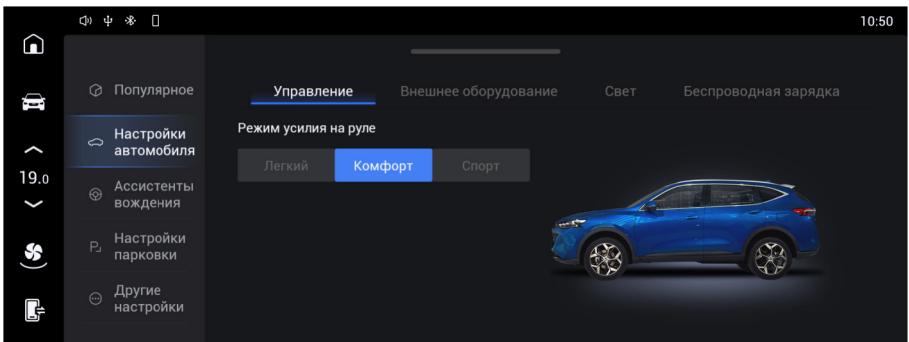
«Танымал» түймесін тұрткен кезде жи қолданылатын функциялар интерфейсі пайда болады.

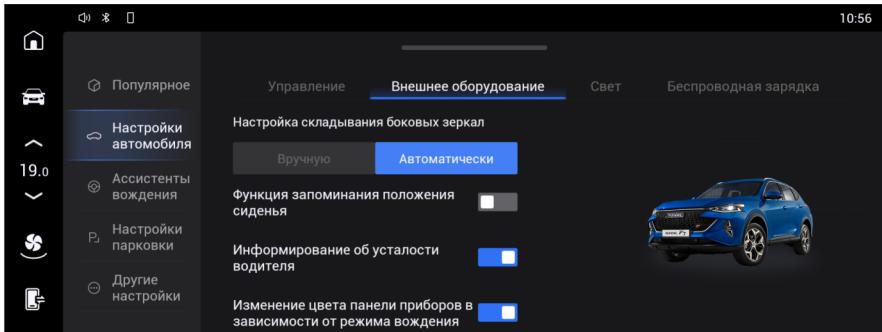
Руль күшейткішінің режимі: руль күшейткішінің жұмыс режимін орнатуға мүмкіндік береді.

Автокөлік баптаулары

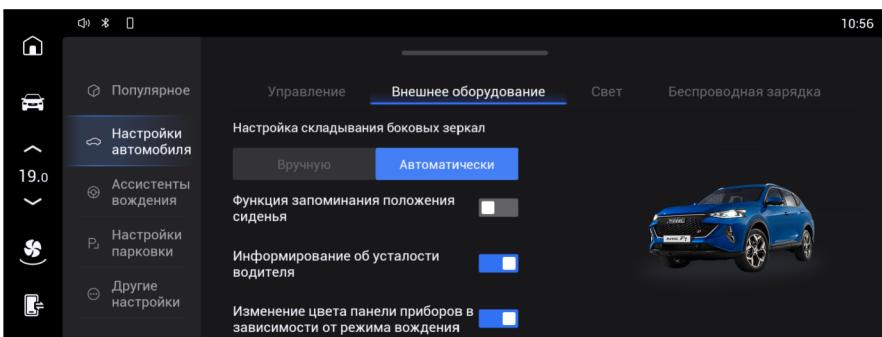
«Автокөлік баптаулары» түймесін түрткен кезде автокөлік баптаулары интерфейсі пайда болады. «Басқару» түймесін басқан кезде автокөлікті басқару режимдері интерфейсі пайда болады.

Руль күшейткішінің режимі: руль күшейткішінің жұмыс режимін орнатуға мүмкіндік береді. «Сыртқы жабдық» түймесін басқан кезде автокөліктің борттық жабдығының басқару интерфейсі пайда болады.

- > Жылдамдықты сақтау: автокөліктің автоматты түрде сақталып тұрған жылдамдығын орнатуға мүмкіндік береді.
  - > Сыртқы айналарды жио: сыртқы артқы көрініс айналарын жио режимін орнатуға мүмкіндік береді.
  - > Алдыңғы әйнектазартқыштардың аралығы: әйнектазартқыштар жұмысының уақыт аралығын орнатуға мүмкіндік береді.
  - > Қозғалтқышты өшіру кезінде құлыптану: қозғалтқышты өшірген кезде есіктің құлыптану функциясын қосуға және өшіруге мүмкіндік береді.
  - > Жүргізуішінің шаршаганын бақылау: жүргізуішінің жай-күйін бақылау функциясын қосуға және өшіруге мүмкіндік береді.
- «Жарық» түймесін түрткен кезде жарықтандыру құрылғыларының баптаулар интерфейсі пайда болады.

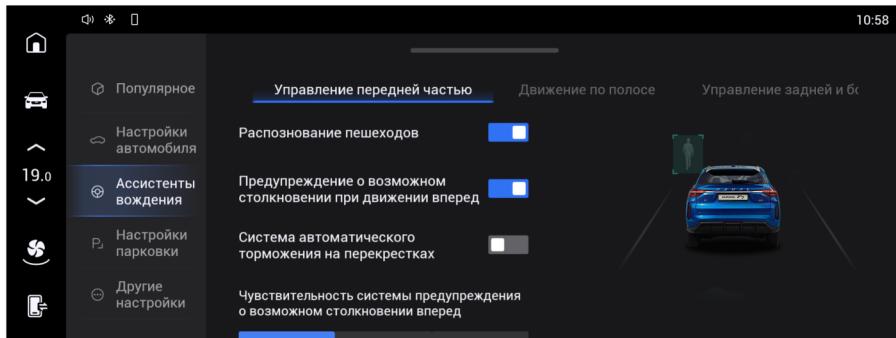

- > Кейінге қалдырылған энергия үнемдеу: энергия үнемдеу функциясын кешіктіріп іске қосу уақытын белгілеуге мүмкіндік береді.
- Отaldыру жүйесінің ақыратқышын LOCK режимінде орнатқаннан кейін оның күйі, сондай-ақ есік құлыптарының күйі белгіленген уақыт аралығында өзгермесе, жүйе энергия үнемдеу функциясын автоматты түрде іске қосады.
- > Шырағдандарды кешіктіріп өшіру: автокөлік салонында есік ашылған кезде қосылатын және барлық есік жабылғаннан кейін өшірілуі тиис шырағдандарды кешіктіріп өшіру уақытын орнатуға мүмкіндік береді.
  - > Фараларды кешіктіріп өшіру: фараларды кешіктіріп өшіру функциясы іске қосылғаннан кейін габарит жарықтарының және таяу жарық фараларының жану ұзақтығын орнатуға мүмкіндік береді.
  - > Автокөлік іздеу режимі: автокөлік іздеу функциясын іске қосу кезінде нұсқаулар мәртебесін орнатуға мүмкіндік береді.
- Сымсыз қуаттау түймесін түрткен кезде «Сымсыз қуаттау» түймесі пайда болады.

- Сымсыз қуаттау ауыстырып қосқышы: сымсыз қуаттау функциясын қосуға және өшірге мүмкіндік береді.
- Қуаттау қажеттілігі туралы сигнал: қуаттау қажеттілігі туралы ескерту сигналын беру функциясын қосуға және өшірге мүмкіндік береді.

Интеллектуалды басқару

«Жүргізуіші көмекшілері» түймесін басу арқылы автокөлікті интеллектуалды басқару интерфейсіне өтүге болады.

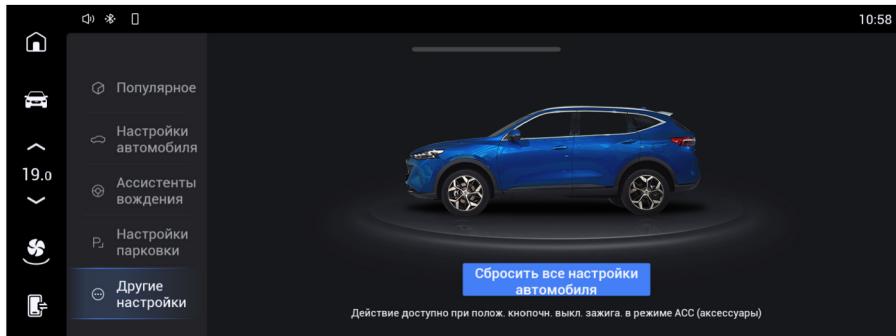

Тұраққа қою баптаулары

Дисплейдің жоғарғы жағындағы «Тұраққа қою баптаулары» түймесін тұрту арқылы тұрақ жүйесіндең баптауларының интерфейсіне өтүге болады.

- Автоматты түрде шұбыл тәжеу жүйесі: бұл функцияны қосуға немесе өшірге болады.
- Алға жүріп тұраққа қою көмекші жүйесін автоматты түрде іске қосу: бұл функцияны қосуға немесе өшірге болады.

Басқа да баптаулар

Автокөліктің барлық баптауын нөлдеу: түймені тұрту арқылы автокөліктің баптауларын нөлдеуге болады.

4

Қауіпсіздік

Қауіпсіздік белбеулері	150
Қауіпсіздік жастықтары	154
Бала бекіту жүйесі	159
Иммобилайзер	165
Автокөлікті айдалап әкетуге қарсы жүйе	166
Соқтығысу кезінде отынның берілуін тоқтату жүйесі	167
Оқиғалар туралы деректерді тіркегіш	168
Қауіпсіздік белгілері	169

Қауіпсіздік белбеулері

Назар аударының

- > Қауіпсіздік белбеуінің иық тармағы мойынның үстімен немесе қолтықтың астымен етпеуі керек.
- > Қауіпсіздік белбеуінің бел тармағы дененің тәменгі бөлігіне барынша нық жатуы тиіс.
- > Бір белбеуді тек бір адамға қолдануға болады. Бір белбеуді бірнеше адамға (соның ішінде балаларға) бірге тағуға тыйым салынады. Егер бір белбеу екі немесе одан көп адамға тағылған болса, автокөлік соқтығысқан жағдайда белбеу соққы күшін бөле алмауымен қатар адамдардың бір-біріне соқтығысу қаупін де тудырады.
- > Қауіпсіздік белбеулерін шырышқтауға немесе бостау етіп тағуға тыйым салынады.
- > Қауіпсіздік белбеуін үшкір қырлары мен бұрыштары бар заттарды айналдыра бекітуге тыйым салынады, бұлай тағылған жағдайда апат кезінде белбеу үзіліп кетуі мүмкін.
- > Апат кезінде қатты соққының әсеріне үшшыраган, сондай-ақ зақымдалған белбеуді пайдалануға тыйым салынады.
- > Қауіпсіздік белбеулерінің механизмдерін шешіп алуға, бөлшектеуге және қайта жабдықтауға тыйым салынады.
- > Құлпының ішінде бөгде заттар болған жағдайда қауіпсіздік белбеуін пайдалануға тыйым салынады.
- > Қауіпсіздік белбеулері пайдалану кезінде женіл тартылуы және жиналуды үшін оларды таза күйде ұстауға және майлыш және сулы негізделгі заттектерге, соның ішінде батпаққа, майға, суға, сусындарга, тамаққа және т.б. тиуден сақтағаныңыз жән.
- > Белбеулерді бензолдың, бензиннің және өзге де органикалық заттектердің көмегімен тазалауға, сондай-ақ оларды түссіздендеріге немесе бояуға тыйым салынады.
- > Балаларға қауіпсіздік белбеулерімен ойнауға тыйым салынады.
- > Егер бала белбеумен ойнау кезінде абайсызда оны мойнына орап алатын болса, ол ауыр жаракат алуы немесе тіпті өліп кетуі мүмкін. Егер бала белбеуді мойнына орап алғып, белбеуді бекітілген құлпынан шығару мүмкін болмаса, оны қайшымен қио керек.
- > Автокөліктің қауіпсіздік белбеулері ересектерге есептеліп жобаланған. Балалар үшін сәйкес келетін бала бекіту жүйелерін пайдаланған жән.

Егер дұрыс тағылған жағдайда қауіпсіздік белбеуі баланың мойнына немесе иегіне жанасатын және денесінің тәменгі бөлігін ұстамайтын болса, сейкес келетін бала орындығын пайдаланған жән.

Егер бала қауіпсіздік белбеуін тағып отыра алатында ересек болса, белбеудің дұрыс тағылғанын қадағалау қажет.

> Жұкті әйелдерге арналған ерекше нұсқаулар. Қауіпсіздік белбеуін пайдаланғаныңыз жән. Нақтырақ ұсыным алу үшін дәрігермен кеңесініз. Жұкті әйелдер қауіпсіздік белбеуін әдetteгідей тағады, алайда олар келесі жағдайларға назар аударуы қажет:

1. Қауіпсіздік белбеуінің бел тармағы іштің астынан барынша тәмен етіп тұруы тиіс.

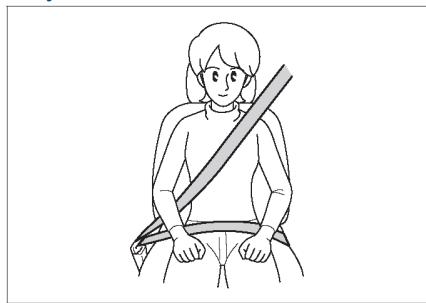
2. Белбеудің иық тармағы иықтың үстімен етуі және іштің емес, кеуденің үстінде орналасуы тиіс.

Егер белбеу дұрыс тағылмаса, шұғыл тежеу немесе соқтығысу жағдайында ол ішті қысып қалуы, соның нәтижесінде аданың да, жатырдағы баланың да ауыр жаракат алуына немесе тіпті өлім жағдайына алып келуі мүмкін.

> Әртүрлі аурулары және мүгедектігі бар жолаушылар да қауіпсіздік белбеуін пайдалануы керек. Нақтырақ ұсыным алу үшін дәрігермен кеңесініз.

> Қолданылмай тұрған кезде қауіпсіздік белбеулері толықтай ішке жиналып тұруы тиіс, олардың шырышқтаулына, қысылып қалуына және кез келген өткір заттарға тиоіне жол бермеу керек. Қауіпсіздік белбеуі құлпының корпусын бөгде заттар жауып тұрмаяу керек, әйтпесе, тілшік құлпында дұрыс бекітілмей мүмкін.

Қауіпсіздік белбеуін дұрыс тағу

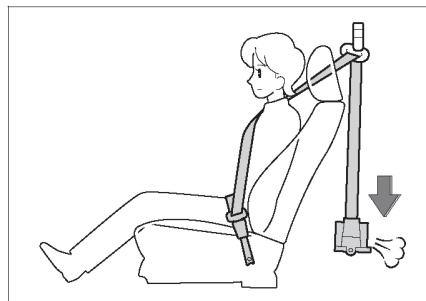
С7ЕААЗЕВСАОВ

- > Орындық арқалығын реттеңіз, кеуденізді тіктеңіз, орындық арқалығына сүйеніңіз.
- > Белбеу таспасы тегіс жатуы тиіс.
- > Белбендердің иық тармағы иықтың ортасына қонып тұруы тиіс. Ол мойынның үстімен етіп тұрмауы немесе иықтан сырғып түспеу тиіс.
- > Белбендердің бел тармағы мүмкіндігінше денениң төменгі беллігіне қонып тұруы тиіс.

⚠ Ескерту

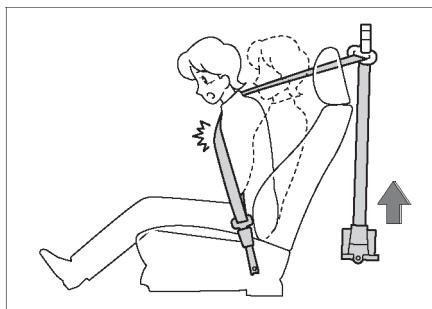
- > Автокөліктегі барлық адам қауіпсіздік белбеулерін дұрыс тағып отыруы тиіс. Жолаушы орындыққа дұрыс бекітілген жағдайда шұғыл тәжеу немесе соқтығысу ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті өлімге алып келуі мүмкін.
- > Бүкіл сапар уақытының барысында, тіпті ол қысқа болса да, автокөлік ішінде гілер қауіпсіздік белбеулерін тағып отыруы тиіс. Әйтпесе, анат орын алғанда бұл жаракат алу немесе кісі өлімі қауіпн арттырады.

Алдыңғы орындықтардың алдын ала тартқышы бар қауіпсіздік белбеулері

AACC14338FBE

Соқтығысқан жағдайда алдын ала тартқыштар қауіпсіздік белбеулерін тартып қалып, автокөліктегі адамдардың жақсы қорғалуын қамтамсыз етеді.

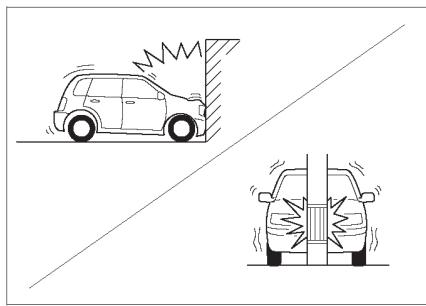

74D2493FB6E2

Қауіпсіздік белбеулерінің тартылуын шектегіш көкірек қызына түсетін қысымыда азайта отырып, белгіленген мәндер шегінде белбеуге түсетін жүктемені ұстал тұрады.

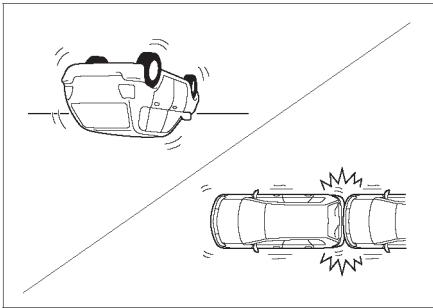
Іске қосылу шарттары

Алдын ала тартқыш автокөлікке құшті бетпе-бет соққы тиғен жағдайда іске қосылады. Төмендегідей мардымсыз соққылар кезінде ол іске қосылмауы мүмкін.

5C986E3D980E

- > 25 км/сағ шамасынан кем жылдамдықпен бетон қабыргаға бетпе-бет соқтығысу және осыған ұқсас соққылар.
- > ЭТЖ бағанына, ағашқа немесе езге шағын қысанға 35 км/сағ шамасынан төмен жылдамдықпен бетпе-бет соғылу. Төмендегідей құшті соққылар кезінде алдын ала тартқыш өз функцияларын толық орындауы мүмкін.

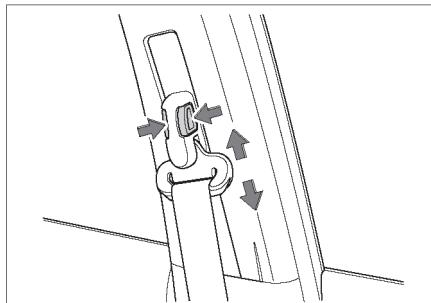
DD85C67FE949

- > Автокөліктің 90° немесе 180° -қа аударылуы.
- > Бүйірден немесе арттан тиғен соққы.

⚠ Ескерту

- > Алдын ала тартқышы бар қауіпсіздік белбеуін қолданған кезде оны дұрыс тағызыз, сондай-ақ орындықты автокөлікті басқаруга барынша ыңғайлы күйге келтіріңіз. Әйтпесе, құрылғы өз функцияларын жеткілікті дәрежеде тиімді орында алмайды, бұл ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келуі мүмкін.
- > Егер алдын ала тартқышы бар қауіпсіздік белбеуін орнату, шешіп алу немесе белшектеу қажет болса, міндетті түрде сервис орталығына хабарласыңыз. Егер алдын ала тартқышы бар қауіпсіздік белбеуі дұрыс қолданылмаса, ол дұрыс іске қосылмайды, нәтижесінде бұл ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келуі мүмкін.
- > Алдын ала тартқышты қайта қолдануға болмайды. Соқтығысу кезінде бір рет іске қосылғаннан кейін ол өз функциясын қайтадан атқара алмайды. Оны ауыстыру үшін міндетті түрде сервис орталығына хабарласыңыз.
- > Алдын ала тартқышы бар қауіпсіздік белбеуінің іске қосылуымен бірге жарылыс дыбысы естіледі және ақ түсті түтін пайда болады. Бұдан өрт шыныңда жараптасып жақалылады. Алдын ала тартқышы бар қауіпсіздік белбеуінің өздігінен іске қосылуынан жаракат келуі мүмкін.

Алдыңғы орындықтардың қауіпсіздік белбеулерінің биіктігін реттеу

D36C2EAECF6D

Қауіпсіздік белбеуі салыстырмалы түрде жақ сүйекке жақын орналасқан немесе белбеу иықтан сырғып түсे берген жағдайда белбеу мүмкіндігінше иықтың ортасынан қонып тұруы үшін биіктікі реттегіштің көмегімен қауіпсіздік белбеуінің биіктігін реттеуге болады.

Тұймені басыңыз және қауіпсіздік белбеуінің биіктік реттегішін тиісті биіктікке келгендегі жоғары немесе төмен жылжытыңыз. Осыдан кейін тұймені жіберуге болады.

⚠ Ескерту

Реттеуді аяқтағаннан кейін қауіпсіздік белбеуі реттегішін тиісті күйде бекітілгеніне көз жеткізініз.

Үш нұктелі қауіпсіздік белбеулерін пайдалану

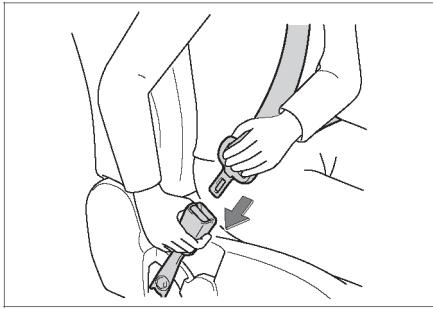
1. Қауіпсіздік белбеуін тілшігінен ұстап, шарғысынан тартып шыгарыңыз. Белбеудің шырышқұталағанына көз жеткізіңіз.

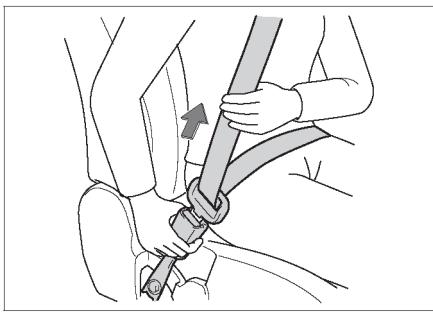
86071A3DDA01

Егер қауіпсіздік белбеуі шарғыдан тартып шығарылмаса, оны күшпен тартып, жібере салу қажет, осы кезде ол қайтадан оралады. Осылайша, қауіпсіздік белбеуін тартып орау құрылғысынан кедергісіз тартып шығаруға болады.

- Металл тілшікті сырт еткен дыбыс естілгенше құлыпқа сұғыныз.

- Қауіпсіздік белбеуінің иық тармағын жоғары қарай тартып, бел тармағын денени сенімді ұстап тұратындағы етіп реттеңіз.

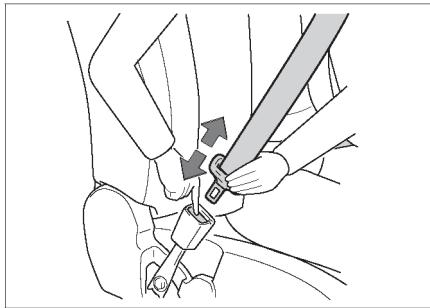
Соқтығысан жағдайда соққы қүші жамбас сүйектеріне тиеді, бұл жарақат алу ықтималдығын азайтады.

- Иық тармағын көкірекке тиіп тұратындағы және иықтың ортаңғы белілінен өтетіндей етіп реттеңіз.

Бұл соққы қүшін дененің жоғарғы белілігінің мықты сүйектеріне бөлуге мүмкіндік береді.

- Қауіпсіздік белбеуін шешу үшін құлып түймесін басыңыз.

Құлыптан ағытқаннан кейін белбеу тартылып оралғанша оның тілшігін ұстап тұрыңыз. Ол жолаушыларға немесе жақын тұрган заттарға тиіп кетпеуі шарт.

Қауіпсіздік жастықтары

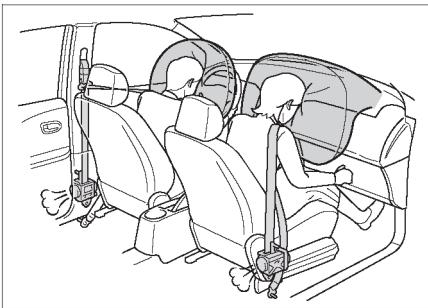
Назар аударыңыз

- > Қауіпсіздік жастығы қайта пайдаланымайды. Соқтығысу кезінде бір рет жайылғаннан кейін ол өз функциясын қайтадан атқара алмайды. Оны ауыстыру үшін міндетті турде сервис орталығына хабарласыңыз.
- > Қауіпсіздік жастығы — бұл қауіпсіздік белдеуімен бірге жұмыс істеп, жолаушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге арналған көмекші құрылғы. Қауіпсіздік жастықтары тиімді жұмыс істейі үшін жүргізуши мен жолаушылар қауіпсіздік белдеулерін дұрыс тағу және орындықтарда дұрыс отыру қалпын сақтауы тиис.
- > Дұрыс қолданған жағдайда қауіпсіздік жастықтары тиімді жұмыс істейді, алайда оларды дұрыс қолданбау салдарынан жастықтар өз қызметін дұрыс атқармайтынмен қатар жаракат алуға әкелуі де мүмкін.
- > Қауіпсіздік жастықтары іске қосылғанда жарылыс дыбысы естіледі және ақ түсті түтін пайда болады. Бұл өрт түдірмайды. Бөлінген түтімнен тыныстаған кезде демікпесі және көнірдегінің аурулары бар жүргізуінде және жолаушыларда тыныс алуына байланысты қындықтар туындауы мүмкін. Мұндай жағдайда олар автокөліктен дерен шығуы қажет. Егер бұл мүмкін болmasa, автокөліктің терезесін немесе есігін ашып, таза ауа кіргізу қажет.
- > Егер қауіпсіздік жастығы іске қосылғаннан кейін қалған заттектер (газ және т.б.) көзге немесе теріге тиген болса, оларды мүмкіндігінше тезірек сүмен жуу қажет. Әйтпесе, аллергиялық реакция пайда болуы мүмкін.
- > Іске қосылғаннан кейін қауіпсіздік жастығының элементтерінен ұстамаңыз. Кейір элементтер қатты қызыатындықтан, оның салдары күйік шалуга жөне езге ауыр жаракаттар алуға әкелуі мүмкін.
- > Қауіпсіздік жастықтарын белгіленгеннен басқа мақсатта қолдануға болмайды.
- > Егер автокөлікке радиоаппаратура орнату қажет болса, сервис орталығына хабарласыңыз. Радиоаппаратурадан таралатын электромагнитті толықндар қауіпсіздік жастықтарының басқару блогына елеулі әсер етеді.

> Қауіпсіздік жастықтарын және олардың айналасындағы аймақты соққылауға немесе қатты басуға тыйым салынады. Себебі қауіпсіздік жастықтары жол апаты кезінде дұрыс іске қосылмай қалуы және апат болмаған күнде де өздігінен іске қосылып кетуі мүмкін. Мұндай жағдайлардың салдары ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті адамның өліп кетуіне алып келуі мүмкін.

Алдыңғы қауіпсіздік жастықтары

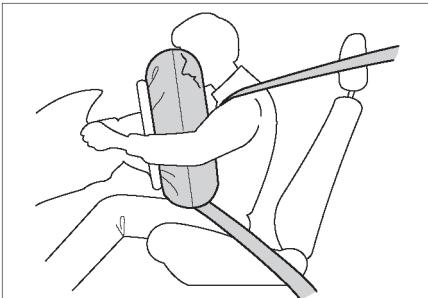
Жалпы мәлімет

5450BADFTC6

Алдыңғы қауіпсіздік жастықтары рульде және алдыңғы жолауши орындықтың алдындаға аспалтар тақтасының ішінде орналасқан. Рульде және аспалтар тақтасында тиісті белгілер бар. Күшті бетпе-бет соқтығысу кезінде қауіпсіздік белдеуі тартылады да, сонымен бір мезгілде жүргізуінің және алдыңғы жолаушының қауіпсіздік жастықтары іске қосылады, бұл жүргізуінің және жолаушының басына және кекірегіне түсетін сокқы күшін таратады және жұмсартады.

Жұмыс істеу принципі

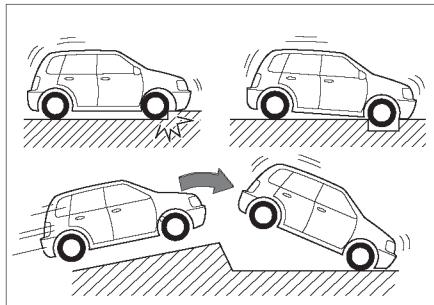

D7C86F6BE6AE

Бетпе-бет соқтығысқан кезде орташа және ауыр соққы тигенде датчик автокөлік жылдамдығының кенеттөн төмөндеуін тіркейді, ал басқару блогы қауіпсіздік жастықтарын дереке қосады.

Айрықша нұсқаулар

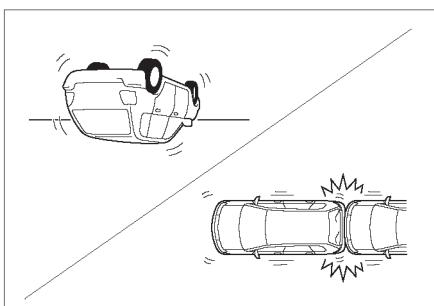
Қауіпсіздік жастықтары автокөліктің түбіне төмөндеғідей күшті соққылар тижен жағдайда іске қосылуы мүмкін.

AA11630CB432

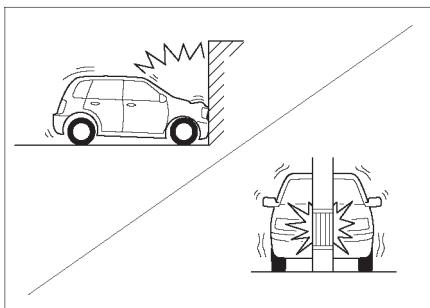
- > Жиектасқа соғылу.
- > Автокөліктің жолдың ойықтарынан немесе терең жырадан етуі кезінде керсетілген кедергілерге түсіп кетуі.
- > Кедергіден өткеннен кейін жолдың бетіне соғылу.

Келесі жағдайларда қауіпсіздік жастықтары іске қосылуы ықтимал, бірақ ез қызметін атқара алмауы мүмкін.

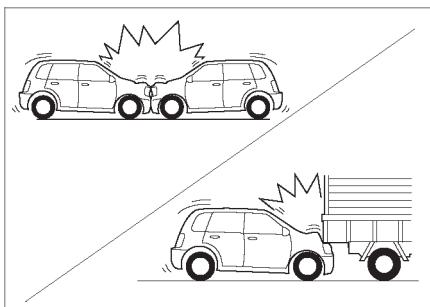
90F7B8ED2F9D

- > Автокөліктің 90° немесе 180° -қа аударылуы.
  - > Бүйірден немесе арттан тижен соққы.
- Қауіпсіздік жастықтары төмөндеғідей күшті соққылар тижен жағдайда іске қосылмауы мүмкін.

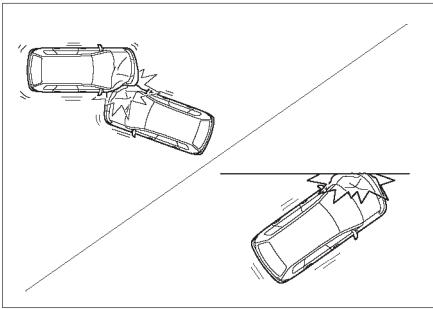
089D30A4BF5C

- > 25 км/сағ шамасынан кем жылдамдықпен бетон қабырғага бетпе-бет соқтығысу және осыған үкас соққылар.
- > ЭТЖ бағанына, ағашқа немесе өзге шағын нысанға 35 км/сағ шамасынан төмен жылдамдықпен бетпе-бет соғылу. Егер соқтығысу орын алған нысан деформацияланатын немесе орнынан жылжитын болса, соққы күші азаяды. Мұндай жағдайда қауіпсіздік жастықтары іске қосылмауы мүмкін.

E67F5FB81236

- > Массасы бірдей қозғалыссыз тұран автокөлікпен бетпе-бет соқтығысу кезінде қауіпсіздік жастықтары іске қосылмауы мүмкін.
  - > Жүк автокөлігінің артқы бөлігіне соғылған жағдайда автокөлігің оның шанағының астына кіреді, соққы күші азаяды, ал қауіпсіздік жастықтары іске қосылмауы мүмкін.
- Соққы бұрышы және бағыты секілді факторлар, тіпті соқтығысу жоғары жылдамдықпен орын алған жағдайда да, қауіпсіздік жастықтарының іске қосылмау себебі болуы мүмкін.

4E0B5C7EDCB4

- > Рульге немесе аспаптар тақтасының төмөнгі бөлігіне тыым жақын отыруға тыыйым салынады.
Қалыпты жағдайларда жүргізуші рульде дұрыс отыры қалпын сақтап, одан мүмкіндігінше алышырақ отыруы тиіс. Алдыңғы орындықтар аспаптар тақтасынан мүмкіндігінше алышырақ орналасуы тиіс.
- > Автокөліктің жүргізушісі мен жолаушылары белбеулерді дұрыс тағып отыруы тиіс.
- > Автокөліктің қозғалысы кезінде орындықтың шетінде отыруға немесе аспаптар тақтасына сүйенуге тыыйым салынады.
Алдыңғы қауіпсіздік жастығы жоғары жылдамдықпен және соққы күшімен ашылады. Егер ол жолаушының немесе жүргізушиң жаңында іске қосылса, бұл ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті адам өліміне алып келү мүмкін.
- > Балаларға қауіпсіздік жастықтарына қарсы отыруға тыыйым салынады.
Алдыңғы орындықтардың қауіпсіздік жастықтарының іске қосылуы баланың ауыр жаракат алуына алып келү немесе тіпті оны мерт қылуда мүмкін. Барлық бала артық орындықтарда отыруы және белбеулерді дұрыс тағуы тиіс.
- > Қауіпсіздік жастықтары іске қосылған кезде жаракат алудан сақтану үшін келесі нұсқауларды орындаңыз.
Аспаптар тақтасына қандай да бір заттарды (қолшатырлар және т.с.с.) орналастыруға немесе оларды аспаптар тақтасына сүйеуге тыыйым салынады.
Ұсақ-түйек тартпасына салынған заттар одан шыбын тұрмасуы тиіс.
Терезелерге және ішкі артық көрініс айналарына қандай да бір сәндік заттар ілуге тыыйым салынады.
- > Рульдегі дыбыс сигналының түймесіне қандай да бір сәндік заттар бекітуге тыыйым салынады.

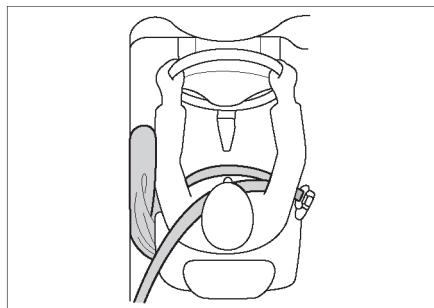
Қауіпсіздік жастықтары мен жүргізушиң немесе алдыңғы жолаушының арасына жүктер, үй жануарларын және қандай да бір заттар орналастыруға тыыйым салынады.

- > Автокөлік салонын сумен және жуғыш құралдармен жууга тыыйым салынады.
Қауіпсіздік жастығы газ генераторының арқасында іске қосылады. Үлгідан жастықтың жұмысына есер етү және ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті өлім жағдайына алып келү мүмкін.
- > Қауіпсіздік жастығының қақпағына пломбалуа балауызын жағуға, жабықсақ таспа және т.с.с. жабыстыруға тыыйым салынады.
Бұл жастықтың іске қосылуына кедергі келтіріу мүмкін.
- > Қауіпсіздік жастығы қақпағының зақымдалуына жол берменіз.
Егер зақымдалатын болса, қауіпсіздік жастығы дұрыс іске қосыла алмайды. Сондықтан ешбір жағдайда өз бетінізде қауіпсіздік жастығының қақпағын ашуға немесе оның зақымдалуына жол беруге болмайды.
- > Қауіпсіздік жастықтарын, аспаптар тақтасы және рульді шешіп алуға, қайта жабдықтауға және қайта орнатуға тыыйым салынады. Олармен жасалған кате іс-әрекеттер салдары қауіпсіздік жастықтарының дұрыс істемеүін немесе олардың өздігінен іске қосылып кетуіне алып келү мүмкін, ал бұл ауыр жаракаттар келтіріу немесе тіпті кісі өліміне жетелеуі мүмкін.
- > Аспаны қайта жабдықтауға тыыйым салынады. Автокөліктің білктігін немесе аспаның қаттылығын езгерту қауіпсіздік жастықтарының іске қосылуына алып келү мүмкін, бұл ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келү мүмкін.
- > Автокөліктің алдыңғы белгіне молдингтер немесе қаптамалар орнатқыныз келсе, кеңес алу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.
Автокөліктің алдыңғы белгіндегі езгертулер қауіпсіздік жастығының датчигіне берілетін импульсқе есер етеді. Бұл жастықтардың көздейсоқ іске қосылу қауіпне алып келеді және ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келү мүмкін.
- > Автокөліктің алдыңғы белгіне немесе жүргізуши орындығына жәндеу жұмыстарын жүргізу қажет болса, кеңес алу үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Дұрыс жүргізілмеген жөндеу жұмыстары қауіпсіздік жастығының датчигіне берілетін импульске әсер етуі мүмкін. Бұдан жастықтар дұрыс жұмыс істемеуді мүмкін жөнде ауыр жарақаттар алуға немесе тіпті кіңі өліміне алып келуі мүмкін.

Бүйірлік қауіпсіздік жастықтары

Жалпы мәлімет

Бүйірлік қауіпсіздік жастықтар алдыңғы орындықтар арқалықтарының сырт жағындағы қалталындағы қаптауыш астында орналасқан. Орындықтардың арқалықтарында тиісті белгілер көрсетілген. Бүйірлік қауіпсіздік жастықтары қауіпсіздік белбеулерін толықтырады. Бүйірден соққы тиіген жағдайда олар жүргізуішінң жөнде жолаушылардың жарақат алу қаупін азайтады және оларды қайталама соққыдан қорғайды.

Жұмыс істеу принципі

Бүйірден соқтығысқан кезде датчик автокөліктің бүйірге қарай жылдамдықты үдетеуінің кенеттөн өзгерісін тіркейді және басқару блогына сигнал жібереді. Егер жағдай тиісті шарттарға сәйкес болса, жастық лезде іске қосылады.

Бүйірден соққы тиіген жағдайда соққы тиіген жақта орналасқан қауіпсіздік жастығы ғана іске қосылады. Егер соққы алдыңғы жолаушы орнының тұсынан келсе, оның бүйірлік жастығы орындықта адам отырмағанына қарамастан іске қосылады.

Айрықша нұсқаулар

- Бүйірлік қауіпсіздік жастықтығы темендергідей соққылар тиіген жағдайда іске қосылмауы мүмкін. Бетте-бет соққы.

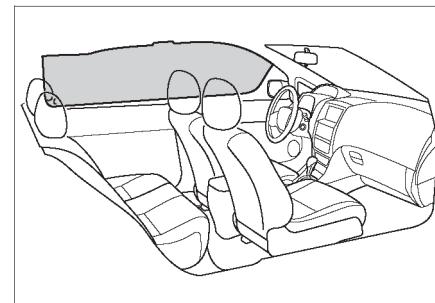
Нәтижесінде электрондық басқару блогына әлсіз сигнал берілетін күш шағын бүйірлік соққы.

Автокөліктің артқы бөлігіне тиетін соққы. Автокөліктің төңкерілуі.

- Бүйірлік қауіпсіздік жастықтарын қандай да бір заттармен жабуга тыым салынады. Бұл олардың қалыпты жұмысын қынданатады.
- Бүйірлік жастықтардың ашылу аймағына қандай да бір заттарды орнатуға тыым салынады. Орнатылған жағдайда жастық ашылғанда бұл заттар салон ішінде жан-жаққа шашырап ұшуы мүмкін.
- Бүйірлік қауіпсіздік жастықтарымен жабдықталған орындықтарды, сондай-ақ бүйірлік қауіпсіздік жастықтарының аймағында орналасқан бөлшектерді өз бетінізше шешіп алуға, жөндеуге және қайта жабдықтауға тыым салынады.

Қауіпсіздік қалқалары

Жалпы мәлімет

Қауіпсіздік қалқалары тебениң астында орналасады. Тіреулерде тиісті белгілер көрсетілген.

Қауіпсіздік қалқалары қауіпсіздік белбеулерін толықтырады. Бүйірден соққы тиіген жағдайда олар жүргізуішінң жөнде жолаушылардың жарақат алу қаупін азайтады және оларды қайталама соққыдан қорғайды.

Жұмыс істеу принципі

Бүйірден соқтығысқан кезде датчик автокөліктің бүйірге қарай жылдамдықты үдетеуінің кенеттөн өзгерісін тіркейді және басқару блогына сигнал жібереді. Егер жағдай тиісті шарттарға сәйкес болса, қалқа лезде іске қосылады.

Айрықша нұсқаулар

- Қауіпсіздік қалқалары төмендергідей соққылар тиіген жағдайда іске қосылмауы мүмкін.

Бетпе-бет соққы.

Нәтижесінде электрондық басқару блогына әлсіз сигнал берілетін күші шағын бүйірлік соққы.

Автокөліктің артқы белгіне тиетін соққы.

Автокөліктің төңкерілуі.

> Есіктерге, тіреулерге және төбенің жиегіне сүйенуге, сондай-ақ алдынғы жолаушы орындығына тізерлеп тұруға тыым салынады. Әйтпесе, қауіпсіздік қалқалары іске қосылған кезде бас аймағына құшті соққы тиюі мүмкін, бұл ауыр жарақаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келуі мүмкін. Балалардың дұрыс отыруына ерекше назар аударыңыз.

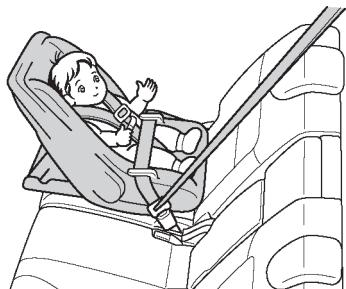
> Қауіпсіздік қалқаларының ашилу аймағына қандай да бір заттарды орнатуға тыым салынады. Орнатылған жағдайда қалқа ашылғанда олар салон ішінде жан-жаққа шашырап үшүсі мүмкін.

> Кімге арналған ілмектерге ауыр немесе өткір заттарды ілуғе тыым салынады. Ілмектерге кімілтішке ілінген кімді ілуғе тыым салынады. Ілмекке кімнің өзін ғана ілініз. Әйтпесе, қауіпсіздік қалқасы ашылған кезде кімілтіш үшып кетіп, салондағы адамдарға қауіп төндіруі мүмкін.

> Қауіпсіздік қалқаларының ашилу аймағында орналасқан элементтерді өз бетінізше шешіп алуға, жөндеуге және қайта жабдықтауға тыым салынады. Төбені, тұтқаларды, тұтқалардың қанқаларын және бүйірлік тәбе плафондарын өз бетінізше қайта жабдықтауға тыым салынады.

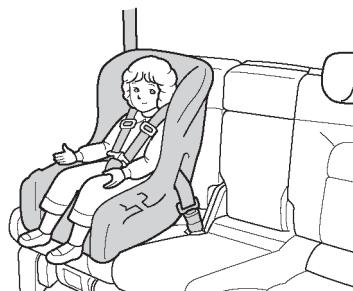
Бала автоорындықтарының түрлери

0/0+ санатындағы бала автоорындығы

DB8DAFA4BD56

1 санатындағы бала автоорындығы

10D27CB74034

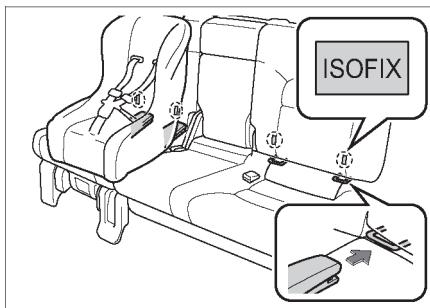
2/3 санатындағы бала автоорындығы

5B7C7E757921

ISOFIX бекіту нұктелері

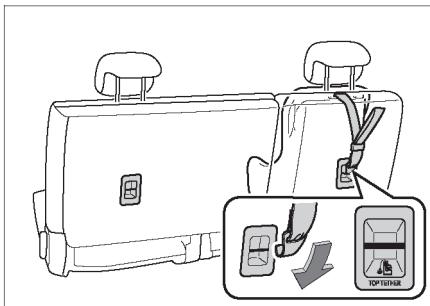
ISOFIX төменгі бекіту нұктелері

859878116405

Артқы орындықтардың арқалығы мен көпшілгінің арасында төрт ISOFIX төменгі бекіту нұктесі орналасқан.

Бала автоорындығының сақтандыру белбеуін бекіту нұктелері

63A7200BBC0

Артқы орындықтардың арқалығының артқы жағында бала автоорындығының сақтандыру белбеуін бекітуге арналған екі нұкте орналасқан.

⚠ Ескерту

ISOFIX бекіткіштері дұрыс орнатылған бала автоорындықтарының жүктемесіне шыдайтында етіп есептелген. Олар ешбір жағдайда ересектерге арналған қауіпсіздік белбеулерін орнату, аспалы таспаларды бекіту және қандай да бір заттарды немесе құрылғыларды автокөлікпен байланыстыру үшін қолданыла алмайды.

Бала автоорындықтарын қолдану мүмкіндігі

Автокөлікте БҰҰ ЕЭК № 44 Қағидаларына сәйкес келетін бала автоорындықтары ғана қолданыла алады.

БҮҰ ЕЭК № 44 қағидаларына сәйкес бала автоорындықтары келесі бес санатқа бөлінеді.

- > 0 санаты: 10 кг-ға дейін (0-ден 9 айға дейін).
- > 0+ санаты: 13 кг-ға дейін (0-ден 2 жасқа дейін).
- > 1 санаты: 9 кг-дан 18 кг-ға дейін (9 айдан 4 жасқа дейін).
- > 2 санаты: 15 кг-дан 25 кг-ға дейін (4 жастан 7 жасқа дейін).
- > 3 санаты: 22 кг-дан 36 кг-ға дейін (6 жастан 12 жасқа дейін).

Тұрлі орындардың бала автоорындықтарының орнатуға сәйкес келуі

Жас тобы	Орнату орны		
	Алдыңғы жолаушы орындығы	Артқы орындықтар	Артқы шеткі орындықтар
«0» тобы	X	U	X
«0+» тобы	X	U	X
«I» тобы	X	U	X
«II» тобы	X	U	X
«III» тобы	X	U	X

Ескертпе: кестедегі белгілердің түсіндірмесі:

U — осы жас тобы үшін мақұлданған әмбебап бала бекіту жүйелеріне жарайды.

X — осы жас тобы үшін мақұлданған бала бекіту жүйелеріне жарамайды.

Автокөліктегі ISOFIX бекіту нұктелерінің ISOFIX бекіткіштері бар бала автоорындықтарына сәйкестігі

Жас тобы	Типтік өлшемі	Бекіткіш	ISOFIX Орналасқан жері
			Артқы шеткі орындықтар
Автобесік	F	ISO/L1	X
	G	ISO/L2	X
«0» тобы	E	ISO/R1	IL
«0+» тобы	E	ISO/R1	IL
	D	ISO/R2	IL
	C	ISO/R3	X

«I» тобы	D	ISO/R2	IL
	C	ISO/R3	X
	B	ISO/F2	IUF
	B1	ISO/F2X	IUF
	A	ISO/F3	IUF

Ескертпе: кестедегі белгілердің түсіндірмесі:
IUF — осы жас тобы үшін мақұлданған және автокөліктің қозгалу бағытына қаралыған ISOFIX әмбебап бала бекіту жүйелеріне жарайды. IL — тиісті тізімдемеге кіргізілген ISOFIX ерекше бала бекіту жүйелеріне жарайды. Бұл бала бекіту жүйелері арнайы көлік құралдарына арналған, белгілі шектеулері болуы немесе жартылай әмбебап санатына жатуы мүмкін.

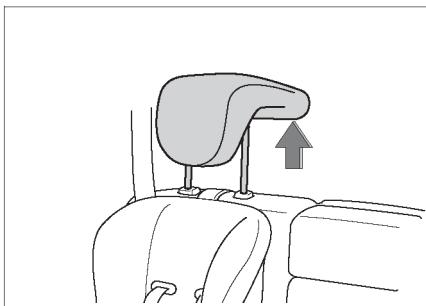
X — ISOFIX бекіткіштерінің орналасуы осындағы типтік өлшемі бар және (немесе) осы жас тобының ISOFIX бала бекіту жүйелеріне жарамайды.

Бала автоорындығының орнату

Бала автоорындығының арнайы бекіткіштердің көмегімен орнату

ISOFIX және LATCH — бұл бала автоорындықтарын бекіту үшін арнайы әзірленген стандартты жүйелер. Артқы шеткі орындықтарға орнату кезінде бала автоорындығының бекіту үшін ISOFIX жүйесін де, LATCH жүйесін де қолдануға болады.

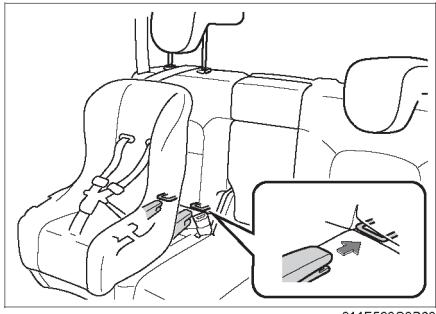
1. Алдыңғы орындықты тірелгенше алдыға жылжытыңыз.
2. Бала автоорындығы орнатылатын орындықтың бассуейгішін реттепніз немесе шешіп алыңыз.

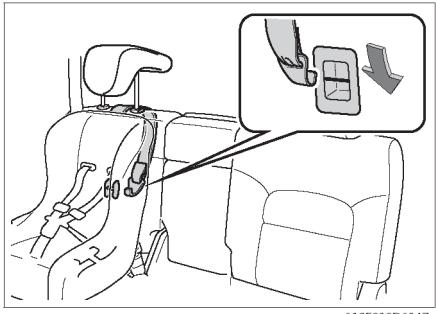
1AA75355FCBA

i Пайдалы ақпарат

- > Бала автоорындығын артқы орындыққа орнатқан кезде бассүйегішті барынша төмөн түсіру немесе шешіп алу қажет.
- > Егер қозғалыс бағытына қаратып орнатылған бала автоорындығын пайдалану кезінде бассүйегіш автоорындықтың артқы орындық арқалығына нық тиіп тұруына кедергі келтірсе, оны шешіп алу қажет.
- > Баланың отыру қалпын бійктету үшін арнайы бuster пайдаланатын болсаңыз, бассүйегішті шешіп алуға тыым салынады. Бұл жағдайда бассүйегіштің ең биік нүктесін баланың басымен бір деңгейде немесе оған барынша жақын орналасуы тиіс.
- 3. Бала автоорындығының бекіткішін төмөнгі бекіту нұктелеріне сұғыныз, ISOFIX бекіту механизмдерінің екеуінің де сенімді бекітілгеніне көз жеткізіңіз.

- 4. Сақтандыру белбеуін тиисті бекіту нұктесіне бекітіңіз. Белбеудің шиыршықталмауын қадағалаңыз. Сақтандыру белбеуін бекіткен кезде оны бассүйегіштің астынан өткізу қажет.

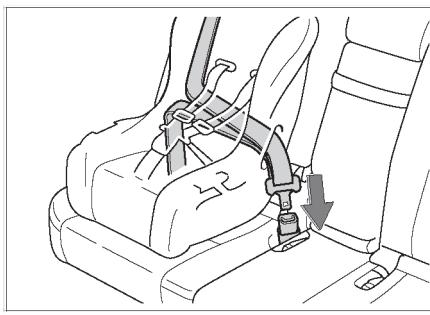
5. Автоорындықты сәл ырғап, оның сенімді бекітілгеніне көз жеткізіңіз.

Бала автоорындығын қауіпсіздік белбеуінің көмегімен орнату

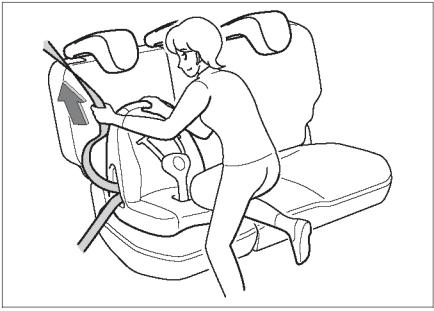
1. Алдыңғы орындықты тірелгенше алдыға жылжытыңыз.
2. Бала автоорындығы орнатылатын орындықтың бассүйегішін реттеңіз немесе шешіп алыңыз.

i Пайдалы ақпарат

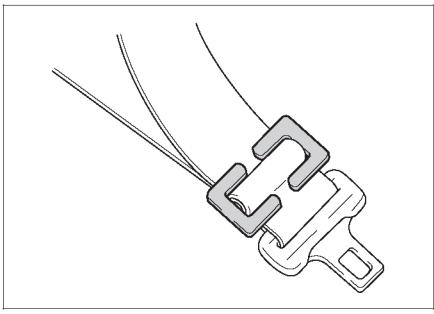
- > Бала автоорындығын артқы орындыққа орнатқан кезде бассүйегішті барынша төмөн түсіру немесе шешіп алу қажет.
- > Егер қозғалыс бағытына қаратып орнатылған бала автоорындығын пайдалану кезінде бассүйегіш автоорындықтың артқы орындық арқалығына нық тиіп тұруына кедергі келтірсе, оны шешіп алу қажет.
- > Баланың отыру қалпын бійктету үшін арнайы бuster пайдаланатын болсаңыз, бассүйегішті шешіп алуға тыым салынады. Бұл жағдайда бассүйегіштің ең биік нүктесін баланың басымен бір деңгейде немесе оған барынша жақын орналасуы тиіс.
- 3. Қауіпсіздік белбеуінің иық тармағын тартып шығарыңыз, оны бала автоорындығы арқылы өткізіңіз және қауіпсіздік белбеуінің металл тілшігін сырт еткен дыбыс естілгенше құлышқа сұғыныз.

4. Бала автоорындығын салмағынызбен орындыққа басыңыз және белбеу керіліп тұратындаң әрі сенімді бекітуді қамтамасыз ететіндей етіп иық тармағын шарғылы механизмге тартып орауға мүмкіндік беріңіз.

5. Егер бала автоорындығы қауіпсіздік белбеуінің бекіткішімен жабдықталмаған болса, белбеуді бекітуге арналған арнайы ілгешекті сатып алуыңызға болады.

6. Автоорындықты сөл ырғап, оның сенімді бекітілгеніне көз жеткізіңіз.

Бала автоорындығын орнатуға қатысты айрықша нұсқаулар

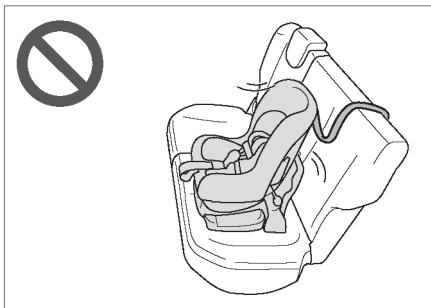
- › Егер артқы орындық арқалығының көлбейу бұрышы реттелетін болса, оны бала автоорындығының көшпігі мен арқалығы артқы орындықта нық тиіп тұратындағы қүйге келтіріңіз.
- › Егер бала автоорындығын арнайы бекіткіштерді қолданбай орнататын болсаныз, ол үшін қауіпсіздік белбеуін қолданыңыз. Автоорындықта қосып орнату нұсқаулығын орындаңыз.
- › Бала автоорындығы автокөлік орындығына дұрыс бекітілген болуы тиіс. Автоорындық дұрыс орнатылмаған жағдайда шұғыл тежеу немесе соқтығысу салдарынан бала ауыр жарақаттар алуы немесе тіпті мерт болуы мүмкін.
- › Автокөлікке бекітілмеген баланы қорғау құрылыштарын орналастырманыз. Шұғыл тежеу немесе жол-көлік оқиғасы орын алғанда құрылғы автокөлік ішіндегі адамдарға және заттарға соқтығысуы мүмкін, соның салдарынан ауыр жарақаттар келуі немесе тіпті кісі өлімі орын алуы мүмкін.
- › Бала автоорындығын алдыңғы жолаушы орындығына орнатуға тыйым салынады. Өйткені бала қауіпсіздік жастығына тым жақын орналасатын болады. Соқтығысу жағдайында жастық іске қосылса, бала ауыр жарақаттар алуы немесе тіпті мерт болуы мүмкін.
- › Бала автоорындығын баланың жасына және бойына сәйкес таңдал, артқы орындықта орнату қажет. Статистика бойынша қорғау құрылыштары дұрыс қолданылған жағдайда балаларды артқы орындықтарға орналастыру, алдыңғы орындықтармен салыстырында, көбірек қауіпсіздікке кепілдік береді. Қозғалыс кезінде баланы қолға алып отыруға жол берілмейді. Бұл бала автоорындығын алмастыра алмайды. Апатқа үшыраған жағдайда бала алдыңғы әйнекке соғылуы немесе сіз берілген салон қантамасының арасына қысылып қалуы мүмкін.
- › Бала автоорындығында отыrsa да, балага басын немесе денесінің басқа жерлерін есік тіреуіне немесе автокөлік төбесінің қаптал белгігіне сүйеуіне жол берменіз.

Қауіпсіздік қалқаларының іске қосылуы ете қаупті болуы мүмкін. Олардың соққысының күші ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келуі мүмкін.

- > Бала автоорындықтарының түрлері көп болғандықтан, бала автоорындығын орнатар және шешіп алар кезде оның жеткізу жиынтығындағы нұсқаулықты орындал, тиісті сақтық шараларды сақтаңыз.
- > Егер бала автоорындығы сақтандыру белбеуімен жабдықталған болса, оны бала автоорындығын орнату нұсқаулығын және тиісті сақтық шараларды орындаі отырып бекіту қажет.

B2612404C703

CF0EAC251E56

Олай болмаған жағдайда шұғыл тежеу немесе соқтығысу ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келуі мүмкін.

- > Егер бала автоорындығы сақтандыру белбеуімен жабдықталған болса, ол бассүйегіштің астымен өтуі тиіс.

04EDAAE6F072

4EAf4827A647

Әйтпесе, бала автоорындығы бекітілмейді және шұғыл тежеу немесе соқтығысу салдары ауыр жаракаттар алуға немесе тіпті кісі өліміне алып келуі мүмкін.

- > Бала автоорындығының сақтандыру белбеуін тиісті бекіту нұктесіне бекіткеннен кейін бассүйегішті түсірмеген жөн.

0483F77A32C9

Бассүйегіш сақтандыру белбеуіне жанасып тұрса, ол белбеудің керілуйн босатуы және шүғыл тежеу немесе соқтығысу жағдайында бала автоорындығының аударылып кетуіне себеп болуы мүмкін, салдарынан ауыр жарақат алу немесе тіпті кісі өлімі қаупі туындайды.

4

Қауінсіздік

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Автокөліктің айдан әкетуден қорғау үшін кілтке радиосигнал таратқышы орнатылған. Қозғалтқыштың тек тұпнұсқа кілтпен оталдыруға болады.

⚠ Назар аударының!

- > Кілттің жаңына құшті магниттік өрісі бар заттар қоюға тыйым салынады.
- > Кілттің аса тәмен немесе аса жоғары температуралардың әсеріне ұшыратуға тыйым салынады.
- > Кілттің жерге лактыруға тыйым салынады.
- > Кілттің қысым әсеріне ұшыратуға тыйым салынады.

Егер қозғалтқыш оталмаса

Ақпарат орталығының дисплейінде айдан әкетуге қарсы аутентификацияның қателігі туралы ескертү көрсетілсе немесе қозғалтқышқа техникалық қызмет көрсету жөніндегі ескертү сигналы жыптылқап тұрса, сервис орталығына хабарласыңыз.

Құпия сөзі бар конверт

- > Иммобилайзермен жабдықталған автокөліктедің ілеспі құжаттарының арасында ерекше құпия конверт бар. Егер иммобилайзер істен шықса және қайталап синхрондауды қажет етсе, осы конвертті ашып, ішінен иммобилайзердің құпия сөзін алып, оны қызмет көрсетуші персоналға хабарлау қажет.
- > Егер автокөлікті сатып алған кезде конверт жыртылған болса, құпия сөз үрланған болуы және иммобилайзердің қорғанышы бұзылған болуы мүмкін. Автокөліктің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін дереу сервис орталығына хабарласыңыз.
- > Иммобилайзердің құпия сөзі бар конвертті тиісті жерде сақтаңыз. Құпия сөзді үшінші тұлғаларға айтпаңыз (иммобилайзер істен шыққан және оны жөндеу үшін құпия сөзді жөндеу жұмыстарын жүргізетін ресми дилерге хабарлау қажет болатын жағдайлардан басқа кездे). Құпия конвертті жоғалтып алған жағдайда кідірмesten ресми сервис орталығына хабарласыңыз.

Автокөліктің айдал әкетуге қарсы жүйе

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Автокөліктің айдал әкетуге қарсы жүйесі автокөліктің айдал әкетуден және ондағы бағалы заттардың ұрлануынан сақтайты. Автокөлікке кіруге әрекет жасалған жағдайда жүйе дыбысты жарық сигналын беру жүйесін іске қосады.

⚠ Ескерту

Автокөліктің айдал әкетуге қарсы жүйесін қайта жабдықтауға тыыйм салынады.

Жүйені қосу

1. Смарт-кілттің, автокөлікке кіруге интеллектуалдық жүйесінің немесе механикалық кілттің көмегімен есіктерді құлыптағаннан кейін бұрылыс көрсеткіштері бір рет жыптылтайды және жүйе алдын ала қазету режиміне ауысады.

Алдын ала күзету режимінде бұрынғыша автокөлікпен кез келген манипуляцияларды орындауға болады, бұл ретте айдал әкетуге қарсы сигнал беру жүйесі іске қосылмайды.

2. Шамамен 15 секундан кейін жүйе автоматты түрде күзету режиміне ауысады да, бұзып кіруден қорғау функциясы іске қосылады.

⚠ Назар аударыңыз!

Автокөліктің барлық есігінің, жүксалғыш есігінің және капоттың жабық екенине көз жеткізініз, себебі олар жабылмаса, автокөліктің айдал әкетуге қарсы жүйесі іске қосылмайды.

ℹ Пайдалы ақпарат

Айдал әкетуге қарсы жүйенің барлық жұмыс режимінде орталық басқару түймелері жұмыс істемейді.

Жүйені ажырату

Автокөлік есіктерінің немесе жүксалғыш есігінің құлыптарын смарт-кілттегі түйменің көмегімен немесе интеллектуалды кіру жүйесінің көмегімен ашыныз. Бұрылыс көрсеткіштері екі рет жыптылтайды да, бұзып кіруден қорғау функциясы сөнеді.

Сигнал беру жүйесінің іске қосылу шарттары

Күзету режимінде келесі әрекеттер сигнал беру жүйесінің іске қосылуына алып келу мүмкін:

- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышы қойылған режимді ауыстыру.
- > Капотты ашу.
- > Смарт-кілтті немесе интеллектуалды автокөлікке кіру жүйесін қолданбастан автокөлік есігін немесе жүксалғыш есігін ашу.

Сигнал беру жүйесін ажырату тәсілдері

Айдал әкетуге қарсы сигнал беру жүйесі іске қосылған жағдайда оны келесі тәсілдермен өшіруге болады:

- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышын ON режиміне ауыстырыңыз немесе қозғалтқышты нәтижелі оталдыру әрекетін орындаңыз.
- > Оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK режиміне қойылған кезде смарт-кілттің немесе интеллектуалды кіру жүйесінің көмегімен автокөлік есігінің немесе жүксалғыш есігінің құлпын ашыңыз.

Соқтығысу кезінде отынның берілуін тоқтату жүйесі

Соқтығысу кезінде отынның берілуін тоқтату жүйесі

Апап орын алғанда қаупісіздік жастықтары іске қосылатын болса, бұл жүйе отынның берілуін тоқтатады, осылай отынның төгілгіне байланысты қауіпті азайтуға мүмкіндік туады. Бұл жүйе іске қосылғаннан кейін қозғалтқышты қайта іске қосу қажет, келесі әрекеттерді орындаңыз:

1. Оталдыру жүйесінің ажыратқышын LOCK режиміне аудыстырыңыз.
2. Қозғалтқышты қайта іске қосыңыз.

Ескерту

Қозғалтқышты оталдырап алдында автокөліктің астындағы жердің бетін қарап шығу қажет. Автокөлік түбінде отынның ақкан іздері байқалса, автокөліктің отын жүйесінің зақымдалғанын білдіреді. Бұл жағдайда қозғалтқышты оталдырмаган жөн.

Оқиғалар туралы деректерді тіркегіш

Жүйе туралы жалпы мәлімет

Автокөлік оқиғалар туралы деректерді тіркегішпен (EDR) жабдықталған. EDR негізінен оқиға кезінде автокөлік жүйелерінің жұмысы туралы ақпарат алу үшін динамиканы бақылау жүйелерінің және автокөліктің белсенді қауіпсіздік жүйелерінің деректерін тіркеу мақсатында колданылады. Алайда соқтығысынан ауырлығына және түріне байланысты EDR тиісті деректерді тіркемеу мүмкін.

i Пайдалы ақпарат

EDR деректерді тіркеуді тек күрделі апат жағдайында жүзеге асырады. Қалыпты жағдайларда EDR деректерді жазбайды.

Деректерді оқу

Автокөлік өндірушісінен өзге басқа тараптар (мысалы, құқық қорғау органдары) CANoe құрылышын қолдана отырып, ноутбукті автокөліктің диагностикалық орталығына жалғай және жазылған EDR деректерін оқи алады. Деректерді окуға арналған құрылышы CANoe арналған БҚ жеткізуісінен сатып алуға болады.

EDR арқылы тіркелетін деректер және олардың мақсаты:

Деректер	Арналған мақсаты
Тежеу режимі	Соқтығысу сәтіндегі тежегіш педалінің күйін тіркеу
Соқтығысу кезіндегі жылдамдық	Соқтығысу сәтіндегі жылдамдықты тіркеу
Қауіпсіздік белбеүі құлпының күйі	Соқтығысу сәтіндегі қауіпсіздік белбеуінің күйін тіркеу
Пассивті қауіпсіздік жүйесі жұмысының жарық индикаторының күйі	Соқтығысу сәтінде пассивті қауіпсіздік жүйесінің ақауын білдіретін жарық индикаторының жанып тұрғаны не тұрмаганы туралы мәліметтерді тіркеу

Деректерді ашу

Төмендегі мән-жайларды қоспағанда EDR жазбалары үшінші тараптарға жария етілмейді:

- > Автокөлік иесінің немесе оның жалға берушісінің келісімімен.
- > Полицияның, соттың немесе үкіметтік органдардың деректерді сот процесі кезінде қолдану үшін реңсі сұрауы бойынша.

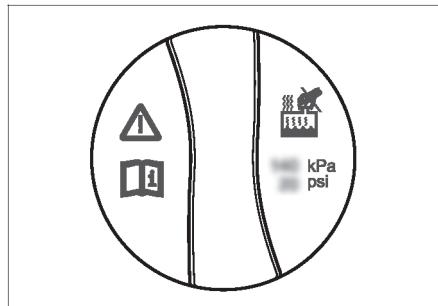
Алайда, қажет болса, жазылған EDR деректері келесі мақсаттар үшін қолданылуы мүмкін:

- > Автокөліктің қауіпсіздік сипаттамаларын зерттеу және тиісті өзірлемелерді жүргізу.
- > Зерттеулер және өзірлемелер үшін: тіркегіштің деректері автокөлік иесі мен оның көлік құралы туралы ақпарат үшінші тарапқа ашпай беріледі.

Назар аударының

Қауіпсіздік белгілері елеулі зиян келтіруі мүмкін ықтимал қауіп-қатер туралы ақпарат беруге арналған. Ескертуші жапсырмалар келесі орындарға орналастырылған. Ұсынылған ақпаратпен мұқият танысының. Егер жапсырма түсіп қалса немесе оның мазмұны айқын көрінбесе, сервис орталығына хабарласының.

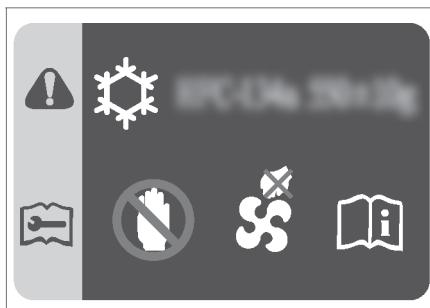
Кеңейткіш бак қақпағындағы ескертуші жапсырмалар

168A90E23164

Бұл белгі кеңейткіш бак қақпағында орналасады және қозғалтқыш пен радиатор сұығанша қақпақты ашуға тыым салынатыны туралы ескертеді. Ашылған жағдайда бактан ыстық сұйықтық пен бу атқылап шығып, күйік шалуы мүмкін.

Мотор бөліміндегі ескертуші жапсырмалар

123AD99D7808

Жапсырмалар мотор бөлімінін алдыңғы қабырғасында орналасқан және келесілер туралы хабар береді:

- > Кондиционер жүйесіне арналған фреонның маркасы мен көлемі.
- > Салықындуат жедеткіші кез келген сәтте қосылып кетуі мүмкін, ешбір жағдайда жедеткіштің қаптамасының астына қолдарынызды сұғуға құрқат етілмейді. Қол сұққан жағдайда жедеткіш күтпеген жерден қосылып кетіп, ауыр жарақаттар келтіруі мүмкін.

Аккумулятор батареясындағы ескертуші жапсырмалар

574B53F5487C

Бұл белгілер аккумуляторда орналасқан. Олар аккумуляторды орнатар, шешіп алар және тексерер алдында келесі қауіпсіздік шараларын сақтау қажеттігін ескертеді.

- > Балаларга аккумуляторға жақындауға тыым салынады.
- > Аккумуляторды қолданған немесе зарядтаған кезде жаныш газ бөлінеді, сондықтан аккумулятордың жылу көздерінен және ашық оттан алшак ұстau

қажет. Әйтпесе, аккумулятор жануы немесе жарылуы мүмкін.

- > Аккумулятордың ішінде күйдіргіш сұйықтық бар.
- > Онымен жұмыс істеу кезінде қорғаныш көзілдірік кио және өзге де сақтық шараларды сақтау қажет.

Алдыңғы қауіпсіздік жастықтарындағы ескертуші жапсырмалар

613165D19503

Бұл белгілер алдыңғы жолаушының қунқағарында орналасқан және автокөліктің алдыңы қауіпсіздік жастықтарымен жабдықталғанын және тиісті нұсқауларға назар аудару қажеттігін хабарлауға арналған.

⚠ Ескерту

Бала бекіту жүйесін (іске қосылған күде) алдыңғы қауіпсіздік жастығымен қоргалған орындыққа орнатпаңыз, себебі бұл балаға ауыр жарақаттар келтіруі немесе оны мерт қылуы мүмкін.

Бүйірлік қауіпсіздік жастықтарындағы ескертуші жапсырмалар

D28E9BC3813E

Бұл белгілер орталық тіреуде орналасқан және автокөліктің бүйірлік қауіпсіздік жастықтарымен жабдықталғанын және тиісті нұсқауларға назар аудару қажеттігін хабарлауға арналған.

5

Апattyқ жағдайлар

Жүргізу құралдары	172
Қосалқы дәңгелек	173
Дәңгелекті ауыстыру	174
Жол-көлік апаты орын алған жағдайда	177
Автокөлікті сыртқы қуат көзінен оталдыру	178
Қозғалтқыштың қызып кетуі ...	180
Сүйрөу	181
Төтенше жағдайда көмек көрсету жүйесі	185

Жүргізу құралдарын орналастыру

Жүргізу құралдары жұқсалғыш қақпағының астында орналасады.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Жүргізуі апattyқ жағдайларда шүғыл әрекет ету үшін құралдардың орналасқан жері мен оларды пайдалану тәсілдерін білуі тиіс.
- > Құралдарды пайдаланғаннан кейін оларды міндетті түрде көрсетілген орына қайта қойып, нық бекіту керек. Құралдар тиісті жерде орналаспаса, апат немесе жазатайым оқиға орын алуы мүмкін.
- > Автокөлікпен бірге жеткізілетін домкрат – осы автокөлікке арналған арнайы құрал-сайман. Бұл домкратты басқа автокөліктерде, сондай-ақ осы автокөлікті көтеру үшін өзге домкраттарды пайдалануға тыйым салынады.
- > Егер автокөлігіңіз өрт сөндіргішпен жабдықталса, оны тұрақты техникалық байқаудан өткізу керек, себебі өрт сөндіргіштің белгіленген жарамдылық мерзімі болады. Қажет болған кезде өрт сөндіргішті уақытылы ауыстыру қажет.

Қосалқы дөңгелектер туралы

Егер автокөлік өлшемі ықшам қосалқы дөңгелекпен жабдықталса, келесі жайттарға назар аудару керек: Шағын қосалқы дөңгелектің өлшемдері стандартты дөңгелектен өзгеше болғандықтан, оны тек уақытша ауыстырып дөңгелек ретінде пайдалануға болады, бұл ретте автокөліктің максималды жылдамдығы 80 км/сағ көрсеткішінен аспауы тиіс.

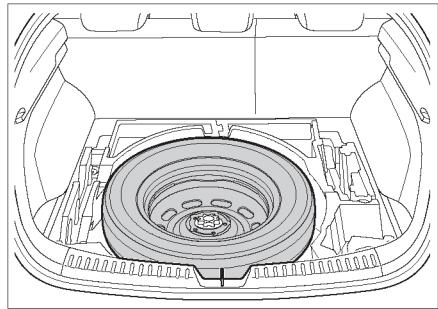
⚠ Ескерту

- > Шағын қосалқы дөңгелек стандартты дөңгелек зақымдалған жағдайда уақытша пайдалануға ғана арналған. Стандартты дөңгелекті мүмкіндігінше теізрек жөнде, орнатыныз. Әйтпесе, өзіңізге айтарлықтай қауіп тәндіресіз.
- > Автокөлікте тек бір шағын қосалқы дөңгелекті орнатуға рұқсат етіледі. Көрсетілген дөңгелектерден өзгеше қосалқы дөңгелектерді пайдаланбаңыз.

⚠ Назар аударыныңыз!

Қосалқы дөңгелектің жай-күйін, мысалы, ақау пайда болғанда оның даярлығына кепілдік беру үшін шинадағы қысымды, жырықтар мен дөңестердің және т.б. бар не жоғын жүйелі түрде тексеріңіз.

Орналасуы

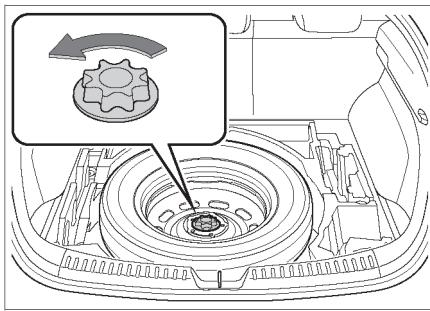
8FFE8AA4B0DC

Қосалқы дөңгелек жүксалғыш қақпағының астында орналасады.

Шығару және орнына салу

1. Жүксалғыш қақпағын ашыңыз.

2. Бекіту тұтқасын теріс бағытқа бұрап, қосалқы дөңгелекті алу үшін оны шешіп алыңыз.

62CFEF5E3505

3. Қосалқы дөңгелекті орнына салу өрекеттері көрі ретпен орындалады.

Дәңгелекті ауыстыру

Шина ақауларының белгісі

Егер келесі жағдайлар орын алса, шиналарда жыртылған жерлердің немесе жарықтардың болуын тексерініз.

- > Руль дірілдеген кезде.
- > Автокөлік әдеттеп тыс дірілдеген жағдайда.
- > Автокөлік әдеттеп тыс қисайған жағдайда.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Егер жүріс кезінде шина жыртылып немесе жарылып кетсе, жылдамдықты төмендету үшін рульді мықтап ұстап, тежегіш педалін аздалап басыңыз. Шұғыл тәжеуге немесе рульді күрт бұруға тыйым салынады, өйткени автокөлікті басқара алмай қалуыңыз мүмкін.
- > Шина жарылғаннан кейін қосалқы дәңгелекті дереу орнату керек. Тесілген шинамен жүрген кезде автокөліктің қозғалысы тұрақсыз болуы мүмкін, оның салдары апатқа жетелсөті мүмкін. Оған қоса, дәңгелек дискілерін, дәңгелектерді, аспанды, автокөлік шанағын және т.б. онай зақымдан алуыңыз мүмкін.

Қосалқы дәңгелекті ауыстыру алдындағы дайындық

1. Барлық жолаушы автокөліктен шығуы керек.
2. Қөліктің қалыпты қозғалысына кедергі келтірмей үшін автокөлікті қауіпсіз жерде тегіс қатты бетке тұрақта қойыңыз.
3. Тұрақ тежегішін қосыңыз.
4. Қозғалтқышты өшіріңіз.

Автоматты беріліс қорабы бар автокөлітерде берілісті ауыстыру тұтқасын Р режимінде орнатып, қозғалтқышты өшіріңіз.

⚠ Ескерту

Берілістерді ауыстыру тұтқасы бейтарап күйде тұрған кезде автокөлікті тіреп қою үшін домкратты пайдалануға тыйым салынады. Бұл жағдайда домкрат тұрақты болмайды, сондықтан жазатайым оқиға орын алады.

5. Жергілікті жол қозғалысы ережелеріне сәйкес апарттық сигнал беру жүйесін қосыңыз да, автокөлік артына ескерту белгісін қойыңыз.
6. Қосалқы дәңгелекті, домкратты, домкратта арналған іншіліктердің дәңгелек сомындарына арналған кілттерді және дәңгелек тіреуіштерін дайындаңыз.

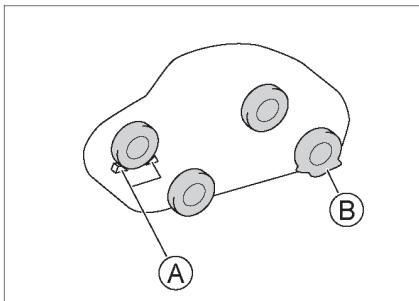
⚠ Назар аударыңыз!

- > Домкратты пайдаланар алдында дәңгелек тіреуіштерін орнату керек.
- > Дәңгелек тіреуіштерін қызмет жеткізуісінен сатып алуға болады. Барлық сұрақ бойынша қызмет жеткізуісіне хабарласыңыз.
- > Дәңгелек тіреуіштері болмаған кезде дәңгелектің астында үлкен тасты қоюға болады.

Дәңгелекті ауыстыру процедуrasesы

Ақаулы дәңгелекті шешіп алу

1. Дәңгелекті бекітіп қойыңыз.

BED7A07A2F49

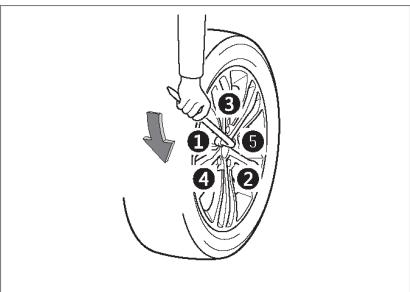
A Дәңгелек тіреуіші

B Ақаулы дәңгелек

Тіреуіш шанақтың көтерілетін белгінен қатысты диагональ орналасқан дәңгелектің астында орнатылады.

Алдыңыз дәңгелекті көтергенде артқысын бекітіңіз және артқы дәңгелекті көтергенде алдыңғысын бекітіңіз (суретте сол жақ алдыңғы дәңгелекті көтеру тәсілі көрсетілген).

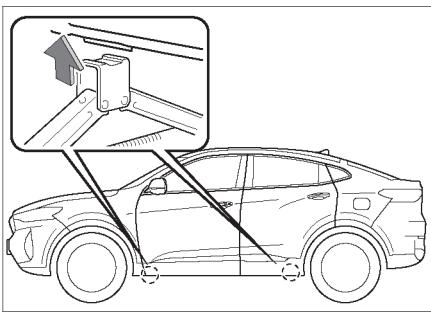
2. Сомындарды босатыңыз.

09ED1088E0D2

Дөңгелек сомындарына арналған кілттің көмегімен сомындарды суретте көрсетілген тәртіппен теріс бағытқа (шамамен 1-2 айналымға) бұраңыз.

3. Домкратты тірек нүктесінің астына орнатыңыз.

05F0E40A850C

Домкраттың қалпы мен биіктігін реттеніз, домкрат көтеруге арналған қалыпта сенімді бекітілгеніне көз жеткізіңіз.

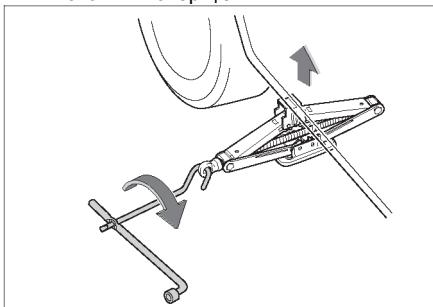
⚠ Назар аударының!

Домкратты пайдаланған кезде келесі талаптарды орындау керек. Әйтпесе, автокөлік оңай зақымдалуы немесе домкрат ығысып кету мүмкін, бұл ауыр жақақтарға әкеледі:

- > Қозғалтқышты міндепті түрде сөндіріңіз.
- > Автокөліктегі адамдар бар болғанда домкратты пайдалануға тыбым салынады.
- > Домкратты тегіс қатты бетке орнату керек.
- > Домкраттың үстінгі немесе астынғы бөлігіне заттар қоюға тыбым салынады.
- > Домкраттың көтерілу тәртігі тыым үлкен болмауы және дөңгелекті ауыстыру үшін талап етілетін деңгейден аспауы шарт.

- > Автокөлікті домкратпен көтергеннен кейін автокөліктің астына кірге тыбым салынады.
- > Автокөлікті түсірген кезде басқа адамдардың қысылып қалмауын мүқият қадағалау керек.

4. Автокөлікті көтеріңіз.

7F7C517242E0

Дөңгелек сомындарына арналған кілтті жоғарыдағы суретте көрсетілгендей домкраттың реттеу інтірегіне қондырып, шина жерден көтерілгенше інтіректі он бағытқа бұраңыз.

⚠ Назар аударының!

Алдымен автокөлікті сәл көтеріп, барлығының дұрыс екенін мүқият тексеріңіз, одан кейін көтеруді жалғастырыңыз.

5. Барлық бекіткіш сомынды алып, одан кейін дөңгелекті шешіп алыңыз.

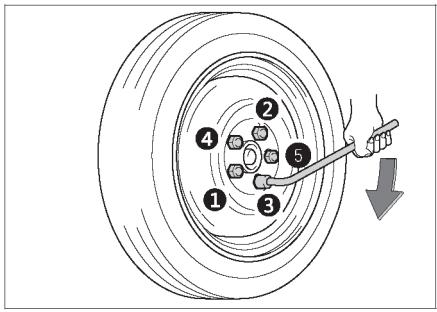
⚠ Назар аударының!

- > Дөңгелекті жерге қойғанда оны зақымдамау үшін шабактарын жоғары қаратыңыз.
- > Домкрат ығысан жағдайда және күтпеген өзге жағдайларда сақтану үшін қосалқы дөңгелекті орната алдында шешіп алынған дөңгелекті автокөліктің астына қойыңыз.

Қосалқы дөңгелекті орнату

1. Дөңгелек күпшегінің бетін тазарту. Қосалқы дөңгелекті орната алдында дөңгелек күпшегінің бетін тазарту керек, әйтпесе, қозғалыс кезінде дөңгелек сомындары босап кету мүмкін, салдарынан дөңгелектен айрылып қалуының мүмкін.

2. Қосалқы дәңгелекті орнатып, сомындар күпшекке толық тиетіндей күш сала отырып, сомындарды тартып бұраңыз.
3. Домкрат интегрін теріс бағытқа бұрап, автокөлікті түсіріңіз.
4. Әрбір дәңгелек шпилькасындағы сомындарды суретте көрсетілген тәртіппен 2-3 рет тартып бұраңыз.

F4D9A50EA111

Тартып бұрау моменті: $110 \pm 10 \text{ Н}\cdot\text{м}$

i Пайдалы ақпарат

Қосалқы дәңгелекті ауыстырганнан кейін динамометрлік сомын кілтін пайдаланып, сомындарды талап етілетін тартып бұрау моментіне дейін мүмкіндігінше тезірек тартыңыз. Әйтпесе, дәңгелек сомындары оңай босап, түсіп қалуы ықтимал, салдарынан ауыр жарақаттар алу немесе елімге үшірыа қаупі туындейді.

5. Барлық құрал-сайманды, домкратты және ақаулы дәңгелекті жинаңыз.

⚠ Ескерту

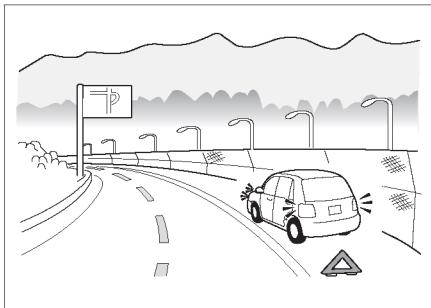
Дәңгелек қаптарын өз бетінше өртеген кезде улы газ белінеді. Дәңгелек қаптарын қайта өңдеу үшін жеткізуігө өткізіңіз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Закымдалған, жарылған немесе деформацияланған сомындарды немесе дәңгелек дискілерін пайдалануға тыбым салынады.
- > Дәңгелек сомындарына арналған кілттің көмегімен сомындарды тартып бұраңыз, әйтпесе, дәңгелек айналған кезде олар оңай босап кетуі ықтимал, соның салдарынан жарақаттар алуға әкелетін жағдай туындейді.

- > Дәңгелек сомындарына арналған кілтті басуға немесе сомындарды шамадан тыс тартып бұрау үшін өзге құралдарды пайдалануға тыбым салынады, әйтпесе, олар оңай закымдалып қалуы мүмкін.
- > Сомындарды орнатқан кезде бұрандаға жағармай немесе май жағуға тыбым салынады. Тыбым қатты бұрап тартқан кезде сомындар мен дәңгелектер зақымдалып қалуы мүмкін; егер сомындар бос болса, бұл қозғалыс кезінде дәңгелектің ажырап кетуіне немесе апатқа әкелуі мүмкін.

Жол-көлік апаты орын алған жағдайда

3B65B4700E3D

Жол-көлік апатына немесе көлік құралының бұзылуына байланысты жолда еріксіз тоқтаған кезде басқа көлік құралдарына ескерту үшін келесі шараларды орындау керек:

- > Апаптық сигнал беру жүйесін қосу керек.
- > Автокөлік артына ескерту белгісін қою керек.

Дөңгелек бос айналғанда

Қар, құм және өзге де жерлермен жүрген кезде автокөлік батып қалуы мүмкін, сондықтан оны абайлап басқарған жөн. Автокөлік батып қалғанда келесі шараларды қолданып көруге болады:

1. Қозғалтқышты сөндіріп, тұрақ тежегішін қосыныз.
2. Дөңгелектердің айналасында жиналған батпақты, қарды немесе құмды кетірініз.
3. Шиналардың ілінісуін жақсарту үшін дөңгелектердің астына ағаш білеулер, тастар немесе өзге материалдар салыныз.
4. Қозғалтқышты қайтадан оталдырыныз.
5. Тұрақ тежегішін жіберіп, автокөлікті шұнқырдан шығару үшін жылдамдықты абайлап арттырыныз.

Егер жоғарыда көрсетілген тәсіл тиімсіз болып шықса, эвакуатор қызметін пайдаланған жөн.

⚠ Ескерту

Автокөлікті шұнқырдан итеріп шығару кезінде келесі жайттарға назар аудару керек:

- > Соқтығысуды болдырмая үшін автокөліктің жаңында басқа көлік

құралдарының немесе адамдардың жоқ екеніне көз жеткізу керек.

- > Автокөлікті шұнқырдан итеріп шығару кезінде ол алға немесе артқа қарай жулқұы мүмкін, сондықтан аса абай болған жөн.

Автокөлікті сыртқы қуат көзінен оталдыру

Қуаты таусылған аккумулятордың белгілері

- > Стартер сыртындаған дыбыс шығарып, айналмайды. Стартер айналады, бірақ оның қуаты жетпей, қозғалтқыш іске қосылмайды.
- > Автокөліктің алдыңғы фараларының жарығы әдеттегісінен гөрі көмескі.
- > Гудок жұмыс істемейді немесе оның дыбысы әлсіз.

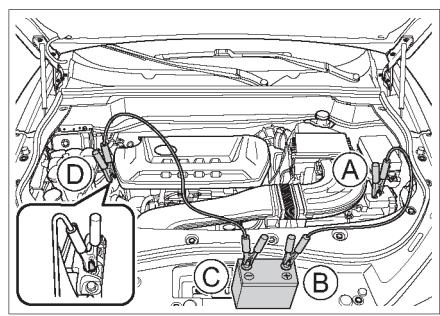
Қозғалтқышты басқа автокөліктен оталдыру тәсілі

Егер автокөлік аккумулятор қуаты таусылғандықтан оталмаса, қозғалтқышты басқа көліктен оталдыруға арналған кабельдерді пайдалануға болады.

Сыртқы қуат көзінен оталдыруға арналған кабель өткігішінің көлденен қимасы кемінде 25 mm^2 болуы тиіс.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Бұл мақсатта кез келген автокөліктің аккумуляторлары пайдалануға келмейді. Қозғалтқышты басқа автокөліктен оталдыру үшін номинал кернеу 12 В қурайтын аккумуляторды ғана пайдалануға болады.
  - > Трейлерлер немесе автотіркемелер автокөлікті оталдыру үшін пайдаланыла алмайды.
-
1. Көмекші кабельдерді келесі схема бойынша жалғаңыз.

- A Қуаты таусылған автокөлік аккумуляторының клеммаларын қоскан кезде алдымен оң клеммадағы $\oplus$ қақпақты ашыңыз.
- B Автокөлікті оталдыратын басқа көлік құралының аккумуляторының $\oplus$ клеммасы.

С Автокөлікті оталдыратын басқа көлік құралының аккумулятор клеммасы $\ominus$.

D Аккумуляторының қуаты таусылған автокөліктің массасына түйіштау нүктесі.

ℹ Пайдалы ақпарат

Бұл схемалық сурет, аккумулятордың оң және теріс клеммаларының, массага түйіштау нүктесінің орналасқан жері автокөлік конфигурациясына қарай өзгеше болуы мүмкін. Нақты автокөлікке бейімделу керек.

ℹ Пайдалы ақпарат

Автокөлік конфигурациясына қарай аккумулятордың оң клеммасының қорғаыш қақпағын ашу үшін ауа сүзгісінің енгізу келтекұбырын алу керек болуы мүмкін (бұл үшін шаппалы механизмі бар сомын кілті, M10 бастығы және т.б. сияқты құралдарды пайдалану қажет).

1. Ауа сүзгісінің енгізу келтекұбырының 2 бекіту болтын бұрап алыңыз.
2. Ауа сүзгісінің енгізу келтекұбырын екі қолмен тартып, ауа сүзгісінің астынғы қантамасынан сұзып алыңыз.
2. Аккумуляторды қуаттау. Автокөлікті оталдыратын көлік құралын оталдырыңыз, қозғалтқыштың айналу жылдамдығын сәл арттырып, осы жылдамдықты шамамен 5 минут сақтаңыз, бұл автокөліктің қуаты таусылған аккумуляторын аздал қуаттауға мүмкіндік береді.
3. Аккумуляторының қуаты таусылған автокөлікті оталдыру. Егер қозғалтқыш бұрынғысынша оталмаса, қозғалтқышты басқа көліктен оталдыруға арналған кабельдердің дұрыс қосылғанына көз жеткізіп, кейін аккумуляторды қайтадан қуаттау керек.
4. Басқа көліктегі қозғалтқыш оталдыруға арналған кабельдерді шешіп алыңыз. Қозғалтқыш оталғаннан кейін қозғалтқышты басқа көліктен оталдыруға арналған кабельдерді орнатқанға кері ретпен шешіп алыңыз.

Ескерту

- > Қозғалтқышты басқа көліктен қуаттаған немесе оталдырган кезде аккумулятордан газ бөлінүі мүмкін. Бұл ретте жарылыс қаупі бар. Аккумуляторды үшқын көздерінен, ашық оттан немесе тез тұтанатын материалдардан алшақ устая керек.
- > Автокөлікті оталдыратын басқа көлік құралының аккумуляторындағы теріс клемманды қуаты таусылған аккумулятордың теріс клеммасына тікелей қосуға тыйым салынады.
- > Аккумулятор сұйықтығының күйдіретін қасиеті бар және ол көз бен теріні ауыр закымдауы мүмкін. Сұйықтық кездейсоқ тиген жерді судың көп мөлшерімен дереге жуып, медициналық көмек алу керек.
- > Қозғалтқышты басқа көліктен оталдыруға арналған кабельдерді қосқан немесе ажыратқан кезде олардың желдеткіштерге, белдіктерге және т.б. тиоіне жол берменіз.
- > Барлық кабельдің дұрыс қосылғанына көз жеткізіп, он және теріс клеммалардың арасында қысқа тұйықталуға жол берменіз.

Назар аударыңыз!

Аккумулятор қуаты жиі таусылған жағдайда тексерістен өткізу үшін жеткізушіге хабарласу керек.

Қозғалтқыштың қызып кетуі

Автокөліктің жабдықталуы

Төтенше жұмыс жағдайларында (мисалы, тіркемені немесе автокөлікті сүйреу, өрге қарай жүру, шамадан тыс жұк тиег жөне т.б.) қозғалтқыш қызып кетіп, бүкіл автокөліктің қуаты азауы мүмкін.

Қозғалтқыш қызып кеткенде

Қызып кету көрсеткіштері

- > Су температурасының индикаторы қызыл түспен жанады.
- > Қозғалтқыш базауда үдейді.
- > Капот астынан бу шығады.
- > Кондиционер компрессоры автоматты түрде тоқтайды.

Проблеманы шешу тәсілдері

1. Автокөлікті қауіпсіз жерге тоқтатып, қозғалтқышты сөндірініз. Егер кондиционер қолданылып тұrsa, оны еширініз.
2. Капот астынан будың шығатынын не шықпайтынын тексеріңіз.
  - > Егер бу шықпаса, капоттың қақпағын ашаңыз, одан кейін қозғалтқышты оталдырыңыз.
  - > Егер бу шықса, ол сейілгенше күте түрініз, одан кейін капоттың қақпағын ашаңып, қозғалтқышты оталдырыңыз.
3. Суытушы желдеткіштің жұмыс істеп тұрғанына көз жеткізіңіз.
  - > Егер желдеткіш жұмыс істемесе, қозғалтқышты сөндіріп, жеткізушіге хабарласу керек.
  - > Егер желдеткіш стандартты режимде жұмыс істесе, қозғалтқышты сөндірмес бүрін су температурасының төмендегенін күтіңіз.
4. Салқыннату сүйықтығының көлемін тексеріңіз.
Егер салқыннату сүйықтығы аз болса, оны үстемелеп құю қажет. Сонымен бірге келтекұбылардан сүйықтықтың ағып кеткен жерлерінің бар не жоғын тексеру керек. Жылыстаған жерлер болған жағдайда жеткізушіге хабарласыңыз.
5. Радиаторда бөгде заттардың бар не жоғын тексеріңіз.
Жылу беруге ықпал ететін бөгде заттар болған жағдайда радиаторды тазалаңыз.

⚠ Ескерту

- > Егер капот астынан бу шықса, қақпақты бірден ашуға болмайды. Әйтпесе, ауыр жарақат алуыңыз мүмкін, мисалы, қүйік шалуы мүмкін.
- > Егер радиатор ыстық болса, радиатор қақпағын немесе кенәйткіш бак қақпағын ашуға болмайды, әйтпесе, бу немесе салқыннату сүйықтығы ернеуден асып төгілүі мүмкін, салдарынан қүйік шалуы сияқты ауыр жарақат алуыңыз мүмкін.
- > Радиатор қақпағын немесе кенәйткіш бак қақпағын ашу кезінде желдеткіштерге немесе белдіктерге тиіп кетпеу немесе жақындау керек. Қақпақты матамен орап, оны ақырын ашаңыз.
- > Қозғалтқыш жұмыс істеп тұрған кезде желдеткіштерге немесе белдіктерге тиоге немесе жақындауға тыйым салынады, әйтпесе, қол немесе киім ішке тартылып кетіп, ауыр жарақаттар аласыз.
- > Қозғалтқыш қызып кеткенде салқыннату сүйықтығын құюға тыйым салынады. Салқыннату сүйықтығы құйылатын болса, қозғалтқыш тез зақымдалады. Салқыннату сүйықтығын қозғалтқыш толық суығаннан кейін құюға болады.

⚠ Назар аударыңыз!

Егер автокөлік қозғалысы кезінде су температурасының индикаторы қайтадан қызыл түспен жанса, тексерістен ету үшін ең жақын сервис орталығына дереу хабарласу керек.

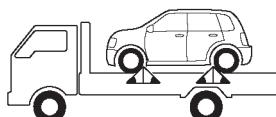
Арнайы техникамен сүйреу

⚠ Ескерту

Сүйреген кезде автотіркемелерді сүйреуге қатысты жергілікті зандар мен қағидаларды сақтау қажет.

Автокөлікті сүйреу қажет болғанда платформасы немесе көтергіші бар жүк автокөлігін пайдалануға және сүйреуді мүмкіндігінше жеткізушіге немесе көлік құралдарын сүйреумен айналысатын көсіби компанияяға сеніп тапсыруға кеңес береміз.

Платформасы бар тиегішті пайдалану

2B90E9A6BD43

Платформасы бар тиегішті пайдаланған кезде автокөлікті сенімді бекіту керек.

Көтергіші бар тиегішті пайдалану

Автокөліктің алдыңғы бөлігінен іліп сүйреу (алдыңғы жетек)

82BDA2D61A68

Автокөліктің алдыңғы дәңгелектері мен белдіктің жай-күйі жақсы болуы керек. Тұрақ төжегішін жіберіп, автокөлікті мықтап бекіту қажет.

Автокөліктің алдыңғы бөлігінен іліп сүйреу (толық/артқы жетек)

71DB89413E2F

Сүйреу арбасын артқы дәңгелектердің астына орналастырып, оны мықтап бекітіңіз.

⚠ Назар аударының!

Егер автокөлік толық жетекті (4WD) немесе артқы жетекті болса, сүйреу арбасын немесе платформасы бар тиегішті пайдалану керек, кері жағдайда автокөлік тез зақымдалып қалуы мүмкін.

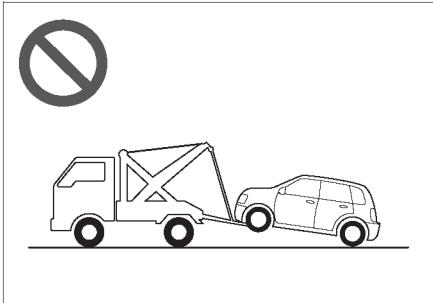
Автокөліктің артқы бөлігінен іліп сүйреу

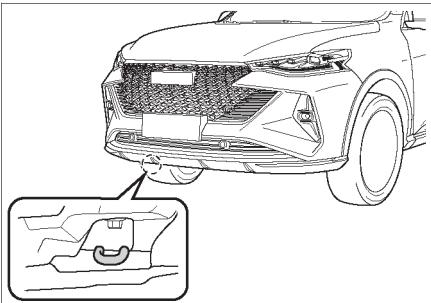
D79764282BBA

Сүйреу арбасын алдыңғы дәңгелектердің астына орналастырып, оны мықтап бекітіңіз.

Автокөлікті сүйреу үшін шығыры бар тиегішті пайдалануға тыйым салынады

89F5097A0AA9

FC83F0BDDDFC

Сүйреу үшін шығыры бар тиегішті пайдалануға тыым салынады, себебі автокөлік корпусы тез зақымдалуы мүмкін.

Сүйреу құлақшасынан сүрету

⚠ Ескерту

Сүйреген кезде авtotіркемелерді сүйреуге қатысты жергілікті зандар мен қағидаларды сақтау қажет.

Төтенше жағдайда, сүйреуге арналған кәсіби техниканы пайдалану мүмкіндігі болмағанда үақытша шара ретінде сүйреу құлақшасын пайдалануға болады. Мұндай тәсіл жабыны қатты жолдармен тек қысқа қашықтыққа және төмен жылдамдықпен сүйреуге мүмкіндік береді. Сүйреу құлақшасын пайдаланған кезде жүргізуіші руль мен тежегіш педалінің көмегімен басқару үшін автокөлікті отыруы керек. Оған қоса, дөнгелектер, автокөлік осьтері, руль, тежеу жүйесі, трансмиссия (беріліс корабы және т.б.), жарықтандыру жүйесі (бұрылыс көрсеткіштері, стоп-сигналдар) жұмыс күйінде болуы тиіс.

Сүйреу кезіндегі өрекеттердің толық реті:

1. Алдыңғы сүйреу құлақшасын тауып алыңыз.

2. Автокөліктің шанағын зақымдамауға тырыса отырып, сүйрейтін сымарқанды сүйреу құлақшасына орнатыңыз.

Тартатын көлік пен сүйретілетін автокөлік арасындағы қашықтық 4 м-ден көп және 10 м-ден кем болуы тиіс. Сүйрейтін сымарқаның ортасына бір қыық ақ мата ($0,3 \times 0,3$ м немесе одан үлкен) байлан қояқтап.

⚠ Назар аударыңыз!

Сүйреу үшін болат арқанды пайдаланбаган жән, әйтпесе, бамперді зақымдап алуыңыз мүмкін.

3. Автокөлік қозғалтқышын оталдырыңыз. Егер автокөлік қозғалтқышы оталмаса, оталдыру жүйесінің ажыратқышын ОН күйіне ауыстырыу керек.

4. Берілісті N күйіне ауыстырып қойыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

Егер беріліс N күйіне ауыстырылмаса, автокөлікті сүйреу үшін сүйреу құлақшасын пайдалануға болмайды.

5. Аппаттық сигнал беру жүйесін қосыңыз, тұрақ тежегішін жіберіп, сүйреудің басталуын күтіңіз.

Сүйреу кезіндегі жылдамдық – 30 км/сағ шамасынан, ал сүйреу қашықтығы 50 км-ден аспауы тиіс.

⚠ Ескерту

Автокөлік батып қалғанда оны сүйреу қажет болса, сервистік компанияның қызыметтерін пайдаланған жән. Автокөлікті шығару үшін сүрету құлақшасын пайдалануға тыым салынады, әйтпесе, сүрету құлақшасын немесе аспаны зақымдап алуыңыз мүмкін.

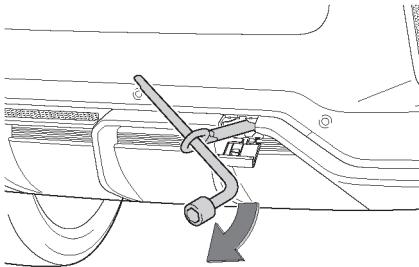
⚠ Назар аударыңыз!

- > Егер автокөлік оталмаса, қүшеттіштердің жүйелері жұмыс істемей, руль мен тежеу жүйесінде қыындықтар туындаиды, сондықтан автокөлікті баяу жылдамдықпен сүрреу керек.
- > Сүйрейтін сымарқанның босап кетуіне жол бермеу үшін сүрреу кезінде автокөліктің алдыңғы жағында орналасқан стоп-сигналдарға назар аудару керек.
- > Ұзын еніс аймақпен қозғалған кезде автокөлікті сүрреу үшін сымарқанды пайдаланбау керек.
- > Автокөлікті артқа жүргізіп сүретуге тыйым салынады.

⚠ Назар аударыңыз!

Көршаган орта температурасы 0 °С-тан төмөн болғанда автокөлікті сүрреу үшін сүрреу құлақшасын пайдалануға тыйым салынады.

дөңгелек сомындарына арналған кілтпен қатайтып тартыңыз.

3. Автокөліктің шанағын зақымдамауға тырыса отырып, сүйрейтін сымарқанды сүрреу құлақшасына орнатыңыз.

Тартатын көлік пен сүйретілетін автокөлік арасындағы қашықтық 4 м-ден көп және 10 м-ден кем болуы тиіс. Сүйрейтін сымарқанның ортасына бір қыық ақ мата (0,3 x 0,3 м немесе одан үлкен) байланап қояқ жеткізу керек.

⚠ Назар аударыңыз!

Сүрреу үшін болат арқанды пайдаланбаган жөн, әйтпесе, бампердің зақымданғанда алуыңыз мүмкін.

4. Апattyқ сигнал беру жүйесін қосыңыз, қозғалтышты оталдырып, сүрреуді бастаңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Сүрреуші автокөліктен ауыр көлікті сүрреуге тыйым салынады, әйтпесе, сүрреуші автокөлік бұзылады.
- > Автокөліктің жұлқи қозғалуына немесе тұрақсыз басқарулына жол бермеу керек, әйтпесе, сүрреу құлақшасы немесе сүйрейтін сымарқан шамадан тыс көрілтін болады.
- > Ұзын еніс аймақпен қозғалған кезде автокөлікті сүрреу үшін сымарқанды пайдаланбау керек.
- > Автокөлікті артқа жүргізіп сүретуге тыйым салынады.

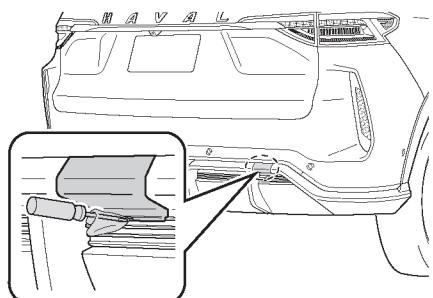
Ақаулы автокөлікті сүрету

⚠ Ескерту

Сүйреген кезде автотіркемелерді сүрреуге қатысты жергілікті зандар мен қағидаларды сақтау қажет.

Сүрреу кезіндегі әрекеттердің толық реті:

1. Сүрреу құлақшасының бітеуішін ашуыңыз.

Матаға оралған ұшы тегіс бұрағыштың көмегімен сүрреу құлақшасының бітеуішін алуыңыз.

2. Сүрреу құлақшасын оң бағытта саңылауға бұрап орнатыңыз да, оны

5. Сүйреу аяқталғаннан кейін сүйреу құлақшасын немесе сымарқанды алып, сүйреу құлақшасының бітеуішін орнату керек.

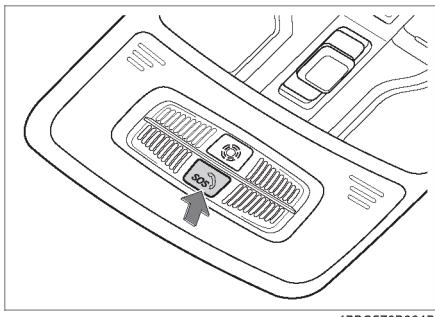
Сүйреу құлақшасының бітеуішін орнатқан кезде конструкциясы зақымдалғанын тексеру керек, одан кейін оны орнатылатын құйінде түзеп, жоғарыдан төмен бағытта қысып, дұрыс орнатылғанына көз жеткізу қажет.

Төтенше жағдайда көмек көрсетеу жүйесі

Төтенше жағдайда көмек көрсетеу жүйесі

Полицияны немесе жедел медициналық көмекті шақыру қажет болған кезде бұл жүйені PSAP қызметімен (қоғамдық қауіпсіздік қызметі) байланысу үшін пайдалануға болады.

Шұғыл көмек шақыру түймесі (көмескі жарығы бар)

4B8C579B384B

Шұғыл көмек нөмірі

Отaldыру жүйесінің ажыратқышы ON күйінде болғанда түймесін басып тұрыңыз (3 секундтан ұзак). Жүйе төтенше қызметтермен байланысу үшін сигналды PSAP қызметіне жібереді. Сонымен қатар жүйе PSAP қызметіне автокөліктің орналасқан жері туралы ақпаратты жібереді. Егер телефон нөмірін терген кезде (түйменің қызыл жарығы) шақырудан бас тарту қажет болса, түймесін басып тұру (2 секунддан ұзак) көрек.

Автокөлік ауыр соқтығысқанда немесе тәңкөрілгендеге, отaldыру жүйесінің ажыратқышы ON күйінде тұрғанда жүйе көмек шақыру үшін сигналды автоматты тұрға PSAP қызметіне жібереді. Сонымен қатар жүйе PSAP қызметіне автокөліктің орналасқан жері туралы ақпаратты жібереді.

Пайдалы ақпарат

Көмек шақыру үшін телефонмен байланысқаннан кейін тек PSAP қызметі шақыруды аяқтай алады.

Жүйе күйінің индикаторы

Отaldыру жүйесінің ажыратқышы ON режимінде тұрған кезде түймесінің көмескі жарығында келесі режимдер болады.

Функциялардың сипаттамасы	Түймені жарықтандыру режимі
Қосқан кезде жүйенің өзін-өзі тексеруі кезінде (оталдыру жүйесінің ажыратқышы ON күйінде)	Қызыл жарық қосқаннан 5 секундтан сонь кейін сөнеді
Жүйе күту режимінде тұрғанда	Егер автокөліктің көмескі жарығы қосулы болса, түйме жасыл түспен жанады; егер жарық өшіп тұрса, түйме жанбайды
Немірді теру	Қызыл жарық жылпылықтайды
Сейлесу барысында	Қызыл жарық жанады
Жүйе ақаулы болғанда	Қызыл жарық жанады (сейлесу кезінде емес)

Пайдалы ақпарат

Жүйенің ақаулары туындаған кезде тексерістен ету үшін сервис орталығына деруе хабарласыңыз.

Қосалқы аккумулятор

Төтенше жағдайда көмек көрсетеу жүйесінің 1 қосалқы аккумуляторы бар, ол апап кезінде және негізгі аккумулятор зақымдалған кезде жүйенің үздіксіз жұмысын қамтамасыз етуге көмектеседі. Қалыпты жағдайда, қосалқы аккумулятордың қуаты таусылған кезде жүйе автокөлік оталғаннан кейін автоматты қуаттау функциясын қосады.

Пайдалы ақпарат

Қосалқы аккумулятордың қызмет ету мерзімі 3 жылдың құрайды.

Егер қосалқы аккумулятордың жай-күйін анықтау қажет болса, тексеру үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

6

Автокөлікке техникалық қызмет көрсету және күтім жасау

Автокөлікке техникалық қызмет көрсету және күтім жасау қажеттігі	188
Мотор бөлімі	189
Бөлшектерді ауыстыру	194
Автокөлікке техникалық қызмет көрсету	198
Жоспарлы техникалық қызмет көрсету кестесі	203
Жоспарлы техникалық қызмет көрсетуден өту туралы күелік	206

Автокөлікке техникалық қызмет көрсетеу және қутім жасау қажеттігі

Техникалық қызмет көрсетеу — бұл автокөлікті жөндеумен байланысты күрделі ақаулықтардың туындауының алдын алуға көмектесетін автокөлік қүйін диагностикалау шарасы.

Автокөлікті пайдалану барысында оның құрамдас бөлшектері сөзсіз тозады. Автокөлікті жүргізу кезінде оның қүйі туралы уайымдамауының үшін автокөліктің өнімділігін қалпында ұстау және қалпына келтіру мақсатында жүйелі турде қарап тексерулер, техникалық қызмет көрсетеу және жөндеу жұмыстарын өткізіп отыру қажет.

Автокөлікке техникалық қызмет көрсетеу қөлік жүргізу барысында оның қүйі туралы уайымдамауынызга мүмкіндік береді

Техникалық қызмет көрсетеу барысында автокөлік бөлшектерінің қүйіне сәйкес алдын алу шаралары ретінде профилактикалық жөндеу жұмысын жүргізуге болады, бұл қөлік құралын қауіпсіз жүргізе алуының және келесі техникалық қызмет көрсетеуге дейін оның қүйі туралы уайымдамауының үшін қажет.

Автокөліктің қызмет ету мерзімін ұзартыңыз және оның пайдалану шығындарын азайтыңыз

Тежегіш қыспақтары, шиналар және өзге де бөлшектер пайдалану барысында біртінде тозады және олардың қызмет ету мерзімі шектеулі. Тозу шегінен асып кеткен бөлшектерді пайдалану автокөліктің бұзылуына алып келеді, тіпті жол-көлік оқиғасының орын алуына тұрткі болуы мүмкін. Демек, жүйелі техникалық қызмет көрсетеу – қажетті рәсім.

Назар аударыңыз

⚠ Ескерту

- > Мотор бөлімінде жұмыс жүргізген кезде ерекше сақ болу қажет!
- > Майды тексеру және қию кезінде құйік шалудан немесе өрттің шығуынан сақтану үшін келесі ережелерді сақтау қажет:
Қозғалтқышты өшіріңіз.
Тұрақ тәжігішін қосыңыз.
Қозғалтқыштың толық суығанын күтіңіз.
Мотор бөліміне балаларды жақындаатпаңыз.
Ыстық қозғалтқыштың үстіне майдың тегілуіне жол берменіз.
Мотор бөліміне судың тиоіне жол берменіз.
- > Отын жүйесімен немесе электр жабдықтарымен жұмыс істегендеге өрттің шығуынан сақтану үшін келесі ережелерді орындаңыз:
Аккумулятордың теріс клеммасын ағытыңыз.
Шылым шегуге тыйым салынады.
Ашақ от көздеріне жақын жерде жұмыс істеуге тыйым салынады.

⚠ Назар аударыңыз!

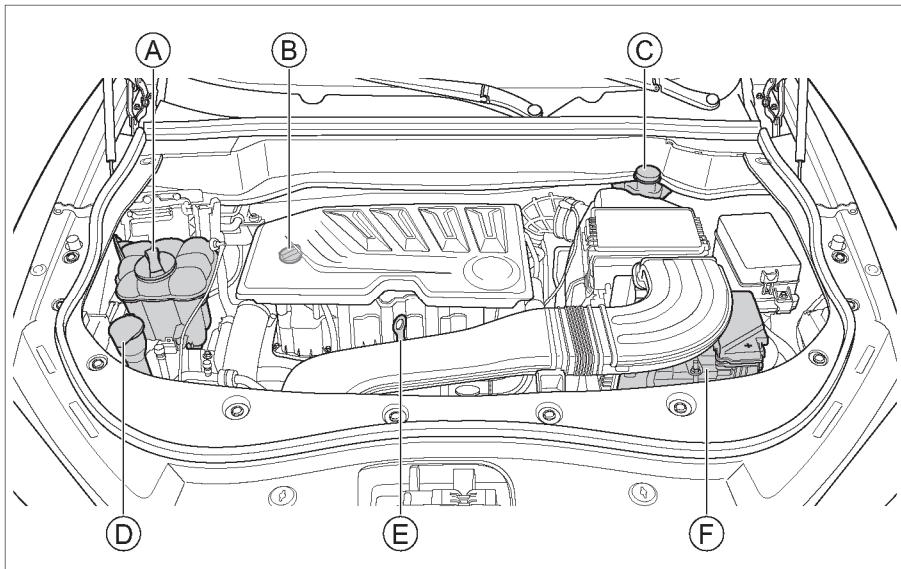
Толықтырып май құйған жағдайда қандай майдың құйылатынын қадағалаңыз.
Қадағаламаған жағдайда автокөліктегі күрделі функционалдық ақаулықтар орын алуы және бөлшектер зақымдалуы мүмкін.

Майлар мен сұйықтықтар

ℹ Пайдалы ақпарат

Автокөлік жинақтамаларының әртүрлі болатынына байланысты мотор бөлімдерінің күрылышы да бір-бірінен сәл өзгеше болуы мүмкін, нақты автокөлік моделін негізге алыңыз.

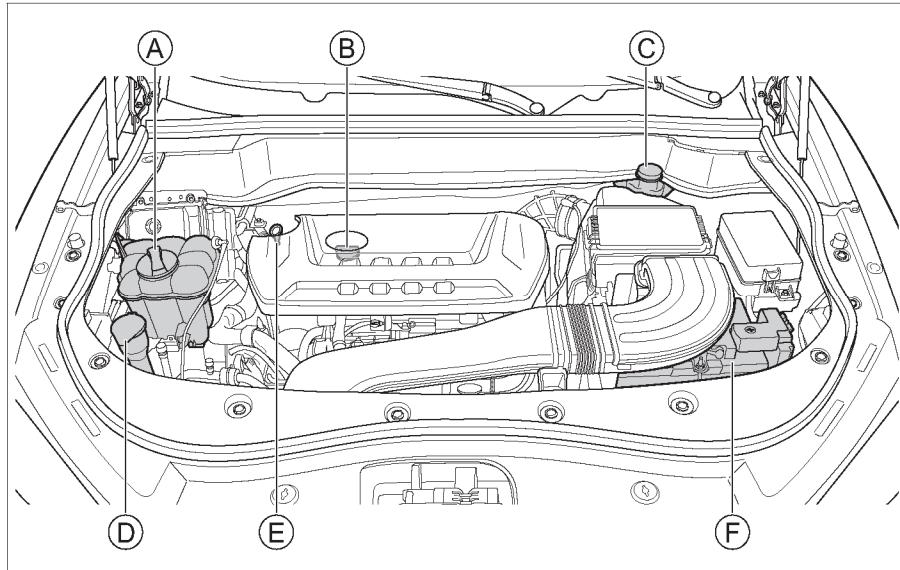
GW4B15A қозғалтқышы бар автокөлік

E950C33E6C08

A Кеңейткіш бак	D Алдынғы әйнекүкүштың багы
B Қозғалтқыштың май құятын аузының қақпағы	E Қозғалтқыштың майөлшегіш сұнгасы
C Текегіш сұйықтығына арналған бак	F Аккумулятор

GW4C20 қозғалтқышы бар автокөлік

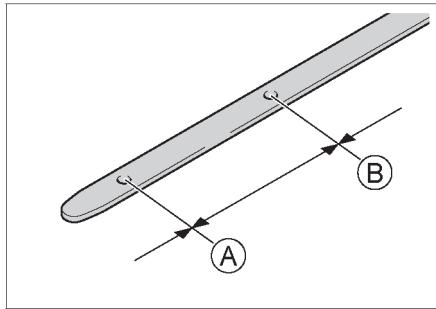
- A Кенеиткіш бак
B Қозғалтқыштың май құятын аузының қақпағы
C Тежегіш сұйықтығына арналған бак

- D Алдыңғы әйнеқоюыштың багы
E Қозғалтқыштың майөлшегіш сұнгісі
F Аккумулятор

6

Мотор майы

Тексеру

1F3F6C4FEA92

А Теменгі деңгей

В Жоғарғы деңгей

Автокөлікті тегіс жолға тұрақта қойыныз, қозғалтқышты судың қалыпты жұмыс температурасына дейін қыздырыныз, содан кейін оталдыру жүйесінің ажыратқышы LOCK режиміне қойып, 10 минуттан кейін май деңгейін тексеріңіз. Май деңгейі майөлшегіш сұнгінің теменгі және жоғарғы белгілерінің арасында орналасуы туис. Егер май деңгейі теменгі деңгей белгісіне жақын немесе одан темен болса, деңгейді теменгі және жоғарғы деңгейдің арасындағы белгіге дейін көтеру үшін дер кезінде қосымша май құю қажет.

Пайдалы ақпарат

Майөлшегіш сұнгінің пішіні қозғалтқыш түріне байланысты әртүрлі болады.

Ескерту

- > Егер қозғалтқыштың жұмысы кезінде айналып тұрган бөлшектерге, мысалы, белбебулере және желдеткішке қолыңызды тигізсөніз немесе оларға жақын тұрсаныз, қолдарыңызды, күмдеріңізді, құрал-саймандарды және т.с. тартып әкету қаупі бар, бұл жазатайтын оқиғага алып келу мүмкін.
- > Мотор майын тексеру немесе құю кезінде күйік шалудан сақтана үшін ерекше сактық таныту қажет.
- > Қолданылмай тұрган кезінде мотор майын дұрыс сақтаңыз. Майдың топырақта немесе суға төгілуі қоршаған ортапын ластануына алып келу мүмкін.

Майды қосымша құю

Қозғалтқыштың май құятын аузының қақпағын ашының да, ернеуінен асып төгілуіне жол бермей, майды жайымен құйыныз. Абайсызда май ернеуден асып төгілсе, дереп шуберекпен сүртіп алыңыз.

Сүртілмеген жағдайда мотор бөлімінің бөлшектерін зақымдануы мүмкін.

Қозғалтқыштың жұмыстық сипаттамаларын қамтамасыз ету және қызмет ету мерзімін кепілдендіру үшін мотор майының маңызы зор, соңынан жоғары сапалы тазартылған мотор майын пайдаланған жән. Автокөліктің жұмыстық сипаттамаларын қамтамасыз ету үшін міндетті түрде мотор майының көрсетілген түрін пайдаланыңыз.

Мотор майына қосылатын қоспалар

Сіздің автокөлігіңіз үшін мотор майына қандай да бір қоспаларды қосу қажет емес. Қоспаларды пайдалану қозғалтқыштың жұмыстық сипаттамаларын жақсартуды және қызмет ету мерзімін ұлғайтуды қамтамасыз ете алмайды.

Назар аударыңыз!

- > Қозғалтқыштағы мотор майын жүйелі түрде тексеріп және ауыстырып отырыңыз. Олай етпеген жағдайда майдың жеткіліксіз мөлшері немесе оның есқіруі қозғалтқыштың айналатын бөлшектерінің нашар майлануына алып келеді де, қозғалтқыштың қақтануы және зақымдалуы орын алады.
- > Мотор майы майлау және салқындуату функциясын атқарады, тіпті қалыпты жүргізу мәнерінде де поршеньдер мен клапандарды майлап тұратын майдың бір бөлігі отынмен араласып, жану камераасында жаңып кетеді, бұл қозғалыс кезінде май көлемінің азауына алып келеді. Май көлемінің азау дәрежесі қозғалыс жағдайларына байланысты.
- > Қозғалтқышқа қосымша май құйған кезде талап етілетін май көлемінен асырмау қажет.

Текжеіш сұйықтығы

Тексеру

Бактағы сұйықтықтың деңгейін жүйелі түрде тексеріп отыру қажет.

Бактағы сұйықтықтың теменгі және жоғарғы белгілердің арасындағы деңгейде орналасуын қадағалаңыз.

Егер текжеіш сұйықтығының деңгейі теменгі шекті белгіден темен болса, деңгейді теменгі және жоғарғы шектердің арасындағы белгіге дейін көтеру үшін қосымша сұйықтық құю және текже жүйесінде сұйықтықтың жылыстайтын жерлерінің бар-жоғын тексеру қажет.

Сұйықтықты қосымша құю

Бактың қақпағын бұрап ашының, ернеуінен асып төгілуіне жол бермей, сұйықтықты

жайымен құйыныз. Абайсызда сұйықтық ернеуден асып төгілсе, дереу шүберекпен сұртіп алыңыз. Сұртілген жағдайда мотор бөлімінің бөлшектері закымдану мүмкін.

Міндетті турде тежегіш сұйықтығының көрсетілген түрін пайдаланыңыз.

⚠ Ескерту

- > Тежегіш сұйықтығының жеткіліксіздігі тәжелу тиімділігіне әсер етеді және апattyқ жағдайдың орын алу қаупін тудырады.
- > Тежегіш сұйықтығы адам денсаулығы үшін зиянды және құйдіргіш қасиеттерге ие. Тежегіш сұйықтығы тиіген жағдайда тиіген жерді судың көп мөлшерімен дереу жуыныз. Сұйықтықты жұтып қойған жағдайда кідірмesten медициналық кемекке жүгініңiz.

Қозғалтқышты салқындану сұйықтығы

Тексеру

Кеңейткіш бактағы сұйықтықтың денгейін жүйелі турде тексеріп отыру қажет.

Кеңейткіш бактағы сұйықтық денгейінің төменгі және жоғарғы белгілердің арасында орналасуын тексеріңіз. Егер салқындану сұйықтығының денгейі төменгі белгіден темен болса, денгейді төменгі және жоғарғы шектердің арасындағы белгіге дейін көтеріп үшін қосымша сұйықтық күю және салқындану жүйесінде сұйықтықтың жылыстытайтын жерлерінің бар-жоғын тексеру қажет.

Сұйықтықты қосымша қүю

Қозғалтқыш суығаннан кейін қысымын шыгару үшін қақпақты жайымен ашыңыз. Егер салқындану сұйықтығы сыртқа акса, бөлшектер мен бояуды зақымдамау үшін оны дереу сұртіп алу қажет.

Міндетті турде салқындану сұйықтығының көрсетілген түрін пайдаланыңыз.

⚠ Ескерту

- > Салқындану сұйықтығын этилен-гликольмен араластыру салқындану сұйықтығының қату температурасын төмендетуге мүмкіндік береді. Сұйықтықты рұқсат етілмеген жерге тегуге тыйым салынады, төгілген жағдайда бұл сукоймалардың ластануына алып келуі мүмкін.
- > Қозғалтқыш температурасы жоғары болған кезде кеңейткіш бактың қақпағын ашуға тыйым салынады. Салқындану жүйесінің ішінде жоғары қысым болуы мүмкін; қақпақты ашқан кезде ыстық

салқындану сұйықтығы атқылап шығуы мүмкін, бұл қуйік шалуға немесе басқа жарақаттарға алып келуі мүмкін.

> Салқындану сұйықтығын ауыстыру үшін сервистік компанияға жүгініңiz.

Алдыңғы әйнекүұфыш сұйықтығы

Сұйықтықты қосымша қүю

Бактың қақпағын ашыңыз, ернеүінен асып тегілүіне жол бермей, әйнекүұфыш сұйықтығын баяу құйыныз. Абайсызда сұйықтық ернеуден асып тегілсе, шүберекпен дереу сұртіп алыңыз.

Тазартқыш сипаттамаларын жақсарту және сұық ауа райында қатып қалуын болдырмау үшін жоғары сапалы жуу сұйықтығын пайдаланыңыз.

⚠ Ескерту

Қозғалтқыш қызып тұрган және жұмыс істеп тұрган кезде жуу сұйықтығын құйманыз. Жуу сұйықтығының құрамында спирт бар, оның қозғалтқышқа тегілүе тұтануға алып келуі мүмкін.

⚠ Назар аударыңыз!

Жуу сұйықтығын сабын ерітіндісімен немесе басқа сұйықтықтармен алмастыраңыз. Бұл шанақтың лак-бояу беттерінің зақымдалуына алып келуі мүмкін.

Радиатор және желдеткіш

Салқындану радиаторы мен желдеткішті жүйелі турде тексеріп тұрыңыз. Радиатор қатты ластанған болса немесе оның ішінде бөгде заттар байқалса, оны тазалаңыз. Радиатордың қалыпты жұмыс істеп тұрғаны анықтай алмасаңыз, реңи сервис орталығына жүгініңiz. Нашар жол жағдайларымен жүргеннен кейін әрібір жолы қозғалтқыш радиаторының, желдеткіштің, май салқынданатқышының (бар болса) ластану белгілердің (бар болса) ластану белгілердің (бар-жоғын тексеріңіз. Ұяшықтарға балшық тұрып қалған болса, тексеру және тазалату үшін өз дилеріңізге хабарласыңыз.

Аккумулятор батареясы

Бұл автокөліктегі қызмет көрсетілмейтін аккумулятор қолданылады.

Аккумулятордың куаты жеткілікісін болған жағдайда оны уақытылы қосымша құттау немесе ауыстыру қажет. Аккумуляторды ауыстыру үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Автокөлік жабдығы

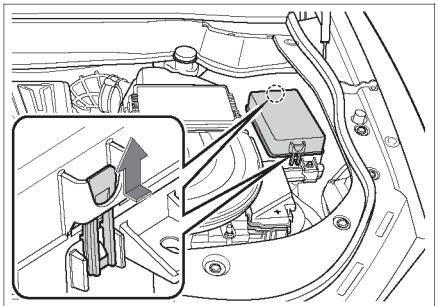
Назар аударыңыз, бұл нұсқаулықта сипатталған стандартты жабдықтар үттүк стандарттарға сәйкестендірілген жинақтамаға және автокөліктің нақты бір моделіне арналған. Сондықтан осы нұсқаулықта сипатталған кейір жабдық пен функциялар сіздің автокөлігіңізде болмауы мүмкін немесе тек белгілі бір нарық үшін шығарылатын автокөліктерде пайдаланылуы мүмкін. Накты конфигурация туралы әкпарат алу үшін сәйкес материалдармен танысыңыз немесе әкпаратты өкілетті дилерде сұраныз.

Сақтандырыштар

Егер қандай да бір электр тораптары істен шықса, оның себебі сақтандырыштың қүйіп кетуімен байланысты болуы мүмкін. Бұл жағдайда тәмендегі тармақтарға сәйкес тексеру жүргізуге және қажет болса, сақтандырышты аудыстыруға кенес береміз:

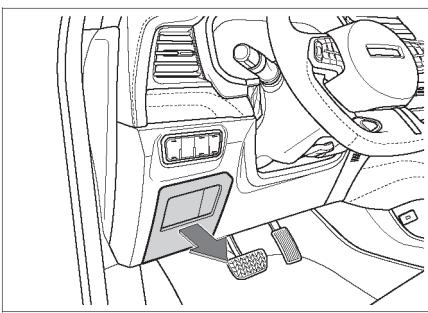
1. Барлық электр торабын өшіріңіз.
2. Оталдыру жүйесінің ажыратқышын LOCK режиміне қойыңыз, тұрақ төзегішін қосыңыз және аккумулятордың теріс клеммасын ағытыңыз.
3. Сақтандырыштардың орналасқан жері:

> Мотор бөліміндегі сақтандырыштар блогында

Ілмекті басып тұрыңыз, сақтандырыштар блогының қақпағын жоғары тартып ашиңыз.

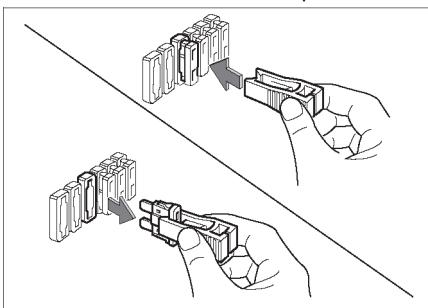
› Рульдің жаңындағы аспалтар тақтасында

Сақтандырыштарды қарап тексеру үшін блоктың қақпағын шешіп алыңыз.

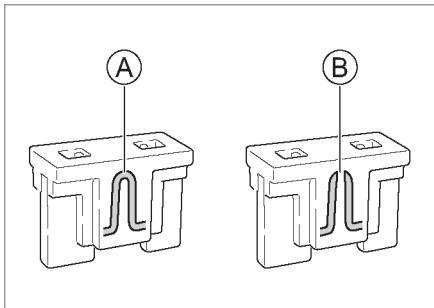
⚠ Назар аударыңыз!

- > Судың немесе өзге сұйықтықтың сақтандырыштар блогына кіруіне жол берменіз, себебі бұл электр тораптарының зақымдалуына алып келу мүмкін.
- > Қақпакты сақтандырыштар блогына орнатқан кезде оның дұрыс орналасуын қамтамасыз етіңіз. Қақпак дұрыс орнатылмagan жағдайда блоктың ішіне кірген ылғал мен балшық сақтандырыштар жұмысының тиімділігіне әсер етеді.
- 4. Сақтандырышты шығарып алу үшін автокөлікпен жиынтықта жеткізілетін арнайы ашаны қолданыңыз. Ақаулы электр құралына сәйкес келетін сақтандырышты табу үшін сақтандырыштар блогының қақпағындағы тізбек туралы әкпаратпен танысыңыз және оны тексеріңіз.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Аша мен қосалқы сақтандырыш мотор бөліміндегі сақтандырыштар блогының қакпағында орналасқан.
  - > Сақтандырыштар тізбегі, сондай-ақ сақтандырыштар мен электр тораптарының арасындағы тиісті өзара байланыс туралы әкпарат сақтандырыштар блогының қакпағында көрсетілген.
  - > Ақаулық бірнеше сақтандырыштан туындауы мүмкін болғандықтан, ақаулықты жоймас бұрын барлық сақтандырышты тексеріп шығу қажет. Егер ақаулықты түзету әлі дә мүмкін болмаса, сервис орталығына хабарласыңыз.
5. Егер сақтандырыштың ішіндегі сымы күйіп кеткен болса, оны дәл сондай номиналы бар қосалқы сақтандырышпен аудыстырыңыз.

A280A8525650

A Қалыпты сақтандырыш
B Күйіп кеткен сақтандырыш

⚠ Ескерту

Аудыстыру үшін жәнделген сақтандырыштарды немесе номиналы басқа сақтандырыштарды пайдалануға тыйым салынады, себебі мұндайда тізбектегі шектен тыс жүктемеден өрт шығуы мүмкін.

6. Электр тораптарының дұрыс жұмыс істейтінін тексеріңіз.

⚠ Назар аударыңыз!

Егер аз уақыттан кейін резервтік сақтандырыш күйіп кетсе немесе электр тораптарының жұмысында бұрынғыша бұзылулар орын алғын жатса, бұл автокөліктің электр жүйесінде күрделі ақаулықтың бар екенін көрсетеді. Мұндай жағдайда сервистік компанияға жүгінген жөн.

Әйнектазартқыш щеткалары

Алдыңғы әйнектазартқыштардың щеткаларын аудыстыру

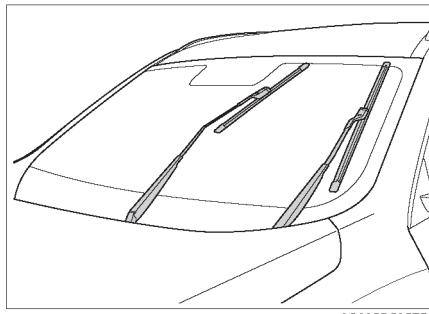
Әйнектазартқыштардың щеткаларын жүйелі түрде қарап тексеріп жүрініз және төмендегі жағдайлар туындаса, оларды аудыстырыңыз:

- > Әйнектазартқыш щеткаларының жақыттары немесе ішінера қатайып кетуі.
- > Әйнектазартқыштарды қолданған кезде әйнектің бетінде жолақтар немесе лас дақтар қалады.

⚠ Назар аударыңыз!

Әйнектазартқыштарды көтергенде және түсіргенде щеткалардың деформациялануын және бұзылуын болдырмау үшін оларды қатты тартуға тыйым салынады.

1. Оталдыру жүйесінің ажыратқышын LOCK режиміне қойыңыз, рульдегі әйнектазартқыштарды басқаратын құрамдасқан қосқышты тартыңыз және 3 секунд бойы ұстап тұрыңыз. Әйнектазартқыштар автоматты түрде суретте көрсетілгендей сервистік режимге аудысады.

0C265D535FDB

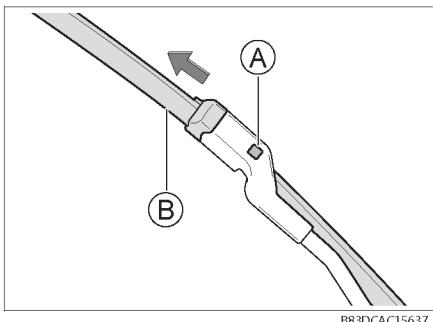
2. Әйнектазартқыштардың інітіректерін алдыңғы әйнектен көтеріңіз.

⚠ Назар аударыңыз!

Әйнектазартқыштарды көтеру үшін оларды сервистік режимге аудыстырыңыз. Аудыстырылмаған жағдайда әйнектазартқыштар зақымдалуы мүмкін.

- > Әйнектазартқыштар көтерулі түрганда капотты ашпаңыз. Ашылған жағдайда капот пен әйнектазартқыштар зақымдалуы мүмкін.

3. Эйнектазартқыш иінтіректерінен щеткаларды шешіп алыңыз.

B83DCACT15637

- A Ілмектер
B Эйнектазартқыш щеткалары

Ілмегінен басыныз да, эйнектазартқыш щеткасын эйнектазартқыш іінтірегінен ажырағанша суретте көрсетілгендей көрсеткі бағытына қарай тартыңыз.

4. Эйнектазартқыштың жаңа щеткасын орнатыңыз және эйнектазартқышты қайтадан алдыңғы эйнектің бетіне түсіріңіз.
5. Эйнектазартқышты бастапқы күйіне қайтарыңыз.
Отaldыру жүйесінің ажыратқышын ON режимінде қойыңыз немесе қозғалтқышты оталдырыңыз, сонда эйнектазартқыш автоматты түрде бастапқы күйге оралады.

⚠ Назар аударыңыз!

Эйнектазартқыш щеткалары орнатылғанша эйнектазартқыш іінтіректерін алдыңғы эйнекке түсіруге тыйым салынады, түсірген жағдайда бұл эйнектің зақымдалуына алып келуі мүмкін.

Шамдар

Алдыңғы фаралар жаңа автокөлікті зауыттан шығарар алдында реттеледі. Егер автокөлігізбен ауыр заттарды жи тасымалдайтын болсаныз, алдыңғы фараларды қайтадан баптау қажет болуы мүмкін. Алдыңғы фараларды баптау үшін сервистік компанияға хабарласыңыз.

Шамдарды тексеру

Автокөліктің сыртқы жаңы құралдарының ақаулықтарының бар-жоғын жүйелі түрде қарап тексеріп отырыңыз. Күйіп кеткен шамдар автокөліктің алдындағы көрүмүндігін төмendetеді және басқа жүргізушілерге қолайсыздық тудырады, себебі Сіздің автокөлігіңіз оларға нашар көріне бастайды, бұл көлік жүргізу қауіпсіздігіне кері әсерін тигізеді.

Шамдарды ауыстыру

Шамдарды ауыстыруды қәсіби мамандар орындауы тиіс.

Штаттық жағдайда шамдарды ауыстыруды өз бетіңізше орындауға тырыспаңыз, бұл операцияны мамандарға сеніп тапсырыңыз. Оның негізгі себебі шамды ауыстырап алдында автокөліктің басқа бөлшектерін шешіп алу қажет болатынмен байланысты, әсіресе бұл тек мотор бөлімінен ғана шығарып алуға болатын шамдарды ауыстыруға қатысты. Сондайқтан шамдарды ауыстыру үшін сервистік компанияға жүгінуге кеңес береміз.

⚠ Ескерту

- > Шамдардың ішінде жоғары қысым бар, ауыстыру кезінде шамдардың жарылу жөнде жарақат келтіру қаупі бар!
- > Егер автокөлік ксенон шамдармен жабдықталған болса, оларды ауыстыру кезінде жарықты қосып қоюға тыйым салынады. Қосып қойған жағдайда жоғары кернеуден ауыр жарақат алу қаупі бар.
- > Сыртқы жаңытандыру құралдарының және сигналдық жабдықтардың құрылышын өзгертуге тыйым салынады.
- > Стандарттарға сәйкес келмейтін сыртқы жаңы құралдары мен сигналдық жабдықтарды орнатуға тыйым салынады.

Автокөлік фараларының ішінен булануы

Жаңбырлы ауа райында көлік жүргізгенде немесе автокөлікті жуу кезінде фаралардың ішкі бөлігі булануы мүмкін. Бұл жаңбыр кезінде автокөлік әйнектерінің буланып кететіні секілді фаралардың ішкі кеңістігі мен сыртқы ауа температураларының айырмашылығынан туындайды; бұл жабдықтың қызмет ету мүмкіндігіне әсер етпейді. Алайда егер әйнектердің астында немесе шамдарда су жиналатын болса, тексерту үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

ЗАҚЫМДАЛУЫНА ЖОЛ БЕРМЕУ ҮШІН АВТОКӨЛІК ФАРАЛАРЫНЫҢ ӘЙНЕКТЕРІНЕ ХИМИЯЛЫҚ ЕРІТКІШТЕР НЕМЕСЕ КУШТІ ӘСЕР ЕТЕТІН ЖУҒЫШ ҚҰРАЛДАР ҚОЛДАНУҒА ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ.

Шиналарға күтім жасау

Көлік жүргізу қауіпсіздігі үшін дөңгелектердің түрі мен елшемі автокөлігінізге сәйкес келуі және шиналардың протекторы мен ауасының қысымы дұрыс келуі тиіс.

⚠ Ескерту

- > Тозу дәрежесі жогары, ауасының қысымы жеткіліксіз немесе артық шиналарды пайдаланбаңыз, себебі бұл апап жағдайына және жарақат алуға немесе кісі өліміне алып келу мүмкін.
- > Осы нұсқаулықта көлірілген шиналарға ауа үрлеу және техникалық қызмет көрсете бойынша барлық нұсқауды сактау қажет.
- > Дөңгелек резенкелерін өз бетінізше өртеген жағдайда улы газ белінеді. Резенкелердің қайта өңдеу үшін жеткізушіге өткізіңіз.

Шиналарды қарап тексеру

Әрбір қарап тексеру кезінде шиналарда сыртқы зақымдану, бөгде заттармен тесілу және тозу белгілерінің бар-жоғын тексеру қажет.

Төмөндегі жағдайлар туындараса, дереу шиналарды ауыстырыңыз:

- > Шиналардың протекторларында немесе бүйірінде зақымданған жерлері немесе ісіктірі бар.
- > Протекторлардың шектен тыс тозуы.

Шиналардағы қысым

Шиналарға ауаны дұрыс үрлеу автокөліктің жақсы басқарылу сипаттамаларын қамтамасыз етеді, протекторлардың қызмет ету мерзімін ұзартады және жүргізу кезінде жайлыштың сыйлайды.

Шиналардағы қысымының жеткіліксіздігі олардың әркелкі тозуына алып келеді, автокөліктің басқарылу сипаттына және отын шығынына әсер етеді, сондай-ақ шектен тыс қызыдуы себебінен ауасың жылыстау қаупін арттырады. Шиналардағы шектен тыс көп қысым қозғалыс кезінде жолаушыларға жайсыздық тұдырады, жол тесемінің тегіс болмауына байланысты шиналардың зақымдалу және әркелкі тозу ықтималдығын арттырады.

Қосалқы дөңгелекти (бар болса) қоса алғанда шиналардағы қысымында жүйелі турде тексеріп отыруға кеңес беріледі.

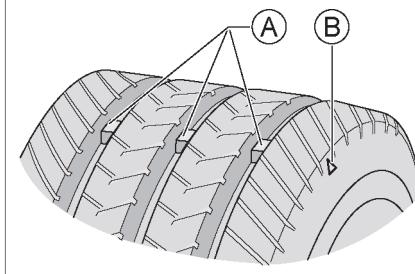
Шиналардағы қысымында шина сұығаннан кейін өлшеу қажет. Ен дәл өлшеу деректерін автокөлік қозғалысынан 3 сағаттан көп уақыт тұрған кезде немесе жүріп әтілген қашықтық 1,5 км-ден аспайтын жағдайда алуға болады. Егер сұығаның күтпестен (бірнеше километр жол жүргеннен кейін) шиналардағы қысымы

тексеретін болсаңыз, онда қысым көрсеткіштері сұыған шинамен салыстырында 30-40 кПа-ға жоғары болады, бұл қалыпты жағдай. Сұыған шиналардағы талап етілетін қысым мәніне жету үшін ауаны шығармаңыз, шығаратаң болсаңыз, бұл шиналардағы қысымының жеткілікісі болуына алып келеді.

ℹ Пайдалы ақпарат

Шиналардың өте жақсы қүйде болғанына қарамастаң, олардағы қысым айнаға 10-20 кПа-ға түсіп отыруы мүмкін. Қысымды жүйелі түрде тексеріп отырыңыз.

Шиналардың тозуы

4155B0FE6121

A Тозу индикаторы
B Тозу индикаторларының орналасу схемасы

ℹ Пайдалы ақпарат

Тозу индикаторларының орналасу схемасы тек танысу мақсаттарына арналған схемалық карта болып келеді. Автокөліктің нақты моделінің деректеріне сүйеніңіз.

Сыни тозу шегінде жеткен кезде шинаны мүмкіндігінше тездетіп ауыстыру қажет. Егер бедері терең емес немесе тозу белгілері бар шиналарды пайдалануды жалғастырсаңыз, бұл тәжеу жолының ұлғаюына, рульдің бұзылуына және шинаның жарылуына алып келеді, нәтижесінде апап орын алуға мүмкін. Егер шиналардың әркелкі тозуы байқалса немесе қозғалыс кезінде үздіксіз діріл сезілсе, тексерту үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Сапарлардың жайлышының арттыру және шиналардың қызмет ету мерзімін ұзарту үшін жаңа шиналарды орнату кезінде міндетті түрде дөңгелектерге динамикалық тенгеру жүргізу қажет.

Шиналарды алмастыру

Шиналардың қызмет ету мерзімін ұзарту және олардың біркелкі тозуын қамтамасыз

ету үшін алдыңы және артқы дәңгелектердің шиналарын жүйелі турде алмастырып отыруға кеңес береміз. Шиналарды алмастару үшін сервис орталығына жүгінуге кеңес береміз.

Дәңгелектердің тенгеру

Дәңгелектердің тенгерімсіздігі автокөліктің басқарылу сипаттамасына және шиналардың қызмет ету мерзіміне есер етеді. Тіпті автокөлікті қалыпты пайдалану кезінде де дәңгелектердің тенгерімі бұзылуы мүмкін. Сондайтан динамикалық тенгеру параметрлеріне сәйкес дәңгелектерге тенгеру жүргізу қажет.

Шиналарда жалпақ дақтардың пайда болуының алдын алу

Автокөлік ыстық температура жағдайларында ұзақ уақыт бойы тұрақта тұрған кезде шинаның жерге тиіп тұрған бөлігінде «жалпақ дақтар» деп аталатын шағын деформациялар түзілу мүмкін, әдетте олар қалыпты құбылыс болып саналады. Бұл қозғалыс кезінде шанақтың селкілін немесе рульдің дірілін тудыруы мүмкін, алайда жүрілген жол үлгайған сайын шиналар қыздады да, бастанқы қалпына оралады, шанақтың селкілі басылады.

Автокөлік ұзақ уақыт бойы пайдаланылмайтын болса, тәмендегі тәсілдердің бірімен жалпақ дақтардың пайда болуын азайтуға болады:

> Шиналардағы қысымды ұлғайту (шамамен 300 кПа). Мұндай қысымды қалыпты жүргізу жағдайларында қолдануға болмайды. Автокөлікті пайдаланар алдында шиналардағы қысымды ұсынылған мәндерге дейін азайтып алу қажет.

> Автокөлікті кемінде 30 күн сайын орнынан 1 рет қозғап отыру (ең онтайтасы — 15 күн сайын 1 рет қозға). Орнынан қозғау кезінде автокөліктің тіреу нүктелері кемінде 90°-қа бұрылуы тиіс.

Люкке күтім жасау

Қызмет көрсету жүйлігі

Қызмет көрсету жүйлігі автокөлікті жүргізу жағдайларына және люктің пайдаланылу жүйлігіне байланысты.

Автокөлікті топырағы құмды немесе жауын-шашыны көп аймақтарда пайдаланған жағдайда техникалық қызмет көрсету жүйлігін арттыруға кеңес береміз.

⚠ Назар аударыңыз!

Люкке уақытылы қызмет көрсетпеу төбебен жауын-шашын сүйнің кіруіне немесе автокөлікке тән емес дыбыстырдың пайда болуына алып келуі мүмкін. Әртүрлі пайдалану жағдайларына сәйкес қызмет көрсету жиілігін реттеніз. Мысалы, күшті құмды дауылдары бар аймақтарда немесе жій қолданылатын маусымдар кезінде қызмет көрсету жиілігін арттыру қажет.

Жоспарлы қызмет көрсету тәртібі

Автокөлік лүгінің тығыздауыш таспаларына, механикалық бөлшектеріне немесе бағыттаушыларының ішіне шаң-тозаң және кір-қоқыс жиналып қалуы мүмкін, бул люктің әдеттегі тыс дыбыстырдың пайда болуына немесе оның ақаулығына, сондай-ақ дренаждық жүйенің бітеліп қалуына алып келуі мүмкін. Тәбе лүгін жүйелі түрде ашып тұрыңыз, шаң-тозаңнан және кір-қоқыстан тазалаңыз, люктің тығыздауыш таспаларының бетін дымқыл шуберекпен сұртіңіз, механикалық бөлшектерін жүйелі түрде маймен майлаңыз.

Люкті ашыңыз және пайдалану барысында оның механизмінің кептелмелейтін тексеріңіз. Люк механизмі кептеліп қалатын болса, сервис орталығына хабарласыңыз.

⚠ Назар аударыңыз!

> Люкте ақаулық пайда болса, сервис орталығына хабарласыңыз.

> Қатты аяздарда бетіне мұз қатып тұрғанда люктің электр қозғалтқышы мен тығыздауыш таспасын зақымдап алмау үшін люкті қүшпен ашуға тырыспаңыз. Люкті автокөлік ішіндегі температура люктің және оның тығыздауыш таспасының мұзын жібітуге мүмкіндік беретін болғанда фана ашуға болады.

> Аязды аяу райында автокөлікті жуғаннан кейін люкті ашу, оның тығыздауыш таспасын жұмсақ шуберекпен құрғатып сұрту және осыдан кейін фана қозғалысты бастау қажет.

> Автокөлікті жуар алдында люкті жабу қажет. Су ағынын люктің тығыздауыш таспасына бағыттамаңыз. Су ағынының қысымымен тығыздауыш таспаның деформациялануына және судың автокөлік ішіне кіруіне жол берменіз.

- > Теріс емес жолдармен немесе таулы жерде жүрген кезде люкті ұзақ уақыт бойы толық ашық күйінде қалдырмаңыз. Ашық қалдырылған жағдайда селкілдеудің себебінен люктің ішкі бөлшектері закымдалуы мүмкін.
- > Жауын-шашынды жыл маусымында люктің тығызыдауыш таспасында шаң-тозаның пайда болуын қоғағанызың және герметикалық тығызыдығын қамтамасыз ету үшін уақытылы тазалап отырыңыз.

Сыртқы жағынан күтім жасау

Автокөлікті жуу

Автокөлікті жиі жуу оның сыртқы келбетін сақтауға көмектеседі. Шаң-тозаң мен қырышқыл тас лак-боя жабынын қырнауы мүмкін, ал жапырақтар мен құс санғырығы шанақ бетінің тазалығына әсер етеді. Автокөлікті жуу кезінде күннің тікелей түсін болдырмаңыз, көленкелі, салқын жерлерді таңдаңыз. Егер автокөлік ұзақ уақыт бойы күн кезінде тұраққа қойылған болса, алдымен оны көлеңкелі салқын жерге ауыстырып қойыңыз және шанағының сууын күтіңіз, содан кейін жууға кірісіңіз.

Жуу тәсілдері

1. Автокөлік шанағының бетінде жапырақтардың немесе құс санғырығының бар-жоғын тексерініз. Шуберек немесе осындай ластануларды кетіруге арналған құралдарды қолданыңыз, содан кейін автокөлік шанағын закымдан алмауға тырысып, мұндай жерлерді бірден таза сүмен шайыңыз.
2. Қалған шаң-тозанды кетіру үшін автокөлікті таза сүмен мұқият шайыңыз. Автокөлікті судың, тазартқыш сүйкіткіштің, жұмсақ щетканың, жөкениң немесе жұмсақ шуберектің көмегімен тазалаңыз.
3. Шелеке су толтырыңыз, автокөлік жууга арналған арнайы тазартқыш құрал қосып араластырыңыз, автокөліктің төбесінен бастаңыз және жайымен темен қарай жылжи отырып, қалған белілтерін жуыңыз.
4. Автокөлік шанағының бүкіл сыртқы бетін жылып, шайғаннан кейін арнайы жүн матамен немесе түкті орамалмен кептіріп сұртіңіз. Автокөлікті су күйінде ашық ауда кептіріп қоймаңыз, кептіріп қойған жағдайда автокөлік шанағының жылтыры кетеді немесе бетінде судан дақтар түзіледі.

⚠ Назар аударыңыз!

- > Химиялық еріткіштер және күшті тазартқыш құралдар бояуды, сондай-ақ автокөліктің металл және пластмасса бөлшектерін закымдауы мүмкін.
- > Автокөлікті жуғаннан немесе жолдағы шалшық супармен жүріп өткеннен кейін жұмыс күйін тексеру үшін тежегіш педалін женил басып көру қажет.
- > Суық жыл мезгілінде автокөлікті жуу кезінде құлып өзектерінің және тығызыдауыш таспалардың қатып қалуын болдырмау үшін су ағынын құлып өзектеріне және есіктердің саңылаулерін бағыттамаңыз.

Жылтырату

Автокөлікті жылтырату автокөлікке күтім жасау өнім техникалық қызмет көрсету үшін профилактикалық мақсатта орындалады. Жылтырату әрекетін орындар алдында жақсы нәтиже алу үшін автокөлікті мұқият тазалап алу қажет.

Бүгінгі таңда нарыкта автокөлік жылтыратыштарының сипаттамалары әртурлі көптеген түрі бар, сондықтан оларды таңдауда мұқият болған жән. Сәйкес келмейтін жылтыратқышты пайдалану автокөлік шанағын қорғауды қамтамасыз ете алмауымен қатар, лак-боя жабының түсінің өзгеруіне алып келеді. Жылтыратқышты таңдау кезінде оның функционалдық сипаттамаларына, автокөліктің жасына, лак-боя жабының түсіне, сондай-ақ автокөлікті жүргізу жағдайларына және т.б. назар аудару қажет. Накты сұрақтар бойынша сервис орталығына немесе мамандарға хабарласыңыз.

Лак-боя жабынын қалпына келтіру

Автокөлік шанағында сызаттардың немесе бояудың қатпарланып ажырау белгілерінің бар-жоғын жүйелі тексеріп отырыңыз. Сыртқы ақаулар пайда болған жағдайда закымдану орнында металл коррозиясының түзілуін болдырмау үшін дереу жөндеу жұмыстарын жүргізіңіз.

Лак-боя жабынын қалпына келтіруді шанақтың тек бояуы қатпарланып ажыраган немесе сызаттары бар шағын аймақтарындаған жағдайда болады. Шанақтың үлкен аймақтарында бояу қатпарланып ажыраган жағдайда мамандандырылған сервис орталығына жүгініңіз.

Сұйықтықтардың жылыштауын бақылау

Автокөлікті беті теріс жерге тұраққа қойып, біршама уақытқа қалдырыныз, артынан автокөлік орында отыннын, майдың және өзге де сұйықтықтардың ақкан іздерінің бар-жоғын тексеріңіз. Ақкан сұйықтық іздері байқалған жағдайда қарап тексеру үшін сервис орталығына жүгініз.

Салонға күтім жасау

⚠ Ескерту

Тазартқыш құралдардың құрамында денсаулыққа зиянды және қауіпті заттер болуы мүмкін. Салонды тазалау кезінде есіктерді немесе терезелерді ашып қоюға кеңес береміз. Автокөлікті жууға арналған жұғыш құралдарды ғана пайдаланыңыз және қантамасында көрсетілген талаптар мен нұсқауларды орындаңыз.

⚠ Назар аударының!

Судың немесе басқа сұйықтықтардың автокөлік салонындағы электр тораптарына төгіліуіне жол берменіз, бұл олардың зақымдануына алып келу мүмкін.

Еден жабыны

Еден жабынының шаң-тозаңын шансорғыштың көмегімен жүйелі турде тазалап отырыңыз. Шаң-тозаңын шектен тыс көп жиналуп, еден жабынының мезгілінен бұрын тозуына алып келеді.

Жұғыш құралдардың көмегімен жабындарды жүйелі турде тазалап отырыңыз. Кілем жабындар үшін көбіккенетін жұғыш құрал пайдалануға кеңес береміз. Жабын мүмкіндігінше құрғақ күйінде қалуы үшін жұғыш құралға су коспаныңыз.

Мата жабындар

Мата жабындардың шаң-тозаңын кетіру үшін жүйелі турде шансорғышты пайдаланыңыз.

Әшейін тазалау үшін жылы сабынды су ерітіндісіне мальянған таза жұмысқа шуберекті пайдаланыңыз. Айғыздану іздерінің пайда болуының алдын алу үшін кепкеннен кейін таза ылғал шуберекпен сүртіңіз және таза ауада кептіріңіз.

Тұрып қалған дақтарды кетіру қажет болса, матаны тазалауга арналған құралдарды пайдаланыңыз. Тазартқыш құралдарды пайдалану бойынша нұсқаулықты орындаңыз.

Былғары

Шаң-тозаңды және кір-коқысты кетіру үшін, есіресе қатпарланған және тігісі бар жерлерде жүйелі турде шансорғышты

пайдаланыңыз. Былғарыны тазалау үшін таза суға мальянған жұмысқа шуберекті пайдалануға болады, артынан жұмысқа құрғақ шуберекпен ысылаңыз. Қосымша тазалау қажет болған жағдайда былғарыға арналған арналғы тазартқыш құралды пайдалануға болады. Былғарыға арналған тазартқыш құралды пайдаланғаннан кейін бірден оны жұмысқа құрғақ шуберекпен сүртіңіз. Былғарыға арналған тазартқыш құрал дар мата түсінің көмекіленуіне немесе талшықтарының бұзылуына алып келу мүмкін.

Резенке бөлшектер

Қоршаган ортаның әсерінен резенке бөлшектердің бетіне кір-коқыс жиналуды мүмкін, осының әсерінен бөлшектің беті көмекі болып көрінеді. Резенке бөлшектерді, есіресе тозған бөлшектерді осындай бұйымдарға күтім жасауға арналған құралдардың көмегімен тазалаңыз.

Шуыл оқшаулағыштың зақымдалуына немесе бұзылуына жол бермеу мақсатында кунделікті күтім жасау барысында резенке тығыздауыштарға күтім жасау үшін құрамында силиконы бар құралдарды пайдаланбаңыз; тек су мен сәйкес келетін құралдарды қолданыңыз.

Пластмасса бөлшектер

i Пайдалы ақпарат

Құрамында спирті немесе еріткіш (мысалы, нитроеріткіш, салқындақтыш еріткіш, бензин, әтірлер және косметикалық құралдар) бар сұйықтықтар бөлшектердің бетін зақымдауды мүмкін. Тазалау үшін (суға женіл мальянған) микрофибралдан жасалған жұмысқа матаны қолдануға кеңес береміз.

Пластмасса бөлшектердің мысалдары: жасанды былғарыдан жасалған жабыны бар беттер, салон ішіндегі тәбенің тыстамасы, фаралардың әйнектері, аспалтар тақтасының қақпағы, стақан қойыштың пердесі, ауа шығару саңылаулары, қара күнгірт түске боялған бөлшектер, автокөлік салонындағы боялған бөлшектер.

Терезелер

Автокөлік әйнектерінің ішкі және сыртқы беттерін әйнектерге арналған жұғыш құралдың көмегімен тазалаңыз және барлық әйнек және пластик бетті жұмысқа шуберекпен немесе қағаз сұлгімен сүртіңіз.

⚠ Назар аударының!

Артқы әйнектің ішкі жағына қыздыратын жіп орнатылған болса, әйнекті сұрту кезінде қатты басу жілтін орнынан жылжып кетуіне немесе үзілігіне алғып келу мүмкін. Сондықтан мүқият болының және әйнекті қыздыратын жілкө каратай бағытталған женіл қимылдармен сүртің.

Қауіпсіздік белбеулері

1. Қауіпсіздік белбеулерін тазалау үшін жылы сабынды су ерітіндісін қолданыңыз. Ағартқыштар, бояыштар немесе еріткіштер пайдаланбаңыз — бул қауіпсіздік белбеулерінің қызмет ету мерзімін қысқартады.
2. Қауіпсіздік белбеулерін тазалағаннан кейін автокөлікті жүргізбес бұрын олардың табиги жолмен кебуйне мүмкіндік беріңіз.
3. Қауіпсіздік белбеулерінің бағыттауыш гильзаларына көп шаң-тозаңың жиналуды олардың тартылып жиналудың қындаудына алып келеді. Бағыттауыш гильзалардың ішкі белгін тазалау үшін жылы сабынды су ерітіндісін пайдаланыңыз.

Коррозияны болдырмауға бағытталған шаралар

Коррозияның түзілу жылдамдығына әсер ететін факторлар

- > Шанақтың төменгі белгінде балшықтың, құмның және қардың жинақталуы коррозияның түзілу процесін жылдамдатады.
- > Қырышқа тастың соғылуынан немесе азын-аулақ соққылардан жабынның немесе өзге қорғаныш қабаттың зақымдалуы коррозияның түзілу процесін жылдамдатады.
- > Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы жогары немесе ауа температурасы қату нүктесінен жогары жерлерде көлік жүргізу коррозияның түзілу процесін жылдамдатады.
- > Аймақтардың өнеркәсіптік ластануы, түздың теңіз ауасы және жолдарда түздің шектен тыс көп қолданылуы лак-бояу жабынның желінү процесін жылдамдатады.
- > Температураның жоғарылауы нашар жедеттілітін белшектерде коррозияның түзілу процесін жылдамдатады.

Автокөлікті коррозиядан қорғау

- > Автокөлікті жүйелі турде салыңын сүмен және бейтарап жуғыш құралмен тазалап отырыңыз.
- > Автокөліктің лак-бояу жабыннан зақымдалу белгілерінің бар-жоғын жүйелі турде қарап тексеріп отырыңыз,

анықталған жағдайда дереу жәндеу жұмыстарын жүргізің.

- > Шанақтың астынғы белгігін жүйелі турде тексеріп отырыңыз, құмның, балшықтың, қардың және т.б. жиналғанын байқасаңыз, бірден тазаланың.
- > Судың жиналудың жол бермеу үшін автокөлік есіктеріндегі дренаждық саңылаупарды жапаңыз.
- > Автокөлікті шанақта анықталған жәндіктерден, шайырдан, цементтен және осыған үқас аттардан дереу тазаланың.
- > Тұз себілген қарлы жолдармен, сортан топыракпен, теңіз жағалаудың және басқа да тұзы көп жол түрлерімен жиі жүретін болсаның, кемінде айна 1 рет автокөліктің түбін тұзды қақтан тазалап отырыңыз.
- > Ұсақ қырышқа тас тәселең жолдармен жиі жүретін болсаның, шашыраудан қорғайтын қалқандар орнатқан және болады.

Автокөліктің ұзақ уақыт тұрақта тұруы

Автокөліктің тұрақ орны оның күйінің нашарлаудың сақтауды және оның қайтадан іске қосылуын жөнделдіріп тиис. Егер мүмкіндік бар болса, автокөліктің үй-жайдың ішіне тұраққа қойыңыз.

Автокөліктің ұзақ уақыт (бір айдан ұзақ) тұраққа қою қажет болса, дайындық шараларын жүргізің.

- > Қосымша отын қойыңыз.
- > Автокөліктің шанағын мүқият жуыңыз және көптіріңіз.
- > Автокөлік салонын тазаланың.
- > Тұрақ төжеғішін босатыңыз және дөнгелектердің астына тіреуіштер орнатыңыз.
- > Терезенің бір жағын сәл түсіріңіз (автокөліктің үй-жайдың ішіне қойған жағдайда).
- > Аккумулятордың теріс клеммасын ағытыңыз.
- > Өйнектазартқыш штеткаларының астына әйнектерге тимейтіндей етіп бүктелген сұлға немесе шүберек қыстырыңыз.
- > Жабысып қалуын болдырмау үшін автокөлік есіктерінің барлық тығыздаудына силиконды жағармай жағыңыз.
- > Автокөлік шанағының үстін ауа өткізетін материалдан жасалған мақта матамен жабыңыз. Пластик үлдір секілді ауа өткізбейтін материалдар ылғалды жинақтайтын және автокөлік шанағының лак-бояу жабынин зақымдауды мүмкін.
- > Мүмкіндігінше қозғалтқышты жүйелі турде жұмыстық температурага дейін қызғанша біршама уақытқа оталдырып тұрыңыз.

Жоспарлы техникалық қызмет көрсетеу кестесі

Пайдалы ақпарат

Жоспарлы техникалық қызмет көрсетеү мен байланысты барлық шығысты клиент төлейді. Тәменде келтірілген кестеде көрсетілген жоспарлы техникалық қызмет көрсетеу кестесін қатаң ұстаныңыз.

Автокөлігіңзеге жоспарлы техникалық қызмет көрсетеуді орындау үшін дилердің сервис орталығының қызметкерлері теменде келтірілген кестеге сәйкес әрекет етуі және «Сервистік кепілдік кітапшасына» растау мөрін қоюы тиіс:

Уақыт немесе жүрілген жол, қайсысының ертерек орын алатынына байланысты																
Позиция	Уақыт (ай)	12	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	156	168	180
	Километрлер x 1000	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150
Мотор майы	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Май сүзгісі	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Отын сүзгісі	П	3	П	3	П	3	П	3	П	3	П	3	П	3	П	П
Aya сүзгісі	П	П	3	П	П	3	П	П	3	П	П	3	П	П	3	П
Ағызыңыш тығынының нығыздашы шайбасы	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
DCT7 БАҚ-тың майы	П	П	П	П	3	П	П	П	П	3	П	П	П	П	П	3
	Сүйкітықпен бірге сүзгіні және сүзгі корпусын ауыстыру керек (ауыстыру әр 50 мың км немесе 60 ай сайын жүзеге асырылады (қайсысының ертерек болатынына байланысты))															
Үлестіруші қораптың майы	Әр 90 000 км немесе 60 ай сайын ауыстырылады, қайсысының ертерек болатынына байланысты															
Артқы белдік редукторының майы	Әр 90 000 км немесе 60 ай сайын ауыстырылады, қайсысының ертерек болатынына байланысты															
Антифриз	Әр 90 000 км немесе 60 ай сайын ауыстырылады, қайсысының ертерек болатынына байланысты															
Тежеуіш сүйкітығы	Әр 40 000 км немесе 24 ай сайын ауыстырылады, қайсысының ертерек болатынына байланысты															
Оталдыру білтелері	П	П	П	П	П	3	П	П	П	П	П	3	П	П	П	
Салон сүзгісі	П	3	П	3	П	3	П	3	П	3	П	3	П	3	П	
Дросельді жапқышты тазалау	П	П	П	П	М	П	П	П	П	М	П	П	П	П	М	

Уақыт немесе жүрілген жол, қайсысының ертерек орын алатынына байланысты																
Позиция	Уақыт (ай)	12	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	156	168	180
	Километрлер x 1000	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150
Келтекұбырлар мен интеркулерді тазалау	П	П	П	П	М	П	П	П	П	М	П	П	П	П	М	
Адсорберге қызмет көрсету	П	П	П	П	М	П	П	П	П	М	П	П	П	П	М	

1 Пайдалы ақпарат

- «З» — ауыстыру, «П» — тексеру, «М» — тазалау (жуу)
- Техникалық қызмет көрсеткен сайын ауа және салон сүзгілері тексеріледі. Оларды ауыстыру қажет болса, ауыстыру жүргізіледі.
- Интеркулер мен интеркулер келтекұбырлары, адсорбер, дроссельді жапқыш 12 айда бір рет немесе әрбір 10 000 км сайын тексеріледі (май іздері болса, тазалау орындалады). Тазалау бойынша жоспарлы жұмыстар әр 60 ай сайын немесе әрбір 50 000 км сайын жүргізіледі.

10 000 км-ден бастап тексеру жұмыстарының тізімі:

- > Жетек белбеулерін тексеру, қажет болса, реттеу.
- > Қозғалтқыштың салқындану сұйықтығының, әйнектер мен фаралар жұғыштарының, руль гидрокүштейкіш сұйықтығының деңгейін тексеру.
- > Автокөлік тораптары мен агрегаттарының сұйықтық ағып тұрған жерлері мен сыртқы закымдану белгілерінің бар-жоғын тексеру.
- > Салқындану жүйесінің, радиаторлардың тутікшелері мен қосылыстары.
- > Отын бағының қақпағын, отын еткізіш тутіктерді тексеру.
- > Тәжігіш қыспақтары мен дискілерінің күйін тексеру.
- > Руль: люфттерді, тозандықтардың күйін, рульдің айналу женілдігін тексеру.
- > Жетек біліктерін және жетек біліктерінің тозандықтарын тексеру.
- > Аспа топсалары, топсалардың тозандықтары, күпшек мойынтректерінің люфти.
- > Шиналар және шиналардағы қысым.
- > Сыртқы және ішкі жарық құралдарын, дыбыс сигналын, әйнектазартқыштарды және әйнеюқуыштарды тексеру.
- > Кондиционер жүйесінің жұмысын тексеру.
- > ЛБЖ тексеру, тексеру туралы сервистік кітапшага белгі қою.
- > Тәжігіш педалінің еркін жүрісі (тексеру).
- > Тұрақ тәжігішінің тиімділігі (тексеру).

Назар аударыңыз!

- > Егер өзіңіз қолданып жүрген отынның құрамында қоспалар бар болса, отын сүзгісін жиірек ауыстыру қажет. Отын сүзгісінің қоспалармен бітеліп қалғаны анықталса, сүзгін ауыстыру қажет.
- > Егер өзіңіз қолданып жүрген отынның құрамында қоспалар бар болса, оталдыру білтелеңдерін жиірек ауыстыру қажет. Еркін жүрістің тұрақсыздығы байқалған жағдайда оталдыру білтелеңдерін тазалау немесе ауыстыру қажет.
- > Қауіпсіздік жастықтары қауіпсіздік элементі болғандықтан, олар жүйелі түрде техникалық қызмет көрсетуді қажет етпейді. Автокөлігініздің қызмет ету мерзімі 10 жылға жетсе, бекіту жүйелерінің компоненттерін тексерту немесе ауыстырту үшін өз дилерініздің сервис орталығына жүргініз.
- > Автокөлік жинақтамаларының әртүрлі болуына байланысты техникалық қызмет көрсетудің кейбір тармактары сіздің автокөлігіңізге қолданылмауы мүмкін. Автокөліктің нақты жинақтамасына сүйенініз.

7

Кепілді техникалық қызмет көрсету

Көлік иесінің жауапкершілігі	212
Автокөлік туралы ақпараты бар тіркеу картасы	213
Автокөліктің аудиоскан иесін тіркеу картасы	217
Одометрді аудиостыру картасы	220
Кепілді техникалық қызмет көрсету	221

Көлік иесінің жауапкершілігі

Техникалық қызмет көрсетуден ету

Ақауды тиімді жөндеу мақсатында сервистік қызмет алу үшін көлікті сервис орталығына жіберіңіз.

Көлікті дұрыс жүргізу және жүйелі түрде техникалық қызмет көрсету

Техникалық қызмет көрсетуді дұрыс орындаңыз және осы нұсқаулықтағы ережелерге сәйкес автокөлігінде күтім жасаңыз.

Автокөлікке тұрақты техникалық қызмет көрсетуді нұсқаулықтағы ережелерге сәйкес откізіңіз. Автокөлікті экстремалды қызын жағдайда пайдаланған кезде техникалық қызмет көрсету күндөрінің аралығын сәйкесінше қысқарту керек.

Осы нұсқаулықта көрсетілген тұрақты тексеру, реттеу, ауыстыру және техникалық қызмет көрсету жұмыстарына байланысты шығындарды автокөлік иесі көтереді.

Тиісті жазбаларды жүргізіңіз.

Тиісті техникалық қызмет көрсету жазбаларын сақтаңыз. Кейбір жағдайларда қажетті техникалық қызмет көрсетудің орындалғанының дәлелі ретінде осы жазбаларды ұсыну қажет болады.

Түпнұсқа құрамдас бөліктерді пайдаланыңыз.

Автокөлігінде ең жақсы сипаттың сақтау, максималды қауіпсіздігін және қызмет ету мерзімін ұзарту мақсатында жөндеу мен техникалық қызмет көрсетуден кейін түпнұсқа қосалқы бөлшектерді пайдаланыңыз және техникалық қызмет көрсету үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Осы нұсқаулықтың дұрыс сақталуын қамтамасыз етіңіз.

Бұл нұсқаулықта сапаны қамтамасыз ету және техникалық қызмет көрсету туралы маңызды ақпарат бар болғандықтан, оны дұрыс сақтаңыз және жоғалтпаңыз немесе бұлдірменіз.

Автокөлік туралы ақпараты бар тіркеу картасы

Бірінші дана: дилерде қалады.

Көлік иесі туралы ақпарат

Көлік иесінің/компанияның аты:

Жеке күелік нәмірі/компания коды:

Стационарлық телефон:

МобиЛЬДІ телефон:

Электрондық пошта:

Пошта индексі:

Толық мекенжайы:

Көлік құралы туралы ақпарат

Көлік құралының түрі:

VIN нәмірі:

Қозғалтқыш нәмірі/электрқозғалтқыш түрі:

Түсі:

Жинақтамасы:

Өндірілген күні:

Көліктің сатып алынған күні:

Дилердің қолы

Көлік иесінің қолы

Қолы/мәрі:

Қолы/мәрі:

Күні:

Күні:

7

7

Автокөлік туралы ақпараты бар тіркеу картасы

Екінші дана: нұсқаулықта қалады.

Көлік иесі туралы ақпарат

Көлік иесінің/компанияның аты:

Жеке күелік нәмірі/компания коды:

Стационарлық телефон:

МобиЛЬДІ телефон:

Электрондық пошта:

Пошта индексі:

Толық мекенжайы:

Көлік құралы туралы ақпарат

Көлік құралының түрі:

VIN нәмірі:

Қозғалтқыш нәмірі/электрқозғалтқыш түрі:

Түсі:

Жинақтамасы:

Өндірілген күні:

Көліктің сатып алынған күні:

Дилердің қолы

Көлік иесінің қолы

Қолы/мәрі:

Қолы/мәрі:

Күні:

Күні:

7

Автокөліктің ауысқан иесін тіркеу картасы

Бірінші дана: сервис орталығында қалады.

Көліктің жаңа иесі туралы ақпарат

Көлік иесінің/компанияның аты:

Жеке күелік нөмірі/компания коды:

Стационарлық телефон:

МобиЛЬДІ телефон:

Электрондық пошта:

Пошта индексі:

Толық мекенжайы:

Көлік құралы туралы ақпарат

Көлік құралының түрі:

VIN нөмірі:

Қозғалтқыш нөмірі/электрқозғалтқыш түрі:

Түсі:

Лицензия нөмірі:

Жүрген жолы:

Көлік иесінің ауысыу   Пошта мекенжайының өзгеруі   Қайта басып шығару

Көлік иесінің қолы

Сервис орталығы өкілінің қолы

Алғашқы иесінің қолы:

Сервис орталығының мәрі:

Жаңа иесінің қолы:

Күні:

Күні:

Автокөліктің ауысқан иесін тіркеу картасы

Екінші дана: нұсқаулықта қалады.

Көліктің жаңа иесі туралы ақпарат

Көлік иесінің/компанияның аты:

Жеке күелік нөмірі/компания коды:

Стационарлық телефон:

МобиЛЬДІ телефон:

Электрондық пошта:

Пошта индексі:

Толық мекенжайы:

Көлік құралы туралы ақпарат

Көлік құралының түрі:

VIN нөмірі:

Қозғалтқыш нөмірі/электрқозғалтқыш түрі:

Түсі:

Лицензия нөмірі:

Жүрген жолы:

Көлік иесінің ауысы Пошта мекенжайының өзгеруі Қайта басып шығару

Көлік иесінің қолы

Сервис орталығы өкілінің қолы

Алғашқы иесінің қолы:

Сервис орталығының мөрі:

Жаңа иесінің қолы:

Күні:

Күні:

7

Одометрді ауыстыру картасы

Егер одометр зақымданған болса, уақытылы ауыстыру үшін сервис орталығына хабарласыңыз.

Одометрді ауыстыру жөніндегі жазбалар

Ауыстырылған күні:

Ескі одометрдің көрсеткіші (км):

Жаңа одометрдің көрсеткіші (км):

Сервис орталығының атапуы:

Сервис орталығының мәрі:

Ескертүлер:

Одометрді ауыстыру жөніндегі жазбалар

Ауыстырылған күні:

Ескі одометрдің көрсеткіші (км):

Жаңа одометрдің көрсеткіші (км):

Сервис орталығының атапуы:

Сервис орталығының мәрі:

Ескертүлер:

7

Одометрді ауыстыру жөніндегі жазбалар

Ауыстырылған күні:

Ескі одометрдің көрсеткіші (км):

Жаңа одометрдің көрсеткіші (км):

Сервис орталығының атапуы:

Сервис орталығының мәрі:

Ескертүлер:

Кепілді техникалық қызмет көрсету мерзімін анықтау тәсілі

Кепілдік мерзімін анықтау тәсілі: уақыты немесе жүрген жолы (қайсысының ертерек болатынына байланысты)

> Уақыты: автокөлікті сатып алған күннен бастап (автокөлікті сатып алу туралы түбірткестегі есеп айрысу күні).

> Жүрген жолы: сапа туралы шағым берілген күні одометрде қалыпты жағдайда көрсетілген жүрген жол.

⚠ Назар аударының!

Одометр бұзылған жағдайда пайдаланылмайтын көліктердің жиынтық жүрген жолы айна 4000 километр нормасына сәйкес есептеледі, пайдаланудағы көлік құрапдарының жиынтық жүрген жолы айна 10 000 километр нормасына сәйкес есептеледі.

Одометр закымданған болса, ауыстыру үшін мүмкіндігінше тезірек сервис орталығына хабарласыныз. Сервис орталығы осы нұсқаулықта қамтылған «Одометрді ауыстыру картасына» жазба енгізіп, мерін коюы керек.

Кепілді техникалық қызмет көрсету мерзімі

Автокөлікке берілетін кепілдік:

Автокөлікке берілетін кепілдік: 36 ай немесе 150 000 км (кепілдік тозатын бөлшектер мен беріліс қорабына қолданылмайды; уақыт пен жүрген жолы, қайсысы бірінші орын алса, сол басым болады).

Кепілдік мерзімі ішінде автокөлік иесі өндірісте қолданылған шикізаттың немесе технологияның ақауы салдарынан іsten шыққан бөлшектерді тегін жөндеуге немесе ауыстыруға құқылы.

💡 Пайдалы ақпарат

Сервис орталығы барлық техникалық талапты орындаған жағдайда көліктің жағдайына сәйкес техникалық қызмет көрсету жоспарын, оның ішінде тиісті бөлшектерді жөндеуді немесе ауыстыруды анықтауға құқылы.

Беріліс қорабының сапа кепілдігі

Беріліс қорабының сапа кепілдігі 60 ай немесе 200 000 километр (уақыт немесе жүрген жолы, қайсысының ертерек болатынына байланысты)

Тозатын бөлшектердің сапа кепілдігі

Бөлшектердің атауы	Кепілдік мерзімі (қайсысының ертерек болатынына байланысты)
Әйнектазартыш щеткалары	1 ай/1000 км
Автокөлік әйнектері	1 ай/1000 км
Шамдар	2 ай/3000 км
Отын сүзгісі	6 ай/5000 км
Қарапайым реле (кіріктірілген басқару қорабынан басқа)	6 ай/5000 км
Май сүзгісі	6 ай/5000 км
Текеғіш қыспағы	6 ай/5000 км

Бөлшектердің атаясы	Кепілдік мерзімі (қайсысының ертерек болатынна байланысты)
Ілінісу дискісі	6 ай/5000 км
Оталдыру білтелері	6 ай/5000 км
Қашықтан басқару пультіне арналған аккумулятор	6 ай/5000 км
Аккумулятор батареясы	12 ай (жүрген жолы шектеусіз)
Автокөліктің гальвандық элементтерінің лак жабыны	24 ай (жүрген жолы шектеусіз)

Кепілді техникалық қызмет көрсету қолданылмайтын жағдайлар

- > Көрсетілген кепілдік мерзімі өткеннен кейін тозатын бөлшектердің сапа мәселелері.
- > Сатып алу кезінде көлік иесіне жазбаша түрде хабарланған автокөліктің ақаулары.
- > Автокөлікті жалға беру немесе оны басқа мақсаттарда пайдалану.
- > Егер осы нұсқаулықтағы нұсқауларға сәйкес келесідей әрекеттерге жол берілмейтін болса, автокөлік иесінің өз бетінше конструкцияны өзгертуі, түзеуі немесе бөлшектеуі салдарынан болған зақымдану.
- > Көлік иесінің өз бетімен қате жасаған әрекеттерінен туындаған автокөліктің ақаулары.
- > Осы нұсқаулыққа сәйкес келмейтін қате пайдаланудан, техникалық қызмет көрсетуден және жөндеуден туындаған автокөлік ақаулары.
- > Форс-мажор жағдайларынан туындаған автокөлік ақаулары.

Бөлшектерге берілетін кепілдікті ұзарту

Сервис орталығынан берілген немесе сатып алған түпнұсқа бөлшектер (яғни осы көліктің өндірушісі қамтамасыз еткен немесе мақұлдаған және тексерілген бөлшектер) көлік сатып алған жерде құрастыру кезінде орнатылады. Автокөлік құрастырылған күннен бастап (шот-фактура негізінде) 12 ай ішінде (жүрген жолы шектеусіз) бөлшектерге кепілдік мерзімін ұзарту қызметін пайдалануға болады.

Автокөліктің түпнұсқа бөлшектеріне кепілдік мерзімі ұзартылған кепілдік мерзімінен аз болса, кепілдік бастапқы бөлшектерге арналған кепілдік мерзіміне сәйкес қайта есептеледі.

8

Техникалық параметрлер

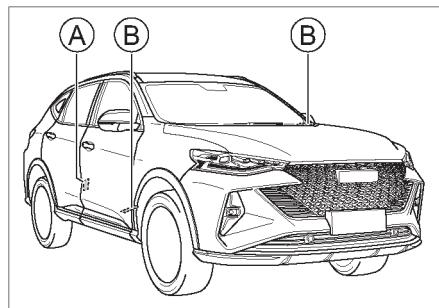
Автокөлікті сәйкестендіру 224

Автокөлік параметрлері 226

Автокөлік жабдығы

Назар аударыңыз, бұл нұсқаулықта сипатталған стандарттық жабдықтар үлттық стандарттарға сәйкестендірілген жинақтамаға және автокөліктің нақты бір моделіне арналған. Сондықтан осы нұсқаулықта сипатталған кейір жабдық пен функциялар сіздің автокөлігіңізде болмауы мүмкін немесе тек белгілі бір нарық үшін шығарылатын автокөліктерде пайдаланылуы мүмкін. Нақты конфигурация туралы ақпарат алу үшін сәйкес материалдармен танысының немесе ақпаратты өкілетті дилерде сұраныз.

Автокөліктің сәйкестендіру нәмірі

3C68292C6306

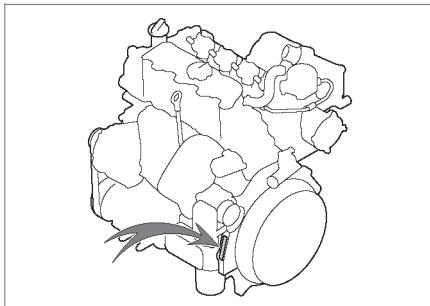
A Автокөліктің паспорттық тақтайшасы
B Автокөліктің сәйкестендіру нәмірі (VIN)
Автокөліктің сәйкестендіру нәмірі — бұл көлік құралының келесі жерлерде орналасатын бірегей сәйкестендіру коды:
> Аспаптар тақтасының жоғарғы сол жағында.
> Алдыңғы оң жақ орындықтың жаңындағы алдыңғы тақтада.
> Құлыш астындағы орталық тіреудегі автокөліктің паспорттық тақтайшасында.

i Пайдалы ақпарат

Диагностикалық аспап борттық диагностикалық интерфейске қосылғаннан кейін электрондық басқару блогында (ЭББ) сақталатын автокөліктің сәйкестендіру нәмірі туралы ақпаратты оқып алуға болады.

Қозғалтқыш нәмірі

GW4B15A

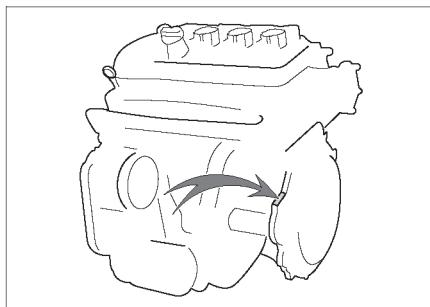
0A556BCBDEAE

Қозғалтқыш нәмірі цилиндрлер блогының суретте көрсетілген жерінде нақышталған.

i Пайдалы ақпарат

Ыңғайлы болуы үшін ГТМ қақпағының бүйір жағында да қозғалтқыштың түрі мен сериялық нәмірі туралы ақпараты бар тақтайша бекітілген.

GW4C20

51FF0F2827AC

Қозғалтқыш нәмірі стартердің үстінгі жағындағы цилиндрлер блогының суретте көрсетілген жерінде нақышталған.

i Пайдалы ақпарат

Ыңғайлы болуы үшін қозғалтқыштың алдыңғы аспалы жақтауында немесе газ шығару жүйесінің жаңындағы цилиндрлер блогының қақпағында қозғалтқыштың түрі мен сериялық нәмірі туралы ақпараты бар тақтайша бекітілген.

Тұсті коды бар затбелгі

Тұс коды бар тақтайша сол жақ С тіреуінің күлпі астында орналасқан.

Тақтайшада келесі ақпарат көрсетілген:
шанақ түсі, шанақ түсінің қысқартылған
коды және өндіруші.

Автокөлік параметрлері

Негізгі параметрлер

Автокөліктің өлшемдері, салмағы, отын шығыны, шығарындылар нормасы және максималды жылдамдығы сияқты негізгі параметрлер автокөлік жиынтығында бірге жеткізілетін ресми құжаттарда берілген.

⚠ Назар аударыңыз!

Арнайы ескертілген және жеке көрсетілген параметрлерді қоспағанда осы нұсқаулықта көрсетілген барлық параметр автокөліктің стандартты жинақтамасына қатысты қолдануға жарамды. Арнайы жинақтамасы бар автокөліктер немесе басқа елдер үшін өндірілген автокөліктер үшін кейбір параметрлер өзгеше болуы мүмкін. Нақты автокөліктің ресми құжаттарында көрсетілген параметрлерге қарай бейімделген жән.

Динамикалық параметрлер

Қозғалтқыш

Моделі	Түрі	Максималды пайдалы куаты/жылдамдығы (кВт/айн/мин)	Максималды айналдыру моменті/жылдамдығы (Н·м/айн/мин)	Еңсерілетін максималды өр (%)
GW4C20	Турбоурлегіші бар бензин қозғалтқыш	140/5500	340/2000-3200	30 (бір осьтегі жетек) 50 (толық жетек)
GW4B15A	Турбоурлегіші бар бензин қозғалтқыш	110/5000-5600	280/1400-3000	30 (бір осьтегі жетек) 50 (толық жетек)

Шиналардың техникалық сипаттамалары

Параметр		Деректер
Стандарт	Стандартты шиналар	225/65 R17 102H, 225/55 R19 99V
	Қосалқы дәңгелек	T155/85 R18 115M
Шиналардағы қысым		Шиналардағы қысым туралы ақпараты бар тақтайшаны орталық тіреуден қараңыз.
Сырғытпайтын шынжыр	Стандарт	Қалындығы 15 мм аспайтын, ТРУ полиуретанынан жасалған сырғытпайтын шынжыр
	Орнату орны	Алдыңғы дәңгелектер

Дәңгелек параметрлері

Параметр		Деректер
Динамикалық тенгеру параметрлері	Біржақты (г)	≤ 8
	Екіжақты (г)	≤ 15

Параметр		Деректер	
Позициялық параметрлер	Артқы дәнгелектер	Артқы дәнгелектердің орнату бұрышы	-43' ± 30' (бүйірлік ауытқу ≤ 30')
		Артқы дәнгелектердің түйісу бұрышы	2' ± 15" (бүйірлік ауытқу ≤ 10')
	Алдыңғы дәнгелектер	Шүберіннің бойлық көлбеулігі	2,7° ± 45' (бүйірлік ауытқу ≤ 36')
		Алдыңғы дәнгелектердің орнату бұрышы	17' ± 30" (бүйірлік ауытқу ≤ 30')
		Алдыңғы дәнгелектердің түйісу бұрышы	0' ± 5" (бүйірлік ауытқу ≤ 5')
		Шүберіннің көлденен көлбеулігі	12°44' ± 30' (бүйірлік ауытқу ≤ 30')

Тежеу жүйесінің параметрлері

Параметр		Деректер
Тежегіш педалі	Еркін жүріс (мм)	10,3
Алдыңғы тежегіш қыспақтары (үйкелетін материал)	Минималды шекті қалындық (мм)	2
Артқы тежегіш қыспақтары (үйкелетін материал)	Минималды шекті қалындық (мм)	2
Алдыңғы тежегіш дискілері	Минималды шекті қалындық (мм)	26
Артқы тежегіш дискілері	Минималды шекті қалындық (мм)	10

Орындық параметрлері

Параметр		Деректер
Орындық бағыттауыштарының жобалық күйі	Артқы позициядан 40 мм ілгері жылжытылған	
Орындық арқалығының жобалық енкейту бұрышы	Алдыңғы орындықтар	22°
	Артқы орындықтар	25°
Орындық арқалығының стандартты енкейту бұрышы	Алдыңғы орындықтар	22-25°
	Артқы орындықтар	25°

Майлар мен сұйықтықтардың параметрлері

Мотор майы

GW4C20 мотор майының техникалық сипаттамалары

Егер сіз API (Америка мұнай институты) стандартына сай майды таңдасаңыз, толығымен синтетика мотор майын пайдаланғаныңыз жөн:

Параметр		Деректер
Қоршаған орта температурасы	-30 °C-тан жоғары	Аса төмен температура
Сапа дәрежесі	SN	SN
Тұтқырлық дәрежесі	5W-40/5W-30	0W-40/0W-30

Егер сіз ACEA (Еуропалық автөндірушілер қауымдастыры) стандартына сай майды таңдасаныз, мынадай кеңес береміз:

- > Егер өніріздегі аяу температурасы -30 °C-тан жоғары болса, толығымен синтетика C2 5W-30 мотор майын пайдаланғаныңыз жән.
- > Егер өніріздегі аяу температурасы аса тәмен болса, толығымен синтетика C2 0W-30 мотор майын пайдаланғаныңыз жән.

GW4B15A мотор майының техникалық сипаттамалары

Егер сіз API (Америка мұнай институты) стандартына сай майды таңдасаныз, толығымен синтетика мотор майын пайдаланғаныңыз жән:

Параметр		Деректер
Қоршаған орта температурасы	-30 °C-тан жоғары	Аса тәмен температура
Сапа дәрежесі	SN/GF-5	SN/GF-5
Тұтқырлық дәрежесі	5W-30	0W-30

Егер сіз ACEA (Еуропалық автөндірушілер қауымдастыры) стандартына сай майды таңдасаныз, мынадай кеңес береміз:

- > Егер өніріздегі аяу температурасы -30 °C-тан жоғары болса, толығымен синтетика C1/C2 5W-30 мотор майын пайдаланғаныңыз жән.
- > Егер өніріздегі аяу температурасы аса тәмен болса, толығымен синтетика C1/C2 0W-30 мотор майын пайдаланғаныңыз жән.

Мотор майының көлемі

Қозғалтқыш түрі	Көлемі (л) (анықтамалық мәні)	
	Мотор майы мен май сүзгісін ауыстырған кезде	Тек мотор майын ауыстырған кезде
GW4C20	5,0 ± 0,1	4,5 ± 0,1
GW4B15A	4,0 ± 0,1	3,7 ± 0,1

Өзге майлы сұйықтықтар

Майлы сұйықтық түрі	Стандарт	Көлемі (л) (анықтамалық мәні)
Қос ілінісі бар беріліс қорабына арналған май	Shell Spirax S5 DCT11	6,7 ± 0,3
Салқыннату сұйықтығы	Этиленгликоль-45	7,8 ± 0,5 (автокөлік моделі GW4C20), 7,5 ± 0,5 (автокөлік моделі GW4B15A)
Алдыңғы әйнеюжың сұйықтығы	--	4,5 ± 0,1
Тежегіш сұйықтығы	DOT4 синтетикалық тежегіш сұйықтығы	0,75 ± 0,05
Бас редукторға арналған май	TRANSMISSION DUAL9 FE75W-90	1,0 ± 0,1
Үлестіруши қорапқа арналған май	TRANSMISSION DUAL9 FE75W-90	0,29 ± 0,01

9

Көрсеткіштер

Әліпбілік көрсеткіш 230

Индикатор индексі 233

Әліпбілік көрсеткіш

А

- Автокөліктің айдалынан жағынан 164
- Автокөліктің сәйкестендіру нөмірі 222
- Автоматтық беріліс қорабы
  - Берілістердің ауыстырылуы 72
- Акумулятор батареясы 191
- Алдыңғы әйнекожуғыш сұйықтасы 191
- Алдыңғы әйнектазартқыштың жылтыру 44
- Апраттық жарық сигналын беру жүйесі 40
- Аспаптар тақтасы
  - Аспаптар тақтасы 110
- Виртуалды аспаптар тақтасы 115, 120
- Аспаптар тақтасы көмекші жарығының реттегіші 41

Ә

- Әйнеккөтергіштердің түймесі 22, 23
- Әйнектазартқыштардың басқаруы
  - Автоматтық алдыңғы әйнектазартқыш 43
  - Артқы әйнектазартқыш 44

Б

- Бала бекітпесі 21
- Бала бекіту жүйесі
  - ISOFIX бекіту нүктелері 157
  - Бала автоОрындығы түрлері 157
- Бассүйегіштер 29
- Бейнеказғыш 166
- Бейімделетін круиз-контроль жүйесі 101
- Борттық диагностика жүйесі 109

Д

- Динамикалық параметрлер 224
- Дөңгелек параметрлері 224
- Дөңгелекті ауыстыру 172
- Дыбыс сигналы 37

Е

- Ескертүші жапсырмалар 167
- Ескертүші жарық сигналдары 125
- Есік құлпы
  - «Интеллектуалдық кіру жүйесінің» көмегімен құлпындауда және құлпындауда ашу 18
- Апраттық құлпындауда 19

- Кілт түймесімен құлпындауда және құлпындауда ашу 18
- Механикалық кілтпен құлпындауда және құлпындауда ашу 19
- Орталық құлпын түймесімен құлпындауда және құлпындауда ашу 18
- Ішкі тұтқамен құлпындауда ашу 19

Ж

- Жарықтың басқаруы
  - Алдыңғы тұман фараларымен қосымша жарықтандауды 41
  - Жарықтың басқаруын құрамдасқан қосқыш 39
  - Құндізгі жүріс жарықтары 40
  - Салон жарығы 42
  - Фаралардың кешіктірілген функциясы 41
  - Шалғай жарықтан таяу жарыққа автоматты ауысу функциясы 41
- Жол төсемін бақылауда жүйесі 77
- Жұксалғыш есірі
  - Апраттық жағдайда құлпындауда ашу 20
  - Жұксалғыш есігін қолмен ашу және жабу 19
- Жұксалғыш қалқасы 55
- Жүргізушиңін шаршаганын бақылауда жүйесі 89
- Жұру режимдері 75

И

- Индикаторлар 125
- Интеллектуалдық толық жетек жүйесі 76

К

- Капот 26
- Картер газдарының шығарылуын бақылауда құрылғысы 108
- Катализиттік бейтараптандауды 108
- Кепілді техникалық қызмет көрсету 219
- Кондиционер балтауларының интерфейсі 49
- Кондиционер жүйесі 46
- Косметикалық айна 53
- Круиз-контроль жүйесі 99
- Күнқағар 53
- Кілт 16

K

- Қауіпсіздік белбеулері 149
 Қауіпсіздік жастықтары
     Алдыңғы қауіпсіздік жастықтары 152
     Бүйірлік қауіпсіздік жастықтары 155
     Қауіпсіздік қалқалары 155
 Қозғалтқыш қызып кеткенде 178
 Қозғалтқышты басқа автокөліктен оталдыру тәсілдері 176
 Қозғалтқышты оталдыру және өшіру 68
 Қозғалтқышты салқындану сұйықтығы 191
 Қосалқы дөңгелек 171
 Қуат көзінің ағытпасы 55

L

- Люк
     Күнқағар қалқаны ашу және жабу 24
     Люкті ашу және жабу 24
 Люкке күтім жасау 197

M

- Май мен сұйықтықтар 187
 Майлар мен сұйықтықтардың параметрлері 225
 МобиЛЬДІ телефонды сымсыз қуаттағыш 45
 МобиЛЬДІ телефонмен байланыстыру 139
 Мотор бөлімі 187
 Мотор майы 190

O

- Орындық параметрлері 225
 Орындықтар
     Алдыңғы орындықтардың баптауы 33
     Алдыңғы орындықтардың шынтақтаянышы 31
     Артқы орындықтарды жиу 31
     Артқы орындықтардың шынтақтаянышы 32
 Орындықтарды қолмен реттеу 29
 Орындықтарды электржетекпен реттеу 30
 Оталдыру жүйесінің ажыратқышы 67
 Оттегі датчигі 108
 Отын қюо 27

Ө

- Өрде орнынан қозғалуға көмектесетін жүйе 107
 Өрден түсуге көмектесетін жүйе 105

P

- Радиатор 191
 Рейлингтер 38
 Руль 37
 Руль қүшеткішінің режимі 87
 Рульдің электрқүшеткіші 107

C

- Сақтандырыштар 192
 Салон күтімі 199
 Соқтығысу кезінде отынның берілуін тоқтату жүйесі 165
 Сүйреу 179
 Сынап тексеру кезеңі 66
 Сыртқы артқы көрініс айнасы 35

T

- Тарту қүшін бақылау жүйесі 107
 Тежегіш сұйықтығы 190
 Тежегішті блоктау жүйесі 106
 Тежеу жүйесінің параметрлері 225
 Тежеу қүшін электронды түрде үlestіретін жүйе 106
 Тежеуге көмектесетін жүйе 106
 Төңкерілуден сақтау жүйесі 107
 Төтенше жағдайда көмек көрсету жүйесі 183
 Турбокомпрессор 108
 Тұраққа қою көмекші жүйесі
     Айналған шолу жүйесі 80
     Артқа жүргүре көмектесетін жүйе 85
     Артқы көрініс камерасы 80
     Соқтығысады ескерту радары 79
     Толығымен автоматты тұраққа қою көмекші жүйесі 83
     Тұрақ радары 78

Ұ

- Ұсақ-түйек бөлімі 54

Ф

Фаралардың жарық шоғының биіктігін реттей [41](#)

Ш

Шанақ күтімі [198](#)

Шина қысымын бақылау жүйесі [88](#)

Шиналарға күтім жасау [196](#)

Шиналардың техникалық сипаттамалары [224](#)

|

Ішкі артқы көрініс айнасы

Қаранғылау функциясы автоматты басқарылатын ішкі артқы көрініс айнасы [35](#)

Қаранғылау функциясы қолмен басқарылатын ішкі артқы көрініс айнасы [35](#)

Э

Электрлі тұрақ тежегіши [70](#)

Электрондық тұрақтандыру жүйесі [107](#)

	Бұрылыс көрсеткіші 128		Өрден туслу көмектесетін жүйенің индикаторы 129
	Шамның қосылу индикаторы 128		Круиз-контроль жүйесінің индикаторы 129
	Габарит шамдарының индикаторы 128		Су температурасының сигналы 129
	Шалғай жарық индикаторы 128		Тәмен отын деңгейінің сигналы 129
	Алдыңғы тұман фараларының индикаторы 128		Шина қысымын бақылау жүйесінің сигналы 130
	Артқы тұман шамдарының индикаторы 128		Куаттау сигналы 130
	Тағылмаған қауіпсіздік белбеуінің сигналы 128		Қозғалтқыш ақауының сигналы 130
	Ашық есік индикаторы 128		Қозғалтқышқа техникалық қызмет көрсету қажеттігінің сигналы 130
	Тұрақ тежегішінің индикаторы 128		Май қысымының сигналы 130
	Тұрақ тежегіші ақауының сигналы 129		Автоматтық беріліс қорабының қызып кету сигналы 130
	Тұраққа автоматты түрде қою индикаторы 129		Қауіпсіздік жастығы ақауының сигналы 131
	Тежегішті блоктау жүйесіндегі ақау сигналы 129		Рульдің электркүшеткіш жүйесі ақауының сигналы 131
	Текеу жүйесі ақауының сигналы 129		Бейімделетін круиз-контроль жүйесінің индикаторы 131
	Электрондық тұрақтандыру жүйесінің индикаторы 129		Бейімделетін круиз-контроль жүйесі ақауының сигналы 131
	Электрондық тұрақтандыру жүйесінің сөну индикаторы 129		Соқтығысу кезінде көмектесетін қауіпсіздік жүйесінің индикаторы 131

Жол қатарынан шығып кету
туралы ескертуші сигнал [132](#)

Қозғалыстың басқаруға
көмектесетін жүйе
индикаторы [132](#)

